

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

3 ADIM
AYT
COĞRAFYA

"3 Adımda Üniversiteye Hazırlık"

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

3 ADIM
AYT
COĞRAFYA

"3 Adımda Üniversiteye Hazırlık"

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI • 7884
YARDIMCI KAYNAK EĞİTİM MATERYALİ • 1812

3 ADIM AYT
COĞRAFYA

Basım Adedi

ISBN 978-975-11-6000-3

Yazar
KOMİSYON

Baskı:

Sertifika No.:

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif ERSOY

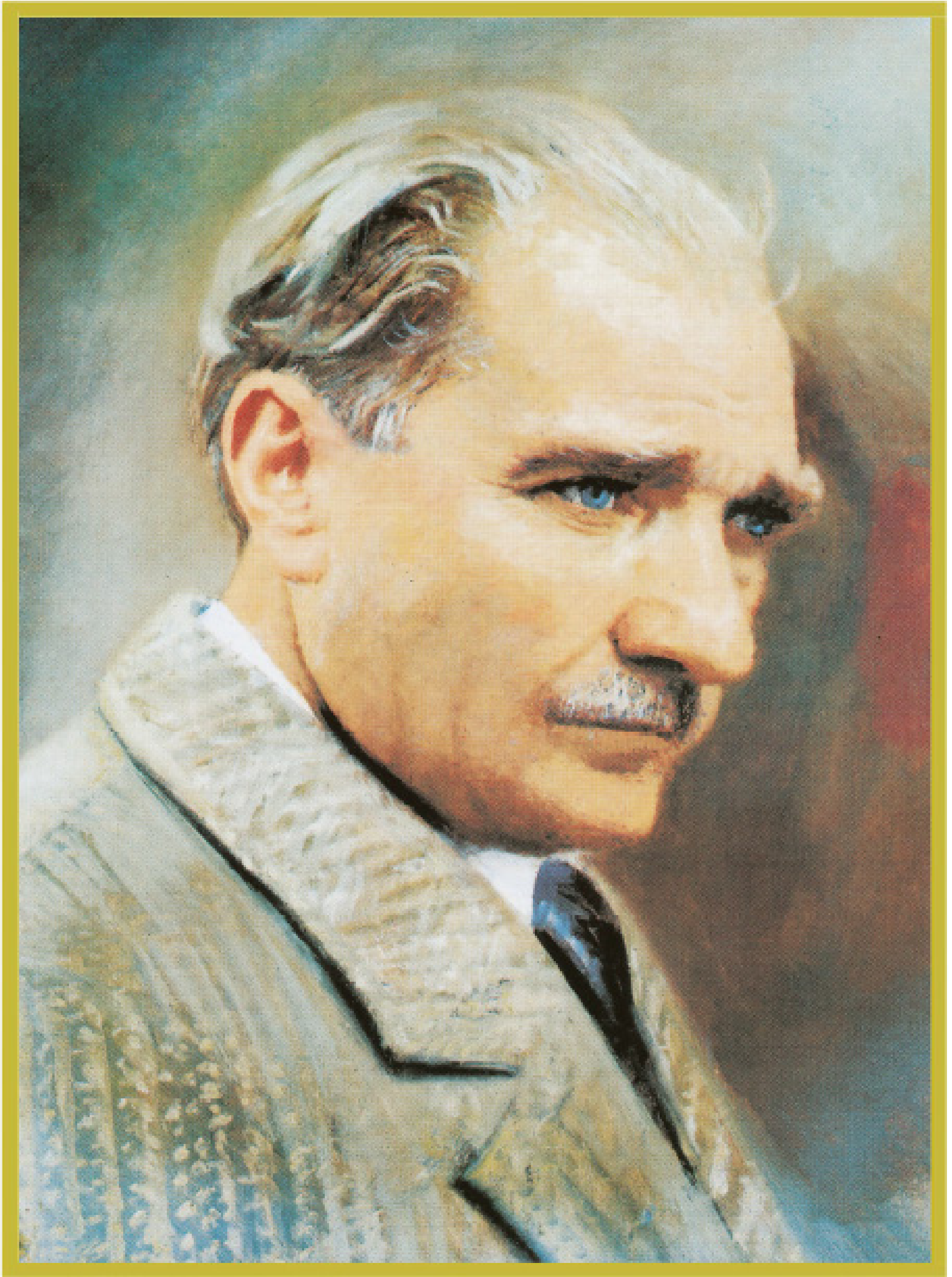
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

TESTLER

1. Aşağıda verilen iklim bölgelerinden hangisinde biyoçeşitlilik daha azdır?

A) Çöl B) Ekvatoral C) Akdeniz D) Savan E) Bozkır

2. Aşağıdakilerden hangisi sıcaklık ve yağışın canlıların yeryüzüne dağılışındaki etkisine örnek gösterilemez?

A) Ekvator ve çevresinde biyoçeşitliliğin fazla olması

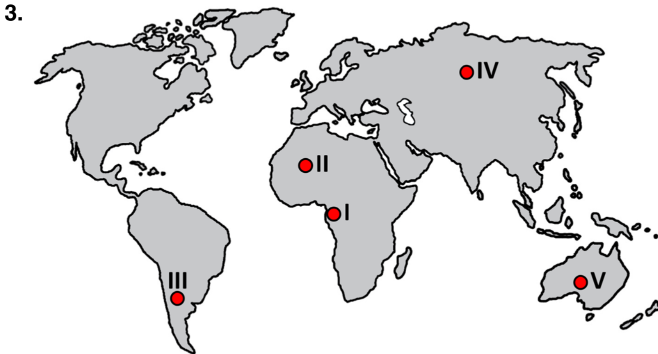
B) Orta kuşak karalarının iç kısımlarında biyoçeşitliliğin az olması

C) Sıcak iklim bölgelerindeki hayvan türlerinin soğuk iklim bölgelerinden fazla olması

D) Antropojen faktörlerin etkili olduğu alanlarda bitki türlerinin az olması

E) Dağların yüksek kesimlerinde canlı sayısının az olması

3.

Haritada işaretlenmiş yerlerden hangisinde biyoçeşitlilik daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. İnsanların olumsuz etkileri sonucunda madde döngüsünün bozulması ekosistemdeki canlıların yaşamını tehlikeye sokar. Karbon döngüsü de beşeri faaliyetler sonucu bozulabilmektedir.

Buna göre, atmosferde karbon üretimi gerçekleşen aşağıdaki olaylardan hangisi beşerî faaliyetlerden daha çok etkilenir?

A) Ölen canlıların çürümesi

B) Karbonatlı kayaçların ayrışması

C) Suyun havaya temas etmesi

D) Fosil yakıtların kullanılması

E) Bitkilerin solunum yapması

5. Aşağıdakilerden hangisi canlıların yeryüzüne dağılışında paleocoğrafya faktörünün etkisine örnek verilebilir?

A) Ekvator ve çevresinde yüksek boylu ağaçların olması

B) Tropikal Kuşakta orman altı bitki formasyonunun gür olması

C) Süveyş Kanalı açıldıktan sonra Akdeniz'de canlı çeşitliliğinin artması

D) Yoğun nüfuslu yerlerde bitki örtüsünün tahrip edilmesi

E) Güney Amerika ve Afrika'da benzer fosillerin bulunması

6. Canlıların yaşamsal faaliyetleri için ihtiyaç duydukları enerji beslenme yoluyla bir canlıdan diğer canlıya aktarılarak sağlanır.

Ekosistemdeki bu enerji akışıyla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) Enerjinin en önemli kaynağı Güneş'tir.

B) Enerjiyi en çok kullananlar üreticilerdir.

C) Etçillerin tükettiği enerji miktarı otçullardan çoktur.

D) Enerji akışı tek yönlüdür.

E) Enerjinin bir üst basamağı aktarımında azalma olur.

7. Biyoçeşitlilik bir bölgedeki bitki ve hayvan türlerini ifade etmektedir. Bir bölgedeki biyoçeşitlilik bazı doğal ve beşerî faktörlerle azalma gösterebilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi biyoçeşitliliğin azalmasında etkili olan beşerî faktörlerden biri değildir?

A) Sanayi atıklarının oluşturduğu kirli suların akarsulara karışması

B) Tarım ürünlerinde hasattan sonraki sapların (anız) yakılması

C) Mera alanlarında aşırı otlatma yapılması

D) Deprem sonrasında meydana gelen tsunami sonucunda kıyıların tahribata uğraması

E) Bataklıkların kurutularak tarım alanına dönüştürülmesi

8. Coğrafya dersinde ekosistemlerle ilgili bilgi veren öğretmen öğrencilerine; "Çocuklar ekosistemleri oluşturan unsurları öğrendiniz. Sizce atmosferde meydana gelen sıcaklık değişimleri, yağışlar ve rüzgârlar hangi unsurlar arasında ele alınabilir?" diye bir soru yönelttiğinde;

I. Canlı ögelerdir.
II. Kimyasal etmenlerdir.
III. Fiziksel faktörlerdir.

şeklinde cevaplar vermişlerdir.

Buna göre, hangi öğrencilerin cevapları doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C)Yalnız III D) I ve II E) II ve III

9.
- 70° - 80° kuzey enlemlerinde görülür.
- Bitki örtüsü yaz aylarında ortaya çıkan likenler ve kısa boylu otlardır.
- Ren geyiği, misk öküzü, kutup tilkisi, karibu gibi hayvanlar yaşar.

Yukarıda özellikleri verilen biyom aşağıdakilerden hangisidir?

A) Akdeniz B) Savan C) Tundra D) Çöl E) Kutup

10. **Aşağıdakilerden hangisi ekosistemlerin genel özelliklerinden biri değildir?**

A) Zamanla değişikliğe uğrar.
B) İçerisinde bir hareketlilik vardır.
C) Canlı ve cansız varlıklardan oluşur.
D) Diğer ekosistemlerle iç içedir.
E) Sınırları sabit ve kesindir.

11. Biyoçeşitlilik; canlı türlerinin, tür içindeki genetik farklılıkları ve ekosistemlerin zenginliği olarak tanımlanır. Biyoçeşitliliğin korunması için toplumun tüm fertlerinin sorumluluk üstlenmesi gerekir.

Aşağıdakilerden hangisi biyoçeşitliliğin korunması için yapılması gerekenlerden biri değildir?

A) Biyoçeşitliliğin tehlike altında olduğu alanların millî park ilan edilmesi
B) Nesli tehlike altındaki türlerin korunması
C) Su kaynaklarının temiz tutulması
D) Bireylerin biyoçeşitliliğin önemi hakkında bilinçlendirilmesi
E) Nadir bulunan türlerin ticaretinin artırılması

12. Aşağıda su döngüsü ile ilgili dört kavramın açıklaması verilmiştir.

- Havadaki nemin sıvı ya da katı hale gelmesi durumudur.
- Bulutlardaki suyun katı ya da sıvı halde yer yüzüne geri dönmesi olayıdır.
- Kar, buz erimesi ve yağışla oluşan suların ya da kaynak sularının eğim doğrultusunda akışa geçmesidir.
- Güneş enerjisi sayesinde suyun sıvı halden gaz haline geçmesi olayıdır. Atmosferdeki nemin yaklaşık %90'ı bu yolla sağlanır.

Buna göre, verilenler arasında aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ilgili açıklama yoktur?

A) Yağış B) Terleme C) Yoğuşma D) Buharlaşma E) Yüzey akışı

1. Yeryüzündeki canlıların yaşayabilecekleri en düşük ve en yüksek sıcaklık değerleri canlı türlerine göre değişmektedir. Her canlı türünün yaşayabileceği uygun bir sıcaklık değeri vardır. Bu değere optimum sıcaklık denir.

Buna göre aşağıda verilen alanların hangisinde ortalama optimum sıcaklıkları daha düşüktür?

A) Amazon havzası

B) Kuzey Afrika

C) Güneydoğu Asya

D) Doğu Kanada

E) Kuzey Avustralya

2. Tatlı su biyomları, akarsu ve durgun sulardan oluşur. Akarsularda çeşitli canlılar yaşamaktadır. Ancak akarsuların kaynağından ağzına kadar olan kesiminde yaşam alanı farklılık göstermektedir. Kaynağına yakın kesimlerde akarsuyun akış hızı fazla olduğundan buralarda yaşayan canlı türü azdır. Akarsularda biyoçeşitliliğin en fazla olduğu yer, akış hızının azaldığı ağız kısmıdır. Denize dökülen akarsuların ağız kısmında tatlı ve tuzlu suların karışmasına bağlı olarak biyoçeşitlilik artmaktadır.

Yukarıdaki bilgi, biyoçeşitlilik ile ilgili aşağıdaki sorulardan hangisine cevaptır?

A) Tatlı su biyomlarının gelecekteki durumu nasıl olacaktır?

B) Akarsu biyomlarının ekonomiye etkileri nelerdir?

C) Dünyadaki tatlı su biyomlarının dağılışı nasıldır?

D) Tatlı su biyomları ile tuzlu su biyomlarının farkları nelerdir?

E) Bir akarsu biyomu içinde de canlı çeşitliliği farklılığı olabilir mi?

3. Konya Kapalı Havzası; sahip olduğu sulak alanları, tuzcul stepleri, fauna ve florasının çeşitliliği bakımından Türkiye ve dünya ekosistemi için son derece önemli bir alandır. Havza içinde 11 önemli kuş barınma alanı bulunmaktadır. Ayrıca yüz binlerce hektarlık alanı kapsayan 8 önemli bitki alanı da havza içindedir. Havzada gerçekleştirilen yanlış uygulamalar ciddi bir su sıkıntısı gündeme getirmiştir. Özellikle tarımsal sulama amacıyla yapılan ve sürdürülebilir olmayan su yönetimi uygulamaları Konya Havzası'ndaki sulak alanları belirgin biçimde etkilemiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, Konya Havzası'nda bu durumun yaşanmasının nedenleri arasında yer almaz?

A) Suyun doğal akış yönünün değiştirilmesi

B) Yanlış tarımsal sulama yöntemlerinin kullanılması

C) Enerji üretiminin artırılması

D) Yeraltı sularının kontrolsüz bir şekilde çekilmesi

E) Artan nüfusla birlikte su tüketiminin artması

4. **Aşağıdakilerden hangisi sulak alanların ve onlara bağlı bitki ve hayvan topluluklarının korunmasını öngören çalışmalardan biridir?**

A) Kyoto Protokolü

B) Ramsar Sözleşmesi

C) Rio Konferansı

D) Floransa Konferansı

E) Cartagena Konferansı

5. **Akarsu ekosisteminde akarsuyun ağız kısmında canlı çeşitliliğinin daha fazla olmasında aşağıdakilerden hangisi en az etkilidir?**

A) Akarsuyun farklı kaynaklardan beslenmesi

B) Tatlı ve tuzlu suyun karşılaşması

C) Akarsuyun besin maddesi taşıması

D) Alüvyon birikmesi

E) Akarsu yatağının genişlemesi

6. Kara ve denizlerin dağılımı, canlıların yeryüzüne yayılışını etkiler. Doğal olan ya da doğal olmayan etkenler sonucunda yaşanan bazı değişimler denizler arasında canlı türlerinin geçişine olanak sağlayabilir.

Buna göre Akdeniz, Kızıldeniz ve Hint Okyanusu arasında bitki ve hayvan türlerinin geçişlerine olanak sağlayan su yolu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Panama Kanalı
B) Hürmüz Boğazı
C) Süveyş Kanalı
D) Bering Boğazı
E) Macellan Boğazı

7. Kara biyomları genel olarak bölgenin bitki örtüsüne göre adlandırılır.

Aşağıda verilen kara biyomlarından hangisi bu açıklamaya örnek olarak gösterilemez?

A) Yağmur ormanları biyomu
B) Çayır biyomu
C) Çalı biyomu
D) Kutup biyomu
E) Tundra biyomu

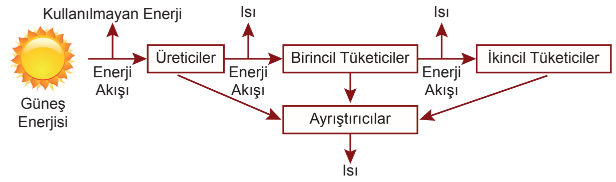
8. Aşağıda bir karasal biyom ile ilgili bilgiler verilmiştir.

- Geniş yapraklı yüksek boylu ve yıl boyunca yeşil kalan ağaç toplulukları, bu biyomun başlıca bitki örtüsüdür.
- Bu biyomdaki ağaçlar, yüksekliklerine göre 5-10 metre ile 50-60 metre arasında değişen kuşaklar oluşturur.
- Ağaçların altında ise gür bir ot topluluğu vardır.

Bu biyom aşağıdakilerden hangisidir?

A) Savan biyomu
B) Çalı biyomu
C) Çöl biyomu
D) İğne yapraklı ormanlar biyomu
E) Tropikal yağmur ormanları biyomu

9. Aşağıda ekosistemler içerisindeki enerji akışı şeması verilmiştir.

Buna göre,

I. Ekosistemlerde enerji akışı döngü şeklinde tekrarlanır.

II. Güneşten gelen enerji üreticilerden tüketicilere doğru tek yönlü olarak aktarılır.

III. Canlılar arasında enerji aktarılırken enerjinin bir kısmı çevreye ısı olarak yayılır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

10. Biyolojik çeşitliliğin ve ekosistemlerin sağladığı faydalar insan hayatının devamı için gereklidir. Biyolojik çeşitliliği oluşturan bitki ve hayvan türleri tarım, eczacılık, tıp, ormancılık, balıkçılık gibi alanlarda kullanılırlar. Biyolojik çeşitliliği oluşturan bitki ve hayvan türlerinin sayısının ve çeşitliliğinin fazla olması, o ülkeye ekonomik kazanç sağlar. Biyolojik çeşitlilik, ekosistemleri dengede tutar, gezegeni yaşanabilir hale getirir, insanların sağlığını, çevreyi ve ekosistemleri destekler. Bu sebeplerle biyolojik çeşitliliğin korunması oldukça önemlidir.

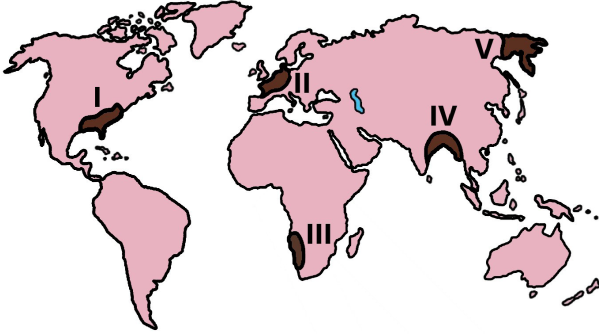
Aşağıdakilerden hangisi bu amaçla yapılacak bir uygulama değildir?

A) Biyokaçakçılığa yönelik önlemler alınmalıdır.
B) Ormanların tahrip edilmesinin önüne geçilmelidir.
C) Yabani hayvanların doğal yaşam alanları korunmalıdır.
D) Tarımsal üretimin artması için yapay gübre kullanımı artırılmalıdır.
E) Kimyasal maddelerin kullanımı konusunda bilinçlendirme çalışmaları yapılmalıdır.

2018 AYT

1. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Bu alanların hangilerinde, insan faaliyetlerinin biyoçeşitliliğe olan olumsuz etkilerinin daha az olması beklenir?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve II

D) III ve V E) IV ve V

2019 AYT

2. Tropikal Yağmur Ormanları, bitki ve hayvan türleri bakımından Dünya'nın en zengin alanlarıdır.

Bu alanların tür bakımından zengin olmasının nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?

A) Mutlak konumları B) Sürekli yağış almaları

C) Su kaynaklarının bolluğu D) Tarımın yaygın olması

E) Yıllık sıcaklık farklarının düşük olması

2020 AYT

3. Genel olarak engebenin fazla olduğu alanlarda yağış, sıcaklık, nem gibi iklim elemanları kısa mesafelerde değişiklik gösterdiği için bu alanlarda engebenin az olduğu alanlara göre biyoçeşitliliğin daha zengin olması beklenir.

Haritada numaralandırılan alanların hangilerinde bu nedene bağlı olarak biyoçeşitliliğin daha zengin olduğu söylenebilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

2020 AYT

4. Denizel ve karasal olmak üzere iki bölüme ayrılan su ekosistemleri biyoçeşitlilik açısından dünyanın önemli alanlarını oluştururlar. Bu ekosistemlerde; suyun fiziksel ve kimyasal özellikleri, durgun veya hareketli olması, sıcaklığı, derinliği, ışık ve besin madde miktarı gibi faktörler biyoçeşitlilik üzerinde önemli bir etkiye sahiptir.

Bu ekosistemlerdeki biyoçeşitlilikle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Kıyılarda karalardan taşınan besin maddelerinin açık denizlerden daha fazla olması canlı çeşitliliğini artırır.

B) Okyanus ve denizlerde 500 metreden daha derin ortamlarda canlı çeşitliliği daha fazladır.

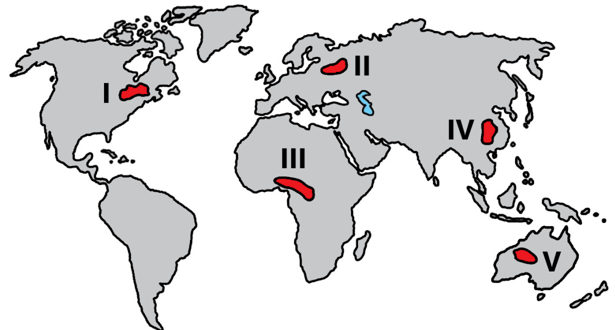
C) Akarsuların yukarı çığırlarında yatak eğiminin fazla, akış hızının yüksek ve suların soğuk olması biyoçeşitliliği artırır.

D) Akarsuların okyanus veya denize döküldüğü ağız kısmı sıcaklık ve tuzluluk yönünden elverişsiz olduğu için biyoçeşitlilik düşüktür.

E) Kapalı havzalarda bulunan göllerde su sıcaklığının ve seviyesinin mevsimden mevsime değişmesi biyoçeşitliliği artırır.

2021 AYT

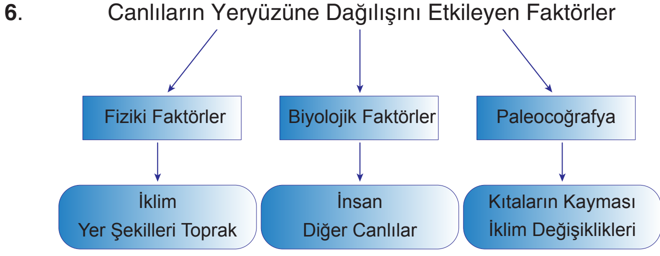
5. Yıllık ortalama yağışın 200 mm'nin altına düştüğü alanlarda bitkilerin pek çoğu yaşayamaz.

Haritada numaralandırılan alanların hangisinde belirtilen koşuldan dolayı bitki yaşamının daha sınırlı olduğu söylenebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Canlıların Yeryüzüne Dağılışını Etkileyen Faktörler

Şemaya göre,

I. Muğla Köyceğiz'de endemik olarak bilinen sığla ağacının bulunması

II. Kızıldeniz'den yük gemileri ile bazı balık türlerinin Akdeniz'e geçiş yapması

III. Amerika Kıtası'nın keşfi ile birlikte Avrupa Kıtası'nda bilinmeyen bazı bitkilerin bu kıtaya taşınması

IV. Güney Amerika Kıtası'nın doğusu ile Afrika Kıtası'nın batısında aynı canlı türlerine ait fosillerin bulunması

durumlardan hangileri biyolojik faktörlerin etkisi ile açıklanabilir?

A) I ve II

B) I ve III

C) II ve III

D) II ve IV

E) III ve IV

7. Ilıman denizlerde yaşayan bazı balık türleri başta Akdeniz olmak üzere ülkemizin denizlerini istila etmeye başladı. Süveyş Kanalı aracılığıyla Akdeniz'e gelen bu balıklar istilacı olduklarından balık popülasyonlarımız için büyük sorun olmaktadır.

Bu açıklamaya göre,

I. İnsanların bazı faaliyetleri denizler arasında tür geçişlerine imkân sağlamıştır.

II. Denizler arasında canlı türlerinin yayılışı insan kontrolünde yapılmaktadır.

III. Bazı canlı türlerinin yayılışı biyolojik çeşitliliği olumsuz etkileyebilir.

İfadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) I ve III

E) II ve III

8.

Karbonun				
Döngüsüne neden olan olaylar	**Litosferde artması**	**Atmosferde artması**	**Litosferde azalması**	**Atmosferde azalması**
Fosil yakıtların yanması				
Karbonatlı kayaçların oluşumu				
Kireç taşının ayrışması				

Verilen karbon döngüsüne neden olan olayların, karbonun atmosfer ve litosfer ortamlarındaki değişimine etkisi gri ile renklendirilirse aşağıdaki şekillerden hangisi oluşur?

A)

Litosferde artması	Atmosferde artması	Litosferde azalması	Atmosferde azalması
	■	■	
■			■
	■	■	

B)

Litosferde artması	Atmosferde artması	Litosferde azalması	Atmosferde azalması
■			■
■			■
	■	■	

C)

Litosferde artması	Atmosferde artması	Litosferde azalması	Atmosferde azalması
	■	■	
	■		■
	■	■	

D)

Litosferde artması	Atmosferde artması	Litosferde azalması	Atmosferde azalması
■			■
	■	■	
■	■		■

E)

Litosferde artması	Atmosferde artması	Litosferde azalması	Atmosferde azalması
	■		■
■		■	
	■		■

1. Biyoçeşitlilik, bir bölgedeki çeşitli özelliklere sahip bitki ve hayvan türleri ile mikroorganizmaların sayısını ve bu canlıların birbirleriyle olan ilişkilerini ifade eder. Biyoçeşitliliği etkileyen faktörler; fiziki, biyolojik ve paleocoğrafya faktörleri olarak gruplandırılmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi diğerlerinden farklı bir grupta yer alır?

A) İklim

B) Sular

C) Toprak yapısı

D) Yeryüzü şekilleri

E) Kıtaların kayması

2. İklim koşullarına bağlı olarak yeryüzünde farklı karasal biyom alanları oluşmuştur.

Buna göre aşağıda verilen biyom - iklim eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

	Biyom	İklim
A)	Çalı	Ilıman karasal
B)	Savan	Subtropikal
C)	Yağmur ormanları	Ekvatoral
D)	Yaprak döken ormanlar	Okyanusal
E)	İğne yapraklı ormanlar	Sert karasal

3. Göç eden hayvanların yaşam alanlarında, sıcaklık ve yağış değerlerinde belirgin bir değişmenin veya besin kaynaklarında belirgin bir azalmanın olduğu dönemler vardır.

Bu durum aşağıdaki hayvan türlerinden hangisinin yaşam alanında daha az görülür?

A) Zebra

B) Leylek

C) Orangutan

D) Ren geyiği

E) Afrika antilobu

4. **Aşağıdakilerden hangisi, mercan ekosistemlerinin özelliklerinden değildir?**

A) Sığ kıyılarda daha yaygındır.

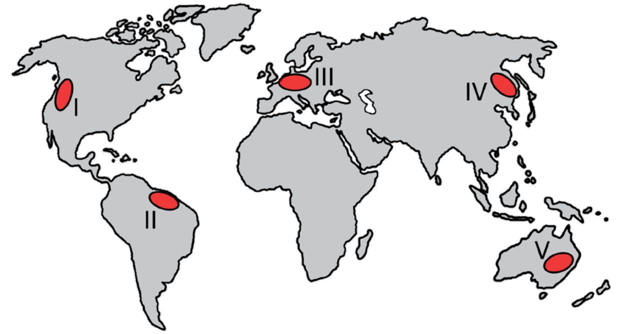
B) Birçok balık türünün yaşam alanıdır.

C) Canlı çeşitliliği açısından zengin alanlardır.

D) Kutup altı alanlarda görülürler.

E) Fiziksel koşullardaki değişime karşı hassastır.

5. Yeryüzü şekillerinin engebeli olduğu bölgelerde iklimin kısa mesafelerde değişmesi ve çeşitli iklim tiplerinin ortaya çıkması biyoçeşitliliği artıran faktörlerden birisidir.

Haritada işaretlenen alanlardan hangisindeki biyoçeşitlilik bu faktörle daha fazla ilgilidir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Canlılar yaşamsal faaliyetlerini sürdürebilmek için doğrudan veya dolaylı olarak Güneş'ten elde edilen enerjiye ihtiyaç duyar. Bu enerji, canlılar arasında tek yönlü aktarılır.

Aşağıdaki canlı gruplarından hangisi, bu aktarımın son kısmında yer almaktadır?

A) Üreticiler

B) Otçullar

C) Etçiller

D) Ayrıştırıcılar

E) Hepçiller

7. Türkiye önemli kuş göç yolları üzerinde yer almaktadır.

Bu durumun oluşmasında Türkiye'nin;

I. Coğrafi konum

II. Ortalama yükseltinin fazla olması

III. Sulak alanların sayısının fazla olması

gibi özelliklerinden hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve III E) II ve III

8. Besin piramitlerinde en büyük biyokütle alt basamakta olup, bu basamaktaki enerjinin yalnızca yaklaşık %10'u bir üst basamağa aktarılabilmektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde birim alanda biyokütle miktarı daha fazladır?

A) Fırat Havzası

B) Kuzey Afrika

C) Orta Avustralya

D) Kongo Havzası

E) Güney Kanada

9. Türkiye'nin de taraf olduğu Ramsar Sözleşmesi kapsamında sulak alanların korunması ve akılcı kullanımı hedeflenmektedir. Türkiye'de de bu hedeflerin gerçekleşmesine yönelik belirlenmiş Ramsar alanları bulunmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu alanlardan biri değildir?

A) İznik Gölü

B) Meke Maarı

C) Göksu Deltası

D) Kızören Obruğu

E) Nemrut Kalderası

10. Aşağıdakilerden hangisi, atmosferde karbondioksitin artmasına neden olan faktörlerden biri değildir?

A) Canlıların çürümesi

B) Kireç taşının ayrışması

C) Deniz hayvanlarının kabuk oluşumu

D) Fosil yakıtların enerji üretiminde kullanılması

E) Ormanların çeşitli sebeplerle yok edilmesi

11. Antarktika'nın koparak güney kutbuna doğru hareket etmesi biyoçeşitlilik açısından önemlidir. Bu kıtada görülen bitki ve hayvan fosilleri, Antarktika'da bir dönem bitki ve hayvanların yaşamasına elverişli koşulların bulunduğunu ve kıtada zengin bir biyoçeşitliliğin olduğunu göstermektedir.

Yukarıdaki bilgide yeryüzünde biyoçeşitliliğin dağılışını etkileyen faktörlerden hangisi daha fazla vurgulanmıştır?

A) Küresel iklim değişimi

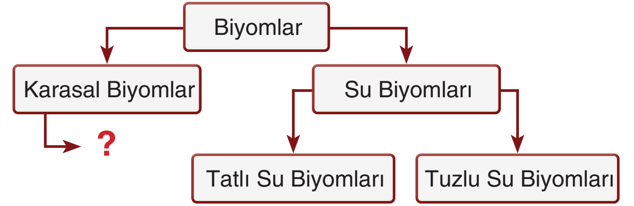
B) Sanayileşme

C) Toprak

D) Kıta hareketleri

E) Yer şekilleri

12. Biyom, benzer bitki ve hayvan topluluklarından oluşan ekosistemlerdir. Aşağıda biyomların şeması gösterilmiştir.

Buna göre verilenlerden hangisi soru işareti ile belirtilen alana yazılamaz?

A) Çalı biyomu

B) Akarsu biyomu

C) Tundra biyomu

D) İğne yapraklı orman biyomu

E) Kutup biyomu

13. Doğadaki sular, Güneş enerjisi sayesinde sürekli hareket hâlindedir. Suyun; su küre, hava küre, taş küre ve canlı küre arasında yer değiştirmesine su döngüsü denir.

Aşağıda verilenlerden hangileri suyun taş küre ve canlı küreden hava küreye geçişine örnektir?

A) Yağmur, kar ve dolu yağışları

B) Akarsu veya sellerle suyun hareket etmesi

C) Yer altı kaynaklarının beslenmesi

D) Buharlaşma ve terlemenin gerçekleşmesi

E) Yer altı sularının kaynaklardan yüzeye çıkması

1. Dünyanın karasal yüz ölçümünün sadece %7'sini kaplamasına rağmen canlı türlerinin yarısından fazlası yağmur ormanlarında yaşar.

Bu alanlarda canlı çeşitliliğinin fazla olmasında;

I. Sıcaklık değerlerindeki değişkenliğin az olması

II. Bitkilerdeki gelişimin yıl içerisinde kesintiye uğramaması

III. Ekvator üzerinde jeolojik yapının çeşitlilik göstermesi

gibi durumlardan hangileri etkilidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

2. Mevsimler arasında görülen belirgin sıcaklık ve yağış farkları, bitki ve hayvanların yaşam faaliyetlerini etkiler. Bu tür farklılığın görüldüğü bölgelerde hayvanların bir kısmı kış uykusuna yatar, bir kısmı da göç eder. Bazı tür ağaçlar da kış mevsiminde yaprağını döker.

Bu durum, aşağıdaki alanların hangisinde <u>en azdır</u>?

A) Nil Deltası

B) Kongo Havzası

C) Tibet Platosu

D) Mezopotamya Ovaları

E) İskandinav Yarımadası

3. Aşağıda bazı terimlerle ilgili bilgiler verilmiştir.

- Canlıların doğal ortamlar içerisinde yaşadığı küredir; bu ortam litosfer, atmosfer ve hidrosfer ile etkileşim hâlindedir.
- Bir bölgedeki çeşitli özelliklere sahip bitki ve hayvan türleri ile mikroorganizmaların tamamını ifade eder.
- Canlı ve cansız varlıkların birlikte oluşturdukları sistemdir.
- Bir canlının yaşamsal faaliyetlerini gerçekleştirdiği ortamdır.

Verilenler arasında aşağıdakilerden hangisine ait bilgi <u>yer almaz</u>?

A) Biyom B) Habitat C) Biyosfer D) Ekosistem E) Biyoçeşitlilik

4. Aşağıda dört öğrencinin ekosistemin unsurlarıyla ilgili yaptıkları yorumlar verilmiştir.

1. öğrenci: Canlı unsurlar bitki ve hayvanlardan oluşmaktadır.

2. öğrenci: Su, oksijen ve karbondioksit ekosistemin fiziksel unsurlarıdır.

3. öğrenci: Yağ, protein, vitamin ve karbonhidrat organik maddelerdir.

4. öğrenci: Ekosistemler canlı ve cansız unsurlardan oluşur.

Buna göre, hangi öğrencilerin yaptığı yorum <u>yanlıştır</u>?

A) 1 ve 2. B) 1 ve 3. C) 2 ve 3. D) 2 ve 4. E) 3 ve 4.

5. Kuvaterner Dönem'de görülen buzullaşma sonucu canlıların çoğu sıcak bölgelere doğru göç etmiştir. Ayrıca buzullaşma ile deniz seviyesi alçalırken karalar genişlemiş, buzulların erimesiyle de deniz seviyesi yükselirken karalar daralmıştır. Deniz seviyesinde meydana gelen bu değişimler, kara ve denizlerde yaşayan bitki ve hayvanların geçiş alanındaki sahaların kapanmasına veya yeni sahaların açılmasına neden olmuştur.

Bu durumun yaşandığı alanların dağılışı ile aşağıdakilerden hangisi <u>daha fazla</u> ilişkilidir?

A) Enlem

B) Yükselti

C) Volkanik adalar

D) Kıtaların kayması

E) Soğuk okyanus akıntıları

6. Karbon, azot, oksijen ve su döngülerinin olmaması durumunda yaşam devam edemezdi. Buna rağmen insanların çeşitli faaliyetleri; bu döngülerin işleyişini bozabilmekte, küresel düzeyde ekolojik sorunlara neden olarak canlılıkla ilgili süreçleri tehdit edebilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu faaliyetler arasında <u>gösterilemez</u>?

A) Tarımsal üretim için azotlu gübre kullanılması

B) Biriktirmeli hidroelektrik santral sayısının artması

C) Sulak alanların tarım arazilerine dönüştürülmesi

D) Sürdürülebilir endüstriyel ormancılık faaliyetlerinin artması

E) Enerji üretimi için tükenebilir kaynakların kullanılması

7. Akarsularda canlı çeşitliliğinin en fazla olduğu alanlar akarsuların aşağı çığırı ve ağız kısmıdır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu alanların özelliklerinden değildir?

A) Akış hızının fazla olması

B) Akarsu yatağının geniş olması

C) Deniz seviyesine yakın olması

D) Su sıcaklığının, daha yüksek olması

E) Organik madde miktarının fazla olması

8. Çalı biyomu; ılık ve yağışlı geçen kışlarla sıcak ve kurak geçen yazlara uyum sağlamış, boyu 1-3 metre arasında değişen bodur ağaç ve çalılardan oluşur.

Buna göre, haritada numaralandırılan alanlardan hangisi, bu biyomun yayılış alanlarından biri değildir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Karasal su ekosistemleri, karalar üzerinde canlı çeşitliliğinin fazla olduğu alanlardandır.

Aşağıdakilerden hangisi bu ekosistemlerle ilgili bir bilgi değildir?

A) Akarsularda suyun akış hızı biyoçeşitlilik üzerinde etkilidir.

B) Okyanus kıyılarındaki sığ körfezlerin açıklarında farklı canlı türleri yaşayabilmektedir.

C) Bataklıklar, pek çok kuş türüne ev sahipliği yapmaktadır.

D) Göl sularının kimyasal yapısına bağlı olarak canlı türlerinde değişiklik olmaktadır.

E) Deniz seviyesine göre değişik yüksekliklerde oluşabilen sulak alanlar, kendilerine özgü türler barındırabilmektedir.

10. Sıcaklık ve yağış değerlerinde kısa mesafelerde yaşanan değişimler o bölgede canlı çeşitliliğinin fazla olmasının nedenleri arasındadır.

Buna göre, haritada numaralandırılan alanlardan hangilerinde bu nedenle canlı çeşitliliği daha fazladır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

11. Aşağıdaki haritada beş farklı alan taranarak numaralandırılmıştır.

Biyolojik çeşitlilik: Karasal, denizel ve diğer su ekosistemlerini içeren tüm kaynaklardaki ve parçası oldukları ekolojik ağ dahilindeki canlı organizmalarda gözlenen bir değişkenliktir.

Haritada numaralandırılan hangi alanda bu değişkenlikte yer şekillerinin etkisi daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Yıllık ortalama yağışın çok az olduğu alanlarda bitkilerin yaşaması zorlaşır.

Buna göre;

I. Güneydoğu Asya kıyıları

II. Afrika'da Sahel Bölgesi

III. Asya Kıtası'nın iç kesimleri

IV. Endonezya Adaları ve çevresi

gibi alanlardan hangilerinde belirtilen etkenden dolayı bitki yaşamı daha sınırlıdır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve V

1. Aynı atalara sahip olduğu düşünülen ve uçamayan büyük kuşlardan olan deve kuşu Afrika'da; ostrich Amerika'da; emu, kiwi, cassowary Okyanusya'da farklı kıtalarda yaşamaktadır.

Bu durum ile aşağıdakilerden hangisinin oluşmasında etkili olan faktör aynıdır?

A) Anadolu ve İran'da endemik çeşitliliğin fazla olması

B) Brezilya ve Endonezya'da aynı iklim koşullarının yaşanması

C) Hindistan'da ve Afrika Kıtası'nda benzer fosil örneklerinin görülmesi

D) Afrika'da Nil ve Asya'da Fırat havzasının göçmen kuşların uğrak yerleri olması

E) Amerika Kıtası'nda yer alan And ve Kayalık dağlarında bitkilerin kuşaklar oluşturması

2. Okyanus ve denizlerde meydana gelen dalgalar ile patlayan hava kabarcıkları sonucu atmosfere geçen tuz kristallerine aerosol denir. Aeorosollerin ekosistemlerin işleyişinde önemli işlevleri bulunmaktadır.

Buna göre;

I. Toprağa mineral oluşturması

II. Bulut oluşumunda etkili olması

III. Jeolojik ekstrem olayları artırması

gibi durumlardan hangileri bu işlevlerden biri değildir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

3. Okyanus ve denizlerde, biyoçeşitliliğin fazla olduğu alanlar, genellikle 200 metre derinliğe kadar olan kısımlar ile sığ kıyılardır.

Okyanus ve denizlere ait aşağıdaki özelliklerden hangisi bu durumun oluşmasında etkili olan faktörlerden biri değildir?

A) Su sıcaklığının dağılışındaki farklılıklar

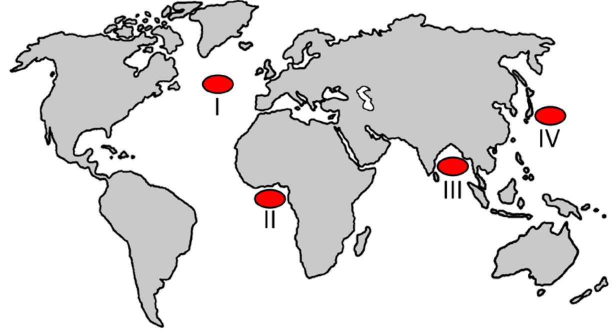
B) Güneş ışığının belirli bir derinliğe kadar etkili olması

C) Tsunami dalgalarının sığ alanlarda daha etkili olması

D) Karasal alanlardan getirilen materyallerin kıyı alanlarında toplanması

E) Suyun içeriğindeki çözünmüş oksijen miktarındaki değişiklikler

4. Çözünmüş oksijen açısından zengin soğuk okyanus akıntıları ile sıcak okyanus akıntılarının karşılaşma alanlarında plankton adı verilen bitkisel ve hayvansal tek hücreli canlıların sayısı oldukça fazladır. Bu nedenle diğer bazı deniz canlılarının da bu alanlardaki popülasyonunun arttığı görülür.

Bu durum, haritada işaretlenen alanlardan hangilerinde daha fazla etkilidir?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

5. Hidrosfer, atmosfer, litosfer ve biyosferde bulunan karbon; bu ortamlarda çeşitli olaylar ve süreçlere bağlı olarak devamlı yer değiştirir. Bu şekilde yaşam için gerekli bir madde olan karbonun döngüsü gerçekleşmiş olur.

Buna göre;

I. Okyanus ve deniz tabanlarında karbonatlı kayaçların depolanması

II. Litosfer tabakasının derinliklerinde fosil yakıtların bulunması

III. Canlı artıklarının zamanla çürümesi

durumlarından hangileri, bu maddenin bir kısmının döngüye katılamadığını göstermektedir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

6. Suyun sıvı, katı ve gaz hâlde yeryüzü ile atmosfer arasında sürekli yer değiştirmesine hidrolojik döngü ya da su döngüsü denir.

Aşağıdaki bilgilerden hangisi bu döngü ile ilgili değildir?

A) Su kaynaklarının yüzey genişliği ile buharlaşma doğru orantılıdır.

B) Kurak alanlardaki bazı akarsular denizlere ulaşamaz.

C) Okyanuslar ve denizler ile atmosfer arasında karbon geçişi gerçekleşir.

D) Ağaçların terlemesi sayesinde atmosferde nem miktarında artış olur.

E) Yamaçlar boyunca yükselen havada yoğuşma fazla olduğu için yağış artar.

7. Dağ biyomu dağların yüksek kesimlerinde düşük sıcaklık şartlarının hâkim olduğu alanlarda görülür. Bu biyom; iğne yapraklı ormanlar, alpin çayırları ve bitki örtüsünden yoksun alanlardan oluşur.

Aşağıdakilerden hangisi, bu biyomun dağılış alanlarından biri değildir?

A) İsviçre ve çevresi

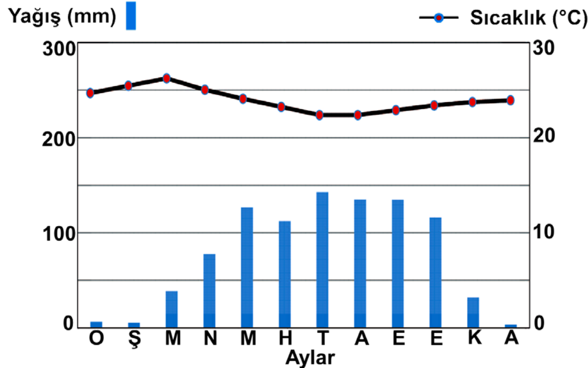
B) Kuzey Hindistan

C) Şili ve çevresi

D) Orta Avustralya

E) Peru ve çevresi

8. Aşağıda bir iklim türüne ait sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu iklim koşullarının yaşandığı alanlardaki biyoma ait bir özelliktir?

A) Orman altı florası bakımından zengin olup sonbaharda yapraklarını döken ağaçlardan oluşan ormanlara sahiptir.

B) Çam, göknar ve ladin gibi iğne yapraklı ağaçlardan oluşan tayga (boreal) ormanları yer almaktadır.

C) Bitki örtüsü, boyları 1-3 metre arasında değişen ve yaz kuraklığına dayanıklı çalılardan oluşur.

D) Genel olarak uzun boylu ot topluluklarından ve gruplar halinde görülen ağaçlardan oluşur.

E) Yağışlara bağlı olarak yeşeren bozkır, çayır ve preri gibi kısa boylu ot topluluklarından oluşur.

9. Biyolojik çeşitlilik, ekosistemlerin insanlığın refahı için gerekli olan yaşam destek sürecini sürdürebilme yeteneğinin ve sağlıklı çevrenin bir göstergesidir. İklim değişikliği, kirlenme ve kaynakların aşırı ve sürdürülebilir olmayan kullanımı, geçen yüzyılda biyolojik çeşitliliği çok ciddi bir biçimde tahrip etmiş ve bu durum insan yaşamını tehdit eden bir sorun hâline gelmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu sorunun çözüm yolları arasında gösterilemez?

A) Öngörüye dayalı olarak kaynaklardan faydalanılması

B) Arazi kullanımında sürdürülebilir yöntemlerin benimsenmesi

C) Canlı popülasyonlarının zaman içindeki değişiminin takip edilmesi

D) Küresel iklim değişikliği nedeniyle genişleyen canlı habitatlarının sınırlandırılması

E) Tükenebilir kaynaklardan enerji üretiminde çevresel etkinin göz önünde bulundurulması

10. Yaşam alanlarında uzun süreler içerisinde meydana gelen değişikliklere bağlı olarak canlılarda oluşan fiziksel, fizyolojik veya davranışsal değişiklikler adaptasyon veya uyum olarak adlandırılır.

Aşağıdakilerden hangisi bu tür değişikliklere neden olan etmenlerden değildir?

A) Levha hareketlerinin gerçekleşmesi

B) Sıcaklık değerlerinde yaşanan değişimler

C) Yağış değerlerinin azalması

D) Bitki örtüsünün tahrip edilmesi

E) Jeolojik afetlerin sayısının artması

11. Su ekosistemlerindeki biyoçeşitliliği; suyun durgun veya hareketli olması, suların sıcaklık ve derinliği ile sulardaki ışık ve besin maddeleri etkiler.

Aşağıdakilerden hangisi bu yargıya örnek oluşturmaz?

A) Akarsuyun denize döküldüğü ağız kısımları, sıcaklık ve biyoçeşitlilik açısından daha zengindir.

B) Okyanus ve denizlerde 200 m derinliğe kadar olan ortam, canlı çeşitliliğinin fazla olduğu bölgelerdir.

C) Sularda akış hızının yüksek ve sıcaklığın düşük olduğu alanlarda biyoçeşitlilik azdır.

D) Akarsuların getirmiş olduğu tortulların biriktiği gölün kıyı kesimlerinde türler daha zengindir.

E) Yağış ve sıcaklık şartlarının uygun olduğu yağmur ormanlarında biyoçeşitlilik çöllerden fazladır.

1. Aşağıda doğa olayları sonucunda yaşanan ekstrem bir durum ile ekstrem olmayan bir durum verilmiştir.

Ekstrem doğa olayı, 2012 yılında Orta ve Doğu Avrupa'da yaşanan aşırı soğuklar ile kar yağışının yaklaşık bir ay devam etmesi nehir ve göllerin donmasına, ulaşımın aksamasına, enerji tüketiminin artmasına, ekonomik faaliyetlerin sekteye uğramasına ve yaklaşık 6.000'e yakın insanın hayatını kaybetmesine neden olmuştur.

Ekstrem olmayan doğa olayı, Muson ikliminin etkili olduğu Güneydoğu Asya ülkelerinde yaz aylarında görülen muson yağmurları özellikle karaya vurdukları sahil kesimlerinde sel baskınlarına ve dev dalgalara sebep olup can kaybına ve ekonomik faaliyetlerin sekteye uğramasına neden olmaktadır.

Bu örnekler dikkate alındığında bir doğa olayı hangi durumda ekstrem olarak ifade edilir?

A) Meteorolojik kökenli bir olay olması

B) Birden fazla ülkede aynı anda görülmesi

C) Can ve mal kaybına neden olması

D) Etkisinin uzun süre hissedilmesi

E) Alışılmışın dışında olması ve nadiren görülmesi

2. I. Tsunami
II. Kuraklık
III. Aşırı sıcaklık
IV. Şiddetli deprem

Yukarıda verilenlerden hangileri jeolojik ve jeomorfolojik ekstrem doğa olaylarındandır?

A) I ve II

B) I ve IV

C) II ve III

D) III ve IV

E) I, III ve IV

3. **Aşağıdakilerden hangisi küresel iklim değişimi sonucunda meydana gelebilecek olaylardan değildir?**

A) Deniz seviyelerinin yükselmesi

B) Kıyı ovalarının sular altında kalması

C) Okyanus akıntı sistemlerinde değişikliklerin meydana gelmesi

D) Bitki ve hayvan türlerindeki çeşitliliğin artması

E) Okyanus ve deniz sularının sıcaklıklarının artması

4. Aşırı sıcaklar doğanın ekstremlerinden biridir.

Bu doğa ekstreminin ülkemizde yaşanması durumunda aşağıdakilerden hangisi olumsuz bir sonuç olarak değerlendirilmez?

A) Salgın hastalık riskinin artması

B) Göllerin küçülmesi

C) Soğutma maliyetlerinin yükselmesi

D) Bazı tarım ürünlerinin erken hasat edilmesi

E) Orman yangını riskinin artması

5. **Aşağıda yer alan olaylardan hangisi diğerlerinden farklı bir kökene sahiptir?**

A) 2012 yılında Doğu Avrupa'da yaşanan soğuk hava dalgası

B) 2004 yılında Güneydoğu Asya'da yaşanan tsunami

C) Libya'da yaşanan 57°C sıcaklık

D) ABD'nin doğu kıyılarında yaşanan kasırga

E) Hindistan'da yaz yağışlarıyla yaşanan sel

6. **Aşağıdakilerden hangisi küresel iklim değişikliğinin etkileri arasında gösterilemez?**

A) Buzulların erimesi

B) Okyanus ve deniz suyu seviyelerinde yükselme

C) Doğal afetlerin artması

D) Kentleşmenin artması

E) Okyanus sularının asitliğinin artması

7. I. Hastalık taşıyıcı böcek, sinek vb. canlıların yeryüzünde geniş alanlara yayılmasıyla insanlar arasında Dang humması gibi hastalıkların hızla yayılması

II. Tropikal ve subtropikal bölgelerde şiddeti ve sıklığı artan kuraklığın yeryüzündeki tarımsal üretimi olumsuz etkilemesi

III. Deniz seviyesindeki yükselme, genişleyen kurak alanlar, içme suyu sıkıntısı gibi durumların insanların başka alanlara yoğun olarak göç etmesine neden olması

Yukarıda verilenlerden hangileri küresel iklim değişikliğinin gelecekte insan yaşamında meydana getirebileceği öngörüler arasında yer alır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

8. Sıcak hava dalgalarının yaşandığı durumlarda yüksek sıcaklık ve nemin bir araya gelmesi, buharlaşmaya engel olmakta ve insan vücudu normal sıcaklık değerlerini korumak için daha çok çaba sarfetmektedir. Bu nedenle çocuklar, aşırı kilolu kişiler ve kronik rahatsızlıkları olanlar sıcak hava riski altında olan kişilerdir. Kentsel alanlar, kırsal bölgelere göre sıcak hava dalgaları yönünden daha yüksek risk taşır. Büyük kentler sahip oldukları özelliklerle kırsal alanlara göre ekstrem sıcaklıkların etkilerinin çok görüldüğü yerlerdir.

Aşağıdakilerden hangisi kentlerin ısı adası olması ve sıcak hava dalgalarından etkilenmesini önlemeye yönelik tedbirlerden biri <u>değildir</u>?

A) Binalarda ısı yalıtımı yapılması

B) Kent parkları kurulması ve bitkilendirme

C) Kentlerde karbon emisyonunun azaltılması

D) Bina cephelerinde açık renk kullanılması

E) Yüksek binaların cam malzeme ile kaplanması

9. **Aşağıdakilerden hangisi ekstrem doğa olaylarının özelliklerinden biri <u>değildir</u>?**

A) Doğal süreçleri etkilemeleri

B) Uç değerlere sahip olmaları

C) Nadir görülmeleri

D) Nüfusun yoğun olduğu alanlarda görülmeleri

E) İnsan yaşamını ve beşerî faaliyetleri etkilemeleri

10. Aşırı yağışlar, yağmur, kar ve dolu şeklinde gerçekleşir. Sel ve taşkınlar, aşırı yağışların ortaya çıkardığı en önemli sorunlardır. Sel ve taşkınlar bazen çok tehlikeli boyutlara varabilir.

Aşağıdakilerden hangisi sel ve taşkınların olumsuz etkileri arasında <u>yer almaz</u>?

A) Can ve mal kayıplarının yaşanması

B) Ulaşımda aksamaların yaşanması

C) Toprak erozyonunun artması

D) Barajlarda enerji üretiminin artması

E) Tarım alanlarını tahrip etmesi

11. Doğa olayları herhangi bir yerde normal sürecini yaşarken, bazen bu sürecin dışına çıkarak çok nadiren görülen olaylar ya da ilk defa görülen olaylar şeklinde gerçekleşmektedir. Bu şekilde meydana gelen doğa olaylarına ekstrem olaylar denilmektedir.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi ekstrem olaylara örnek olarak <u>gösterilemez</u>?

A) 2004 yılında Güneydoğu Asya'da meydana gelen tsunamide 300 binden fazla can kaybı yaşanması

B) 1995 Kobe depreminde binlerce kişinin hayatını kaybetmesi

C) Avustralya'nın iç kesimlerinde günlük sıcaklık farkının yüksek olması

D) Antarktika'nın Vostok İstasyonu'nda sıcaklığın -89°C olarak ölçülmesi

E) İspanya'nın Sevilla kentinde sıcaklığın 50°C olarak ölçülmesi

12. Süper volkanlar, gerçekte dağ şeklinde olmayıp kaldera şeklinde çökmüş dev kraterlerdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi süper volkanların patlaması sonucu doğal çevrede meydana gelebilecek etkilerden biri <u>değildir</u>?

A) Tarım ürünlerinin zarar görmesi

B) Atmosferde kül, tüf ve gaz birikimlerinin olması

C) Ortalama sıcaklıklarda düşmelerin görülmesi

D) Biyolojik çeşitliliğin zarar görmesi

E) Kuraklıkların yaşandığı alanlarda genişlemelerin olması

1. Aşağıda küresel ısınmanın etkisiyle dünya üzerinde yaşanması beklenen bazı olaylar verilmiştir.

- Kutuplardaki buzulların erimesi
- Aşırı buharlaşma ve kuraklık
- Deniz seviyesinin yükselmesi
- Deniz sularının yer altı sularına karışması

Bu olaylar sonucunda aşağıdaki durumlardan hangisinin görülmesi beklenmez?

A) Tatlı su kaynaklarının azalması

B) Tarımsal üretimin ve verimin azalması

C) Tsunamilerin yaşanma sıklığının artması

D) Alçak kıyıların su altında kalması

E) Yüksek kesimlerin yerleşim yeri olarak tercih edilmesi

2. Japonya'da şimdiye kadar ölçülmüş en büyük deprem, 11 Mart 2011 tarihinde Honshu Adası'nın kuzeydoğusunda okyanus içinde meydana gelen 9,0 büyüklüğündeki depremdir. Deprem sonrasında meydana gelen tsunami, Honshu Adası'nın kuzeydoğu kıyılarını ağır hasar verecek şekilde etkilemiştir. Büyük tsunami dalgaları gemileri, arabaları, evleri ve binaları sürükleyerek kıyıdan yaklaşık 10 km içeriye taşımıştır. Tsunaminin etkisiyle Fukuşima'daki nükleer santralin soğutma bölümünün arızalanması ve sonrasında yaşanan patlama, ciddi hasara ve radyoaktif sızıntıya neden olmuştur.

Buna göre,

I. Jeolojik kökenli bir ekstrem olay yaşanmıştır.

II. Ekstrem bir doğa olayı başka afetlere neden olmuştur.

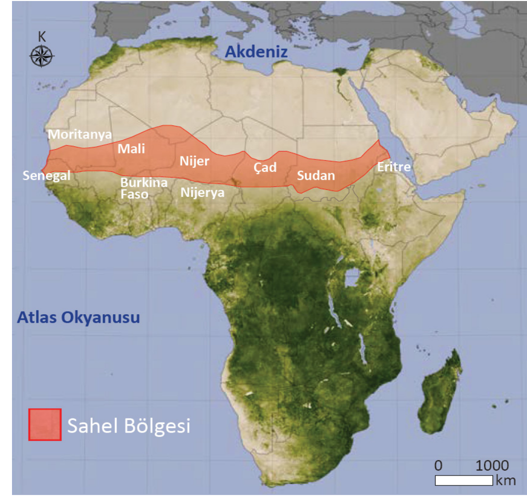
III. Tsunaminin etkisi kıyıdan 10 kilometre içerde görülmüştür.

yargılardan hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve III E) I, II ve III

3.

Yukarıdaki haritada taranarak gösterilen Sahel Bölgesi'nde 1970'li yılların başından günümüze kadar belirli aralıklarla şiddetli kuraklıklar yaşanmıştır.
Bu duruma bağlı olarak bölgede aşağıdakilerden hangisinin görülmesi beklenmez?

A) Tatlı su miktarının azalması

B) Tarımsal verimin düşmesi

C) Salgın hastalıkların artması

D) Yer altı su seviyesinin artması

E) Biyolojik çeşitliliğin azalması

4. Doğa olaylarının herhangi bir yerde bazen normal sürecin dışına çıkarak o güne kadar görülmeyen veya çok seyrek görülen olaylar şeklinde gerçekleşmesi ekstrem olarak ifade edilir.

Bu açıklamaya göre,

I. İstanbul'da 4.0 büyüklüğünde bir deprem olması

II. Mersin'de Ocak ayı boyunca kar yağışı görülmesi

III. Marmara Denizi'nde esen rüzgârın akşam saatlerinde şiddetini artırması

olaylardan hangileri ekstrem kabul edilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II

D) II ve III E) I, II ve III

5. Bugüne kadar yapılan ölçümlere göre yeryüzünde görülen en yüksek sıcaklık değerleri 13 Eylül 1922 tarihinde Libya'nın El Aziz kentinde 57°C olarak ölçülmüştür.

Bu durum dünya genelinde yaygınlaşırsa,

I. akarsu, göl ve barajlardaki su seviyelerinin alçalması

II. temel gıda maddeleri fiyatının artması

III. sağlık harcamalarının artması

hangilerinin yaşanması beklenir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

6. İnsanın doğayı yanlış ve bilinçsiz kullanımı sonucu gelecekte küresel iklim sistemindeki değişimlerin önceki yüzyıllara oranla daha hızlı olacağından söz edilmektedir.

Bu duruma bağlı olarak,

I. Tatlı su kaynaklarının azalması

II. Biyolojik çeşitliliğin artması

III. Okyanus ve deniz seviyelerinin yükselmesi

verilen olaylardan hangilerinin gelecekte yaşanma olasılığı daha yüksektir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

7. Küresel iklim değişikliği, yerkürenin uzun jeoloji tarihi boyunca yaşanan iklimin doğal değişkenliğine ek olarak insan etkinliklerinin de neden olduğu bir değişikliktir.

İnsanların küresel iklim değişikliğine neden olan etkinlikleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

A) Sanayide fosil yakıt kullanması

B) Tarlalarda yapay gübre kullanması

C) Rüzgâr gücünden elektrik üretmesi

D) Motorlu taşıt kullanımının yaygınlaşması

E) Şehirleşme oranının artması

8.

Aşağıdaki yargılardan hangisi görseldeki slogana uygun değildir?

A) Şehir içinde ağaçlandırma faaliyetleri ile yeşil alanlar artırılmalıdır.

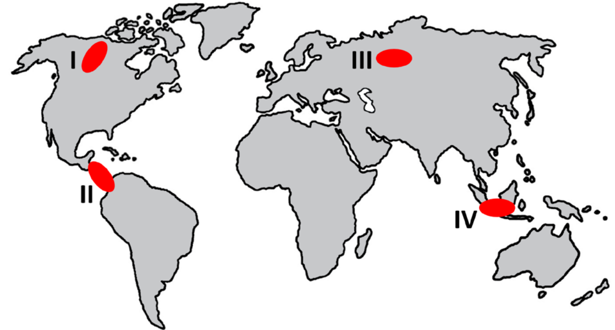
B) Geri dönüşüm ile doğal kaynakların aşırı tüketimi azaltılmalıdır.

C) Yenilenebilir alternatif enerji kaynakları tercih edilerek karbon salımı azaltılmalıdır.

D) Kısa mesafelerde araba kullanmak yerine bisiklet kullanılarak sera gazı salımı azaltılmalıdır.

E) Binaların ısıtılmasında fosil yakıtlar kullanılarak enerji üretiminde iklim koşullarının etkisi azaltılmalıdır.

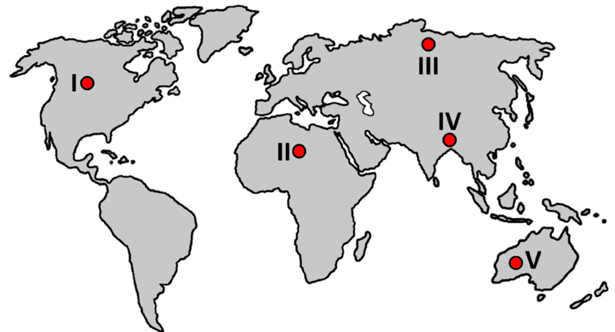
9. Tropikal kuşaktaki okyanuslarda oluşan, saatte 118 km ve daha fazla hızla kendi etrafında dönerek esen rüzgârlara tropikal siklon denir. Bu rüzgârlar yaklaşık olarak 5° ile 30° enlemleri arasında etkili olurlar.

Bu rüzgârların harita üzerinde numaralanmış yerlerin hangilerinde görülmesi beklenir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

10.

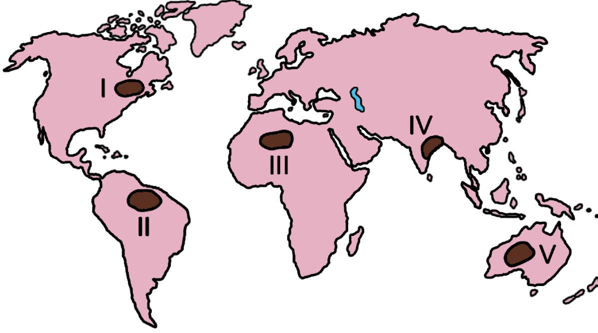
Haritada işaretlenen alanların hangisinde sel ve taşkın olayları daha fazla görülmektedir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2018 AYT

1. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Bu alanların hangilerinde kuraklık, ekstrem bir doğa olayı olarak değerlendirilemez?

A) I ve II B) II ve IV C) II ve V D) III ve IV E) III ve V

2018 AYT

2. İnsan faaliyetlerine bağlı olarak doğal sistemlerdeki bazı değişimler gelecekte birçok olumsuz durumun ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Buna göre;

I. küresel ısınmaya bağlı olarak buzulların hızla erimesi,
II. artan nüfusa bağlı olarak yeleşmelerin dikey yönlü büyümesi,
III. orman alanlarının hızla yok edilmesi,
IV. gelişen teknolojiye bağlı yeni araçların yapılması

faaliyetlerinden hangileri bu olumsuz durumlara daha fazla neden olacaktır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

2018 AYT

3. Son yıllarda yeryüzünde;

- göl alanlarının küçülmesi,
- bitkilerin erken çiçek açması,
- göçmen kuşların göç dönemlerinin değişmesi,
- ilkbaharın erken gelmesi, sonbaharın gecikmesi

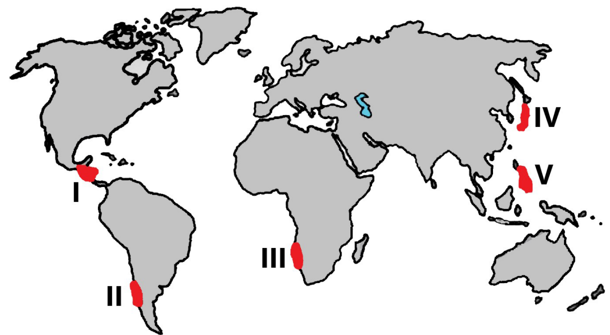
gibi çevre sorunları daha sık yaşanmaya başlanmıştır.

Bu sorunların temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dünya nüfusunun artması
B) Tarım ilacı kullanımının artması
C) Atmosferdeki sera etkisinin artması
D) Çok sayıda hidroelektrik santral kurulması
E) Yeni maden yataklarının işletmeye açılması

2019 AYT

4. Dünya üzerinde özellikle depremlerin ve volkanik etkinliklerin yaşanma sıklığı ve etkisi bazı alanlarda daha fazladır.

Haritada numaralandırılan yerlerden hangisi bu alanlar arasında gösterilemez?

A) I B) II C) III D) IV E) IV

2019 AYT

5. İnsan etkisine bağlı olarak doğal sistemlerde meydana gelen değişimler bütün canlı yaşamını ciddi oranda etkiler. Bu etkinin artarak devam etmesi hâlinde doğal sistemlerde geri dönülmez sorunların yaşanacağı öngörülmektedir.

Aşağıdakilerden hangisinin devam etmesi durumunda gelecekte bu sorunlar daha fazla ortaya çıkacaktır?

A) Enerji üretiminde fosil kaynakların kullanımının teşvik edilmesi

B) İhtiyaç duyulduğu kadar tüketim yapılarak israfın önlenmesi

C) Enerji verimliliği yüksek teknolojilere geçilerek enerji tasarrufunun sağlanması

D) Mevcut ormanların korunması ve ağaçlandırma faaliyetlerinin artırılması

E) Atıkların geri dönüştürülerek tekrar kullanımının sağlanması

2020 AYT

6. Herhangi bir yerde mevsim normallerinin üzerindeki yüksek sıcaklıkların belirli bir süre yaşanması, başta insanlar olmak üzere tüm canlıları etkilemektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun ortaya çıkardığı bir olumsuzluk değildir?

A) Tarımda verimliliğin azalması

B) Orman yangınlarının artması

C) Evsel enerji tüketiminin artması

D) Barajlardaki su seviyesinin düşmesi

E) Nöbetleşe ekim alanlarının azalması

2020 AYT

7. I. Ulaşım sistemleri

II. Temiz su kaynakları

III. Sanayi kuruluşları

IV. Tarım toprakları

Küresel iklim değişikliğinin olumsuz etkileri yukarıdakilerden hangileri üzerinde daha fazla görülmektedir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

2021 AYT

8. Volkanik faaliyetler; dar bir alanı etkileyebileceği gibi dünyanın tamamını etkileyebilecek boyutta, doğal ve beşerî yaşamda doğrudan veya dolaylı önemli değişimler meydana getirebilir.

Aşağıdakilerden hangisi bu faaliyetlerin yaşanmasıyla doğrudan meydana gelebilecek olaylardan biri değildir?

A) Göçe neden olabilmeleri

B) Deprem oluşturabilmeleri

C) Tsunami oluşturabilmeleri

D) Erozyona neden olabilmeleri

E) Heyelan meydana getirebilmeleri

2021 AYT

9. Jeolojik ve jeomorfolojik kökenli ekstrem doğa olayları ortaya çıkardığı sonuçlar nedeniyle doğal ve beşerî süreçlerin işleyişini önemli oranda etkilemektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu türdeki ekstrem olaylar ve sonuçlarından biri değildir?

A) Buz fırtınalarının enerji nakil hatlarına zarar vermesi

B) Tsunamilerin çok sayıda can ve mal kaybına neden olması

C) Volkanlarla püsküren küllerin hava ulaşımını engellemesi

D) Depremlerin yerleşmeleri tahrip etmesi

E) Kütle hareketlerinin kara yolu ulaşımını engellemesi

1. Birleşmiş Milletler tahminlerine göre 2017'de 7,6 milyar olan dünya nüfusunun 2050 yılında 9,8 milyara ulaşması beklenmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi dünya nüfusundaki artışın ortaya çıkarabileceği sorunlardan biri değildir?

A) Gıda ihtiyacının artması

B) Tatlı su kaynaklarının azalması

C) Enerji ihtiyacının artması

D) İş gücü açığının azalması

E) Konut ihtiyacının artması

2. Dünya nüfusu hakkında uzmanlar tarafından yürütülen çalışmalar, dünya genelinde bugünkü 80 yaş ve üzeri kişi sayısının 137 milyon olduğunu ve aynı yaş grubunun 2050'de üç kattan fazla artarak 425 milyon olacağını göstermektedir.

Buna göre 80 yaş ve üzeri kişi sayısının dünya genelinde yıllar itibariyle giderek artmasının,

I. doğal kaynaklara olan talep

II. nüfusun demografik yapısı

III. kültürel değişime uyum sağlama

verilenlerden hangileri üzerinde olumsuz etki oluşturması beklenir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II

D) II ve III E) I, II ve III

3. Küreselleşmeyi meydana getiren faktörler arasında yer alan teknoloji, insanların yaşamında büyük değişikliklere yol açmakta, insanların hayat standartlarını yükseltmekte ve yaşamlarını kolaylaştırmaktadır.

Buna göre,

I. doğal kaynakların tükenmesi

II. yeni iş sahalarının açılması

III. sosyal ve psikolojik sorunlar

IV. üretim için gerekli iş gücü miktarında azalma

gibi faktörlerden hangileri teknolojinin doğaya ve insana olumlu etkileri arasında gösterilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II

D) II ve IV E) III ve IV

4. Özellikle Sanayi Devrimi'nden sonra şehirleşme süreci hız kazanmış ve günümüzde şehirlerde yaşayan nüfus kırsal nüfusu geçmiştir. Bazı ülkelerde şehirleşme oranı %90'ın üzerine çıkarken şehirleşme süreci plansız bir şekilde gerçekleşmiş ve beraberinde birtakım sorunlar ortaya çıkmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bir merkezde sanayi faaliyetlerinin gelişimine bağlı olarak hızlı bir şehirleşmenin yol açtığı sorunlardan biri değildir?

A) Eğitim, sağlık ve altyapı hizmetlerinde yetersizliklerin ortaya çıkması

B) Çarpık şehirleşme yapısının ortaya çıkması ve gecekondu semtlerinin oluşması

C) Ekonomik faaliyet türlerinin çeşitlenmesi

D) Verimli tarım topraklarının yerleşmeye açılması

E) Trafik ve çevre sorunlarının ortaya çıkması

5. Sao Paulo, Brezilya'nın en önemli sanayi kentlerinden biridir. 1700'lerde küçük bir kasaba iken verimli topraklarında gelişen kahve üretimi sayesinde hızla büyümüştür. Kısa bir sürede sanayi, ticaret ve bankacılık merkezi hâline gelen kente İtalya, Portekiz, İspanya, Almanya ve Lübnan gibi ülkelerden birçok göçmen gelmiştir. Sao Paulo'nun son yıllarda sürekli büyümesi, gecekondulaşmayı da beraberinde getirmiştir. Şehirsel alanın çevresindeki çok sayıda insan barınaklarda kötü şartlarda yaşamış ve çevre kirliliği had safhaya ulaşmıştır. 2014 yılında Dünya Kupası'na ev sahipliği yapmasının öncesinde şehre yeni yollar yapılsa da devam eden ulaşım sorunu tam olarak çözülememiştir. Suç oranlarının da ciddi boyutlara ulaştığı Sao Paulo'da her yıl ortalama 6.000 kişi silahlı saldırılar sonucu hayatını kaybetmektedir.

Buna göre Sao Paulo kentinin yaşadığı sorunların temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Plansız yapılaşmanın görülmesi

B) Kahve üretiminin yapılması

C) Nüfusunun hızla artması

D) Dünya kupasına ev sahipliği yapması

E) Ulaşım sorununun çözülememesi

6. Önümüzdeki 40 yıl içinde dünya nüfusuna iki milyar insanın daha ekleneceğini düşününüz. Gıda, su ve barınağa ihtiyacı olan, iklim değişikliği nedeniyle bu ihtiyaçları daha da acil hâle gelmiş iki milyar insan. Eğer hemen önlem alınmazsa elimizdeki imkânlar ihtiyaçların karşılanmasını güçleştireceği için dünyada milyarlarca insan susuzluk, açlık ile kötü yaşam koşullarının yanı sıra kuraklık, yiyecek kıtlığı, kentlerdeki sefalet, göçler ve hızla tükenen doğal kaynaklar nedeniyle çıkan çatışmalarla karşı karşıya kalacaktır.

Verilenler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi hızlı nüfus artışına karşı alınabilecek önlemlerden değildir?

A) Doğum kontrol yöntemlerinin yasaklanması

B) Eğitim olanaklarının artırılması

C) Evlenme yaşının yükseltilmesi

D) Yaşam seviyesinin yükseltilmesi

E) Aile planlaması çalışmalarının artırılması

7. Şehirleşmeye bağlı olarak göç alan şehirlerde farklı kültürden insanlar bir arada yaşamaktadır. Bireyler, sorunsuzca yaşayabilmek adına birtakım sorumluluklar almaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu sorumluluklara örnek bir davranış değildir?

A) Toplu taşıma araçlarında yaşlılara yer vermek

B) Kalabalık ortamlarda yüksek sesle konuşmak

C) Farklı kültürlere ve fikirlere saygı duymak

D) Çevresindeki ihtiyaç sahiplerine yardım etmek

E) Komşular ile iyi ilişkiler içinde olmak

8. I. Teknoloji

II. Ormancılık

III. Tarım

IV. Turizm

Yukarıda verilen ekonomik faaliyetlerden hangileri bir bölgenin sosyal ve kültürel yapısını diğerlerine göre daha kısa zamanda değiştirir?

A) I ve II

B) I ve III

C) I ve IV

D) II ve IV

E) III ve IV

9. I. Tarımsal faaliyetlerde makine kullanımının artması

II. Tarım arazilerinin miras yoluyla bölünerek küçülmesi

III. Kırsal alanlarda altyapı hizmetlerinin yetersiz olması

Yukarıda verilenlerden hangilerinin kırsal alanlardan kentlere yapılan göçler üzerinde etkili olduğu söylenir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

10. I. İlk çağlarda verimli toprakların bulunduğu alanlar yerleşim yeri olarak kullanılmıştır.

II. Orta Çağ'da şehirleşmenin hız kazanmasında bilişim teknolojilerinin gelişmesi etkili olmuştur.

III. Yeni Çağ'da sanayi alanındaki buluş ve icatlar şehirlerin önemini artırmıştır.

Şehirleşmenin tarihsel gelişimi ile ilgili olarak yukarıda verilenlerden hangileri yanlıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

11. **Aşağıda verilenlerden hangisi kentlerin çekici özellikleri arasında gösterilemez?**

A) Doğal kaynak tüketiminin fazla olması

B) Sosyal imkânların fazla olması

C) Sağlık hizmetlerinin gelişmiş olması

D) İş olanaklarının fazla olması

E) Eğitim hizmetlerinin gelişmiş olması

12. **Aşağıdakilerden hangisi teknolojik gelişmelerin olumlu sonuçları arasında gösterilemez?**

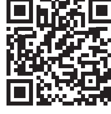
A) Ulaşım olanaklarının artması

B) Doğal kaynak kullanımının artması

C) Mal ve hizmet üretiminin artması

D) İletişim hızının artması

E) İş sahalarının çeşitlenmesi

1. Yazın gür otlakların bulunduğu yüksek yerlere yayla denir. Yaylacılık daha çok ekonomik bir etkinliği ifade eder. İnsanlar, bunaltıcı yaz sıcaklıklarından serinlemek, ekonomik anlamda gelir elde etmek ve kışlık yiyeceklerini hazırlamak için belli bir süre yaylalarda kalır. Son zamanlarda bazı yerlerde turizm amaçlı da kullanılmaya başlanmıştır. Türkiye'deki yaylaların büyük bir kısmı Toroslar' da, Kuzey Anadolu Dağları'nda ve Doğu Anadolu'dadır. Karadeniz'deki yayla evleri genellikle ahşaptır. Akdeniz' deki yayla evleri ise daha çok taştan yapılmıştır. Doğu Anadolu'daki yaylalarda kalıcı yapılar çok azdır. Barınmak için genellikle kıl çadırlar kullanılır.

Yukarıda yaylacılık faaliyeti ile ilgili aşağıdakilerden hangisinden söz edilmemiştir?

A) Geçici yerleşmeler olması

B) Hangi tür faaliyetlerin yapıldığı

C) Yayla evlerinin hangi malzemeden yapıldığı

D) Çevresine göre yükseltisi fazla olan yerler olması

E) Ülke ekonomisi içerisindeki payının ne kadar olduğu

2. Önümüzdeki 40 yıl içinde dünya nüfusuna iki milyar insanın daha ekleneceğini düşünülmektedir. Gıda, su ve barınağa ihtiyacı olan, iklim değişikliği nedeniyle bu ihtiyaçları daha da acil hâle gelmiş iki milyar insan. Eğer hemen önlem alınmazsa elimizdeki imkânlar ihtiyaçların karşılanmasını güçleştireceği için dünyada milyarlarca insan susuzluk, açlık ile kötü yaşam koşullarının yanı sıra kuraklık, yiyecek kıtlığı, kentlerdeki sefalet, göçler ve hızla tükenen doğal kaynaklar nedeniyle çıkan çatışmalarla karşı karşıya kalacaktır.

Dünya nüfusunun hızla artmasını sorun hâline getiren temel etken aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yaşlı nüfus oranının fazla olması

B) Yerleşmeye uygun alanların gün geçtikçe artması

C) İnsanların temel ihtiyaçlarının karşılanamaması

D) Nüfusun dünya genelinde dağılışının düzensiz olması

E) İş gücünün yetersiz olması

3. Gelecekte şehirlerin;

- daha az enerji tüketen,
- daha az karbon salımı yapan,
- daha fazla yeşil alana sahip,
- geri dönüşüm miktarları yüksek

gibi özelliklere sahip olması hedeflenmektedir.

Buna göre bir şehir planlamacısının aşağıdakilerden hangisini yapması yukarıda belirtilen durumlara daha az uygunluk gösterir?

A) Binaların yalıtım özelliklerinin iyileştirilmesine önem verme

B) Kişi başına düşen fosil enerji harcamasının artırılmasını sağlama

C) Geri dönüşüm süreçlerinin evlerden itibaren başlatılmasını sağlama

D) Şehrin enerji ihtiyacını karşılamada yenilenebilir kaynakları tercih etme

E) Toplu ulaşım hizmetlerinin daha kullanışlı olmasına yönelik çalışmalar yapma

4. Türkiye'de sanayileşme sürecine bağlı olarak şehir yerleşmelerinde büyük sosyo-ekonomik değişimler yaşanmıştır.

Bu değişimler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

A) Yaşayan insan sayısı artmıştır.

B) Farklı iş kolları ortaya çıkmıştır.

C) Sosyo-ekonomik problemler artmıştır.

D) Geniş aileler çoğalmıştır.

E) Sosyolojik olaylarda değişmeler yaşanmıştır.

5. Aşağıda Batman ili ile ilgili bilgiler verilmiştir.

- Batman 1948 yılında tarım ve hayvancılıkla geçinen küçük bir kasaba konumunda olan yerleşim yeriydi.
- Günümüzde Batman 600 bin nüfuslu büyük bir şehirdir. Kurulu bulunan petrol rafinerisi, bölgenin sosyo ekonomik yapısını değiştirmiş göç alan bir yerleşim yerine dönüştürmüştür.

Buna göre, Batman ilinin büyüyüp gelişmesinde öncelikle hangi ekonomik faaliyetin etkili olduğu söylenebilir?

A) Doğu Anadolu Projesi'nin

B) Enerji üretiminin

C) Ticari faaliyetlerin

D) Tarımsal etkinliklerin

E) Ulaşım koşullarının

6. Brezilya'nın Sao Paulo kenti, 1700'lerde küçük bir kasaba iken verimli topraklarında yetişen kahve üretimi sayesinde hızla büyümüştür. Kısa bir sürede sanayi ve bankacılık merkezi hâline gelmiştir. Kentin son yıllarda sürekli büyümesi, hava kirliliğini ve gecekondulaşmayı da beraberinde getirmiştir.

Yukarıdaki açıklamaya göre, Sao Paulo kentinin büyümesinde,

I. tarımsal üretim

II. turizm faaliyetleri

III. yer altı kaynakları

hangilerinin etkisinden söz edilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III

D) II ve III E) I, II ve III

7. Sanayileşme ve göç olgularının şehirlerdeki çevresel, toplumsal ve ekonomik hayat üzerindeki olumsuz etkisini azaltmak için bazı önlemler almak gerekir.

Aşağıdakilerden hangisi bu önlemler arasında <u>yer almaz</u>?

A) Plansız kentleşmeyi önlemek

B) Su kaynaklarını korumak

C) Fosil yakıt kullanımını azaltmak

D) Ucuz işgücü için rekabet oluşturmak

E) Kent içinde yeşil alanları artırmak

8. Sanayileşme ve göç; şehirlerin günlük hayatına getirdiği birçok iyileşmenin yanında toplumsal ve ekonomik sorunlara da yol açmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi sanayileşme ve göçe bağlı olarak şehirlerde görülen bu sorunlar arasında <u>gösterilemez</u>?

A) İşsizlik artışı

B) İç ticaret artışı

C) Trafik yoğunluğu

D) Tarım ve orman arazilerinin kaybı

E) Plansız kentleşme ve gecekondulaşma

9. Tarım, genellikle kırsal alanlarda yapılan bir etkinliktir. 2050 yılına gelindiğinde dünya nüfusunun 9 milyara ulaşması beklenmektedir. Bu da küresel gıda ihtiyacını karşılamak için en az %70 daha fazla üretim yapmayı gerektirecektir. Bu yüzden bilim insanları, çözüm olarak dikey çiftçilik modelini geliştirmektedir.

Buna göre dikey çiftçilik yöntemiyle öncelikli olarak aşağıdakilerden hangisinin yapılması <u>hedeflenmemiştir</u>?

A) Tarımsal faaliyetlerin daha modern yöntemlerle yapılması

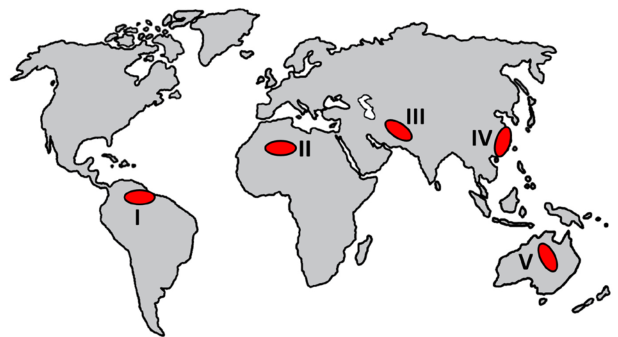
B) Taşıma esnasında kaybedilen zaman ve enerji israfının önlenmesi

C) Birim alandan yıl boyu en yüksek verimin alınması

D) Kırsalda üretimin yanında şehirde de tarımsal üretim yapılması

E) Modern tasarımlara sahip binaların inşa edilmesi

10.

Harita üzerinde numaralandırılarak verilen yerlerin hangisinde sanayileşmeye bağlı olarak görülen çevre sorunlarının diğer yerlere göre <u>daha fazla</u> olması beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2018 AYT

1. I. Sağlık hizmetlerinin yetersizliği

II. Barınma olanaklarının yetersizliği

III. Kültürel faaliyetlerin yetersizliği

Yukarıdakilerden hangileri sanayileşmenin etkisiyle hızla gelişen şehirlere göç eden insanların karşılaşabilecekleri yaşamsal sorunlar arasında yer almaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

2018 AYT

2. Günümüz toplumlarının bir bölümünün gelecek için en önemli hedefleri arasında, bilginin ve nitelikli insan gücünün artırılması ve refah seviyesinin yükseltilmesi bulunmaktadır.

Bu hedeflere ulaşmada;

I. bilgi ve teknolojinin geliştirilmesi,

II. kaynak verimliliğinin artırılması,

III. modern şehirlerin kurulması,

IV. nüfus artışının sağlanması

faaliyetlerinden hangileri daha fazla etkili olacaktır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

2021 AYT

3. Nüfusun fazla, sanayi ve hizmet sektörünün ağırlıkta olduğu kentlerde yaşayanlar; kentin sıkıcı yaşamından kurtulmak, eğlenmek, dinlenmek ve kendilerini geliştirmek amacıyla çeşitli sosyal ve kültürel faaliyetlere katılabilirler.

Bu faaliyetlere;

I. boş zamanlarında sanatsal veya sportif etkinliklere katılmaları,

II. zorunlu çalışma zamanlarının dışında daha fazla gelir için ek işler yapmaları,

III. kendini geliştirmek isteyenlerin beceri ve hobi kurslarına devam etmeleri

durumlarından hangileri örnek gösterilemez?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

4. Uzun yıllar tarım yerleşmesiyle nüfusu ve yaşam standartları belirli bir seviyede olan şehirler, 1750'deki Sanayi Devrimi'yle başta Batı Avrupa olmak üzere birçok alanda değişim yaşamıştır. Önce maden kömürü daha sonra petrolden gücünü alan makineler ham maddeleri mamul maddelere dönüştürmüş, yeni sanayi kolları ortaya çıkmış ve üretilen maddeler çeşitlenmiştir. Gelişen ticaretle birlikte dünyanın uzak kesimleri birbirine bağlanmıştır. Şehirler, yeni ekonomik sistemlerin verimliliği ve bilimsel gelişmeler sayesinde daha çok insanın yaşadığı alanlar hâline gelmiştir.

Yukarıda verilenlere göre şehirlerin nüfusunun artmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha azdır?

A) Yeni iş kollarının ortaya çıkması

B) Sanayileşme hareketinin başlaması

C) Tarımsal faaliyetlerin yapılması

D) Teknolojik gelişmelerin yaşanması

E) Küresel ticaretin yapılması

5. Aşağıda geleceğin şehirleri ile ilgili öngörülen iki çalışma verilmiştir.

- Dünya nüfusunun sürekli artması, yaşam alanlarının sıkışması ve doğal kaynakların azalış göstermesi gibi sorunlardan dolayı gelecek yıllarda evlerin kapsül dairelere dönüşmesi ön görülmektedir.
- Dikey çiftçilik denilen tarım yöntemi, mimarisi özel olarak tasarlanmış binalarda şehrin içerisinde tarım yapılması esasına dayanır.

Bu iki çalışmanın ortak başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Konut sorununa çözüm arayışları

B) Hava kirliliğine çözüm arayışları

C) Şehirlerde sürdürülebilir yaşam arayışları

D) Tarımsal ürün ihtiyaçlarına çözüm arayışları

E) Oluşturulmak istenen yeni mimari anlayışları

6. Çin'de sanayi üretiminde fosil yakıtların çok fazla kullanılmasına bağlı olarak hava kirliliği iyice arttı. Pekin Meteoroloji Bürosu, havadaki zararlı partiküllerin tehlikeli boyuta ulaştığı kentte hava kirliliğinin üst sınırını geçmesi üzerine mavi alarm verildiğini duyurdu.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun etkilerini azaltmaya yönelik tedbirler arasında yer almaz?

A) Motorlu taşıt kullanımı azaltılmalı

B) Dikey çiftçilik tarım modeli şehirlerin uzağında yapılmalı

C) Enerji üretiminde yenilenebilir kaynak kullanımı artırılmalı

D) Termik santrallerin bacalarına filtre takılmalı

E) Konutların ısıtılmasında alternatif enerji kaynakları kullanılmalı

7. Bir yerde ulaşım sistemlerinin gelişmesinin şehirleşme üzerinde etkili olduğu gibi şehirleşmenin gelişim göstermesi de ulaşım sistemleri üzerinde etkili olmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi şehirleşmenin ulaşım sistemleri üzerindeki etkisine örnek olarak gösterilebilir?

A) Ulaşım sistemlerinin gelişmesi bölgeler arası gelişmişlik farkını azaltmaktadır.

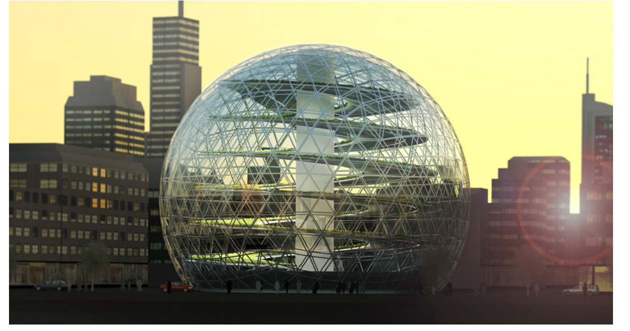
B) Doğal kaynak kullanımının artış göstermesinde ulaşım sistemlerinin gelişmesi de etkilidir.

C) Nüfusun artmasına bağlı olarak kara yolu ulaşımında trafik sorunları yaşanabilmektedir.

D) Ulaşım sistemleri tarımsal ürünlerin değerlenmesinde önemli bir etkiye sahiptir.

E) Ulaşım sistemleri üzerinde yaşanan aksamalar turizm faaliyetlerini de etkilemektedir.

8.

Tarımın Geleceği: Dikey Çiftçilik

Birleşmiş Milletler yaptığı tahminlere göre 2050 yılında dünya nüfusunun 9 milyar, 2100 yılında ise 11,2 milyar olması beklenmektedir. Bu da küresel gıda ihtiyacını karşılamak için daha fazla üretim yapmayı gerektirecektir. Bu yüzden bilim insanları, çözüm olarak görsellerde verilen dikey çiftçilik modelini geliştirmektedir. Bu çiftliklerin şehirlerin içinde ya da çok yakınında olması planlanmaktadır.

Bu tarım modeli ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Dikey çiftlikler için mimarisi özel olarak tasarlanmış binalara ihtiyaç vardır.

B) Her ailenin kendine ait dikey çiftliğinin olması tarımda çalışanların oranını artıracaktır.

C) Üretim doğal koşullardan en az etkilenecek şekilde modern yöntemlerle yapılır.

D) Bu yöntemle amaçlanan, birim alandan yıl boyu en yüksek verimi elde etmektir.

E) Bu yöntemle çiftçilerin ürettiği tarım ürünlerinin şehirlere taşınması yerine tarımsal üretim şehirlerde yapılır.

9. **Aşağıdakilerden hangisi geleceğin dünyası için öngörülen durumlardan biri değildir?**

A) Hizmet sektörü ağırlıklı ekonomi

B) Küresel bazlı ekonomi

C) Yaşam boyu öğrenme eğitim modeli

D) Tek alanda uzman personel yapısı

E) Dijitalleşme

1. **Ülkelerin tarihsel süreçte farklı nüfus politikaları uygulamasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Kalkınma ile nüfus özellikleri arasında denge kurmak

B) Ortalama yaşam süresini uzatmak

C) Vergi gelirlerini arttırmak

D) Yeni iş kollarını geliştirmek

E) Çevre sorunlarını azaltmak

2. **Aşağıdaki uygulamalardan hangisi nüfus artış hızını azaltmaya yönelik bir uygulama değildir?**

A) Çocuk sayısına sınırlama getirilmesi

B) Evlenme yaşının yükseltilmesi

C) Doğum kontrol yöntemlerinin teşvik edilmesi

D) Doğum yapan kadınlara ücretli izin verilmesi

E) Vergilerin çocuk sayısıyla orantılı olarak artırılması

3. Bir şehrin kurulup gelişmesinde bir veya birden fazla fonksiyonel özellik etkilidir. Ancak bazı şehirlerin gelişiminde bir fonksiyon diğer fonksiyonlardan daha ön plana çıkmaktadır.

Buna göre, aşağıdaki şehir ve bu şehrin gelişiminde en fazla öne çıkan fonksiyon eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

A) Hamburg - Liman

B) Tokyo - Sanayi

C) Kudüs - Dinî

D) Ankara - Turizm

E) Roma - İdari

4. I. Tarım

II. Sanayi

III. Turizm

IV. Eğitim

V. Finans piyasası

Bir şehrin küresel etkiye sahip olmasında, yukarıdakilerden hangisinin etkisi daha azdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Etkili bir nüfus politikası oluşturabilmek için bu politikanın uygulanacağı ülkenin temel özellikleri dikkate alınmalıdır.

Buna göre, bir ülkede nüfus politikası belirlenirken aşağıdakilerden hangisi daha az dikkate alınmalıdır?

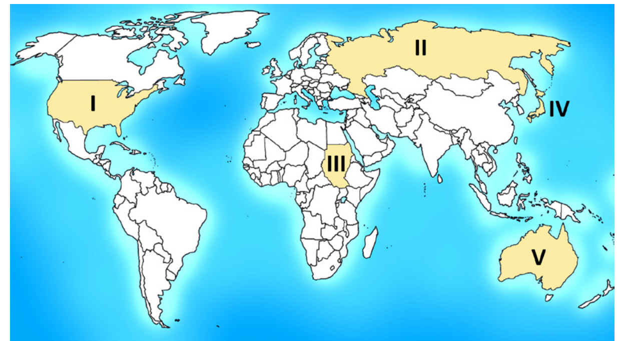
A) Ekonomik faktörler

B) Toplumsal değerler

C) Kadınların eğitim düzeyi

D) Geçmiş dönemlerde uygulanan politikalar

E) Komşu ülkelerin nüfus politikaları

6.

Nüfus politikaları, bir ülkede yaşam kalitesinin yükselmesi için nüfusun artış, azalış ve niteliği ile ilgili yapılan çok yönlü bir çalışmadır.

Buna göre, sosyal ve ekonomik yapıları göz önüne alındığında haritadaki numaralandırılmış ülkelerin hangisinde nüfus artış hızının azaltılmasına yönelik politikaların uygulanması beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

7. **Uzun süre nüfus artış hızının azaldığı ülkelerde,**

I. Yaşlı nüfus oranı artar.

II. Çalışma çağındaki nüfus oranı azalır.

III. İş gücü açığı oluşur.

verilen durumların hangilerinin gerçekleşmesi beklenir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) II ve III

E) I, II ve III

8. **Aşağıdakilerden hangisi nüfus artış hızının yüksek olduğu ülkelerde ortaya çıkan olumsuz durumlardan biridir?**

A) Mal ve hizmetlere olan talep artar.

B) Üretim maliyetleri azalır.

C) İş gücü artar.

D) Üretim artar.

E) Doğal kaynakların tüketimi artar.

9. Cittaslow (Sakin Şehir), 1999 yılında İtalya'da kurulmuş uluslararası bir belediyeler birliğidir. Sakin Şehir; bir şehirdeki yaşam kalitesinin iyileştirilerek kalkınmanın, şehrin kendi özgün yapısının, mimarisinin, gelenek ve göreneklerinin, yerel yemeklerinin ve tarihsel kimliğinin korunmasıyla mümkün olacağını öngörmektedir. Türkiye'nin en büyük adası da, 2011 yılında Cittaslow unvanını almış, bu unvanı ile dünyanın ilk ve tek sakin adası olmuştur.

Yukarıda bahsedilen ada aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bozcaada

B) Gökçeada

C) Kınalıada

D) Heybeliada

E) Avşa Adası

10. Nüfusun miktarına ve niteliğine yönelik alınabilecek önlemlerin tümüne nüfus politikası denir. Nüfus politikaları; nüfus artış hızını azaltmak, nüfus artış hızını artırmak, nüfusu korumak ve niteliğini iyileştirmek şeklinde uygulanmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi nüfus artış hızını artırmak için yapılan uygulamalardan değildir?

A) Doğum yapan annelere çocuk sayısına göre maddi destek verilmesi

B) Çalışan anneler için çalışma sürelerinin kısaltılması

C) Doğum izinlerinin artırılması

D) Nüfus Planlaması Kanunu'nun çıkarılması

E) Bakıcı yardımı yapılması

11. Ülkeler kendi demografik yapılarına göre ihtiyaç duydukları nüfus politikalarını uygularlar. Örneğin, nüfus artış hızı yüksek olan ülkeler nüfus artış hızını azaltıcı politika uygular.

Buna göre aşağıdaki ülkelerden hangisinin nüfus artış hızını azaltıcı politika uygulaması beklenir?

A) Japonya

B) Portekiz

C) Almanya

D) Endonezya

E) Rusya

12. **Aşağıdaki şehirlerden hangisinin küresel etkisi diğerlerine göre daha azdır?**

A) New York

B) Moskova

C) Şam

D) Hamburg

E) Tokyo

1. Çin hükümeti tarafından yayımlanan veriler, nüfusu yaklaşık 1 milyar 410 milyona ulaşan ülkede, doğum oranının son dönemin en düşük düzeyine indiğini gösteriyor. Ülkede son 10 senede yıllık ortalama doğum oranı %0,53 oldu. Oysa bu oran 2000-2010 arasında %0,57 idi. On yılda bir yapılan nüfus sayımlarının sonuçları, Çin hükümetinin daha fazla çocuk sahibi olmayı teşvik edecek önlemler almasını gerektiriyor.

Bu metne göre Çin hükümetinin uyguladığı nüfus politikasının hedefleri arasında,

I. genç nüfus oranını azaltmak

II. toplumun demografik yapısını korumak

III. iş gücünü korumak

verilenlerden hangileri gösterilemez?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

2. **Politika 1:** Sahip olunan kaynaklara oranla nüfus miktarının çok fazla olduğu ya da ekonomik büyümeye oranla nüfus artış hızının çok yüksek olduğu yerlerde nüfus artış hızının düşürülmesini amaçlayan politikadır. Genel olarak az gelişmiş ülkelerin uyguladığı bu nüfus politikası ile yaşam standartlarının yükseltilmesi amaçlanır.

Politika 2: Sahip olunan kaynaklara oranla nüfusun az olduğu ya da ekonomik büyümeye oranla nüfus artış hızının düşük olduğu yerlerde nüfus artış hızını yükseltmeyi amaçlayan politikadır. Sosyal ve ekonomik yönden belli bir gelişmişlik seviyesine ulaşan ülkelerde nüfus artış hızının çok yavaşladığı görülür. Bu durumu sorun olarak gören ülkeler nüfus artış hızını yükseltmeyi amaçlar.

Yukarıda verilen nüfus politikalarını uygulayan ülkeler aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak örneklendirilmiştir?

A) Politika 1: Bangladeş, Nijerya ve Rusya
Politika 2: Endonezya, Avustralya ve Japonya

B) Politika 1: Rusya, Avustralya ve Japonya
Politika 2: Bangladeş, Nijerya ve Endonezya

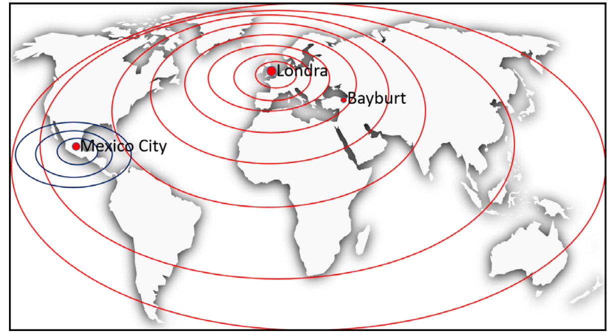
C) Politika 1: Bangladeş, Avustralya ve Endonezya
Politika 2: Rusya, Nijerya ve Japonya

D) Politika 1: Japonya, Nijerya ve Endonezya
Politika 2: Rusya, Avustralya ve Bangladeş

E) Politika 1: Bangladeş, Nijerya ve Endonezya
Politika 2: Rusya, Avustralya ve Japonya

3. Şehirlerin etki alanının sınırları, sahip olduğu fonksiyonel özellikleriyle yakından ilgilidir. Örneğin; fonksiyonel özellikleri az olan bir şehir, daha çok yakın çevresindeki kırsal alanları etkilerken çeşitli ve önemli fonksiyonlara sahip şehirler ise dünya çapında bir etki alanı oluşturabilmektedir. Şehirler; etki alanları bakımından küresel, bölgesel ve yerel etkiye sahip şehirler olmak üzere üçe ayrılır.

Aşağıdaki harita Mexico City, Londra ve Bayburt şehirlerinin etki alanlarını, tablo ise ön plana çıkan fonksiyonlarını göstermektedir.

Şehir	Mexico City	Londra	Bayburt
Fonksiyon	İdari, Sanayi	İdari, Finans, Ticaret, Sanayi	Tarım, Hayvancılık

Buna göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Tarım ve hayvancılıkta ön plana çıkan şehirlerin etki alanı daha geniştir.

B) İdari fonksiyonu ön plana çıkan şehirlerin tamamı küresel etkiye sahiptir.

C) Tüm sanayi fonksiyonuna sahip şehirlerin etki alanı bölgeseldir.

D) Fonksiyonel çeşitliliği fazla olan şehirlerin etki alanı daha geniştir.

E) Bölgesel etki alanına sahip şehirlerin fonksiyonları kendi ülkesiyle sınırlıdır.

4. **Aşağıda verilen şehirlerin hangisinin gelişmesine moda ve turizm sektörlerinin daha fazla katkı yaptığı söylenebilir?**

A) Paris B) Budapeşte C) Medine
D) New York E) İstanbul

5. Aşağıda dört şehre ait bilgiler verilmiştir.

- Dünyanın en fazla uluslararası yolcu taşıyan havalimanı olan Heathrow'un bulunduğu, Romalılar tarafından kurulan şehir, uzun bir süre dünya politikasının belirlendiği merkezlerden biri olmuştur.
- Avrupa'nın en eski üniversitesi Sorbonne bu şehirdedir. Moda bakımından da küresel bir öneme sahiptir.
- Japonya'nın başkenti olan şehir, depremle tarihte birkaç kez yıkıldıktan sonra yeniden inşa edilmiş teknoloji şehridir.
- Amerika Birleşik Devletleri'nin kuzey doğusunda yer alan nüfusun fazla, ticaretin geliştiği şehirdir.

Verilenlerde aşağıdaki hangi şehre ait bilgi yoktur?

A) Frankfurt B) Londra C) Paris
D) Tokyo E) New York

6. Dünyadaki şehirler fonksiyonel özelliklerine bağlı farklı büyüklükte etki alanı oluşturur.

Buna bağlı olarak aşağıdakilerden hangisi bir şehrin etki alanını doğrudan belirleyen faktörlerden biri <u>olamaz</u>?

A) Endüstri ürünleri üretiminin fazla olması
B) Hinterlandı geniş limanların bulunması
C) Farklı yer şekilleri özelliklerine sahip olması
D) Tarımsal ürün ticaretinin fazla olması
E) Büyük dinlerce kutsal mabetlerin bulunması

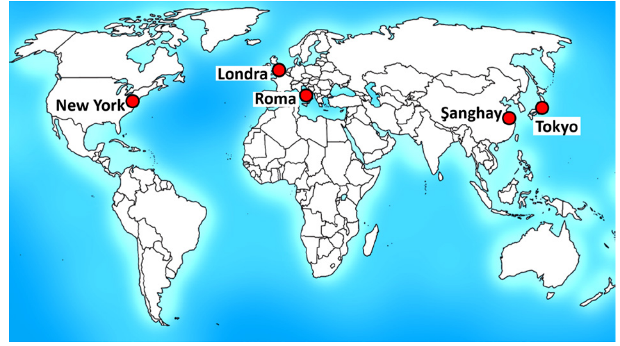
7. Günümüzde kentleşme, eğitim şartlarındaki düzelme ve çalışma hayatına katılan kadın sayısının artması gibi sebeplerle doğum oranları azalmaya ve nüfus artış hızı düşmeye başlamıştır. Bu durum, genç nüfus oranının azalıp yaşlı nüfus oranının artmasına sebep olmuştur.

Buna göre nüfusun yaşlanması konusunda önlem alınmazsa,

I. çalışma çağındaki nüfus oranının azalması
II. yaşlı bağımlı nüfus oranının azalması
III. nüfusun dinamizminin azalması
IV. iş gücü açığının oluşması

gibi ifadelerden hangileri gelecekte bu ülkelerde yaşanması beklenen sorunlardan <u>değildir</u>?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) III ve IV

8.

Aşağıdakilerden hangisi haritada verilen şehirlerin ortak özelliklerinden biri <u>değildir</u>?

A) Ekonomik fonksiyonları çeşitlidir.
B) Aynı yarım kürede yer alırlar.
C) Etki alanları küreseldir.
D) Başkent konumundadırlar.
E) Ulaşım ağları gelişmiştir.

9. **Nüfus artış hızını yükseltmek isteyen bir ülkenin aşağıdaki politikalardan hangisini uygulaması doğru <u>değildir</u>?**

A) Sağlık koşullarının iyileştirilmesi
B) Kreşlerin yaygınlaştırılması ve ücretsiz hizmet vermesi
C) Çocuk sayısına paralel olarak vergi artırımı yapması
D) Çalışan kadınlar için doğum izinlerinin uzatılması
E) Bireylerin eğitim, sağlık vb. ihtiyaçlarının ücretsiz karşılanması

10.
- Venedik
- Barcelona
- Dubai

Yukarıda verilen şehirlerin gelişmesinde aşağıdaki fonksiyonlardan hangisi <u>daha fazla</u> etkili olmuştur?

A) Tarım B) Eğitim C) Turizm
D) Din E) Maden

11. Küresel etkiye sahip olan şehirler teknoloji, borsa, eğitim ve dinî bakımdan uluslararası etkiye sahiptir. Bu şehirler aynı zamanda mal, hizmet, bilgi ve kültürel öge üretim alanlarıdır.

Buna göre, aşağıdaki ülkelerin hangisinde küresel etkiye sahip şehir sayısı <u>daha fazladır</u>?

A) ABD B) Norveç C) İngiltere
D) İtalya E) Rusya

2018 AYT

1. **Aşağıdaki şehirlerden hangisinin nüfuslanması ve büyümesinde sanayi fonksiyonunun etkisi belirleyici olmuştur?**

A) Roma B) Tokyo C) Hong-Kong D) Dubai E) Johannesburg

2019 AYT

2. Sanayi Devrimi süreciyle şehirlerde tarım dışı fonksiyonlar hızla gelişerek çeşitlenmiş buna bağlı olarak, var olan şehirler büyümüş, yeni şehirler kurulmaya başlanmıştır.

Bu şehirlerin sayısının ve nüfusunun artması üzerinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha fazla olmuştur?

A) Göçlerin artması
B) Ulaşımın gelişmesi
C) Tüketimin artması
D) Sağlık olanaklarının daha iyi olması
E) Alışveriş merkezlerinin kurulması

2019 AYT

3. Şehirlerin etki alanları birbirinden farklıdır. Örneğin New York'un günümüzdeki küresel etki alanı Kiev'den daha geniştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun temel nedenidir?

A) Mutlak konumları B) Yüz ölçümleri C) Fonksiyonları D) Yeryüzü şekilleri E) Bulundukları kıta

2020 AYT

4. Dünya ekonomisinde önemli bir yere sahip olan ve sermayenin küresel dolaşımını kontrol eden şehirler küresel bir etkiye sahiptir. Bunlar aynı zamanda mal, hizmet, bilgi ve kültür alanlarında küresel ölçekte birer üretim ve dağıtım merkezleridir.

Bu nitelikler aşağıdaki şehirlerin hangisinde daha azdır?

A) Lizbon B) Paris C) New York D) Tokyo E) Londra

2020 AYT

5. K ülkesi nüfus artış hızını artırıcı, L ülkesi ise nüfus artış hızını azaltıcı politikalar izlemiştir. Her iki ülke de uzunca bir dönem uyguladıkları bu politikalarda başarıya ulaşmıştır.

Bu ülkelerle ilgili olarak,

I. K ülkesinde genç nüfus oranı artmıştır.
II. K ülkesinde yaşlı nüfus miktarı azalmıştır.
III. L ülkesinde doğum oranı azalmıştır.
IV. L ülkesinin genç nüfus oranı artmıştır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

2020 AYT

6. **Sanayileşme sürecine bağlı olarak büyüyen şehirlerde;**

I. şehirlere olan göçün hızlanması,
II. tarımsal üretimin artması,
III. ulaşım hizmetlerine talebin artması

durumlarından hangileri ortak özellik gösterir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

2021 AYT

7. Ilıman iklim koşulları, toprak yapısının elverişli olması ve su kaynaklarının bolluğu gibi faktörlerin etkisiyle Mezopotamya, Mısır, Hindistan, Çin ve Orta Amerika'da tarımsal faaliyetlere bağlı olarak şehirlerin temelleri oluşmaya başlamıştır. İlk kurulan bu şehirlerde zamanla üretimin artması sonucu ortaya çıkan üretim fazlası ürünler, insanlar arasında değiş tokuş yöntemiyle el değiştirmeye başlamış ve başka alanlardan insanların da buralara gelmesiyle şehirlerin nüfusu giderek artmıştır.

Bu durum ilk kurulan şehirlerde tarımdan sonra aşağıdaki hangi ekonomik faaliyetin gelişmesine daha fazla katkı sağlamıştır?

A) Sanayi B) Ticaret C) Ulaşım D) Turizm E) Madencilik

8. Aşağıda A ve B ülkelerinin nüfus özellikleri hakkında bazı bilgiler verilmiştir.

	A	B
Nüfus artış hızı (binde)	23,2	–1,7
Nüfus miktarı	31.627.506	80.889.505
Nüfusun ikiye katlanma süresi (yıl)	43,4	–
Kişi başına düşen millî gelir (ABD doları)	2946	75.615

Ülkelerin nüfus miktarı, nüfus artış hızları gibi bazı özellikleri birbirinden farklıdır. Ülkelerin bu farklı özellikleri, nüfuslarıyla ilgili birbirinden farklı uygulamalar geliştirmelerine neden olmaktadır. Gelişmişlik düzeyi yüksek ve nüfus artış hızı düşük ülkeler nüfus artış hızını artırmaya, gelişmişlik düzeyi düşük ve nüfus artış hızı yüksek ülkeler ise nüfus artış hızını azaltmaya çalışmaktadır.

Buna göre A ve B ülkeleri ile ilgili,

I. İki ülkenin gelişmişlik düzeyleri ve nüfus artış hızları farklı olduğundan uyguladıkları nüfus politikaları da farklı olacaktır.

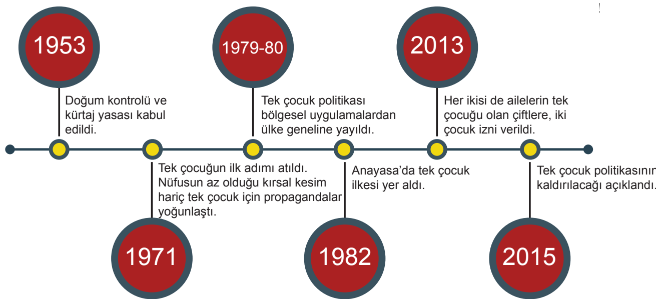
II. A ülkesinin nüfus özellikleri dikkate alındığında nüfus artış hızını azaltmaya yönelik politika uygulaması beklenir.

III. B ülkesinin nüfus miktarı fazla olduğundan nüfus artış hızını azaltmaya yönelik politika uygulaması beklenir.

ifadelerinden hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

9. Aşağıda Çin'in 1953 - 2015 yılları arasında uyguladığı nüfus planlamasının kronolojisi verilmiştir.

Bu nüfus planlaması kronolojisine göre aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Nüfus planlaması ile ilgili yasal düzenlemeler yapılmıştır.

B) Uzun yıllar nüfus artış hızını düşürücü yönde politika izlemiştir.

C) Kardeşleri olmayan evli çiftlere iki çocuk sahibi olma izni verilmiştir.

D) Uzun süre uygulanan tek çocuk politikasından günümüzde vazgeçilmiştir.

E) Tek çocuk planlamasının başarılı olması için ailelere teşvikler verilmiştir.

10. Nüfus bilimciler özellikle gelişmiş ülkelerde nüfus artış hızının minimum düzeye inmesinin, hatta durma noktasına gelmesinin birçok probleme kaynak teşkil edeceğini öngörmektedir.

Nüfus bilimcileri böyle bir öngörüye götüren temel dayanak noktası aşağıdakilerden hangisidir?

A) İş gücü ihtiyacının karşılanamayacağının düşünülmesi

B) Kişi başına düşen millî gelirin azalacağının tahmin edilmesi

C) Üretimin insanların ihtiyaçlarını karşılamayacağının var sayılması

D) Ülkenin yoğun göç vermek durumunda kalacağının beklenmesi

E) Doğal kaynakların tamamen biteceği endişesinin taşınılması

11. Aşağıda şehirlerin büyüyüp gelişmesinde etkili olan bazı fonksiyonlar verilmiştir.

- Din
- Eğitim
- Teknoloji
- Bankacılık

Verilen şehirlerin gelişmesinde en fazla etkili olan fonksiyon eşleştirildiğinde hangi şehir dışarıda kalır?

A) Kudüs B) Tokyo C) Şam
D) New York E) Oxford

12. Aşağıda K ve M ülkeleri ile ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

K Ülkesi	M Ülkesi
Evlilik yaşının yükseltilmesi	Tek çocuk politikası uygulanması
Doğum kontrol yöntemlerinin ücretsiz uygulanması	Çocuk sahibi olmayan yaşlıların bakımının devlet tarafından karşılanması

Buna göre K ve M ülkeleri aşağıdaki özelliklerden hangisi bakımından daha fazla benzerlik gösterir?

A) Gelişmişlik seviyeleri

B) Kadın ve erkek nüfus oranları

C) Uyguladıkları nüfus politikaları

D) İş gücü potansiyelleri

E) Yetiştirdikleri tarım ürünleri

1. Sahip olunan kaynaklara oranla nüfus miktarının çok fazla olduğu ya da ekonomik kalkınmaya oranla nüfus artış hızının çok yüksek olduğu ülkelerde nüfus artış hızının düşürülmesini amaçlayan politikalar uygulanır.

Aşağıdakilerden hangisi bu nüfus politikasını uygulayan ülkelerden biri değildir?

A) Portekiz

B) Bangladeş

C) Nijerya

D) Endonezya

E) Hindistan

2. Aşağıda bir ülkenin düşük oranlı bazı nüfus özellikleri verilmiştir.

- Doğum
- Genç nüfus
- Kırsal nüfus
- Tarımda çalışan nüfus

Bu ülkede aşağıdakilerden hangisinin uygulanması daha doğru olur?

A) Tarımsal verimliliği artırma

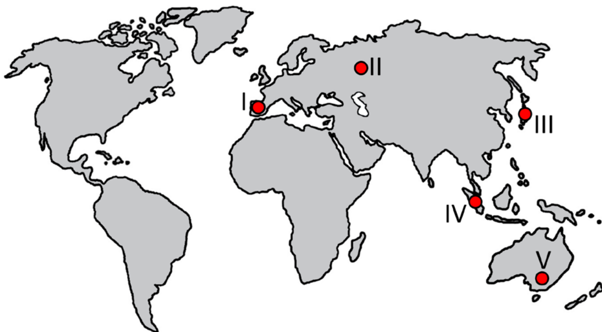
B) Nüfus artış hızını yükseltme

C) Demografik yatırımları artırma

D) Nüfusu koruma ve niteliğini iyileştirme

E) Bölgeler arası yapılan iç göçü yasaklama

3. Aşağıdaki haritada beş farklı alan numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların bulunduğu ülkelerin özellikleri düşünüldüğünde hangisinde farklı bir nüfus politikasının uygulandığı söylenebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Nüfus artış hızının düşük olduğu gelişmiş ülkelerde doğum oranını arttırmak için ailelere sahip olduğu her çocuk için belirli miktarda ödeme yapılmaktadır.

Bu ülkelere aşağıdakilerden hangisi örnek gösterilebilir?

A) Fransa

B) Mısır

C) Yemen

D) Hindistan

E) Endonezya

5. **Aşağıdakilerden hangisi nüfus artış hızının azalmasının olumlu sonuçlarındandır?**

A) Tüketimin artması

B) Konut açığının artması

C) Çevresel bozulmaların artması

D) İş gücü potansiyelinin azalması

E) İstihdam açığının azalması

6. I. Oxford
II. Hartum
III. Cambridge
IV. Mekke

Yukarıdaki şehirlerden hangilerinin gelişmesinde uluslararası alanda faaliyet gösteren üniversitelerin etkisi daha fazladır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

7. **Aşağıdaki özelliklerden hangisine sahip bir şehrin küresel etki alanı daha dardır?**

A) Uluslararası örgütlerin yönetim merkezi konumunda olan

B) Sanayi ve ticaret gibi ekonomik faaliyetlerin geliştiği

C) Liman, turizm ve eğitim fonksiyonlarıyla dünyayı etkileyebilen

D) Tarım ve madencilik gibi birincil faaliyetlerin yaygın olarak yapıldığı

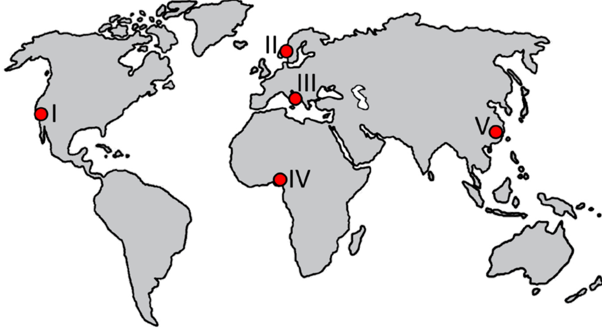
E) Teknolojik gelişmelerin ve bilginin üretim merkezi konumuyla geniş alanları etkileyen

8. Dünyada şehirlerin etki alanları küresel, bölgesel ve yerel olmak üzere üç gruba ayrılabilir. Küresel etkiye sahip olan şehirler teknoloji, borsa, eğitim veya dinî bakımdan uluslararası etkiye sahip olabilirler.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin etki alanı daha dardır?

A) Paris B) Roma C) Kudüs D) Tokyo E) Atina

9. Aşağıdaki haritada beş farklı alan numaralandırılarak gösterilmiştir.

Haritadaki numaralı alanlardan hangilerinde yaz ayları sıcak ve kurak geçtiği için şehirlerin turizm fonksiyonu gelişmiştir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) III ve V E) IV ve V

10. Günümüzde dünyadaki bazı şehirlerin ortaya çıkışı ve gelişmesinde bir ya da birden fazla fonksiyon etkili olabilmektedir. Bütün fonksiyonların bir şehirde aynı etkiye sahip olması mümkün değildir. Dolayısıyla mevcut fonksiyonlardan birinin genellikle diğerlerinden daha fazla ön planda olduğunu söylemek mümkündür.

Buna göre, aşağıdaki şehirlerden hangisinin gelişmesinde maden fonksiyonunun etkisi daha az olmuştur?

A) Kerkük B) Essen C) Batman D) Tokyo E) Bakü

11. Nüfus politikaları: Nüfusun artış hızını ve niteliğini değiştirmeye yönelik her türlü uygulamadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğrudan nüfus politikası ile ilgili bir uygulama değildir?

A) Halk sağlığını koruyucu yasal düzenlemelerin yapılması
B) Nüfus planlamasını ilgilendiren kanun çıkarılması
C) Tarımda makine kullanımının gelişmesi
D) Yurt dışına işçi göçünün özendirilmesi
E) Doğum oranlarının artırılması

12. Yerel etkiye sahip şehirler: Geniş alanları etkileyebilecek işlevsel özelliklerin bulunmadığı ve sahip olunan nüfus miktarının az olduğu şehirlerdir. Dünyadaki şehirlerin önemli bir kısmı yerelde etkili olan şehirlerdir.

Bu şehirlerin genel özellikleri arasında,

I. Uluslararası öneme sahip pazar konumundaki alanlardır.
II. Tarım ve tarıma dayalı sanayi faaliyetleriyle ön plandadır.
III. Daha çok yakın çevresindeki kırsal kesimlerle ticari faaliyetleri gelişmiştir.

yukarıda verilenlerden hangileri yer almaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

13. Aşağıda ülkelerde uygulanan nüfus politikalarının başarıya ulaşması için yapılan bazı uygulamalar verilmiştir.

I. Evlenme yaşının büyütülmesi
II. Doğum yapan kadınlara ücretli izin verilmesi
III. Çok çocuklu ailelerin bazı vergilerden muaf olması
IV. Çocuk sahibi olmayan yaşlıların bakımını devletin üstlenmesi
V. Çocukların masraflarının devlet tarafından karşılanması

Bu uygulamalardan hangileri, nüfus artış hızının artırılmasının hedeflendiğini gösterir?

A) I, II ve III B) I, III ve IV C) II, III ve IV D) II, III ve V E) III, IV ve V

1. Çin'de uzun yıllar boyunca uygulanan nüfus artış hızını azaltıcı politikalar nedeniyle nüfus artış hızı önemli oranda azalmıştır. Ancak 2015 yılında bu nüfus politikasından vazgeçilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, uygulanan nüfus politikasından vazgeçilmesinin nedenleri arasında gösterilebilir?

A) Teknolojinin gelişmesi

B) Dış ticaret hacminin artması

C) Yaşlı nüfus oranının artması

D) İş gücüne duyulan ihtiyacın azalması

E) Eğitim ve sağlık hizmetlerinin yaygınlaşması

2. Kalkınma hızına göre doğum oranlarının yüksek olması ülkelerin ekonomilerinde sorunlara neden olabilmektedir.

Haritadaki işaretli yerlerdeki ülkelerden hangisi bu duruma örnek gösterilebilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. • Üretimin artması
• İç göçlerin artması
• Vergi gelirlerinin artması
• Doğal çevre sınırlarının aşılması
• Demografik yatırım ihtiyacının artması

Hızlı nüfus artışının bir ülkedeki olumsuz sonuçları arasında yukarıdakilerden kaç tanesi yer alır?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

4. Ülkeler için tarihin her döneminde askerî, siyasi, ekonomik ve sosyal alanlarda önemli bir kaynak olan nüfusa ait farklı politikalar uygulanmıştır.

I. Ekonomik özellikler
II. Nüfus artış hızı
III. Kadın ve erkek nüfus oranları
IV. Dış ve iç göç oranları

Yukarıdakilerden hangileri nüfus politikaları bakımından ülkeler arasında farklılıklar görülmesinin temel nedenlerindendir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Aşağıda, dünya haritasında beş farklı şehir numaralandırılarak gösterilmiş ve bu şehirlerden dördüne ait özellik verilmiştir.

• Dünyanın finans merkezlerinden olan şehir çok sayıda sivil toplum örgütünün yönetim merkezidir.
• Sanayi Devrimi'nin başladığı şehir günümüzde dünyanın önemli sanayi şehirlerinden biridir.
• Gelişmiş teknoloji, sanayi ve liman fonksiyonlarına sahip şehir Uzak Doğu'daki önemli idari şehirlerdendir.
• Hristiyanlık, Musevilik ve İslam için merkez sayılan şehir günümüz sıcak çatışma alanlarındandır.

Buna göre haritada numaralandırılan şehirlerden hangisine ait özellik verilmemiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Afrika Kıtası'nda Somali ve Nijerya, Asya Kıtası'nda Hindistan ve Irak, Güney Amerika Kıtası'nda Kolombiya ve Ekvador nüfus artış hızının düşürülmesine yönelik politikalar uygulayan ülkelere örnek gösterilebilir.

Bu ülkelerin uyguladıkları politikaların başarıya ulaşabilmesinde aşağıdakilerden hangisi daha etkili olacaktır?

A) Çok çocuklu aileler özendirilmeli

B) Aile planlaması konusunda insanlar bilinçlendirilmeli

C) Tarım ve hizmet sektöründe çalışan nüfus oranı artırılmalı

D) Doğum oranının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmalı

E) İç göçler ile nüfusun ülke geneline dağılışı yeniden düzenlenmeli

7. Özbekistan'da Maveraünnehir Bölgesi'nde yer alan şehir, en eski Türk - İslam şehirlerindendir. İpek Yolu'nun kavşak noktalarından biri üzerinde bulunmaktadır. Ayrıca Orta Asya'nın önemli ticaret, kültür ve dinî şehirlerinden biridir. Günümüzde de önemli bir ticaret merkezi olan şehirde tarihî kervansaraylar, medreseler ve camiler bulunmaktadır. Şehir, 2001 yılında Dünya Miras Listesi'nde yer almıştır.

Özellikleri verilen şehir aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bağdat B) Astana C) Ulan Batur D) Tahran E) Semerkant

8. Aşağıdaki tabloya beş farklı şehrin etki alanı ve sahip olduğu öne çıkan fonksiyonu yazılmıştır.

Şehir	Etki Alanı	Fonksiyon
Kırcaali	Yerel	Tarım
Münih	Küresel	İdari
Mekke	Küresel	Dini
Hong Kong	Bölgesel	Ticaret
Kahire	Bölgesel	İdari

Buna göre tabloda, hangi şehirlerin etki alanı veya fonksiyonundan en az biri yanlış yazılmıştır?

A) Kırcaali - Mekke

B) Kırcaali - Kahire

C) Münih - Mekke

D) Münih - Hong Kong

E) Hong Kong - Kahire

9. Dünya şehirleri alfa, beta ve gamma olarak sınıflandırılmaktadır. Alfa, beta ve gamma grupları da kendi içlerinde alt gruplara ayrılmıştır. Alfa grubundaki şehirler Alfa++, Alfa+, Alfa ve Alfa- olmak üzere ayrılmıştır. Alfa++ grubunda yer alan şehirler, bütün dünya ile yüksek düzeyde entegrasyona ulaşmış olup, küresel ekonomi üzerinde üst düzey kontrol ve yönlendirme işlevine sahiptir.

Aşağıdakilerden hangisi Alfa++ grubunda yer alan bu şehirlere örnek gösterilebilir?

A) Londra B) Bakü C) Şam D) Atina E) Tahran

10. Küresel etki alanları karşılaştırıldığında ABD'nin başkenti Washington'un dünyadaki etki alanı Polonya'nın başkenti Varşova'dan daha fazladır.

Bu farklılığın oluşmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha fazladır?

A) Bulundukları kıta

B) Ekonomik özellikleri

C) Nüfus özellikleri

D) Yüz ölçümleri

E) Yönetim şekilleri

11. Tarihin her döneminde askerî, siyasi, ekonomik ve sosyal alanlarda önemli bir kaynak olan nüfus, günümüzde miktar ve niteliksel özellikler bakımından ön plana çıkmaktadır. Bu nedenle birçok ülke, sahip olduğu nüfus özelliklerine göre kendi toplum şartlarına ve hedeflerine uygun nüfus politikaları geliştirmektedir.

Buna göre ülkelerin farklı nüfus politikaları uygulamasında;

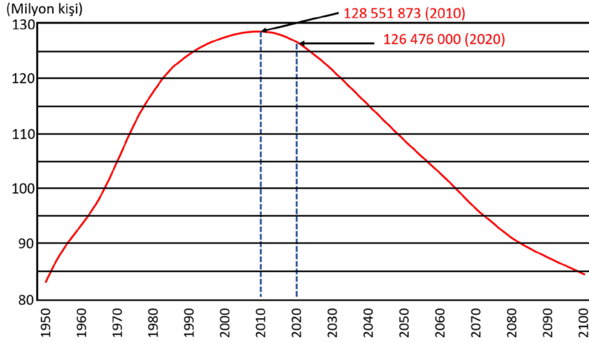
- Kalkınma düzeyi
- Nüfus artış hızı
- Yer altı rezerv miktarları
- Nüfus yoğunluğu
- Yüz ölçümü genişliği

gibi özelliklerden kaç tanesi etkilidir?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

1. Aşağıdaki grafikte Japonya'nın 1950 ile 2020 arasındaki nüfusu ve 2020 ile 2100 yılları arasındaki nüfus projeksiyonu gösterilmiştir.

Yalnızca grafikteki bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) 2010 ile 2020 yılları arasında nüfus 2 milyondan fazla azalmıştır.

B) 2020 yılından sonra nüfusun azalmasında yaşam süresinin uzaması etkili olacaktır.

C) 2010 yılından sonra nüfus azalmaya başlamıştır.

D) 1950 ile 2000 yılları arasında nüfus artış hızı sıfırın üzerindedir.

E) 2100 yılında nüfusun 85 milyondan az olacağı tahmin edilmektedir.

2. **Meksika, Arjantin ve Güney Afrika Cumhuriyeti gibi gelişmekte olan ülkelerin büyük bir kısmının uyguladığı nüfus politikası ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Sahip olunan kaynaklarla nüfus miktarı ya da kalkınma hızıyla nüfus artış hızı orantılıdır.

B) Mevcut nüfusu koruma ve nitelik yönünden iyileştirmeyi amaçlayan politika uygulamaktadır.

C) Nüfusun niceliğinden ziyade sahip olduğu niteliklerin iyileştirilmesine yönelik düşünceler ön plana çıkmaktadır.

D) Amaç, mevcut nüfusun eğitim, sağlık hizmetleri gibi özelliklerinin iyileştirilmesidir.

E) Doğum oranı artırılarak iş gücü potansiyelinin yüksek olmasına önem verilmektedir.

3. ABD'li uzmanlar 2075 yılında dünya nüfusunun 30 milyara yükseleceğini tahmin etmektedirler. Nüfus artış hızının özellikle gelişmekte olan ülkelerde %2-3 gibi yüksek oranlarda arttığı görülmektedir. Bu gelişmenin dünya genelinde önemli değişmelere ve sorunlara yol açacağı tahmin edilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu sorunlar arasında gösterilemez?

A) Doğal kaynak tüketiminin artması

B) Farklı istihdam alanlarının oluşması

C) Yerleşim alanlarının plansız büyümesi

D) Tatlı su kaynaklarına erişimin zorlaşması

E) Temel ihtiyaçların karşılanmasının güçleşmesi

4. Aşağıdaki tabloda bazı ülkelerin 1976,1996 ve 2015 yıllarında uyguladığı nüfus politikaları gösterilmiştir.

Ülkeler	Yıllar		
	1976	1996	2015
Güney Kore	Artış hızını azaltma	Müdahale yok	Artış hızını yükseltme
Nijerya	Müdahale yok	Artış hızını azaltma	Artış hızını azaltma
Meksika	Artış hızını azaltma	Artış hızını azaltma	Koruma ve nitelik yönünden geliştirme
İran	Artış hızını azaltma	Artış hızını azaltma	Artış hızını yükseltme
Güney Afrika Cumhuriyeti	Artış hızını azaltma	Artış hızını azaltma	Koruma ve nitelik yönünden geliştirme

Verilen ülkelerin nüfus politikalarının zamanla değişmesinde aşağıdakilerden hangisi etkili değildir?

A) Yaşam süresinin uzaması ile yaşlı nüfus oranın artması

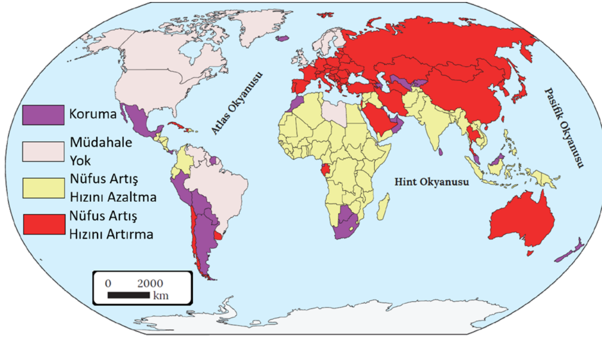
B) Sanayileşmenin artması ile iş gücü ihtiyacının artması

C) Doğum oranın artması ile toplam nüfus ve genç nüfus oranın artması

D) Yer şekillerinin engebeli olması ile üretimde teknolojik gelişme ihtiyacının artması

E) Gelişmişlik seviyesinin yükselmesi ile nüfusun eğitim ihtiyacının artması

5. Aşağıdaki haritada 2015 yılı itibarıyla dünyada uygulanan nüfus politikalarının dağılımı gösterilmiştir.

Buna göre ABD ve Kanada gibi gelişmiş ülkelerde nüfus artışına yönelik herhangi bir politika uygulanmamasında aşağıdakilerden hangisi daha etkilidir?

A) Doğum oranının düşük olması

B) Kalkınma hızı ile nüfus artış hızının orantılı olması

C) Yaşlı nüfus oranının yüksek olması

D) Sanayileşme ile iş gücü ihtiyacının yüksek olması

E) Nüfusun dağılışında fiziki koşulların etkili olması

6. Akdeniz kıyısında uzun bir sahil şeridi olan ve kayalık bir arazi üzerinde bulunan şehir 820.900 nüfusa sahiptir. Bu şehirdeki liman Fransa'nın en büyük limanıdır.

Özellikleri verilen şehir aşağıdakilerden hangisidir?

A) Paris B) Lyon C) Lille

D) Marsilya E) Strazburg

7.

Gruplar	Fonksiyonlar	Şehirler
I. grup	Dini	Roma, Kudüs, Budapeşte
II. grup	İdari	New York, Berlin, Kahire
III. grup	Liman	Tokyo, Moskova, Amsterdam

Şehirlerin fonksiyonlarına göre gruplandırıldığı yukarıdaki tablonun her grubunda ilgili fonksiyon grubunda bulunmayan bir adet şehir yer almaktadır.

Bu şehirlerin tümü aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

A) Roma, Kahire, Tokyo

B) Roma, New York, Amsterdam

C) Kudüs, Kahire, Moskova

D) Budapeşte, Berlin, Amsterdam

E) Budapeşte, New York, Moskova

8. Şehirler kurulmadan önce Neolitik Dönem ile yerleşik hayata geçilmiştir. İlk şehirler MÖ 4000'li yılların sonlarına doğru Güney Mezopotamya'da ortaya çıkmıştır. Yerleşik hayata geçiş ve sonrasındaki dönemde tarım büyük öneme sahip olduğundan kent yerleşmeleri ilk önce tarımın yoğun olduğu yerlerde kurulmuştur. Sümerler tarafından kurulduğu kabul edilen ilk şehirler, aynı zamanda siyasal olarak birer kent devletiydi.

Buna göre ilk şehirler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Yerleşik hayata geçilmesinin şehirleşmeyi etkilediği

B) Neolitik Dönem öncesindeki şehirlerin kent devleti yapısında olduğu

C) İlk şehirlerin yer seçiminde tarım alanlarının etkili olduğu

D) Mezopotamya'nın ilk şehirlerin ortaya çıktığı alan olması

E) Sümerler'in tarım fonksiyonlu ilk şehirlere sahip medeniyetlerden biri olduğu

9. Aşağıda bazı şehir türlerinin ortaya çıkmasında etkili olan faktörler verilmiştir.

- Üretimin artması sonucu ortaya çıkan üretim fazlası ürünler, insanlar arasında değiş tokuş yöntemiyle el değiştirmeye başlamıştır.
- Zaman içerisinde kalabalıklaşan alanlarda ticari faaliyetleri yönlendirecek, düzeni ve güvenliği sağlayacak yönetici ve asker sınıflarına ihtiyaç duyulmuştur.
- Makineli ve seri üretimin geliştiği alanlarla hem oransal hem de işlevsel anlamda hızlı bir değişim sürecine girmiştir.
- Yerleşik hayatın başlamasıyla insanların bir arada yaşaması köylerin ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Bu faktörler aşağıdaki hangi şehir türünün ortaya çıkışını daha az etkilemiştir?

A) Sanayi

B) İdari

C) Tarım

D) Ticaret

E) Turizm

1. Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde 1963 sonrasında nüfus artış hızının azaltılmak istenmesinin nedenleri arasında gösterilemez?

A) Artan nüfusun kalkınma hızını azaltması

B) Vergi gelirlerinin artması

C) Tarımda makineleşmenin artması

D) Sağlık hizmetlerinin gelişmesi

E) Ülke savunmasında teknolojinin ön plana çıkması

2. I. Yaşlı nüfus oranının artması

II. Ortalama yaşam süresinin uzaması

III. Doğurganlığın artması

Ülkemizin nüfus artış hızı gelecekte de azalmaya devam ettiğinde yukarıdakilerden hangisinin yaşanması beklenmez?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) Yalnız III

D) I ve II

E) II ve III

3. Atatürk, 1 Mart 1922'de nüfus ile ilgili görüşlerini şu şekilde beyan etmiştir: "Genel sağlık konusunda takip ettiğimiz gaye şudur: Milletimizin sıhhatinin muhafaza ve takviyesi, nüfusun çoğaltılması, hastalıkların ortadan kaldırılması, bu suretle milletin dinç bir beden olarak yetiştirilmesi." Atatürk'ün nüfus hakkındaki ifadeleri Cumhuriyet'in ilk yıllarında hükümetin ana politikası olmuştur.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Cumhuriyet'in ilk döneminde izlenen nüfus politikasına ait uygulamalardan biri değildir?

A) Doğum evlerinin kurulması

B) Altı ve daha fazla çocuğu olanlara madalya verilmesi

C) Çok çocuklu ailelere vergi muafiyeti getirilmesi

D) Verem, sıtma, çiçek gibi salgın hastalıkların önlenmesi

E) Nüfus Planlama Kanunu'nun çıkarılması

4. Coğrafya dersinde yerleşmeler hakkında bildiklerini anlatan Mustafa ve Bora isimli öğrenciler yerleşme tiplerinden ikisini şu şekilde anlatmıştır.

Mustafa: Köye bağlı geçici yerleşmelerden en yaygın olanıdır. Özellikle Karadenizin doğusundaki dağların yüksek kesimlerinde yer alan düzlüklerde hayvancılık faaliyeti yaygın olarak yapılır.

Bora: Engebeli araziye sahip köylerde tarım alanları köy merkezinden uzakta bulunabilir. Bu alanlarda tarım sezonu boyunca barınmak amacıyla inşa edilen yerleşmeler bulunur. Bu yerleşmeler daha çok Doğu Anadolu ve Karadenizde yaygındır. Zamanla sürekli yerleşim alanı hâline dönüşebilir.

Buna göre, öğrencilerin anlattığı yerleşmeler hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Oba - Ağıl

B) Yayla - Mezra

C) Ağıl - Kom

D) Mahalle - Mezra

E) Yayla - Oba

5.

Bir limanın art bölgesinin geniş veya dar olması o limanın ticaret hacmi üzerinde etkili olmaktadır. Buna bağlı olarak da art bölgesi geniş bir limanın çevresinde şehirleşme faaliyetleri hız kazanır.

Buna göre, harita üzerinde gösterilen liman şehirlerinden hangisinin art bölgesi diğerlerine göre daha geniştir?

A) Zonguldak

B) Trabzon

C) Samsun

D) Sinop

E) İzmir

6. Coğrafya öğretmeni, 9. sınıf öğrencileri ile tanışma esnasında babalarının mesleklerini sorar. Bunun üzerine Emre, "benim babam yılın belli döneminde deniz kıyısındaki barınağında balık avlar. Bu barınakta sürekli yaşamıyoruz. Barınağımız metalden yapılmış tek odalı bir yerdir." şeklinde cevap vermiştir.

Bu bilgilere göre, Emre'nin babasının yaşadığı yer aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru verilmiştir?

A) Ağıl B) Oba C) Kom
D) Mezra E) Dalyan

7. **Kırsal yerleşmelerin dağınık olduğu bir yer için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Su kaynakları fazladır.
B) Yer şekilleri engebelidir.
C) Ulaşım imkânları zordur.
D) Tarım arazileri geniştir.
E) Yağış miktarı fazladır.

8. Türkiye'de bazı şehirlerin gelişmesinde ulaşım koşulları etkili olmuştur. Özellikle önemli yolların kesiştiği noktada bulunan şehirlerde bu durum daha belirgin görülmektedir. Buna bağlı olarak gelişen şehirlere ulaşım şehirleri denir.

Aşağıdakilerden hangisi bu tür şehirlere örnek verilemez?

A) Muğla B) Eskişehir C) Ankara
D) Konya E) Kayseri

9. **Aşağıdakilerden hangisi ülkemizdeki sakin şehirlerden biri değildir?**

A) Gökçeada B) Şavşat C) Uzundere
D) Üzümlü E) Akyaka

10. **Türkiye'de Bolu, Kastamonu, Sinop, Zonguldak çevrelerinde yaygın olan ve birkaç mahallenin bir muhtarlık tarafından yönetildiği kır yerleşmelerine ne ad verilir?**

A) Divan B) Oba C) Mezra
D) Kom E) Yayla

11. Çiftlik, genellikle geniş bir tarım alanı içinde kurulmuş olan, bir ya da birkaç ev ile bunların eklentilerinden oluşan yerleşim birimidir. Çiftliklerdeki temel ekonomik etkinlik tarımdır.

Buna göre, harita üzerinde numaralandırılmış yerlerden hangisinde bu yerleşim birimlerine daha az rastlanır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. 2020 ADNKS sonuçlarına göre Türkiye'nin nüfusu 83 milyon 614 bin 362 kişidir. Nüfus bilimcilere göre Türkiye'nin nüfusu 2023 yılında 87 milyon, 2070 yılında 91 milyon olacaktır.

Türkiye nüfusunun geleceğine yönelik tahminlerin aşağıdakilerden hangisinde dikkate alınması beklenmez?

A) Demografik yatırımların düzenlenmesinde
B) Kalkınma planlarının oluşturulmasında
C) Nüfus politikalarının belirlenmesinde
D) Sanayi üretim alanlarının planlanmasında
E) Emeklilik yaşı uygulamalarında

13. Köyü oluşturan binaların birbirine yakın olduğu yerleşme dokusuna toplu yerleşme denir. Arazinin topoğrafik ve hidrolojik özellikleri ile yörenin klimatik özellikleri yerleşme dokusunu doğrudan etkiler.

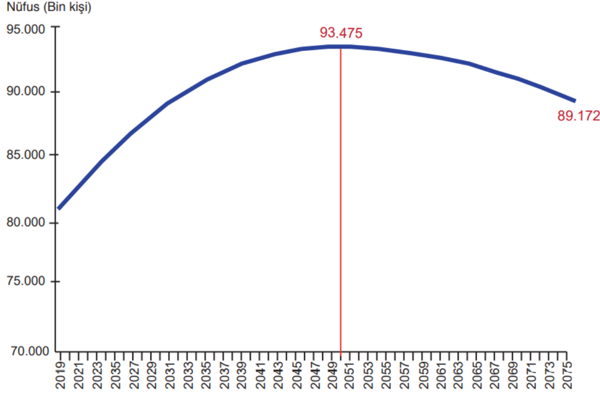

Buna göre yukarıda işaretli alanların hangisinde kırsal alanlarda toplu yerleşme daha azdır?

A) Çanakkale B) Karaman C) Sivas
D) Şanlıurfa E) Trabzon

1. Aşağıdaki grafikte Türkiye nüfusunun 2019-2075 yılları arasındaki olası durumunu gösteren bir grafik verilmiştir.

Grafikteki bilgiler dikkate alındığında nüfusun geleceğiyle ilgili olarak,

I. 2050'li yıllardan sonra toplam nüfus miktarı azalacaktır.

II. 2070'li yıllardan sonra ortalama yaşam süresi kısalacaktır.

III. 2050 yılına kadar kadın nüfus miktarı erkek nüfusa göre daha fazla artacaktır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

2. Hızlı nüfus artışı, dünyanın birçok ülkesinde kaynakların tüketimi, çevre sorunları gibi çeşitli problemlere yol açmaktadır. Bu problemlerin çözümüne yönelik uygulanan nüfus politikaları sayesinde nüfus artış hızı düşürülmeye çalışılmaktadır. Diğer taraftan bazı ülkelerde de nüfus artış hızının çok düşük olması veya nüfusun artmaması, bu ülkelerin varlığına ve geleceğine yönelik tehditler konusunda ciddi sorunlar teşkil etmektedir...

Yukarıda verilen bilgiler anlamlı bir bütünlük için,

I. Kendini yenileyemeyen nüfus yapıları; nüfusun yaşlanması başta olmak üzere iş gücü açığı, savunma zafiyeti gibi birçok sorunu da beraberinde getirmektedir.

II. Bu durumun dünyanın en fazla yaşlı nüfus oranına sahip ülkesi olan Japonya'da çeşitli sosyoekonomik sorunlara neden olacağı düşünülmektedir.

III. Günümüzde bu durum, az gelişmiş ülkelerinden olan Bangladeş, Nijerya, Endonezya ve Hindistan gibi ülkelerde daha fazla görülür.

gibi ifadelerden hangileri ile tamamlanabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

3. Tabloda Türkiye'de yer alan bazı şehirlerin sahip olduğu fonksiyonel özellikler işaretlenmiştir.

Şehir	İdari	Sanayi	Maden	Tarım	Liman
Samsun					✓
Batman			✓		
Ankara	✓				
Iğdır		✓			
Kocaeli				✓	

Tablo üzerinde yapılan eşleştirmelerdeki hatayı düzeltmek için hangi iki şehrin yer değiştirmesi gerekir?

A) Samsun - Iğdır

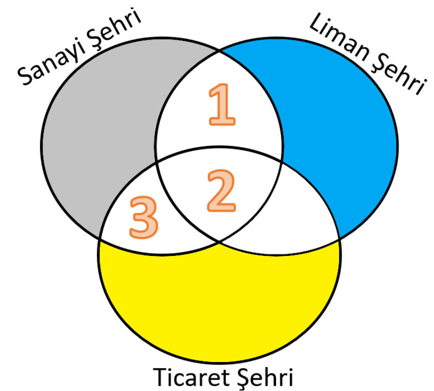
B) Iğdır - Kocaeli

C) Batman - Ankara

D) Iğdır - Batman

E) Batman - Kocaeli

4. Aşağıda numaralandırılmış şekilde verilen şemada şehirler fonksiyonel özelliklerine göre sınıflandırılmıştır.

Buna göre, 1, 2 ve 3 numaralı bölgede yer alan şehirler aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Mersin - İzmir - Kırşehir

B) Sinop - İstanbul - Bursa

C) Rize - Antalya - Bandırma

D) İskenderun - İstanbul - Gaziantep

E) İzmit - İzmir - Muğla

5. Türkiye nüfusunun ortanca yaşı 2012'de 30,1 iken 2023'de ise 34'e çıkacaktır. 2012 yılında erkeklerde 29,5 olan ortanca yaş, 2023 yılında 33,3'e ulaşacaktır. Kadınlarda ise 2012 yılında 30,6 olan ortanca yaş, 2023' de 34,6 olacaktır.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Türkiye nüfusu azalmaktadır.

B) Genç nüfus artmaktadır.

C) Erkeklerdeki ortanca yaş,kadınlara göre daha fazladır.

D) Ortalama yaşam süresi uzamaktadır.

E) Ülkemizde 2012-2023 arası ortanca yaş azalacaktır.

6. 2050 yılında dünya nüfusu 9 milyar 306 milyon kişi olurken temel nüfus projeksiyonu senaryosuna göre Türkiye 20.sıraya gerileyecektir. 2075 yılına gelindiğinde dünya nüfusu 9 milyar 905 milyon kişiye yükselecek, Türkiye'nin sıralamadaki yeri ise 24. olarak değişecektir.

Yukarıda verilen bilgilere göre hangisi söylenebilir?

A) Dünya nüfusu artarken Türkiye'nin nüfus artış hızı azalacaktır.

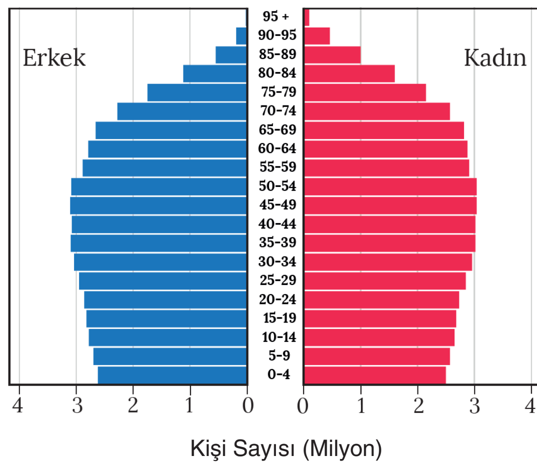
B) Türkiye nüfusu, dünya nüfusundan daha hızlı artacaktır.

C) Türkiye nüfusunda bebek ölüm oranları artacaktır.

D) Türkiye nüfusunda genç nüfus artacaktır.

E) Dünya nüfusunda 2075'te azalma olacaktır.

7. Aşağıda Türkiye'nin 2050 yılına ait nüfus projeksiyonu verilmiştir.

Kişi Sayısı (Milyon)

Bu projeksiyona bağlı olarak bugünkü koşullarla karşılaştırıldığında aşağıdakilerden hangisinin Türkiye'nin ekonomik ve sosyal yapısı ile ilgili ortaya çıkacağı <u>söylenemez</u>?

A) İş gücü potansiyeli azalır.

B) Yaşlı nüfus için yapılan demografik yatırımlar artar.

C) Ülke nüfusu dinamizmini kaybeder.

D) Nüfus miktarı artar

E) Cinsiyet dengesizliği ortaya çıkar.

8. Türkiye 2000'li yıllardan başlayarak yeni bir demografik sürece girmiştir. Bu süreçte nüfusun yaş yapısında önemli bir değişim yaşanmaktadır. Çalışma çağındaki nüfusun (15–64 yaş grubu) toplam nüfus içindeki payı artarken çalışma çağının dışında yer alan çocuk nüfusun (0–14 yaş grubu) toplam nüfus içindeki payı azalmaktadır. Yaşlı nüfusun (65 ve üzeri yaş grubu) toplam nüfus içindeki payında ise sürekli bir artış olduğu gözlenmektedir.

Türkiye'nin demografik yapısında meydana gelen bu değişimlerin gelecekte aşağıdakilerden hangisine neden olacağı ileri <u>sürülemez</u>?

A) İş gücü ihtiyacı ortaya çıkacaktır.

B) Sağlık harcamaları artacaktır.

C) Nüfusun yaş ortalaması yükselecektir.

D) Ülke genelinde nüfusun dağılışı daha dengeli hâle gelecektir.

E) Nüfus artış hızı azalacaktır.

9. Türkiye'nin farklı illerinde yaşayan üç kişi, yaşadıkları yerlerin özelliklerine dair aşağıdaki açıklamalarda bulunmuşlardır.

Sevgi: Yaşadığım yerde yazın hayvanlarımızı otlatmak amacıyla çıktığımız yüksek yerlere ………. adı verilir. Son yıllarda turizm faaliyetleri de buralarda artış göstermiştir.

Sinan: Bizim burada birkaç mahallenin tek muhtarlık olarak birleştiği ………. adı verilen kır yerleşmeleri görülür.

Hakan: Benim yaşadığım yerde yaz aylarında hayvanlarımızı otlatmak için yüksek alanlara çıkarız. Bu kesimlerde insanların çadırlarda barındığı …….. adı verilen yerleşmeler görülür.

Buna göre, yukarıdaki noktalı yerlere sırasıyla gelebilecek bilgiler aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Divan - Çiftlik - Mezra

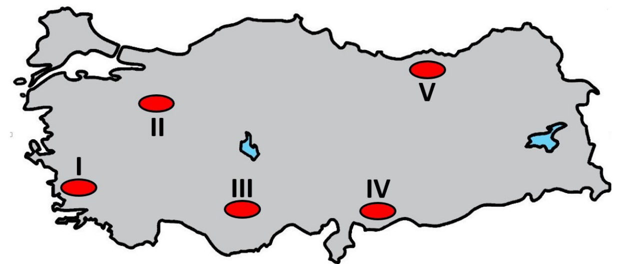
B) Yayla - Divan - Oba

C) Yayla - Mezra - Divan

D) Oba - Dalyan - Kasaba

E) Mezra - Divan - Mahalle

10.

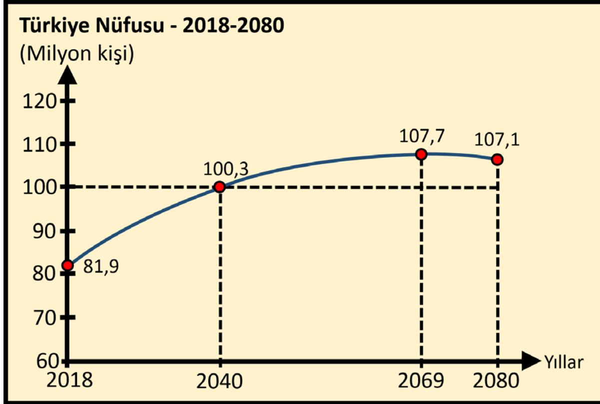
Harita üzerinde gösterilen alanların hangisinde toplu kırsal yerleşme örnekleri <u>daha azdır</u>?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2019 AYT

1. Aşağıda, Türkiye'nin 2017 yılı nüfusu baz alınarak TÜİK tarafından hazırlanan ve Türkiye'nin 2018-2080 yılları arasındaki nüfusunun olası durumunu gösteren bir grafik verilmiştir.

Yalnızca grafikteki bilgiler dikkate alındığında nüfusun geleceğiyle ilgili olarak,

I. 2069 yılından sonra toplam nüfus miktarı azalacaktır.

II. 2040 yılına kadar olan nüfus artışında göçler etkili olacaktır.

III. 2040-2069 yılları arasında nüfus miktarı sürekli artacaktır.

yargılarından hangilerinin gerçekleşmesi beklenir?

A) Yalnız I B)Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) I ve III

2. Aşağıda köy altı yerleşmelerinden bazıları ile ilgili açıklama verilmiştir.

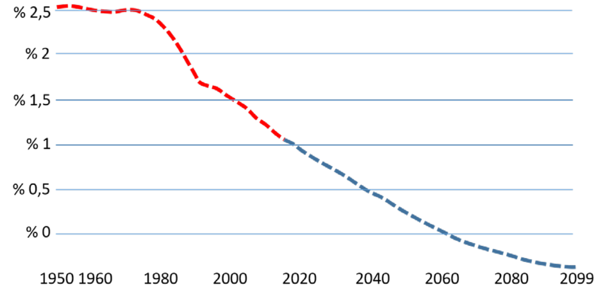
- Küçükbaş hayvanlar için çevresi taş duvar ya da çitlerle çevrili olan barınaktır.
- Genellikle ekip biçme ve hayvancılık yapılan, bir veya birkaç aileye ait olan sürekli yerleşmelere denir.
- Göçebe yaşayan ailelerin hayvancılık yapmak amacıyla oluşturduğu geçici yerleşmelere denir.
- Birbirine uzak birden fazla mahallenin birleşmesiyle oluşmuş yerleşmelere denir.

Aşağıdakilerden hangisi ile ilgili açıklama verilmemiştir?

A) Ağıl B) Mezra C) Oba

D) Divan E) Dalyan

3. Aşağıda Türkiye'nin 1950 ve 2020 yılları arasında gerçekleşen nüfus artış hızı ile 2099 yılına kadar gerçekleşmesi beklenen nüfus artış hızı grafiği verilmiştir.

1950-1960 yılları arasında %2,52 ile zirveye ulaşan nüfus artış hızı düşmeye devam edecek ve 2060'lı yıllardan sonra %0'ın altına düşecek.

Buna göre, gelecek 79 yıl içerisinde Türkiye nüfusunda;

I. genç nüfus oranının azalacağı,

II. toplam nüfusunun 2060'lı yıllara kadar sürekli artacağı,

III. kadın nüfus oranının erkek nüfusa göre fazla olacağı

durumlardan hangilerinin gerçekleşmesi beklenir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II

D) II ve III E) I, II ve III

2020 AYT

4. Türkiye'de; doğum, ölüm ve göçler sonucu değişen nüfus özelliklerine bağlı olarak belirli dönemlerde farklı nitelikte nüfus politikaları uygulanmıştır. Bunlardan biri de 1923 ile 1963 arası dönem olup bu dönemde nüfusun artırılmasına yönelik politikalar izlenmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu dönemde uygulanan nüfus politikalarının gerekçelerinden biridir?

A) Doğal kaynakları işleyebilecek nüfusun az olması

B) İstihdam sorunları sebebiyle işsizliğin artması

C) Çok çocuklu ailelerin sayıca fazla olması

D) Nüfusa bağlı yatırımların artması ve tasarrufların azalması

E) Makineleşme sonucu tarım alanında iş gücüne duyulan ihtiyacın azalması

5. Türkiye'de 1923-2017 yılları arasında birden çok nüfus politikası benimsenmiş, çeşitli önlemler alınmıştır. Aşağıda, Türkiye'de uygulanan nüfus politikalarından bazılarına ilişkin bilgiler verilmiştir.

I. Nüfus Planlaması Kanunu çıkarılarak, kişilerin istediği zaman ve istediği kadar çocuk sahibi olma özgürlüğünün tanınması

II. "En az 3 çocuk" sloganıyla nüfus artışının desteklenmesi ve anne adaylarına iş hayatında çeşitli kolaylıkların sağlanıp, ailelere maddi destek verilmesi

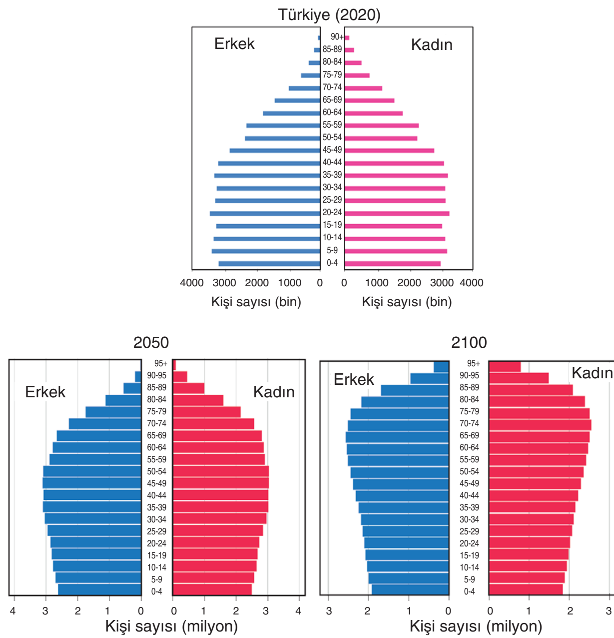
III. Yaşanan savaşların nüfus üzerindeki etkilerini ortadan kaldırmak için nüfus artışını hızlandıracak yasal önlemlerin alınması

Bu nüfus politikalarının uygulama döneminin eskiden yeniye doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) I - II - III B) I - III - II C) II - I - III

D) III - I - II E) III - II - I

6. Aşağıda TÜİK verilerine göre Türkiye'nin 2020 yılına ait nüfus piramidi ile 2050 ve 2100 yıllarına ait tahmini nüfus piramitleri verilmiştir.

Nüfus piramitlerinden yola çıkıldığında aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de gelecekte yaşanma ihtimali yüksek olan durumlardan biri <u>değildir</u>?

A) Yaşlı nüfusa ait demografik yatırımlarda artış olması

B) Okur yazar oranı ve eğitim seviyesinin yükselmesi

C) Hizmet sektöründe çalışan nüfus oranının azalması

D) Mevcut iş gücü potansiyelinin azalması

E) Yurt dışına olan zorunlu işçi göçlerinin azalması

7.
- Arazinin engebeli olduğu yerler
- Su kaynaklarının fazla olduğu yerler
- Tarım alanlarının parçalı olduğu yerler

Verilen özelliklere sahip yerlerde aşağıdakilerden hangisinin bulunması beklenir?

A) Bölgesel etki alanına sahip şehir

B) Dağınık kır yerleşmesi

C) Maden şehri

D) Toplu yerleşme

E) Çiftlik yerleşmeleri

8. Aşağıda şehir türlerinin ortaya çıkmasında etkili olan faktörler ile ilgili açıklama verilmiştir. Verimli tarım alanlarında ya da onların yakınlarında tahıl, sanayi ürünleri, sebze ve meyve üretiminin yapıldığı tarım şehirleri yer alırken, sanayisinin geliştiği ve ulaşımının elverişli olduğu alanlarda ticaret şehirleri, ulaşım bakımından elverişli ve geniş bir art bölgeye sahip olan kıyılarda ise liman şehirleri daha fazla gelişir.

Aşağıdaki şehirlerden hangisi açıklamadaki şehir türleri ile <u>daha az</u> ilişkilendirilebilir?

A) Konya

B) İstanbul

C) İzmir

D) Samsun

E) Sinop

9. Türkiye'de kırsal yerleşmeler; genelde kasaba, köy ve çiftlik, divan, mahalle, mezra, yayla, ağıl, kom, oba, dam, dalyan gibi köyden küçük kırsal yerleşmelerden oluşmaktadır.

Yukarıdaki ifadede yer alan yerleşmelerden kaç tanesi geçici kırsal yerleşme örneğidir ?

A) 2 B) 4 C) 6 D) 10 E) 12

1. Ülkemizde bölgesel kalkınma projelerine 1950'li yılların sonlarına doğru başlanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bölgesel kalkınma projelerinin amaçlarından biri değildir?

A) Potansiyel alanları değerlendirmek
B) Kalkınmayı bütün yurda yaymak
C) Bölgeler arası gelişmişlik farkını ortadan kaldırmak
D) Üretimde devamlılığı sağlamak
E) İthalat giderlerini arttırmak

2. **Aşağıda verilen illerden hangisi farklı iki bölgesel kalkınma projesinin sınırları içerisinde yer alır?**

A) Şanlıurfa
B) Zonguldak
C) Tokat
D) Hakkâri
E) Artvin

3. **Aşağıdaki illerden hangisi Yeşilırmak Havzası Gelişim Projesi sınırları içinde yer almaz?**

A) Samsun
B) Tokat
C) Çankırı
D) Amasya
E) Çorum

4. Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamında bölgenin ekonomik yönden gelişmesinin yanında sosyal ve kültürel yönden gelişmesi de hedeflenmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu projenin kültürel hedefleri arasında gösterilebilir?

A) Enerji üretiminin artış göstermesi
B) Arkeolojik sit alanı kurtarma çalışmasının yapılması
C) Ulaşım sistemlerinin gelişmesi
D) Tarımsal üretimin artırılması
E) Sanayi üretiminin artırılması

5. **Aşağıdakilerden hangisi DAP'ın (Doğu Anadolu Projesi) amaçlarından değildir?**

A) Bölgenin sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan kalkınmasını sağlamak
B) Tarım ve hayvancılığı geliştirmek, meraları ve hayvan ırklarını ıslah etmek
C) Bölge iklimini ılımanlaştırmak
D) İç ticarette bölge hayvancılığının payını artırmak
E) Zaman içinde bölgede oluşacak ekonomik fırsatları değerlendirebilmek için altyapı hazırlamak

6. **Yeşilırmak Havzası gelişim projesi ile aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi beklenmez?**

A) Yeşilırmak'ın akım düzensizliğinden kaynaklanan sel, taşkın, erozyon, su ve çevre kirliliği sorunlarının çözülmesi
B) Otlak alanlarının iyileştirilmesi
C) Düzenli kentleşmenin sağlanması
D) Sanayileşmenin gerçekleşmesi
E) Bölgeden çıkarılan ham madde kaynaklarının pazarlanması

7. **Tokat, Samsun, Amasya, Çorum illerinde akarsu kirliliği, erozyonun önlenmesi, yerleşim birimlerinin sosyal kültürel ve ekonomik kalkınmasına yönelik başlatılan bölgesel kalkınma projesinin adı nedir?**

A) Yeşilırmak Havzası Gelişim Projesi
B) Konya Ovası Projesi
C) Zonguldak, Bartın Karabük Bölgesel Kalkınma Projesi
D) Doğu Karadeniz Projesi
E) Doğu Anadolu Projesi

8. Öğretmen sınıfta öğrencilerden Güneydoğu Anadolu Projesi'nden sonra gerçekleşen değişiklikler hakkında bilgi istemiştir.

Buna göre öğrencilerin verdikleri cevaplardan hangisi yanlıştır?

A) Elektrik üretimi artmıştır.
B) Bölge halkının geliri artmıştır.
C) Buğday, mercimek gibi ürünlerin ekim alanları artmıştır.
D) Tarımda sulama yapılan alanlar artmıştır.
E) Bölge dışına göç azalmıştır.

9. Bölgenin doğal güzelliğinin ve sahip olduğu kültürel değerlerinin turizme kazandırılması, ... Projesinin önemli amaçlarından biridir. Kalkınma bölgesinde bu amaçla Yeşil Yol Projesi'nin altyapı çalışmalarına başlanılmış ve projede önemli bir mesafe alınmıştır.

Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi gerekir?

A) Göller Yöresi

B) Konya Ovası

C) Doğu Anadolu

D) Doğu Karadeniz

E) Güneydoğu Anadolu

10. Türkiye'de işlevsel bölgelerin oluşturulmasında,

I. Hizmetlerin daha kolay ulaştırılabilmesi

II. Denetimin kolay ve hızlı yapılabilmesi

III. Merkezî yönetimin yükünün hafifletilmesi

gibi amaçlardan hangileri yer alır?

A) Yalnız I

B) Yalnız III

C) I ve II

D) II ve III

E) I, II ve III

11. Sahip olduğu doğal ve beşerî unsurlara göre sınırlandırılmış, genelde benzer özellikli yeryüzü parçaları veya mekân birimlerine bölge denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi işlevsel bölgelere örnek gösterilebilir ?

A) Kuzey Anadolu Deprem Bölgesi

B) Akdeniz Maki Bölgesi

C) Doğu Marmara İstatistik Bölgesi

D) Güneydoğu Ovalık Bölgesi

E) Karadeniz İklim Bölgesi

12. Aşağıdakilerden hangisi bölgesel kalkınma projeleri ile hedeflenen gelişmeler arasında gösterilmez?

A) Bölge dışına yapılan göçleri azaltmak

B) Bölge içinde sermaye birikimini sağlamak

C) Kişi başına düşen milli geliri artırmak

D) Sanayi faaliyetlerini geliştirmek

E) Doğal nüfus artışını azaltmak

13. 2012 yılında, kısa adı KOP olan Konya Ovası Projesi Eylem Planında projenin temel amaçları belirlenmiştir. Bu amaçlardan bazıları; projeye dahil olan iller arasındaki gelişmişlik farklarını azaltmak, bu illerde yaşayan insanların yaşam standartlarını yükseltmektir.

Aşağıdakilerden hangisi KOP eylem planı kapsamında yer alan illerden değildir?

A) Konya

B) Yozgat

C) Ankara

D) Nevşehir

E) Karaman

14. İşlevsel bölgeler; ekonomik ve kültürel yönden yerel, bölgesel, ulusal ve küresel çapta diğer bölgelerle etkileşim gösteren bölgelere denmektedir. Bu bölgelerin belirlenmesinde insan faaliyetlerinin doğal ortam içinde oluşturduğu sosyoekonomik ortam (beşerî veya kültürel) etkili olmuştur. Türkiye'de işlevsel bölgeler, bir merkez etrafında gelişmiştir. Bu merkez, çeşitli faaliyetlerin işleyişini kontrol eden ve düzenleyen bir odak noktası konumundadır. Merkezler arasındaki etkileşimin artmasına bağlı olarak bölgelerin işlevsellikleri artabilir ya da azalabilir.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin işlevsel bölgelerinden birisi değildir?

A) İşlevsel Yönetim Bölgeleri

B) İşlevsel Sanayi Bölgeleri

C) İşlevsel Hizmet Bölgeleri

D) İşlevsel Plan Bölgeleri

E) İşlevsel İstatistik Bölgeleri

15.
- GAP'ın ardından gelen en büyük sulama projesidir.
- Göksu Havzası'ndaki suların Bağbaşı, Bozkır ve Afşar barajlarında toplanarak ''Mavi Tünel'' aracılığıyla ovalara taşınması amaçlanmaktadır.
- Sulanan arazilerin genişlemesiyle birlikte hem ürün çeşitliliğinin artırılması hem de bölgenin kalkınması hedeflenmiştir.

Yukarıdaki öncüllerde bahsedilen MAVİ TÜNEL hangi proje kapsamında yapılmaktadır?

A) KOP B) ZBK C) YHGP

D) DOKAP E) DAP

1. Türkiye'de bölgeler arası ekonomik ve sosyal farklılıkları gidermek için bölgesel kalkınma çalışmaları başlatılmıştır. Bu çalışmalardan biri de Karadeniz'in doğusu için geliştirilen Doğu Karadeniz Projesi'dir.

Doğal ve beşeri potansiyeli dikkate alındığında bu proje için,

I. kıyı kesimde ürün çeşitliliğini artırmak

II. ulaşım ve iletişim hizmetlerini güçlendirmek

III. başta yaylacılık olmak üzere turizm faaliyetlerini geliştirmek

çalışmalardan hangilerinin yapılması uygundur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

2. **Aşağıdakilerden hangisi Güneydoğu Anadolu Proje'sinin ekonomik hedefleri arasında <u>gösterilemez</u>?**

A) Enerji üretiminin artması
B) Bölge dışına göçlerin azalması
C) Ulaşım sistemlerinin gelişmesi
D) Tarımsal üretimin artması
E) Sanayi üretiminin artması

3. Türkiye'de bölgeler arası ekonomik ve sosyal farklılıkları gidermek için bölgesel kalkınma çalışmaları başlatılmıştır. Bu çalışmalardan bir tanesi de Güneydoğu Anadolu Projesidir.

Bu projenin hedefleri arasında,

I. sulama olanaklarını geliştirmek

II. dağcılık ve kış turizmini geliştirmek

III. hidroelektrik enerji üretimi sağlamak

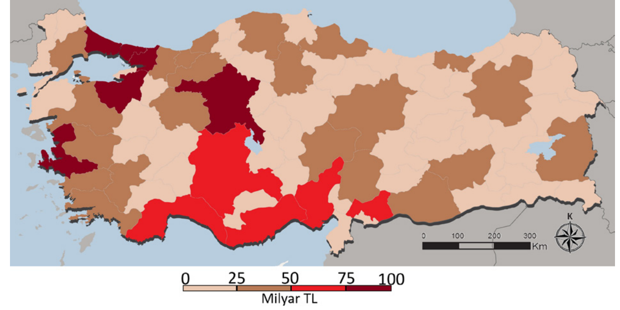
faaliyetlerden hangileri bulunmaz?

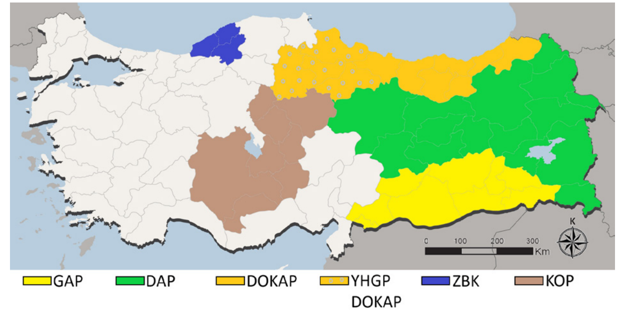
A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

4. **Aşağıdakilerden hangisi Güneydoğu Anadolu Projesi sonrasında bölgede gelişen durumlar arasında <u>gösterilemez</u>?**

A) Ulaşım faaliyetleri gelişmiştir.
B) Bölge sanayisinin Türkiye payı %2'den %4'e çıkmıştır.
C) Buğdaya göre su isteği fazla olan tarım ürünleri yetiştirilmiştir.
D) Tarıma dayalı sanayi artmıştır.
E) Nadasa bırakılan tarım alanları artmıştır.

5. Aşağıda verilen birinci harita gayrı safi yurtiçi hasılanın illere göre dağılımını, ikinci harita ise Türkiye'de yürütülen bölgesel kalkınma projelerinin kapsadığı illeri göstermektedir.

Bu haritalar dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisinin bölgesel kalkınma projelerinin amacına daha uygun olduğu söylenebilir?

A) Ülke içindeki göç yönünü batıdan doğuya doğru kaydırmak
B) Tarımsal üretim miktarını artırarak ekonomide dışa bağımlılığı azaltmak
C) Ekonomik seviyesi düşük illerin gelişmesi için hayvancılığı teşvik etmek
D) Kırsal alanların altyapısını geliştirerek kırdan kente yapılan göçleri durdurmak
E) Ekonomik ve sosyal farklılıkları gidererek bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmak

6. Türkiye'nin ekonomik, sosyal ve kültürel bakımdan istenilen seviyede gelişememiş olan alanlarında yaşanan aksaklıkların giderilmesi için devlet politikası hâline gelen kalkınma projeleri ve projelere bağlı olarak kalkınma bölgeleri oluşturulmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de kalkınma projeleri ile ortadan kaldırılması hedeflenen olumsuz durumlardan <u>değildir</u>?

A) İşsizlik oranının yüksekliği
B) Eğitim seviyesinin yetersizliği
C) Genç nüfus oranının yüksekliği
D) Bölge dışına yapılan göçlerin yoğunluğu
E) Kişi başına düşen millî gelir payının yetersizliği

7. Türkiye'nin bölgesel kalkınma projeleri ile ilgili bilgi yarışması yapan Sedat Öğretmen iki grup oluşturup grupların yöneltilen sorulara verdikleri cevaplardan bazılarını aşağıdaki tabloda göstermiştir.

Sıra	Bilgiler
1	Türkiye'nin ilk bölgesel kalkınma projesi GAP'tır.
2	DOKAP'ta kıyı kesimde ürün çeşitliliğini artırmak amaçlanmıştır.
3	Bu bölgede yer alan projelerden biri de Yeşilırmak Havzası Gelişim Projesidir.
4	Doğu Anadolu Projesi'nin hedeflerinden biri de hayvancılığın gelişmesini sağlamaktır.
5	UNESCO 'Dünya Miras Kenti 'kapsamında yer alan Safranbolu ZBK bölgesindedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi gruplara yöneltilen sorulardan biri olamaz?

A) DOKAP' ın amaçları nelerdir?

B) Bir bölgede birden fazla gelişim projesi olabilir mi?

C) Doğu Anadolu Projesi ile ulaşılmak istenen hedefler nelerdir?

D) UNESCO Dünya Mirası listesinde yer alan kaç tane şehrimiz vardır?

E) Türkiye'de bölgesel kalkınma için yapılan ilk proje hangisidir?

8. Aşağıda Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamında sulama kanalları üzerinde gerçekleştirilen bir uygulamanın fotoğrafı gösterilmiştir.

Bu uygulama ile ilgili,

I. Güneş enerjisinden yararlanılmıştır.

II. Buharlaşmayı azaltıp su tasarrufu sağlanmıştır.

III. Yenilenebilir enerjinin kullanımı arttırılmıştır.

hangilerinin yapıldığı söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

9. Türkiye'de bölgeler arası ekonomik ve sosyal farklılıkları gidermek için bölgesel kalkınma çalışmaları başlatılmıştır. Ekonomik ve sosyal kalkınma için gerekli her türlü kaynağın, nüfus ve ekonomik faaliyetlerin ülkenin her yerinde dengeli dağılması hedeflenmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu amaçla yapılan çalışmalardan biri değildir?

A) Güneydoğu Anadolu Projesi

B) Türk Akım Gaz Boru Hattı Projesi

C) Yeşilırmak Havzası Gelişim Projesi

D) Zonguldak, Bartın, Karabük Projesi

E) Doğu Karadeniz Bölgesel Gelişim Projesi

10. Kömür işletmelerinin kapatılması bölge ekonomisine büyük zarar vereceğinden Zonguldak, Bartın, Karabük (ZBK) projesi ile çeşitli önlemler alınarak bölge için tesisin varlığını sürdürmesi planlanmaktadır.

Buna göre çeşitli önlemler alınarak tesisin varlığının sürdürülebilmesi için aşağıdakilerden hangisi planlanmamıştır?

A) Yıllık 2.8 milyon ton olan üretim korunarak tesis küçültülmelidir.

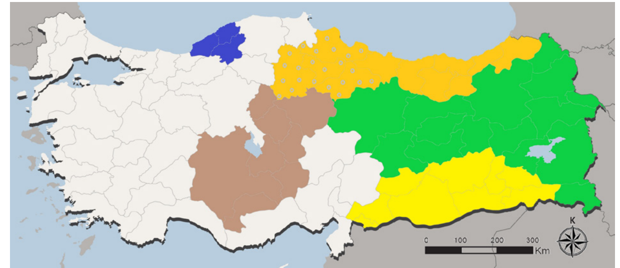
B) Verimli üretim dalları seçilmelidir.

C) Personel hizmet içi eğitime tabi tutulmalıdır.

D) Üretimde yeni teknik ve yöntemler uygulanmalıdır.

E) Sanayinin ham maddesi bölge dışından sağlanmalıdır.

11. Aşağıdaki haritada Türkiye'nin farklı alanları taranmıştır.

Haritada gruplandırılarak taranan alanlar, aşağıdakilerden hangisi ile ilişkilidir?

A) Kalkınmada öncelikli iller

B) Bölgesel kalkınma projeleri

C) Kuru tarım alanları

D) Serbest ticaret bölgeleri

E) Termik santral bölgeleri

2018 AYT

1. Güneydoğu Anadolu Projesi ile Fırat ve Dicle nehirleri üzerinde kurulacak barajlarla tarım alanlarının sulanması ve hidroelektrik üretimi hedeflenmiştir. Günümüzde projenin büyük bir bölümü tamamlanmış ve bölge ekonomisindeki etkileri görülmeye başlanmıştır.

Bu proje, bölge ekonomisinde aşağıdaki sektörlerden hangisini daha az etkilemiştir?

A) Sanayi B)Ulaşım C)Enerji D)Tarım E)Turizm

2019 AYT

2. Türkiye'de bölgesel gelişmişlik bakımından bazı farklılıklar bulunmaktadır. Bu gelişmişlik farklılıklarını azaltmak ve kaynakları daha etkin kullanmak için bazı bölgesel kalkınma projeleri geliştirilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu projelerden biri değildir?

A) Doğu Karadeniz Projesi

B) Yeşilırmak Havzası Gelişim Projesi

C) Konya Ovası Projesi

D) Doğu Anadolu Projesi

E) Kalkınmada Öncelikli İller Projesi

2020 AYT

3. Türkiye'nin önemli kalkınma projelerinden biri de Doğu Karadeniz Projesi'dir. Bu projenin hayata geçmesiyle bölgede birçok değişimin olması beklenmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu projeye bağlı olarak beklenen değişimlerden biri değildir?

A) Başta yayla alanlarında olmak üzere turizm faaliyetlerinin gelişmesi

B) Ulaşım hizmetlerinde daha az sorunun yaşanması

C) Yer altı zenginliği rezervlerinin korunması

D) Balıkçılık faaliyetlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması

E) Orman varlığının daha etkili ve verimli kullanımının sağlanması

2021AYT

4. Tarıma dayalı ekonominin ön planda olduğu Doğu Anadolu'da; çok parçalı tarım alanlarının, düşük verimliliğin, iklime bağlı olarak özellikle ulaşım hizmetlerinde sorunlar yaşanmasının ve kırsal kesimin pazar ekonomisi ile bütünleşememesinin önüne geçmek için Doğu Anadolu Projesi geliştirilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu kalkınma projesinin temel amaçlarından biri değildir?

A) Kentleşme, altyapı ve çevre sorunlarını azaltmak

B) Tarım ve hayvancılık sektöründe verim ve gelir artışı sağlamak

C) Bölge dışına göçü azaltmak ve göçlere bağlı olarak gelişen sorunları en aza indirmek

D) Bölge halkının refah seviyesini yükseltip bölgeler arası dengesizliği azaltmak

E) Bölgede ağır sanayiye bağlı bir ekonomiye geçiş yapmak

5. Türkiye'de bölgeler arası ekonomik ve sosyal farklılıkları gidermek için bölgesel kalkınma çalışmaları başlatılmıştır. Ekonomik ve sosyal kalkınma için gerekli her türlü kaynağın, nüfus ve ekonomik faaliyetlerin ülkenin her yerinde dengeli dağılması hedeflenmiştir. Bu amaçla yapılan çalışmalardan biri de Artvin, Bayburt, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Samsun, Tokat ve Trabzon illerini kapsayan Doğu Karadeniz Projesi'dir.

Bu illerin potansiyelleri göz önüne alındığında proje kapsamında,

I. başta yaylacılık olmak üzere turizm faaliyetlerini geliştirmek

II. doğal kaynakların daha verimli kullanımını sağlamak

III. ulaşım ve iletişim hizmetlerini güçlendirmek

çalışmalarından hangilerinin yapılması daha uygun olur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

6. 2021-2023 DOKAP Bölge Kalkınma Programı'na göre bölgede her il bazında yatırım bakımından öncelikli sektörler belirlenmiştir. Aşağıda beş DOKAP iline ait öncelikli sektörler verilmiştir.

Rize: Taşa Toprağa Dayalı Sanayi

Amasya: Kültür ve Doğa Turizmi

Trabzon: Gıda Sanayi

Giresun: Bitkisel Üretim

Artvin: Ormancılık

Buna göre hangi ilde öncelikli sektör yanlış verilmiştir?

A) Rize

B) Amasya

C) Trabzon

D) Giresun

E) Artvin

7. Ulaşım ve kentsel altyapı yatırımlarıyla ticaretin ve diğer ekonomik faaliyetlerin geliştirilmesinin hedeflendiği bölgesel kalkınma planında, bölgenin ham madde kaynaklarını işlemeye yönelik sanayi alt bölgeleri oluşturma ve madenciliği geliştirme de projenin ekonomik kalkınmaya yönelik diğer önemli hedeflerindendir. Ayrıca bölgede yaşanan uzun ve soğuk kış şartları kış turizmi için uygun bir ortam oluşturmaktadır. Kalkınma projesi kapsamında yer alan Erzurum ve Kars'ta dünya çapında kış turizmi merkezi olmalarını sağlayacak kayak merkezleri bulunmaktadır.

Yukarıda bahsedilen bölgesel kalkınma projesi hangisidir?

A) Yeşilırmak Havzası Gelişim Projesi

B) Zonguldak Bartın Karabük Projesi

C) Güneydoğu Anadolu Projesi

D) Doğu Anadolu Projesi

E) Konya Ovası Projesi

8. **2020 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2538 sayılı Cumhurbaşkanı kararı ile Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın (DOKAP BKİ) kapsadığı illere aşağıdakilerden hangisinde verilenler dâhil olmuştur?**

A) Samsun, Tokat

B) Amasya, Çorum

C) Sinop, Kastamonu

D) Yozgat, Kırşehir

E) Ordu, Giresun

9. Aşağıda Türkiye'nin bazı bölgesel kalkınma projelerinin kapladıkları alanları gösteren haritalar verilmiştir.

Harita 1

Harita 2

Harita 3

Buna göre, haritaların ait oldukları bölgesel kalkınma projeleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) Harita 1: Doğu Anadolu Projesi
Harita 2: Konya Ovası Projesi
Harita 3: Güneydoğu Anadolu Projesi

B) Harita 1: Güneydoğu Anadolu Projesi
Harita 2: Doğu Anadolu Projesi
Harita 3: Konya Ovası Projesi

C) Harita 1: Güneydoğu Anadolu Projesi
Harita 2: Konya Ovası Projesi
Harita 3: Doğu Anadolu Projesi

D) Harita 1: Konya Ovası Projesi
Harita 2: Güneydoğu Anadolu Projesi
Harita 3: Doğu Anadolu Projesi

E) Harita 1: Konya Ovası Projesi
Harita 2: Doğu Anadolu Projesi
Harita 3: Güneydoğu Anadolu Projesi

1. I. İletişim sistemlerinin gelişmesi dağıtım üzerinde etkili olmaktadır.
II. Ulaşım sistemlerinin gelişmesi üretim faaliyetleri üzerinde olumsuz etki yapmıştır.
III. Günümüzde ulaşım faaliyetleri üzerinde doğal çevre koşulları etkili olmamaktadır.

Üretim, dağıtım ve tüketim faaliyetleri ile ilgili olarak yukarıda verilenlerin hangileri doğrudur?

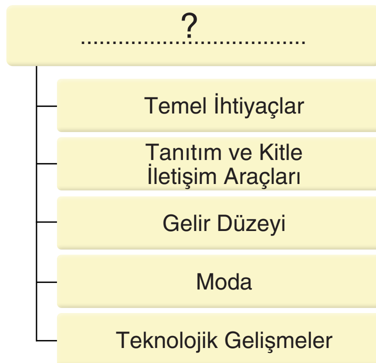
A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

2. Ham maddesi çabuk bozulan ürünlerin fabrikaları ham maddenin yakınına kurulur.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinde bu durum geçerli değildir?

A) Şeker fabrikaları
B) Çay fabrikaları
C) Tütün fabrikaları
D) Pamuk fabrikaları
E) Zeytinyağı fabrikaları

3. Selma Öğretmen, öğrencilerine doğal ve beşeri unsurların ekonomiye etkisini anlatırken aşağıdaki kavram haritasını çizmiş, fakat başlığını yazmayı unutmuştur.

Buna göre hangi başlık yazılırsa kavram haritası doğru tamamlanmış olur?

A) Üretimi Etkileyen Beşerî Faktörler
B) Tüketimi Etkileyen Doğal Faktörler
C) Dağıtımı Etkileyen Beşerî Faktörler
D) Üretimi Etkileyen Doğal Faktörler
E) Tüketimi Etkileyen Beşerî Faktörler

4. Aşağıdaki tabloda farklı doğal kaynakların özellikleri verilmiştir.

I.	Bitkisel maddelerin yer altında depolanarak değişime uğramasıyla oluşur.
II.	Fay hatlarının yaygın olduğu alanlarda bulunabilen kaynaklardır.
III.	Kayaçların ufalanması ile oluşmuş, içinde çeşitli mineraller, canlı organizmalar, organik maddeler, hava ve su bulunan kaynaklardır.

Yukarıda özellikleri verilen doğal kaynaklar hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Kömür	Jeotermal	Toprak
B)	Kömür	Toprak	Jeotermal
C)	Toprak	Jeotermal	Kömür
D)	Toprak	Kömür	Jeotermal
E)	Jeotermal	Kömür	Toprak

5. Doğal kaynaklar; yenilenebilir, yenilenemeyen ve belli koşullarda kendini yenileyebilen kaynaklar şeklinde sınıflandırılır.

Buna göre aşağıda verilen eşleşmelerden hangisi yanlıştır?

A) Su - Yenilenebilir
B) Rüzgâr - Yenilenebilir
C) Orman - Belli koşullarda yenilenebilen
D) Doğal gaz - Yenilenemeyen
E) Petrol - Yenilenebilir

6. Teknolojik gelişmeler zamanla bazı doğal kaynakların önemini artırmıştır.

Buna göre, aşağıdaki teknik gelişme ve önemi artan doğal kaynak eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

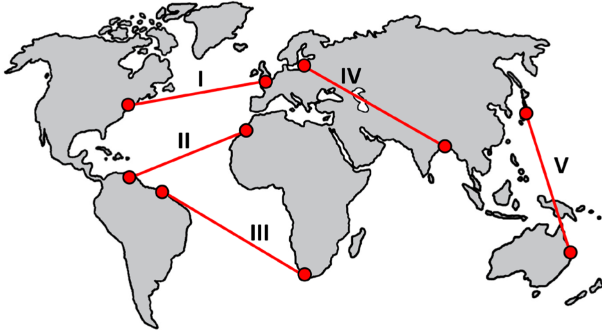
A) Buhar makinesinin icadı - Doğal gaz
B) Traktör ve pulluğun icadı - Toprak
C) Dinamonun icadı - Su gücü
D) Foto voltaj hücrelerinin icadı - Güneş enerjisi
E) İçten patlamalı motor icadı - Petrol

7. Doğal kaynakların bir kısmı tükenmeyen, bir kısmı belirli koşullarda kendini yenileyebilen, bir kısmı ise tükenebilen kaynaklardır.

Aşağıdaki doğal kaynaklardan hangisini kullanan bir enerji santrali kurulduğunda, enerji kaynağının tükenebilirlik durumuna göre santrali işletme süresinin daha uzun ömürlü olması beklenir?

A) Rüzgâr B) Linyit kömürü C) Doğal gaz D) Taş kömürü E) Petrol

8.

Yukarıdaki haritada numaralanmış doğrultulardan hangisi üzerinde ticaret yoğunluğu daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

9. I. Sanayi Devrimi'nin meydana gelmesi
II. Nüfusun artması
III. Enerji tasarrufunun artması
IV. İhtiyaçların çeşitlenmesi

Yukarıdakilerden hangileri doğal kaynakların kullanımında artışa neden olan faktörlerdir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) I, II ve III E) I, II ve IV

10. Bir bölgede orman varlığı ile ormanın gelişmesi, yağış ve sıcaklık arasındaki ilişkiye bağlıdır. Ormanlar; ülkemizde doğal bir güzellik oluştururken çölleşmeyi ve erozyonu önler, oksijen sağlayarak havayı temizler ve yağışları artırır. Ormanlar, hayvanlara barınma mekânı olmakla beraber insanların önemli geçim kaynaklarından biridir. Ayrıca ağaç ürünleri imalatı ile ülke ekonomisinin gelişmesine yardımcı olur, istihdam sağlar ve su potansiyeline katkı yaparak insan sağlığına olumlu etki yapar.

Yukarıdaki paragrafa göre aşağıdakilerden hangisi ormanların sağladığı faydalar arasında gösterilemez?

A) Çölleşmeyi ve erozyonu önler.
B) Oksijen sağlayarak havayı temizler.
C) Nüfusun artmasını sağlar.
D) Ülke ekonomisine katkı sağlar.
E) Doğal güzellik kaynağıdır.

11. I. Türkiye'de ilkbahar yağışlarının gerçekleştiği dönemde süt üretiminde artış görülmektedir.
II. Yaz aylarında ise yağışların azalması ve sıcaklığın artmasına bağlı olarak süt üretimi azalmaktadır.
III. Sütün çabuk bozulabilir olması, tüketim alanlarına hızlı ulaştırılmasını gerektirmektedir.

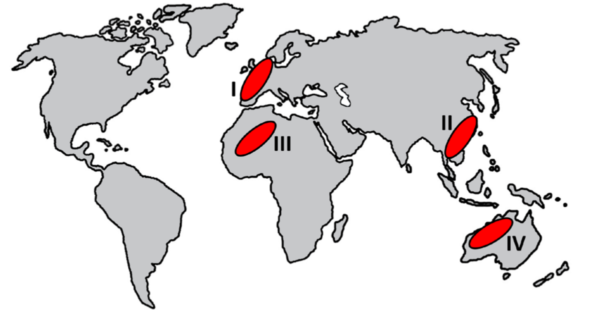
Numaralandırılarak verilen cümlelerden hangileri dağıtım faaliyetleri ile ilgilidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

12. Aşağıdakilerin hangisi beşeri faaliyetlerin üretim faaliyetleri üzerindeki etkisine örnek olarak gösterilir?

A) Tropikal İklim Bölgesi içerisinde muz tarımının yaygın olması
B) Sanayi Devrimi'nin zengin kömür ve demir yatakları çevresinde gerçekleşmesi
C) Kağıt sanayisinin orman alanları çevresinde gelişme göstermesi
D) İş gücünün ucuz olduğu ülkelerde sanayi üretiminin artış göstermesi
E) Güneşli gün sayısının fazla olduğu deniz kıyılarında turizm faaliyetlerinin gelişmesi

13.

Sanayi üretimi ve nüfusun fazla olduğu yerlerde doğal kaynakların tüketimi daha fazladır.

Buna göre, haritada verilen yerlerin hangisinde doğal kaynak tüketiminin fazla olduğu beklenir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

1. İklim, bazı sanayi kollarının yer seçiminde dolaylı etkiye sahiptir.

Aşağıdaki örneklerden hangisinde iklimin dolaylı etkisinden söz edilebilir?

A) Şiddetli sıcaklar, verimi düşürürken şiddetli soğuklar ısıtma sorunu nedeniyle maliyeti artırır.

B) Şeker fabrikaları şeker pancarı yetiştirilen bölgelerde kurulur.

C) ABD'de uçak motoru, pervane gibi parçaları imal eden tesisler ülkenin kuzeydoğusunda faaliyette bulunmaktadır.

D) ABD'de uçak parçalarını birleştirme tesisleri ılıman iklim-koşullarının etkili olduğu güneybatıda yer alır.

E) Şiddetli soğuklarda gemi inşa faaliyetlerinin durması, yazın sıcakta demir-çelik aksamının ısınması çalışma koşullarını güçleştirir.

2. Aşağıdakilerden hangisi enerji kaynaklarının üretim faaliyetlerine etkisine örnek verilebilir?

A) Demir çelik sanayisinin taş kömürü havzalarının yakınında gelişmesi

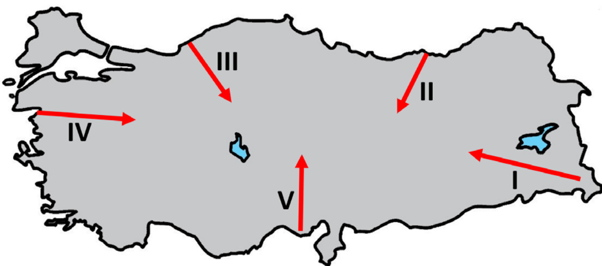
B) Konserve sanayisinin verimli tarım alanlarında yoğunlaşması

C) Tavuk çiftliklerinin yoğun nüfuslu alanlarda kurulması

D) Pil fabrikalarının sıcak bölgelerde kurulması

E) Tekstil fabrikalarının yoğun nüfuslu alanlarda kurulması

3. Bölgeler arasındaki farklı ekonomik etkinliklere bağlı olarak dağıtım faaliyetleri gelişme gösterir.

Buna göre, haritada numaralanmış doğrultuların hangisinde verilen ürünün taşınması ve dağıtımının yapılması mümkün değildir?

A) I - Zeytin
B) II - Balık
C) III - Kömür
D) IV - İncir
E) V - Pamuk

4. I. Zengin doğal kaynaklara sahip ve sanayisi gelişmiş ülkeler

II. Doğal kaynaklar bakımından fakir fakat gelişmiş ülkeler

III. Doğal kaynaklar bakımından fakir ve gelişmemiş ülkeler

Yukarıda özellikleri verilen ülkeler hangisinde doğru sıralanmıştır?

A) Rusya - Japonya - Moğolistan

B) ABD - Almanya - Fransa

C) Türkiye - Suriye - Nijerya

D) Rusya - Japonya - Almanya

E) Almanya - Türkiye - İran

5. Zengin doğal kaynaklara sahip bazı ülkeler teknik bilgi ve sermaye bakımından yetersiz oldukları için yeterince gelişmemişlerdir.

Örneğin, Afrika'nın en çok petrol üreten ülkesi .... olmasına rağmen halkın büyük bir kısmının geliri ve yaşam standardı çok düşüktür.

Yukarıdaki açıklamada boş bırakılan yere aşağıdaki ülkelerden hangisi yazılmalıdır?

A) Somali

B) Mozambik

C) Angola

D) Liberya

E) Nijerya

6. Kalkınma modellerini öncelikle kendi doğal ve beşeri kaynaklarına dayandıran ve eksiklerini dış kaynaklarla destekleyebilen ülkeler, kalkınma sürecini istikrarlı ve güvenli bir şekilde aşabilmiştir.

Yukarıdaki açıklamaya örnek olarak verilebilecek en uygun ülke aşağıdakilerden hangisidir?

A) Japonya

B) Libya

C) Meksika

D) Hindistan

E) Moğolistan

7. Üretim, dağıtım, tüketim faaliyetleri birtakım doğal ve beşerî süreçlerin etkisi altında gerçekleşir.

Aşağıdakilerden hangisinde doğal süreçlerin üretim faaliyetlerine etkisi daha azdır?

A) Basra Körfezi çevresindeki ülkelerde petrol üretiminin yoğun olması

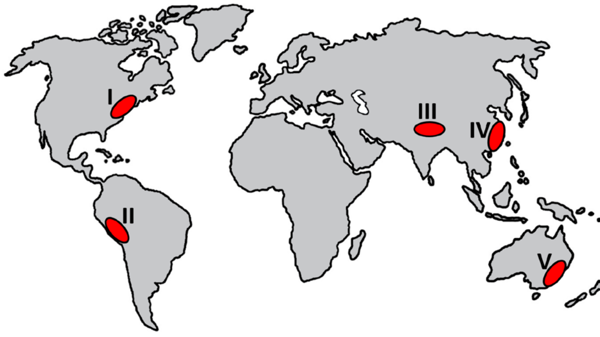
B) Küresel ölçekte yaşanan kuş gribi vakasının kümes hayvancılığı üretimini azaltması

C) Muz, kakao gibi tropikal ürünlerin İskandinav ülkelerinde üretilmemesi

D) ABD' de uçak montaj fabrikalarının ülkenin güneyinde yer alması

E) Türkiye'nin Karadeniz kıyı kuşağında büyükbaş hayvancılığın yaygın olması

8.

Yeryüzü şekillerinin engebeli olduğu bölgelerde ulaşımın sınırlı olması dağıtımın zor olmasına neden olmaktadır.

Buna göre, haritadaki numaralandırılmış bölgelerin hangilerinde bahsedilen nedenden dolayı dağıtım faaliyetleri daha fazla zorlaşmaktadır?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV D) III ve IV E) IV ve V

9. Türkiye'nin sahip olduğu enerji kaynakları şehirlerin kalkınmasında etkili bir faktördür.

Buna göre, kalkınmaya yönelik olarak aşağıda verilen il ve enerji kaynağı eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

A) Aydın - Jeotermal kaynaklar

B) Çanakkale - Rüzgâr enerjisi

C) Elâzığ - Hidroelektrik

D) Zonguldak - Taş kömürü

E) Trabzon - Güneş enerjisi

10. I. Güneydoğu Asya ülkelerinin iklim özellikleri çeltik tarımı için elverişlidir. Bu yüzden pirinç tüketimi fazladır.

II. Rize ve çevresinde iklim koşulları buğday üretimi için uygun değildir. Bu bölgede buğday yerine daha çok mısır tüketilmektedir.

III. Çukurova üzerinde ekonomik değeri yüksek tarımsal ürünlerin üretilmesi sebebiyle buğday üretim alanları dardır.

Yukarıda verilenlerden hangileri doğal koşulların tüketim faaliyetleri üzerindeki etkisine örnek olarak gösterilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

11. **Aşağıdakilerden hangisi tüketim faaliyetlerinin üretim faaliyetleri üzerindeki etkisine örnek olarak gösterilir?**

A) Hazar Denizi'nden elde edilen doğal gazın Türkiye üzerinden Avrupa'ya ulaştırılması

B) Kuş gribinin yaşandığı dönemlerde beyaz et üretiminin azalması

C) Sebze üretiminin fazla olduğu yıllarda sebze fiyatlarının düşürülmesi

D) Kış aylarının uzun ve soğuk geçtiği yıllarda doğal gaz ithalatının artması

E) Kırmızı et üretiminin yetersiz olduğu yıllarda canlı hayvan ithalatının artması

12.

Yukarıda harita üzerinde dört farklı alan taranmıştır.

Bu alanlardan hangi ikisinde hizmet sektörünün diğer ikisine oranla daha fazla geliştiği söylenir?

A) I ve II B) I ve III C) I ve IV D) II ve III E) III ve IV

13. **Belirli şartlar dahilinde kendini yenileyebilen kaynaklar aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?**

A) Doğalgaz - Jeotermal - Orman

B) Toprak - Jeotermal - Orman

C) Toprak - Linyit - Dalga

D) Dalga - Taşkömürü - Linyit

E) Güneş - Linyit - Jeotermal

1. Doğal kaynak yönünden zengin olan bazı ülkeler bu kaynaklarını verimli kullanmaları sebebiyle gelişimlerini sürdürmüşlerdir.

Buna göre,

I. İngiltere - Taş kömürü
II. Almanya - Taş Kömürü
III. Nijerya - Petrol
IV. Türkmenistan - Doğalgaz

Yukarıdaki hangi ülke, verilen doğal kaynağı verimli kullanarak gelişmiştir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

2. Aşağıdaki tabloda bazı ülkelerin sahip oldukları doğal kaynakları ve gelişmişlik endeksine göre sıralamaları verilmiştir.

	Petrol ve doğalgaz	Akarsu	Orman	Tarım arazisi	İnsani gelişmişlik endeksi sırası
Norveç	Zengin	Zengin	Zengin	Fakir	1
Endonezya	Zengin	Zengin	Zengin	Zengin	110
Moğolistan	Fakir	Fakir	Fakir	Fakir	90
Japonya	Fakir	Zengin	Zengin	Fakir	20
ABD	Zengin	Zengin	Zengin	Zengin	10

Fakir (kırmızı) Zengin (mavi)

Tabloya göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Japonya ihtiyacı olan doğal kaynakları ithal ederek gelişmiştir.
B) Doğal kaynak bakımından zengin olup, insani gelişmişlik endeksi düşük ülkeler vardır.
C) Moğolistan'ın düşük gelişmişliğinin nedeni doğal kaynakların azlığıdır.
D) Norveç ve ABD doğal kaynakları etkin kullanarak gelişmişlerdir.
E) Ülkelerin gelişmişliği doğal kaynakların zenginliğiyle paraleldir.

3. Ekonomik açıdan yeterince kalkınmamış bazı ülkeler çeşitli ham madde kaynaklarına sahip olmalarına rağmen bunları işleyerek mamul maddeye dönüştürecek sanayileri yetersiz olduğu için, ihtiyaç duydukları işlenmiş ürünleri diğer ülkelerden satın alırlar.

Buna göre gelişmemiş ülkelerde görülen bu durum üzerinde;

I. doğal kaynaklarının yetersiz olması
II. iklim koşullarının elverişsiz olması
III. teknolojik gelişmelerin yetersiz olması

hangilerinin etkisi belirgindir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

4. Ülkelerin zengin kaynaklara sahip olmalarının yanı sıra bu kaynakları kullanmaları da kalkınmalarında önemli bir faktördür.

Aşağıdaki kaynaklardan hangisi karşısında yer alan ülkenin kalkınmasında etkili olmamıştır?

A) Petrol-Katar B) Altın-Güney Afrika Cumhuriyeti C) Doğal gaz-Rusya D) Taş kömürü-Yunanistan E) Orman-Finlandiya

5. Teknik ve coğrafyanın birbirine yaptığı etkiyi araştıran bilim dalı teknocoğrafyadır. İmalatın ve yetiştirme faaliyetlerinin çevre koşullarına uygun olarak yapılmasını bu bilim dalı ele alır.

Yukarıdaki açıklamaya göre haritada numaralanmış alanların hangisinde, zeytinyağı fabrikası açmak, teknocoğrafya açısından uygun olmayan bir yer olarak kabul edilebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. K ve Z ülkelerinin;

- İklim özellikleri
- Yer şekilleri
- Aritmetik nüfus yoğunluğu
- Çalışan nüfusun ekonomik faaliyet kollarına dağılımlarının benzer olduğu bilinmektedir.

Yalnızca bu bilgiler doğrultusunda K ve Z ülkeleri arasında aşağıda verilen sektörlerden hangisinin ticari potansiyelinin daha az olması beklenir?

A) Tarımsal ürünler
B) Elektronik eşya
C) Motorlu taşıt
D) Fosil yakıt
E) Demir-çelik

7. Coğrafya dersinde öğretmen Türkiye'de arazi kullanımı konusunu anlattıktan sonra öğrencilerine konuyla ilgili örnekler vermelerini istediğinde;

Reşat: Orta Anadolu, Doğu ve Güneydoğu'daki bozkır bölgeleri ile bazı dağlık ve engebeli alanlar, hayvancılık faaliyetleri amacıyla kullanılır.

Nazmi: Doğu Karadeniz başta olmak üzere doğal güzelliklere sahip birçok yer, mesire alanı olarak veya yayla turizmi amacıyla kullanılır.

Sultan: Ülkemizin doğusu ve güneydoğusu iklim ve topoğrafya şartlarına bağlı olarak önemli hidroelektrik potansiyeline sahiptir. Dağlar arasındaki alanlar birçok yerde baraj sahası olarak kullanılmıştır. Buna Keban, Karakaya ve Atatürk Barajı örnek verilebilir.

şeklinde cevap vermişlerdir.

Buna göre hangi öğrencilerin öğretmene verdiği örnekler doğrudur?

A) Reşat
B) Nazmi
C) Sultan ve Nazmi
D) Sultan ve Reşat
E) Sultan, Nazmi ve Reşat

8. Dünyanın çeşitli yerlerinde özellikle petrol ve doğal gaza bağlı enerji üretiminde ön plana çıkan ülkeler ve bölgeler bulunmaktadır.

1. Hazar Havzası
2. Orta Doğu
3. Doğu Avustralya
4. Güney Afrika
5. Rusya

Yukarıdaki alanlardan hangilerinde petrol ve doğal gaza bağlı enerji üretimi diğerlerinden daha azdır?

A) 1-3 B) 1-4 C) 2-5 D) 3-4 E) 4-5

9. Aşağıda bazı doğal kaynakların ilk kullanım alanları ile günümüzdeki kullanım alanları gösterilmiştir.

DOĞAL KAYNAK	İLK KULLANIM ALANLARI	GÜNÜMÜZDEKİ KULLANIM ALANLARI
Su	Tarım, içme-kullanma suyu	Tarım, İçme-kullanma suyu Enerji, Sanayi
Kömür	Isınma, Demirin eritilmesi	Elektrik üretimi, demir çelik sanayi
Toprak	Tarım, mesken ve çömlek yapımı	Kremit ,Tuğla, Fayans Porselen
Orman	Barınma, Isınma	Kağıt, Mobilya
Petrol	Otomotiv Sanayi	Petrokimya, Enerji

Buna göre, hangi doğal kaynağın ilk ya da günümüzdeki kullanım alanı yanlış verilmiştir?

A) Su B) Kömür C) Toprak
D) Orman E) Petrol

10. Aşağıdakilerin hangisi ekonomiye katkı sağlayan doğal kaynaklar arasında yer almaz?

A) Hawaii'de volkanik faaliyetlere bağlı olarak oluşan topraklar üzerinde, endemik bitki türlerinin yaygın olması ve buna bağlı olarak turizm potansiyeli oluşturması

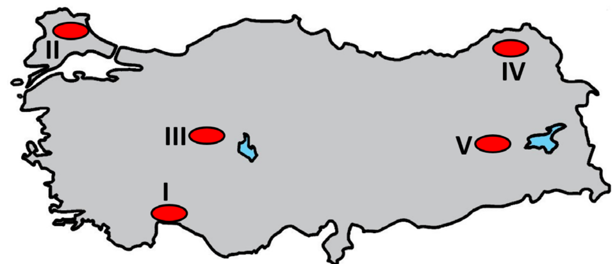
B) İsviçre'nin dünyanın en gelişmiş bankacılık sistemlerine sahip olması

C) Almanya'da akarsuların yatak eğiminin az olmasına bağlı olarak akarsu taşımacılığının gelişmesi

D) Norveç'te ilginç buzul şekilleri ve fiyortların turizm faaliyetlerine neden olması

E) Nil Nehri Havzası'nın tarımsal yönden verimli olması sebebiyle tarihin çeşitli dönemlerinde önemli bir yerleşim merkezi durumunda olması

11. Seracılık etkinliği, üzeri ve etrafı cam, plastik veya naylonla örtülü tarım alanlarındaki üretimi ifade etmektedir. Bu alanlarda çoğunlukla sebze yetiştirilmektedir. Kışların ılık geçtiği ve güneşli gün sayısının fazla olduğu yerlerde seracılık daha ucuza mal olmaktadır.

Buna göre harita üzerinde numaralandırılmış yerlerin hangisinde seracılık etkinliği daha ekonomik olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

1. I. Üretim sürecinde doğanın dengesini bozacak ve insan sağlığına zararlı olabilecek kimyasal madde kullanmadan yapılan bir tarım şeklidir.

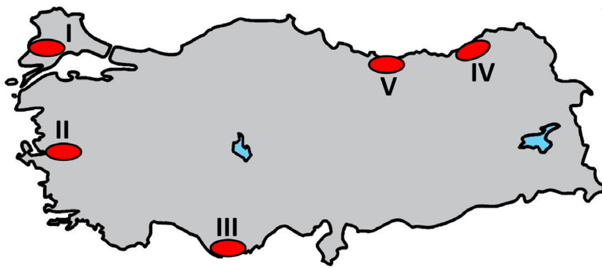
II. Yağışın az, sulamanın yetersiz olduğu alanlarda tarlaların bir yıl ekilip, bir yıl dinlendirilmesi şeklinde uygulanan bir tarım yöntemidir.

III. Kış sıcaklık ortalamasının 0 °C'nin altına inmediği yerlerde uygulanan tarım yöntemidir. Bu yöntem tarım ürünlerinin mevsimi dışında yetiştirilmesine olanak sağlar.

Yukarıda anlatılan tarımsal faaliyetler hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Organik	Nadas	Seracılık
B)	Entansif	Organik	Ekstansif
C)	Seracılık	Nadas	Organik
D)	Organik	Ekstansif	Seracılık
E)	Ekstansif	Nadas	Organik

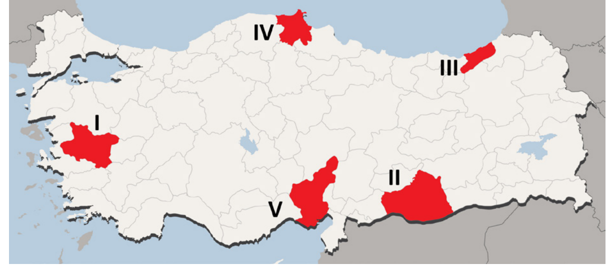
2.

Çay, fındık ve muzun en fazla yetiştirildiği alanlar haritada hangi numaralar ile gösterilmiştir?

	Çay	Fındık	Muz
A)	IV	II	III
B)	V	III	IV
C)	IV	V	III
D)	V	I	IV
E)	II	III	I

3.

Türkiye haritası üzerinde gösterilen alanlarda yapılan yaygın tarımsal faaliyetler ile ilgili yapılan eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) I - Üzüm
B) II - Pamuk
C) III - Çay
D) IV - Buğday
E) V - Mısır

4. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de 1923 - 1932 döneminde uygulanan ekonomi politikalarından biri değildir?**

A) 1. Beş Yıllık Sanayi Planı
B) Aşar vergisinin kaldırılması
C) Ziraat Bankasının çiftçiye kredi sağlaması
D) İzmir İktisat Kongresi'nin toplanması
E) Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması

5. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de uygulanan ekonomi politikalarının amaçlarından biri değildir?**

A) Doğal kaynakları en verimli şekilde kullanmak
B) İstikrarlı kalkınmayı sağlamak
C) Gelir dağılımını dengelemek
D) Ucuz iş gücü sağlamak
E) Büyümeyi hızlandırma

6. **Türkiye'de maden çeşitliliğinin fazla olmasının temel nedeni hangisidir?**

A) Üç tarafının denizlerle çevrili olması
B) Yer altı kaynakları bakımından zengin ülkelere yakın olması
C) Orta kuşakta bulunması
D) Her jeolojik zamana ait arazilerin olması
E) Dağlık ve engebeli bir ülke olması

7. Aşağıda Türkiye'de yapılan hayvancılık yöntemleri ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Geleneksel Hayvancılık
Mera ve çayırlarda yapılan yayılım hayvancılığıdır. Yağışlı yıllarda ot verimine bağlı olarak hayvansal ürünlerin üretimi artarken az yağışlı yıllarda üretim azalmaktadır.

Modern Hayvancılık
Genelde nüfusun kalabalık ve pazarlama imkanlarının fazla olduğu büyük şehirler çevresinde yaygındır. Bu tür hayvancılıkta verimi arttıracak yöntemler uygulanır. Modern ahırlarda gerçekleştirilen bu etkinliğe besi hayvancılığı da denir.

Bu hayvancılık faaliyetleri ile ilgili;

I. Modern hayvancılıkta üretim doğa koşullarından pek etkilenmez.

II. Geleneksel hayvancılıkta üretimde yıldan yıla dalgalanmalar görülür.

III. Modern hayvancılık ticari amaçla yapılırken geleneksel hayvancılık ise daha çok ihtiyaçları karşılamaya yöneliktir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

8.
- Jet ve roket yakıtı
- Isıya dayanıklı cam
- İlaç, kimya ve boya sanayisi

Bazı kullanım alanları verilen maden aşağıdakilerden hangisidir?

A) Demir B) Bor C) Antimon D) Fosfat E) Krom

9. **Türkiye'de tarım alanlarında verimi arttırmak için aşağıdakilerden hangisinin yapılması <u>yanlış olur</u>?**

A) Yaz aylarının kurak geçtiği yerlerde sulama olanaklarının arttırılması
B) Otlak ve mera alanlarının tarım alanlarına dönüştürülmesi
C) Tarımda makine kullanımının yaygınlaşması
D) Tarım ürünlerine zarar veren böceklerle mücadele edilmesi
E) Toprakta eksik olan minerallerin gübre kullanımı ile arttırılması

10. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de hayvancılıkta verimi arttırmak için alınması gereken önlemlerden <u>değildir</u>?**

A) Hayvan sayısının arttırılması
B) Otlakların ıslahı
C) Erken kesimin önlenmesi
D) Hayvancılığa dayalı sanayinin geliştirilmesi
E) Besi hayvancılığının yaygınlaştırılması

11. **Türkiye'de, balıkçılığın en çok geliştiği denizden en az geliştiği denize doğru, sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Marmara - Ege - Akdeniz - Karadeniz
B) Karadeniz - Akdeniz - Marmara - Ege
C) Karadeniz - Marmara - Ege - Akdeniz
D) Karadeniz - Ege - Marmara - Akdeniz
E) Akdeniz - Ege - Marmara - Karadeniz

12. Metal sanayinin ham maddesidir. Elektrik elektronik, ambalaj, inşaat gibi birçok sanayi alanında kullanılır. Türkiye'de rezerv alanları; Sivas (Divriği, Kangal), Malatya (Hekimhan), Balıkesir (Havran), Kayseri ve Adana'dadır.

Yukarıda temel özellikleri verilen maden aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Bakır B) Demir C) Boksit D) Krom E) Fosfat

13.

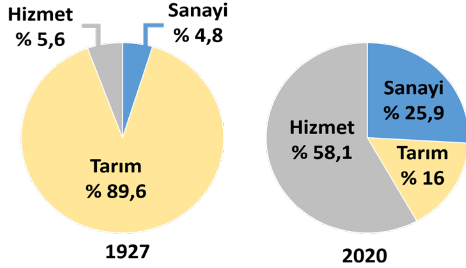

Yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlarda yaygın olarak yapılan hayvancılık faaliyetleri aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	Sığır	Koyun	Kıl keçisi
B)	Koyun	Sığır	Kıl keçisi
C)	Koyun	Kıl keçisi	Sığır
D)	Kıl keçisi	Koyun	Arıcılık
E)	Arıcılık	Tavuk	Koyun

1. Aşağıdaki grafiklerde 1927 ve 2020 yıllarında Türkiye'de çalışan nüfusun sektörel dağılımı gösterilmiştir.

Yalnızca grafiklerdeki değişimler dikkate alındığında,

I. Verilen yıllar arasında tarım sektörünün ekonomideki payı düşerken sanayi ve hizmet sektörlerinin payı artmıştır.

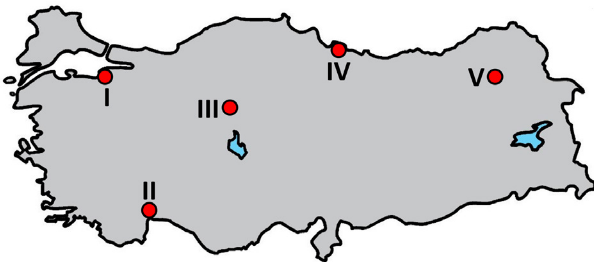
II. 1927 yılında tarımsal üretim miktarı 2020 yılına göre daha fazladır.

III. 2020 yılında sanayi sektörünün ekonomiye katkısı 1927 yılına göre artmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

2. Kıl keçisi eti, sütü, kılı ve derisi için beslenir. Kıl keçisi engebeli araziye uyumlu, kayalık arazilere tırmanabilen bir hayvandır. Çalılık alanlar kıl keçisi besiciliğine daha elverişlidir. Bu nedenle ülkemizde kıl keçisi daha çok maki alanlarında beslenmektedir.

Harita üzerinde numaralandırılmış alanların coğrafi koşulları dikkate alındığında, hangisi kıl keçisi besiciliğine daha elverişlidir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Çay üretiminde Türkiye'de, 2017 yılında bir önceki yıla göre %3,7 düşüş kaydedilirken, 2018 yılında alanın aynı olmasına rağmen ……………………......... %15,4'lük artış kaydedilmiş ve üretim 1.500.000 ton olmuştur.

Yukarıda verilen ifadedeki boş yere aşağıdakilerden hangisinin yazılması daha doğru olur?

A) üretici sayısının artmasının etkisiyle

B) ekim yapılan alanın artmasıyla

C) ithalatın artmasıyla

D) verim artışının etkisiyle

E) makine kullanımının artmasıyla

4. Adana ve çevresinde aynı tarlada yıl içinde birden fazla tarım ürünü yetiştirilmektedir. Örneğin buğday hasadı yapıldıktan sonra tarlada mısır veya soya üretimi yapılmaktadır.

Bu durum üzerinde Adana ve çevresinin,

I. toprak yapısı

II. iklim koşulları

III. sulama imkanları

özelliklerinden hangileri daha belirleyici olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

5. Ayçiçeği, ilk yetişme döneminde su, hasat döneminde ise kuraklık isteyen bir bitkidir. İlkbaharda ekimi yapılan bu ürünün, hasadı yaz sonlarında gerçekleştirilir.

Buna göre harita üzerinde numaralandırılarak gösterilen yerlerin hangisinde ayçiçeği yetiştirmek daha güçtür?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. I. Kümes hayvancılığı

II. Büyükbaş mera hayvancılığı

III. Arıcılık

Yukarıda verilen hayvancılık faaliyetlerinden hangileri doğal çevre koşullarından daha az etkilenir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

7. Türkiye'de hayvancılıktan elde edilen et ve süt verimi istenilen seviyede değildir.

Bu durumu iyileştirmek için aşağıdakilerden hangisinin yapılması yanlıştır?

A) Hayvan soylarının ıslah edilmesi

B) Besi hayvancılığının teşvik edilmesi

C) Hayvan hastalıkları ile mücadele edilmesi

D) Mera alanlarının tarım arazilerine dönüştürülmesi

E) Çiftçilerin ucuz ve kaliteli yem konusunda desteklenmesi

8. Aşağıdaki tabloda Türkiye'de turunçgiller üretiminde ilk sırada yer alan iller gösterilmiştir.

Ürünler	İller	Türkiye üretimindeki payı (%)
Portakal	Antalya	27,7
	Adana	23,9
Mandalina	Hatay	40,2
	Adana	29,2
Limon	Mersin	69
Greyfurt	Adana	77

Tablodaki bilgiler doğrultusunda,

I. Turunçgil ürünleri üretiminde Adana önde gelen illerden biridir.

II. Portakal üretiminin yarıdan fazlasını iki il karşılamaktadır.

III. Akdeniz kıyıları dışında turunçgil üretimi yapılmamaktadır.

yargılardan hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

9. I. Trakya'da geniş tarım alanlarının olması

II. Ülkemizde tarım ürünlerinin olgunlaşma süresinin İç Batı Anadolu'ya göre Doğu Anadolu'da daha uzun olması

III. Akdeniz kıyılarında yılda birden fazla ürün elde edilmesi

IV. Kuzey kıyılarımıza paralel uzanan dağların denize dönük yamaçlarında tarım alanlarının küçük parçalar halinde bulunması

V. Karadeniz kıyılarında tahıl tarımının yerini mısırın almış olması

Ülkemizde tarımla ilgili yukarıda verilen özelliklerden kaç tanesi yer şekilleriyle doğrudan ilgilidir?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

10. **Türkiye'nin linyit üretim miktarının taş kömüründen daha fazla olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Paleozoyik arazilerinin geniş yer kaplaması

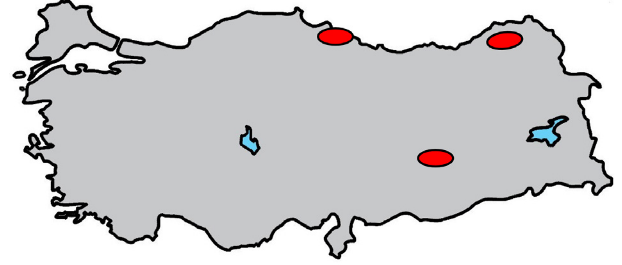
B) Linyit üretim maliyetinin daha düşük olması

C) Linyit kömürünün daha çok ısınmada kullanılması

D) Taş kömürünün demir-çelik sanayisinde kullanılması

E) Tersiyer arazilerinin daha geniş yer kaplaması

11.

Yukarıdaki Türkiye haritasında gösterilen yerlerde hangi maden işletilmektedir?

A) Demir B) Bakır C) Krom D) Civa E) Zımpara taşı

12. Ülkemiz rüzgâr potansiyeli açısından zengin bir ülke olmakla birlikte bu temiz enerji kaynağından uzun zaman boyunca yeterince yararlanamamıştır. Türkiye'de rüzgâr gücünden elektrik enerjisi üreten ilk santral 1998 yılında Çeşme'de kurulmuştur. Son yıllarda yapılan yatırıma bağlı olarak rüzgâr enerjisi üretimi oldukça hızlı bir artış göstermektedir.

Aşağıdakilerden hangisinin bu duruma bağlı olarak ülkemizin enerji politikası ile ilgili olduğu söylenebilir?

A) Ülkemizde rüzgâr enerjisi santrallerinin tamamı Ege kıyılarındadır.

B) Rüzgâr enerjisi üretimine olan talep cari açığı artırmaktadır.

C) Son yıllarda rüzgâr enerjisi santrallerine yapılan yatırımlar çevre kirliliğini artırmaktadır.

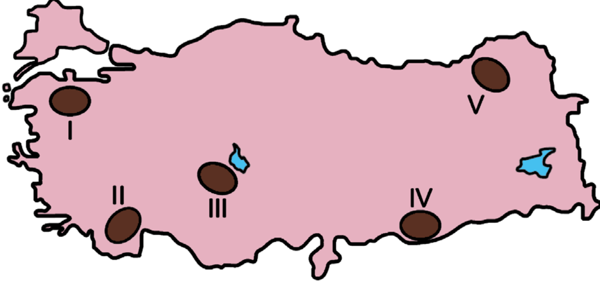
D) Enerji politikası son yıllarda yenilenebilir kaynaklara yönelmektedir.

E) Enerji kaynaklarının kurulum yeri seçiminde doğal faktörler dikkate alınmamıştır.

2018 AYT

1. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Bu alanların hangilerinde arazinin dağlık ve engebeli olması tarla tarımının yapılmasını daha fazla kısıtlamaktadır?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV D) II ve V E) IV ve V

2018 AYT

2. Tarımda çalışan nüfusun fazlalığı ve üretimin geleneksel yöntemlerle yapılması, az gelişmiş ülkelerin özelliklerinden biridir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu ülkelerin tarımsal faaliyet özelliklerine örnek gösterilemez?

A) Modern tarım uygulamalarına dönük yatırımlarının düşük olması

B) Tarımdan elde ettikleri gelirin düşük olması

C) Anız yakma ve nadas uygulamalarına rastlanması

D) Tarımsal üretimlerinin öncelikle dış satıma dönük olması

E) Tarımsal faaliyetlerinin büyük ölçüde iklim koşullarına bağlı olması

2019 AYT

3. I. Tarımda makineleşme artmıştır.

II. Çayır ve mera arazilerinin payı artmıştır.

III. Tarımsal üretimde katma değer yükselmiştir.

Türkiye'de, 1950'den günümüze kadar olan süreçte yukarıdakilerden hangileri tarım sektöründeki gelişmeler arasında gösterilemez?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

2020 AYT

4. I. Dağlık ve eğimli alanların fazlalığı tarımsal etkinlikleri kısıtlamaktadır.

II. Topraktaki organik ve mineral madde miktarı her yerde yeterli değildir.

III. İç kesimlerdeki geniş düzlükler önemli tahıl üretim alanlarını oluşturur.

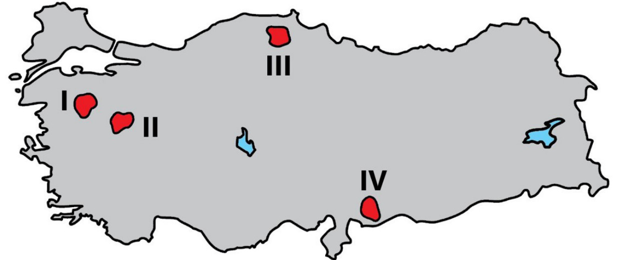
V. Nadasa bırakılan alanlar giderek azalmaktadır.

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'de yer şekillerinin bitkisel üretim üzerindeki etkisini göstermektedir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

2021 AYT

5. Eski göl tabanlarındaki tortul depolar içerisinde gerçekleşen birtakım süreçlerin ürünü olarak ortaya çıkan ve enerji üretiminden kimya sanayisine kadar çok geniş bir alanda kullanılmakta olan bir madendir. Metalik olmayan söz konusu madene ait bilinen Dünya rezervlerinin %70'inden fazlası Türkiye'de yer almakta ve ülke genelinde farklı sahalardan çıkarılmaktadır.

Haritada numaralandırılan alanların hangilerinde bu maden rezervi bulunur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

6. Türkiye'de 1927 yılında çalışan nüfusun yaklaşık %90'ı tarım sektöründe çalışıyor iken, günümüzde bu oran %20'ye kadar düşmüştür.

Türkiye'deki bu durum,

I. tarımsal üretimin azaldığı

II. tarım alanlarının sanayi alanına dönüştürüldüğü

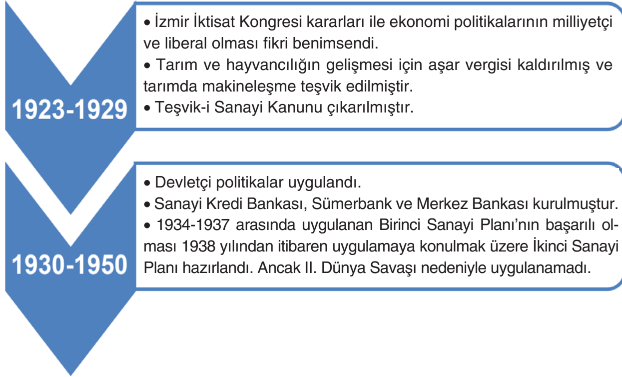
III. tarım dışı sektörlerde çalışanların oranının arttığı

hangilerine örnek gösterilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

7. Ekonomi politikası, devletlerin belli ekonomik hedeflere ulaşabilmek için kararlar alması ve bu doğrultuda uygulamalar yapmasıdır.

Aşağıdaki şema Türkiye'de Cumhuriyetin ilanından 1950'ye kadar olan dönemde uygulanan ekonomi politikalarıyla ilgili bilgiler vermektedir.

Bu politikalar doğrultusunda aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Devletçi politikalar 1950'den sonra devam ettirilmiştir.

B) İzmir İktisat Kongresinde alınan kararlar uygulanamamıştır.

C) 1923-1929 döneminde uygulanan ekonomik politikalar ile turizm gelişmiştir.

D) Toplumsal, siyasi ve iktisadi değişimlere bağlı olarak farklı ekonomik politikalar uygulanmıştır.

E) Özel sermaye yetersizliği nedeniyle daha çok tarımsal üretime dayalı politikalar benimsenmiştir.

8.

Mera Hayvancılığı
Mera ve çayırlarda yapılan yayılım hayvancılığıdır. Yağışlı yıllarda ot verimine bağlı olarak hayvansal ürünlerin üretimi artarken, az yağışlı yıllarda üretim azalmaktadır.

Besi Hayvancılığı
Genelde nüfusun kalabalık ve pazarlama imkânlarının fazla olduğu yerlerde yaygındır. Bu tür hayvancılıkta verimi artıracak yöntemler kullanılır.

Bu bilgiler doğrultusunda aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Besi hayvancılığında üretim doğa koşullarından pek etkilenmez.

B) Mera hayvancılığında üretimde yıldan yıla dalgalanmalar görülür.

C) Küçükbaş hayvancılıkta besi, büyükbaş hayvancılıkta ise mera yöntemi uygulanır.

D) Besi hayvancılığı modern ahırlarda yapılan ve verimi artıran yöntemlerin uygulandığı bir faaliyettir.

E) Besi hayvancılığı ticari amaçla yapılırken, mera hayvancılığı ise daha çok ihtiyaçları karşılamaya yöneliktir.

9. Ülkemizde tarımın sorunları ve çözüm önerileri amacıyla yapılan "Türkiye'de Tarımda Verimi Arttırma Çalıştayı"na katılanların bazı tespit ve önerileri aşağıda verilmiştir.

- Bizim su sorunumuz yok, topraklarımız verimli ama engebe, yükselti, eğim fazla bu yüzden, tarım aletlerini kullanamıyoruz, insan ve hayvan gücü kullanmak zorundayız.
- Arazimiz engebesiz olsa da su sorunumuz çözüme kavuşturulursa daha fazla verim alacağımıza inanıyorum, hatta ekonomik değeri yüksek ürünlerle ihracata katkımız olabilir.
- Bizim için su sorunu sulama kanalları ile çözüldü fakat, gündüz aşırı sıcaklar ve buharlaşma topraklarımızda tuzlanmaya sebep oluyor.
- Bizim için tarım üretimi yapmaktan ziyade hayvancılık daha önemli çünkü arazimiz çok yüksekte, sıcaklık düşük, ürünler geç olgunlaşıyor, kaliteli ürün yetiştirmemiz çok zor.
- Bizim bölgemizde arazi düz, su sorunu da yok, sadece hava kirliliğinden dolayı asit yağmurları toprağı, suyu kirlettiği için besin zehirlenmesi görülüyor.

Aşağıdakilerden hangisi çalıştayda belirtilen sorunlara bir çözüm olarak gösterilmez?

A) Sulama sorunu yaşanan yerlerde toprağın nadasa bırakılması

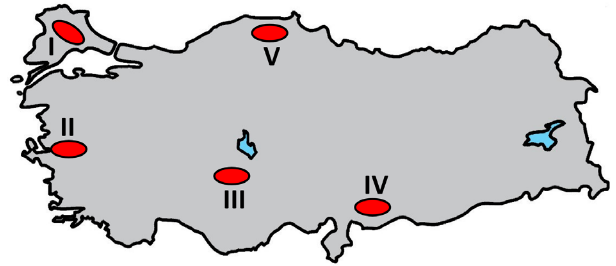
B) Sanayi tesislerinin tarım alanlarına uzak yerlere kurulması

C) Bitki çeşitliliğinin fazla olduğu engebeli yerlerde arıcılık yapılması

D) Tuzlanma sorunu için sulamanın sabah erkenden ya da akşam güneş batınca yapılması

E) Yükseltiden dolayı sıcaklığın düşük olduğu yerlerde soğuğa dayanıklı arpa çavdar, yulaf gibi ürünler ekilmesi

10. Yer şekillerinin dağlık ve engebeli, eğimin fazla olduğu yerlerde tarımda makine kullanımı güçtür.

Bu durum harita üzerinde numaralandırılarak gösterilen yerlerin hangisinde daha belirgindir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Aşağıdakilerden hangisi bir yerde sanayi tesislerinin kurulması için gerekli olan şartlardan biri değildir?

A) Yeterli sermaye birikiminin olması

B) Ulaşım olanaklarının gelişmiş olması

C) Ham madde kaynaklarının yeterli olması

D) İş gücü potansiyelinin fazla olması

E) Yer şekillerinin engebeli olması

2 Aşağıdaki sanayi tesislerinden hangisinin kuruluş yerinin belirlenmesinde ulaşımın etkisi daha belirleyici olmuştur?

A) Zonguldak'ta demir-çelik fabrikalarının kurulması

B) Denizli-Sarayköy'de jeotermal santrallerin kurulması

C) Batman-Raman'da petrol rafinerilerinin kurulması

D) Rüzgâr santrallerinin Ege kıyılarında yoğunlaşması

E) İskenderun'da demir-çelik fabrikalarının kurulması

3. Türkiye'de:

- İpekli dokumada Bursa, İstanbul, Adana,
- Petrol rafinerisinde Batman,
- Tütün sanayisinde Samsun, İzmir, Manisa ve Bitlis,
- Halı ve kilim dokumacılığında Uşak, gelişme gösteren merkezlerdir.

Bu yerlerde söz konusu sanayi faaliyetlerinin gelişme göstermesinde aşağıdakilerden hangisi birinci derecede etkili olmuştur?

A) İklim koşullarının elverişli olması

B) Ulaşım hatlarının yoğunluk kazanması

C) Ham maddenin kolay temin edilmesi

D) Pazarlama olanaklarının fazla olması

E) Devlet yatırımlarının artış göstermesi

4. Türkiye'de sanayi sektörünün gelişimi ile ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi söylenemez?

A) Cumhuriyet'in ilk yıllarında fabrika kurulumunda gerekli araçların temin edilmesi için gümrük vergisi muafiyeti sağlanmıştır.

B) Sanayi üretiminin milli gelir içerisindeki payı Cumhuriyet Dönemi'nden günümüze kadar artış göstermiştir.

C) Cumhuriyet'in ilk yıllarında devlet tarafından cam, kâğıt kumaş gibi sanayi kuruluşları kurulmuştur.

D) 1950'den sonra yerli ve yabancı sermaye ortaklığıyla kurulan kuruluşlar desteklenmiştir.

E) Günümüzde büyük sanayi kuruluşları doğrudan devlet tarafından kurulmaktadır.

5. Türkiye'nin doğusunda sanayi tesisleri azdır.

Bu durumun meydana gelmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

A) Enerji üretiminin yetersiz olması

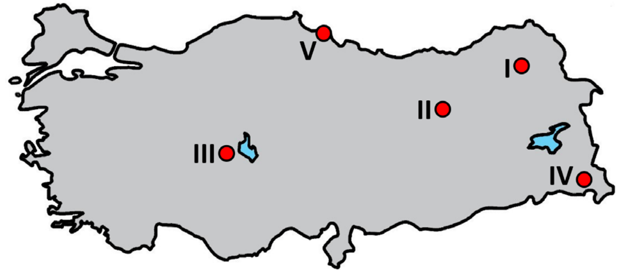
B) Pazar alanlarına uzak olması

C) Yer şekillerinin engebeli olması

D) Ulaşım imkanlarının yetersiz olması

E) İklim koşullarının uygun olmaması

6.

Yukarıda verilen alanlardan hangisi ulaşım sistemlerinin çeşitliliğine bağlı olarak yerleşme ve ekonomik etkinlikler bakımından en fazla gelişmiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Türkiye'nin dış ticaret hacminin artmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

A) Fuar organizasyonlarının yapılması

B) Uluslararası ticaret yapan firmaların varlığı

C) Türkiye'nin yüksek kapasiteli limanlara sahip olması

D) Nüfus yoğunluğunun farklılıklar göstermesi

E) Sanayinin gelişmiş olması

8.

Demir yolları genellikle yer şekillerinin sade, nüfusun fazla, ekonomik faaliyetlerin gelişmiş olduğu yerlerden geçirilir. Demir yollarının uzanışında yeryüzü şekillerinin belirleyici etkisi bulunmaktadır.

Haritada numara verilerek gösterilmiş illerin hangilerine demir yolu ulaşımı yoktur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

9. • Yer şekillerinin engebeli olması sebebiyle deniz alanına dolgu yapılarak kurulmuştur.
• Türkiye'nin deniz üzerine kurulan tek havalimanı projesidir.

Yukarıda özellikleri verilen havalimanı hangi iki kentin arasında inşa edilmiştir?

A) Rize - Trabzon
B) Bursa - Balıkesir
C) Muğla - Aydın
D) Mersin - Adana
E) Ordu - Giresun

10. **Ülkemizde ulaşım sistemlerinin gelişimi ile ilgili olarak aşağıda verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?**

A) Cumhuriyet öncesi dönemdeki ilk demir yolu İzmir ile Aydın arasında yapılmıştır.
B) Cumhuriyet döneminde demir yolu yapımında ülkemizin doğu vilayetlerine daha fazla önem verilmiştir.
C) Günümüzdeki demir yollarının tamamı Cumhuriyet döneminde yapılmıştır.
D) Ülkemizde 1950 yılından sonra demir yolu yapımı yerine kara yolu yapımına öncelik verilmiştir.
E) 2. Dünya Savaşı ülkemizde demir yolu yapımını olumsuz etkilemiştir.

11. İstanbul ülkemizin en büyük iç ve dış ticaret merkezidir.

Bu durum üzerinde;

I. Hinterlandı geniş bir limana sahip olması
II. Kıtaları birbirine bağlayan konumda olması
III. Finans kuruluşlarının fazla olması

verilenlerden hangilerinin etkisinden söz edilir?

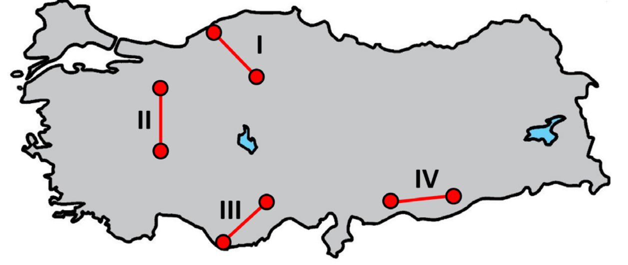
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve II
E) I, II ve III

12. I. İletişim teknolojilerinin gelişmesi ile ürünlerin dağıtımının kolaylaşması
II. Sanayi kuruluşlarının belli alanlarda yoğunlaşması
III. Endüstri ürünleri çeşidinin artış göstermesi

Yukarıda verilenlerden hangilerinin ülkemizde iç ticaretin gelişmesi üzerinde etkisi vardır?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

13.

Haritada Türkiye'de yapılması planlanan demir yolu hatları gösterilmiştir.

Coğrafi konum özellikleri düşünüldüğünde aynı uzunlukta ve aynı özelliklere sahip olan bu hatlardan hangi ikisinin maliyetinin diğer ikisine göre daha fazla olması beklenir?

A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

14. E-ticaret; elektronik ortamda bilgisayar, cep telefonu gibi mobil cihazların kullanımı yoluyla yapılan bir ticaret türüdür. Büyük firmalar, e-ticareti destekleyen yatırımlar yapmaktadır. Böylece her geçen gün sanal ortamda alışveriş yapan kişilerin sayısı artmaktadır.

Buna göre müşterilerin alışverişte e-ticareti tercih etmelerinin sebepleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

A) Zamandan tasarruf sağlanması
B) Alınan ürünlerin garanti kapsamına girmemesi
C) İstenilen zaman ve mekanda alışveriş yapabilme kolaylığı
D) Bir ürünü diğer çeşitleriyle kıyas yapabilme imkânı
E) Satış sonrası müşteri desteği gibi hizmetlerin varlığı

15. Günümüzde bilişim teknolojilerindeki hızlı değişim ve bu teknolojileri kullanabilen genç ve dinamik nüfusun fazla olması ticarete "elektronik ticaret" (e–ticaret) kavramının girmesine neden olmuştur.

E–ticaret; özel olarak oluşturulmuş sistemler yoluyla genel ağ üzerinden verilen veya alınan siparişler ile mal ve hizmetleri alıp satma işlemidir. E–ticaret, hayatı kolaylaştırmasının yanında birtakım riskleri de beraberinde getirir. Bunlardan en önemlisi, siber güvenliğin ihlali ile ortaya çıkan siber suçlardır.

Sanal alışveriş yapan tüketicilerin mağdur olmamaları için;

I. Alışveriş yapılacak sitenin güvenilirliği ile ilgili ön araştırma yapmalı,
II. Mümkünse sanal kart kullanmalı,
III. Güvenlik sertifikasına (SSL) sahip sitelerden alışveriş yapılmalı

unsurlardan hangilerine dikkat etmesi gerekir?

A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

1.

Sanayi Tesisi	Tesisin Yer Seçiminde Etkili Olan Faktör
İstanbul'da tekstil fabrikaları	Pazar alanına yakınlık
Burdur şeker fabrikası	Hammaddeye yakınlık
İzmir'de petrol rafinerisi	Ulaşım

Tablodaki bilgiler ile aşağıdakilerden hangisi daha az ilişkilidir?

A) İzmir'de rafinerinin kurulmasında liman önemli bir faktördür.

B) Sanayi tesisi yeri seçiminde etkili olan faktör tesis türüne göre değişir.

C) Ekonomik değeri yüksek olan ürünleri üreten tesisler kıyılarda yoğunlaşmıştır.

D) İstanbul'da nüfusun çok olması tekstil fabrikalarının kurulmasına sebep olmuştur.

E) Burdur'da şekerpancarı üretiminin yapılması şeker fabrikasının kurulmasında etkili olmuştur.

2. Aşağıdaki haritada Türkiye'de demir yolları ağı gösterilmiştir.

Haritadaki bilgiler göz önüne alındığında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Türkiye'nin önemli limanlarının demir yolu bağlantısı vardır.

B) Doğudan batıya doğru genel anlamda demiryolu ağı sıklaşmaktadır.

C) İç kesimlerden Orta Karadeniz ve Çukurova'ya demir yolu ulaşımı vardır.

D) Karadeniz'in doğusundan Antalya kıyılarına demir yolu ile ulaşma imkânı vardır.

E) Ankara, İstanbul ve İzmir illeri arasında demir yolu bağlantısı vardır.

3. E-ticaret, hayatı kolaylaştırmasının yanında birtakım riskleri de beraberinde getirir. Bunlardan en önemlisi, siber güvenliğin ihlali ile ortaya çıkan siber suçlardır. Sanal ortamda kanunlara aykırı olarak gerçekleşen ve suç olarak tanımlanabilen her türlü eyleme siber suç denir.

E-ticaret yaparken siber saldırılara maruz kalmamak için,

I. Alışverişlerde sanal kart kullanılmalıdır.

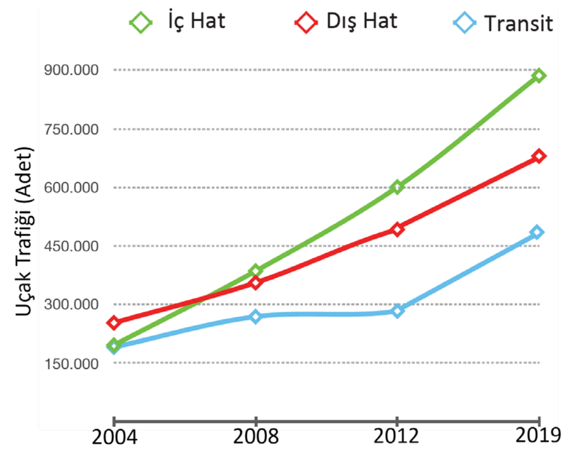
II. Adres çubuğunda "https://" yazmasına dikkat edilmelidir.

III. Alışveriş sitesinin, güvenlik sertifikasına (SSL) sahip olmasına dikkat edilmelidir.

hangileri yapılmalıdır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

4. Aşağıda Türkiye'de 2004-2019 yılları arası uçak trafik yoğunluğu grafiği gösterilmiştir.

Yalnızca grafikteki bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) İç hatlarda trafik yoğunluğu en fazla olan il İstanbul'dur.

B) İç hatların ekonomiye katkısı dış hatlardan daha fazladır.

C) Dış hat trafik yoğunluğunda verilen yıllar arasında çok fazla dalgalanma olmuştur.

D) Yeni hava alanlarının yapılması transit seferlerin artmasını sağlamıştır.

E) Verilen yıllar arasında genel olarak hava trafiği yoğunluğu artmıştır.

5. Ülkemizde sanayi ve hizmet sektörlerinde çalışanların oranı Cumhuriyet Dönemi'nden itibaren günümüze kadar büyük bir artış göstermiştir.

Bu bilgiye bakılarak aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılabilir?

A) Tarımsal üretim miktarının azaldığı
B) Sanayi üretiminden elde edilen gelirin azaldığı
C) Ülkemizin ekonomik alanda gelişme gösterdiği
D) Tarım alanlarının erozyona bağlı olarak daraldığı
E) İklim değişiminin tarımsal üretimi olumsuz etkilediği

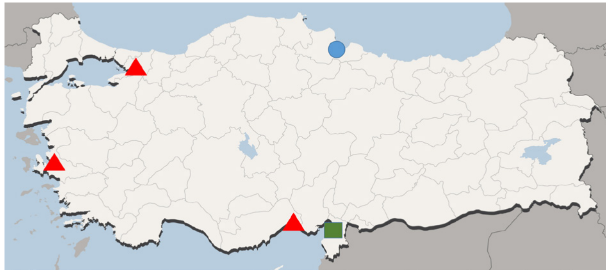
6.

	?
1	Alışveriş yapacağınız sitenin güvenirliliğiyle ilgili mutlaka ön araştırma yapınız.
2	Sitede alışveriş aşamasına gelindiğinde adres çubuğunda "https://" yazmasına dikkat ediniz. Bu uzantı dışındakilerden alışveriş yapmak risklidir.
3	Mümkünse sanal kart kullanınız.
4	Alacağınız ürün hakkında önceden fiyat araştırması yapınız.
5	Alışveriş sitesi, güvenlik sertifikasında (SSL) sahip olmalıdır. Bu tür sertifikayla siz ve bağlandığınız site arasındaki bilgiler şifrelenir ve güvenlik altına alınır.
6	Alışveriş için ortak bilgisayarları tercih etmeyiniz. Kredi kartı ve şahsi bilgilerinizi bilgisayara yazmayınız. Şifre ile alışveriş yapılan sitelerde tahmin edilmesi güç şifreler seçiniz.
7	Ürün teslimi, iade ve satış sonrası hizmetleri konularında bilgi sahibi olunuz.
8	Alışveriş bitiminde fatura bilgilerini e-posta adresine gönderiniz ya da bir nüshasını kopyalayınız.

Yukarıdaki tablo için aşağıdakilerden hangisi en uygun başlık olur?

A) Alışverişte sanal kart kullanmanın yararları
B) İnterneti doğru kullanmanın basamakları
C) Siber suçlarla mücadele yolları
D) Güvenli sanal alışveriş aşamaları
E) Tüketici haklarını koruma yöntemleri

7.

Sanayi tesisleri gelişigüzel yerlerde kurulamaz. Bu tesislerin kurulabilmesi için o yerde bulunması gereken bazı özel şartlar vardır.

Buna göre haritada işaretli sanayi tesislerinin yer seçiminde bu özel şartlardan hangisi öncelikle dikkate alınmıştır?

A) Enerji B) Ulaşım C) Pazar
D) Ham madde E) İş gücü

8.
- Karadeniz'in en önemli limanlarından biridir.
- İç kesimle kara ve demir yolu bağlantısı vardır.
- Hinterlandı geniştir.
- Orta Karadeniz'de yer alır.

Yukarıdaki bilgilere göre Karadeniz kıyısında yer alan bu liman hangisidir?

A) Samsun Limanı B) Ereğli Limanı
C) Trabzon Limanı D) Zonguldak Limanı
E) Sinop Limanı

9. Karabük ve Ereğli Demir Çelik Fabrikası Türkiye'nin kuzeyinde yer alan önemli bir sanayi bölgesidir.

Bu bölgede sanayinin gelişmesinde etkili olan başlıca faktör aşağıdakilerden hangisidir?

A) İklim koşullarının elverişli olması
B) Yeryüzü şekillerinin sade olması
C) Taş kömürü yataklarının bulunması
D) Orman bitki örtüsünün bulunması
E) Pazar koşullarının gelişmiş olması

10. Ülkemizde Karadeniz ve Akdeniz kıyılarının iç kesimlerle bağlantısı geçitler ile sağlanmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi Akdeniz kıyılarının iç kesimlerle bağlantısını sağlayan geçitlerden biri değildir?

A) Çubuk Geçidi B) Sertavul Geçidi C) Gülek Geçidi
D) Belen Geçidi E) Ovit Geçidi

11. Rahmi Bey, 1990- 2020 yılları arasında yurt dışında yaşamış ve birikimiyle Türkiye'ye geri dönüp yatırım yapmak istemiştir. Uzun yıllar boyunca çalışıp biriktirdiği parayla Rize'de çay fabrikası açmaya karar vermiştir. Devletten aldığı desteklerle birlikte kurduğu fabrikada, çay işleyip hem ülke içinde hem de yurt dışında alıcı bulmuştur. Rahmi Bey'in Rize'de çay fabrikası kurmasıyla ilgili bir soruya verdiği yanıtta; "Çünkü, Rize çayın yetiştirildiği yerdir. Çabuk işlenmesi gerekir. Bu sebeple Rize'yi tercih ettim." demiştir.

Yukarıdaki metinde;

I. Ham madde
II. Pazar
III. Ulaşım
IV. Sermaye
V. İşgücü

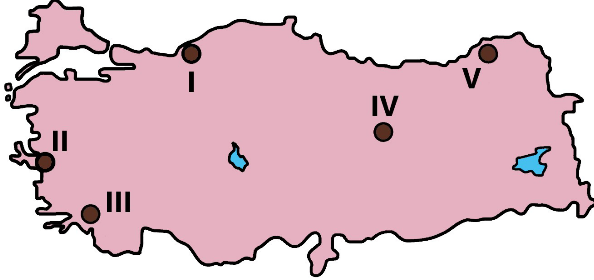
unsurlarından hangilerinden bahsedilmemiştir?

A) I ve III B) I ve V C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

2018 AYT

1. Aşağıdaki haritada bazı yerler numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Bu yerlerdeki maden ve enerji kaynaklarıyla ilgili olarak aşağıdaki bilgilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) I numaralı yer, Türkiye'de taş kömürü üretiminde büyük bir paya sahiptir.

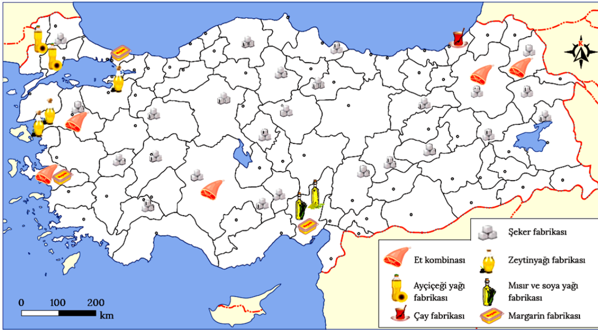
B) II numaralı yerde Türkiye'nin en büyük doğal gaz çıkarımı yapan tesisi bulunmaktadır.

C) III numaralı yer, Türkiye'nin önemli krom rezervine sahip-sahalarından biridir.

D) IV numaralı yer, Türkiye'nin önemli demir cevheri sahalarından biridir.

E) V numaralı yerde Türkiye'nin önemli bakır işletmelerinden biri kurulmuştur.

2. Aşağıdaki haritada bazı sanayi kuruluşlarının dağılışı gösterilmiştir.

Bu sanayi tesislerinin dağılışında ham maddeye yakınlık önemli bir etken olduğuna göre aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) İç kesimlerde şeker pancarı üretimi kıyı kesimlere göre daha fazladır.

B) Trakya'da ayçiçek üretimi yoğundur.

C) Mısır ve soya yağı fabrikaları Akdeniz'in doğusunda yoğunlaşmıştır.

D) Et kombineleri ile şeker fabrikaları birbirine paralellik gösterir.

E) Şeker fabrikalarının dağılışında ulaşım koşulları dikkate alınmamıştır.

3.

Tabloya göre aşağıdakilerden hangisi ham maddenin etkisiyle açıklanabilir?

A) Fabrikalardaki makineleri çalıştırmak, bazen de yüksek ısı elde etmek için bazı fabrikalar taş kömürü kaynakları yakınına kurulmuştur.

B) Ham maddelerin fabrikaya, üretilen sanayi ürünlerinin ise pazara ulaştırılması açısından dağıtım faaliyetleri büyük bir öneme sahiptir.

C) Üretildikten sonra uzak mesafelere taşınınca bozulan tarım ürünlerini işleyen fabrikalar, bu ürünlerin üretildiği yerlerin yakınına kurulmaktadır.

D) Türkiye'deki sanayi kuruluşlarının önemli bir kısmı, ısıtma maliyetini düşürmek amacıyla iklimin daha elverişli olduğu kıyı kesiminde toplanmıştır.

E) Et ve süt ürünleri işleyen fabrikalar ile tekstil fabrikalarının önemli bir kısmı İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Adana ve Konya gibi nüfusu dolayısıyla tüketimi çok olan şehirlerde kurulmuştur.

2021 AYT

4. Bir coğrafya öğretmeni, dersinde sanayi faaliyetlerinin dağılışını etkileyen faktörleri anlatırken: "Türkiye'de genellikle tarım ürünlerini işleyen sanayi tesisleri, ürünlerin yetiştirildiği alanlara yakın yerlerde kurulmaktadır." demiştir.

Öğretmen, bu ifadesinde sanayi tesislerinin aşağıdaki kuruluş koşullarından hangisini vurgulamıştır?

A) Enerji kaynakları

B) Pazar

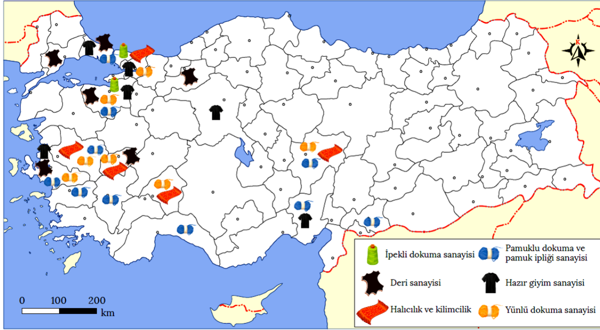
C) Ham madde

D) İş gücü

E) Sermaye

5. Türkiye'nin pamuk tarımı ve hayvancılık faaliyetlerinde gelişmiş olması, dokuma, giyim ve deri sanayisinde gelişmesine olanak sağlamıştır. Özellikle limanlara yakın olan şehirlerde pazarlama imkânlarının gelişmiş olması buralarda dokuma, giyim ve deri sanayisinin yoğunlaşmasına neden olmuştur.

Aşağıdaki harita Türkiye'de faaliyet gösteren dokuma, giyim ve deri sanayisinin dağılışını, tablo ise bu sanayi tesislerinin kuruluş yeri seçiminde etkili olan faktörleri göstermektedir.

İl	Sanayi Tesisi	Kuruluşunda Etkili Faktörler
Adana	Pamuklu Dokuma, Hazır Giyim	Ham madde, Pazarlama
Kocaeli	Yünlü Dokuma, Hazır Giyim, Halı ve Kilim	Pazarlama, İşgücü
İzmir	Hazır Giyim, Deri, Yünlü Dokuma, Pamuklu Dokuma	Ulaşım, Pazarlama, İşgücü
İstanbul	Deri, Hazır Giyim, Pamuklu Dokuma, İpekli Dokuma	Ulaşım, Pazarlam, İşgücü

Yukarıdaki bilgilerden yola çıkılarak dokuma, giyim ve deri sanayisiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Sanayi tesislerinin dağılışı öncelikle ham madde üretim alanları ile paralellik göstermektedir.

B) Hazır giyim sanayisinin büyükşehirlerde yoğunlaşmasında pazarlama ve işgücü potansiyeli etkili olmuştur.

C) Ham maddenin ülke içinden temin edilmesi dokuma ve deri sanayisinin gelişmesini sağlamıştır.

D) Bu sanayi tesisleri genelde tüketim potansiyeli yüksek olan yerlerde yoğunlaşmıştır.

E) Limanlara yakın şehirlerde gelişmesi ihracata yönelik üretimin yapıldığını göstermektedir.

6. Bazı enerji santrallerinin üretim miktarı iklim özelliklerine bağlı olarak yıl içerisinde değişiklik gösterebilir.

Bu enerji santrallerine örnek olarak,

I. Termik Santral

II. Hidroelektrik Santral

III. Jeotermal Santral

hangileri gösterilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) II ve III

7. Hizmet sektörü içinde yer alan yönetim bölgeleri; sağlık, eğitim, pazarlama-ticaret, güvenlik, barınma-eğlence, ulaştırma iletişim, rekreasyon-turizm faaliyetleriyle ilgili olarak belirlenen işlevsel bölgelerdir.

Aşağıda ülkemizde Meteoroloji Genel Müdürlüğü işlevsel hizmet bölge müdürlükleri haritası verilmiştir.

Harita incelendiğinde Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün bünyesinde ülke genelinde 16 tane işlevsel bölge müdürlüğü olduğu görülmektedir.

Genel müdürlüklerin bu şekilde hizmet sunmasının nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Hizmetlerin yurt geneline yayılmasını sağlamak

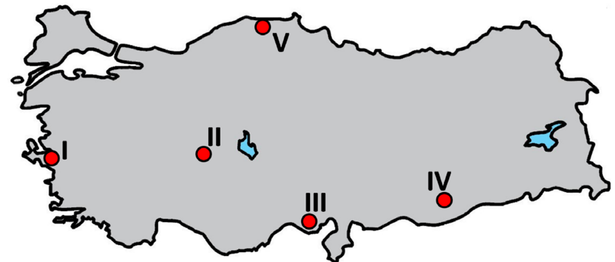
B) Hizmetlerin daha hızlı gerçekleşmesini sağlamak

C) Denetimlerin düzenli ve planlı yapılmasını sağlamak

D) Ülke genelindeki hizmetlerin tek merkezde toplanmasını sağlamak

E) Hizmet bölgelerindeki sorunları işlevsel bölge merkezinden yönetmek

8. Yer şekillerinin dağlık ve engebeli, eğimin fazla olduğu yerlerde tarımda makine kullanımı güçtür.

Bu durum harita üzerinde numaralandırılarak gösterilen yerlerin hangisinde daha belirgindir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

1. I. Tarım arazilerinin genişletilmesi

II. Islah edilmiş tohumların tercih edilmesi

III. Meyve ağaçlarının sayısının artırılması

IV. Nadas yerine nöbetleşe ekimin yapılması

Yukarıdakilerden hangileri, tarımsal verimliliği artıracak uygulamalar arasında gösterilemez?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

2. Ekonomik amaçlara ulaşabilmek için planlamalar yapılması ve bu doğrultuda kararların uygulanması ekonomi politikalarıyla ilgilidir. Türkiye, yaşanılan dönemin koşullarındaki farklılıklara göre ekonomi politikalarında değişikliklere gitmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu politikaların belirlenmesinde daha az etkili olmuştur?

A) İş gücü değerlerindeki değişimler

B) Küresel ekonomik bunalımların etkileri

C) Dünya üretim teknolojilerindeki yenilikler

D) Turizme açılan doğal alanların sayısının artması

E) Demografik dönüşümün neden olduğu koşullar

3. Türkiye'de 1923-1929 arasında uygulanan ekonomi politikalarından,

I. Liberal ekonomi anlayışının benimsenmesi

II. Aşar vergisinin kaldırılması

III. Tarımda makineleşmenin teşvik edilmesi

IV. Teşviki Sanayi Kanunu'nun çıkarılması

hangileri doğrudan tarımı geliştirmek için alınan kararlardır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

4. Türkiye'de iller, en gelişmiş olanlardan daha az gelişmiş olanlara doğru 6 bölgeye ayrılmıştır. Bu bölgelerden daha az gelişmiş olanlar için bazı teşvikler uygulanmaktadır.

Bu teşviklere bağlı olarak,

I. Altyapı çalışmalarının artması

II. Ağır sanayinin ülke geneline yayılması

III. Net göç hızı negatif olan alanların azalması

durumlarından hangilerinin gerçekleşmesi beklenir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

5. Türkiye'de alüvyal toprakların bulunduğu alanlar, akarsular tarafından taşınan organik ve inorganik materyaller açısından zengindir. Bu nedenle alüvyal toprakların bulunduğu alanlar tarıma elverişlidir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu toprakların yayılış alanlarından değildir?

A) Çukurova B) Gediz Vadisi C) Teke Platosu D) Göksu Deltası E) Çarşamba Ovası

6. Türkiye'de 1923-1929 dönemi iktisat politikalarının temelini ve ulusal ekonomiyi kurma çabalarının ilk adımını, 17 Şubat-4 Mart 1923 tarihleri arasında düzenlenen İzmir İktisat Kongresi'nde alınan kararlar meydana getirmiştir. Kongrenin genel atmosferinde kalkınmacı, yerli ve yabancı sermayeyi özendirici, ekonomik hayatın denetiminin millî unsurlara geçmesini kolaylaştırıcı ve ılımlı bir korumacılığı sağlayacak bir yaklaşım ön plana çıkmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, bu kongrede alınan kararlar arasında gösterilemez?

A) Sanayinin teşviki ve millî bankaların kurulması sağlanmalıdır.

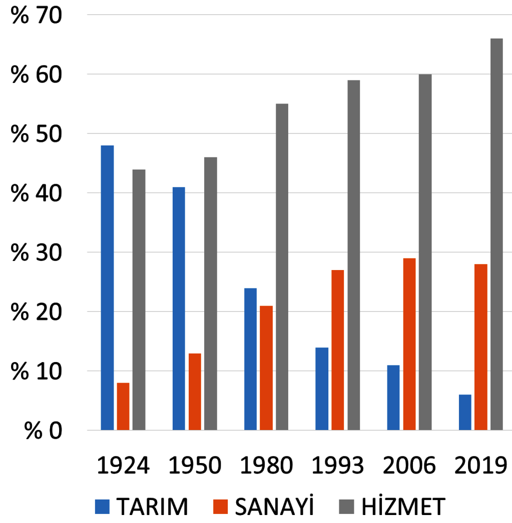
B) Özel teşebbüslere kredi sağlayacak bir devlet bankası kurulmalıdır.

C) Dış rekabete dayanabilmek için sanayinin toplu ve bütün olarak kurulması gerekir.

D) Gümrük politikası; ticaret, tarım ve sanayiyi geliştirecek ve ithalatı özendirecek şekilde düzenlenmelidir.

E) Ham maddesi yurt içinde yetişen veya yetiştirilebilen sanayi dalları kurulması gerekmektedir.

7. Aşağıdaki grafikte Türkiye'nin gayrisafi millî hasılasının bazı yıllardaki sektörel dağılımı verilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, yalnızca grafikteki bilgiler dikkate alındığında çıkarılabilecek bir sonuç değildir?

A) Hizmet sektörünün payı sürekli artarken, tarım sektörünün payı sürekli azalmıştır.

B) 2019 yılında sanayi sektörünün payı 2006 yılına göre düşmüştür.

C) Tarım sektöründeki daralmaya bağlı olarak tarımsal üretim sürekli düşmüştür.

D) 1924'te tarım sektörünün payı hizmet sektöründen daha fazladır.

E) Verilen yılların tümünde hizmet ve sanayi sektörünün toplamı, tarım sektöründen fazladır.

8. Bir yörede uzun yıllardan beri yaygın şekilde tarım ürünü olarak yetiştirilen bitkiler monokültür olarak adlandırılır.

Buna göre aşağıdaki yöre - monokültür tarım ürünü eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

A) Aydın - İncir

B) Edremit - Muz

C) Manisa - Üzüm

D) Giresun - Fındık

E) Ergene - Ayçiçeği

9. Dünyanın büyük kısmında olduğu gibi Türkiye'de de Yeşil Devrim olarak adlandırılan entansif tarım yöntemi uygulamaları artmaktadır. Birim alandan elde edilen verimin oldukça yüksek olduğu bu yöntemin doğal dengeyi ve insan sağlığını bozduğunu kanıtlayan araştırmaların artması, yöntemle ilgili güvenirlik kaygılarının doğmasına neden olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi, bu yöntemin olumsuz yönlerinin ortadan kaldırılmasına dönük bir çalışma olamaz?

A) Ata tohum çalışmalarına önem verilmesi

B) Tarıma uygun alanlara yerleşme kurulmaması

C) Tarımsal hastalıklarda biyolojik mücadelenin artırılması

D) Doğal yapısı bozulmamış orman alanlarında tarıma başlanması

E) Su kaynaklarının korunmasına dönük yasal düzenlemelerin yapılması

10. **Türkiye'de tarım alanlarının yarıdan fazlasında tahıl tarımının yapılmasında,**

I. tahılların temel tüketim maddesi olması

II. yarı kurak iklim koşullarının yaygın olması

III. bu ürünlerin getirisinin diğer ürünlerden daha yüksek olması

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) II ve III

11. Aşağıda Türkiye'deki bir enerji kaynağına ait bilgiler verilmiştir.

Kükürt bileşikleri, kül gibi partikülleri yaymadığı için diğer fosil yakıtlara göre daha temiz bir enerji kaynağıdır. Bu nedenle kullanım alanı yaygınlaşan bu enerji kaynağının Türkiye'de üretimi azdır. Hamitabat (Kırklareli) ve Çamurlu (Mardin) bu enerji kaynağının başlıca çıkarılan yerleri iken, bu kaynaktan elektrik elde edilen termik santraller arasında Hamitabat (Kırklareli), Ambarlı (İstanbul) ve Ovaakça'da (Bursa) bulunmaktadır.

Bu enerji kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Taş kömürü

B) Doğal gaz

C) Linyit

D) Güneş

E) Jeotermal

1. Türkiye, iklim ve toprak koşulları elverişli, biyolojik ve genetik çeşitliliği fazla olan bir ülke olması nedeniyle organik tarım sistemine oldukça uygun ve organik tarım potansiyeli oldukça yüksek bir ülkedir. Türkiye'de 2002'de toplam organik ürün üretim alanı 89.827 hektar iken bu değer 2018'de 626.885 hektara yükselmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu tarım metodunun uygulandığı alanların artması için yapılacak uygulamalardan olamaz?

A) Asit yağışlarını önlemek için tedbirlerin alınması

B) Suni gübre kullanımının yaygın ve kalıcı hâle getirilmesi

C) Tarım toprakları üzerinde yapılaşmaya izin verilmemesi

D) Yeraltı sularının kimyasal yapısındaki değişikliklerin takip edilmesi

E) Hastalık ve zararlılara karşı biyolojik mücadele yöntemlerinin yaygınlaşması

2. Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamında yapılan çalışmaların sunduğu olanaklar sayesinde; bu proje bölgesinde bazı tarım ürünlerinin ekim alanlarında daralma olurken, bazı tarım ürünlerinin ekim alanlarında artışlar olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi, bu projeye bağlı olarak ekim alanı artan tarım ürünleri arasında değildir?

A) Soya

B) Mısır

C) Nohut

D) Pamuk

E) Ayçiçeği

3. Neredeyse bütün tarım ürünleri bir sanayi kolunda ana veya yan ham madde olarak az ya da çok kullanılmaktadır. Bununla birlikte sanayi alanında ham madde olarak kullanımının fazla olduğu bitkiler endüstri veya sanayi bitkisi olarak adlandırılır.

Buna göre Türkiye'de yetiştirilen aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin bu amaçla kullanımı daha azdır?

A) Mısır

B) Tütün

C) Pamuk

D) Ayçiçeği

E) Mercimek

4. Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'de hayvancılığın geliştirilmesi için yapılacak çalışmalar arasında yer almaz?

A) Hayvan soylarının ıslah edilmesi

B) Mera hayvancılığının yaygınlaştırılması

C) Et üretiminde hayvanların erken kesiminin engellenmesi

D) Hayvansal gıdalarda yerli ürünlerin tüketiminin özendirilmesi

E) Kıyılardaki kirliliğin engellenmesi için çalışmaların yapılması

5. Türkiye'de orman varlığı ve ormancılık faaliyetleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Orman varlığının yarıdan fazlası Karadeniz'e kıyısı olan illerde bulunmaktadır.

B) Orman alanlarının bir kısmı verimsiz orman alanı niteliğindedir.

C) Ormanlardan üretilen kerestenin büyük bir kısmı inşaat ve mobilya sektöründe kullanılmaktadır.

D) Türkiye yüz ölçümünün 1/4'ünden fazlası ormanlarla kaplıdır.

E) Kentlere göç veren kırsal alanların bazılarında orman varlığında artış olmuştur.

6. Türkiye'de hayvancılık faaliyetlerinin yapıldığı alanlarla iklim koşulları arasında yakın bir ilişki vardır.

Buna göre,

I. Küçükbaş hayvancılık
II. Mera hayvancılığı
III. Kümes hayvancılığı
IV. Su ürünleri yetiştiriciliği

faaliyetlerinden hangilerinde bu ilişki daha azdır?

A) I ve II

B) I ve III

C) II ve III

D) II ve IV

E) III ve IV

7. Türkiye, üç tarafı denizlerle çevrili ve yaklaşık 8.333 km uzunluğunda kıyıya sahiptir. Bu potansiyele rağmen çeşitli nedenlerden dolayı Türkiye'de su ürünleri üretimi düşüktür.

Aşağıdakilerden hangisi bu nedenlerden biri değildir?

A) Balık türü çeşitliliğinin azlığı

B) Soğuk hava depolarının yetersizliği

C) Kültür balıkçılığının yeterince gelişmemesi

D) Balık tüketiminin yılın tamamına yayılmaması

E) Kıyılarda kirliliğinin yaşanması

8. Türkiye'de 2018 yılında tarım sektörü elverişsiz iklim koşulları ve yağışların yetersiz olmasıyla verimsiz bir yıl geçirmiştir. Buna rağmen bir önceki yıla göre 2018 yılında tarım sektörü katma değerinde %1,3 büyüme gerçekleşmiştir.

Olumsuz doğa koşullarına rağmen tarım sektörü katma değerindeki büyüme aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

A) Modern tarım yöntemleri

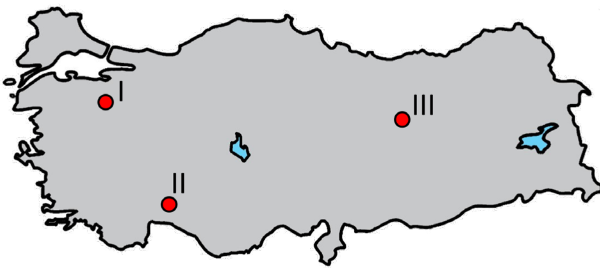
B) Tarımsal dış alım artışı

C) İç ticaretin artması

D) Nadas yönteminin yaygınlaşması

E) Tarımda çalışan nüfusun artması

9. Aşağıdaki haritada bazı madenlerin çıkarıldığı önemli yerler işaretlenerek numaralandırılmıştır.

İşaretlenen yerlerde çıkarılan madenler, aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A)	Bakır	Boksit	Krom
B)	Bor	Boksit	Demir
C)	Bor	Demir	Krom
D)	Krom	Bakır	Demir
E)	Demir	Bor	Bakır

10. Dünyada üretimi ve ticareti yapılan 90 çeşit maden ve mineralden 13'ünün ekonomik ölçekteki varlığı ülkemizde henüz saptanamamıştır. Ülkemiz 50 çeşit madende kısmen yeterli kaynaklara sahipken, 27 maden ve mineralin günümüzde bilinen rezervleri ve kaliteleri düşüktür. Bu madenler, işletilebilirlik açısından elverişsizdir.

İşletilebilirlik açısından elverişsiz madenlerin varlığı;

I. Tenör oranının düşüklüğü

II. Madenin çıkarıldığı alanda iş gücüne erişimin zor olması

III. Faylanmalar nedeniyle küçük rezerv alanlarının yaygın olması

durumlarından hangileriyle daha fazla ilişkilidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve III E) II ve III

11. Aşağıda üç tarım ürününe ait bilgiler verilmiştir.

- Karadeniz kıyı kuşağında yaz yağışları sonucu yetişebilen bu ürün, diğer bölgelerde daha çok yaz mevsiminde sulama yapılarak yetiştirilmektedir. Türkiye'de önceleri Karadeniz, Marmara, Ege ve Akdeniz kıyılarında önemli ölçüde birinci ürün olarak ekimi yapılmaktayken son yıllarda özellikle Çukurova, Amik Ovası, Güneydoğu ve Kıyı Ege'de ikinci ürün olarak yetiştirilmektedir.
- Yüksek sıcaklık ve bol su isteği olan bir bitkidir. Ortalama sıcaklıkların 20-25°C arasında olduğu yerler bu ürünün yetişmesi için en uygun alanlardır. Su içinde çimlenir ve ekiminden hasat dönemine kadar su içinde yetişir. Bu nedenle Türkiye'de tarımı, akarsu boyları ile vadi tabanlarında yoğunlaşmıştır.
- İşlenmesi yönüyle çırçır sanayisinin, lifi ile tekstil sanayisinin, çekirdeği ile yağ ve yem sanayisinin, linteri ile de kağıt sanayisinin ham maddesi olması açısından önemli olan bu üründe, Güneydoğu Anadolu Projesi sayesinde Şanlıurfa, üretimde uzun yıllar ilk sırada yer alan Çukurova'dan birinciliği almıştır.

Bu tarım ürünleri aşağıdakilerin hangisinde bir arada verilmiştir?

A) Mısır - Tütün - Çeltik

B) Pamuk - Mısır - Çeltik

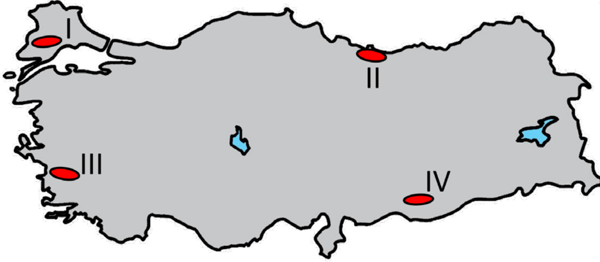
C) Mısır - Tütün - Arpa

D) Buğday - Tütün - Keten

E) Mısır - Pamuk - Keten

1. Aşağıda, Türkiye haritası üzerinde dört farklı tarım ürününün yaygın üretim alanları numaralarla, bu tarım ürünleri hakkındaki bilgiler harflerle verilmiştir.

K ürünü: Türkiye’nin dünya üretiminde ilk sırada yer aldığı ürün, yemiş olarak tüketilmesinin yanında çikolata endüstrisinde de yaygın olarak kullanılmaktadır.

L ürünü: Türkiye, bitkisel yağ tüketiminin yaklaşık yarısını bu ürün ile karşılamaktadır.

M ürünü: Kalkınma projeleri ile üretim alanları genişleyen ürünün üretiminin yaklaşık 1/3’ü Türkiye’de tek ilden karşılanmaktadır.

N ürünü: Dünya üretiminde Türkiye’nin birinci olduğu ürün, önemli tarımsal ihraç ürünlerinden biridir.

Haritada, bu ürünlerin üretiminin yaygın olarak yapıldığı alanlar aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

	K	L	M	N
A)	I	II	III	IV
B)	I	III	IV	II
C)	II	I	III	IV
D)	II	I	IV	III
E)	III	II	I	IV

2. Hazır giyim sektöründe dünyanın önemli ihracatçıları arasında yer alan Türkiye, bu sektöre yönelik ülke içindeki istihdamda da önemli bir paya sahiptir. Ülkemizde tekstil, hazır giyim ve örme sanayisi; genellikle pazar ve ulaşım koşullarına bağlı olarak gelişme göstermiştir.

Bu sektördeki gelişme aşağıdakilerden hangisinde <u>daha azdır</u>?

A) İstanbul

B) Kocaeli

C) Bursa

D) İzmir

E) Sivas

3. Türkiye’de hizmet sektörünün gelişimi, Cumhuriyet tarihinden itibaren devam etmektedir. Cumhuriyet’in ilk yıllarında ülke ekonomisinin temelini tarım sektörü oluştururken gerçekleştirilen iktisat kongreleri ve ekonomik sistemlerin değişmesiyle tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörüne doğru bir yönelim olmuştur.

Aşağıda verilenlerden hangisi, Türkiye’de hizmet sektörünün gelişimini doğrudan <u>etkilemez</u>?

A) Tarımda makineleşmenin artması

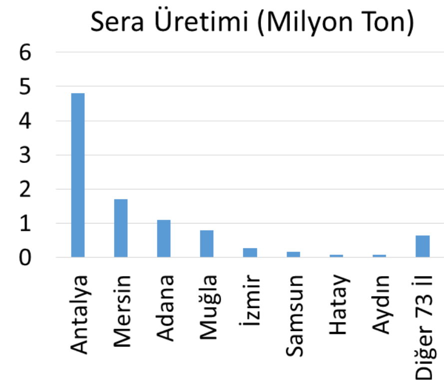
B) Teknolojik gelişmelerin artması

C) Turizm yatırımlarının artması

D) Ulaşım alt yapısının geliştirilmesi

E) Uluslararası ticaret anlaşmalarının yapılması

4. Aşağıda Türkiye’deki illerin, 2019 yılı sera üretim miktarları verilmiştir.

Bu grafikteki bilgilerle aşağıdaki çıkarımlardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Antalya, komşusu olduğu illerden daha fazla üretim gerçekleştirmiştir.

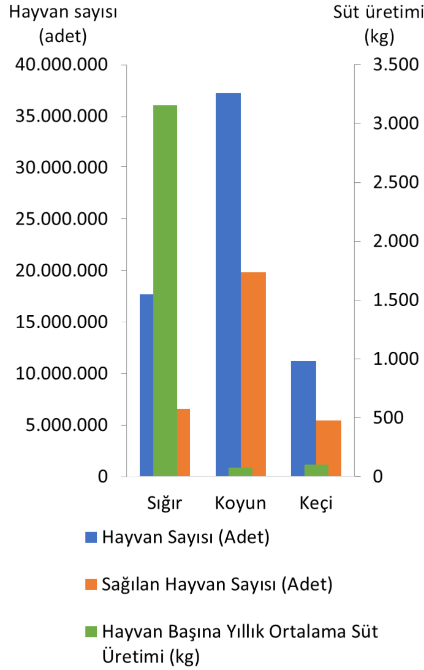
B) Akdeniz iklim koşullarının yaşandığı alanlar seracılık için daha uygundur.

C) Antalya ve Mersin illerinin toplam üretimi diğer bütün illerden daha fazladır.

D) Karadeniz’e kıyısı olan illerde, Samsun dışında sera üretimi yapılmamaktadır.

E) Muğla ilindeki sera üretimi; İzmir, Hatay ve Aydın illerinin toplamından daha fazladır.

5. Aşağıda 2019 yılında Türkiye'de sağımı yapılan bazı hayvan türleri ve hayvan başına yıllık ortalama süt üretimi grafiği verilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu grafikten çıkarılabilecek bir bilgi değildir?

A) Koyunda sağılan hayvan sayısı 15 milyondan fazladır.

B) Sığır ve keçi sayısının toplamı, koyun sayısından azdır.

C) Hayvan başına süt üretimi en fazla sığırdan elde edilir.

D) Sağılan keçi ve sığır sayısının toplamı, sağılan koyun sayısından azdır.

E) Toplam süt üretiminde koyunun payı en fazladır.

6. Türkiye, coğrafi konumunun etkisiyle çok büyük bir turizm potansiyeline sahiptir. Yer şekilleri ve iklim çeşitliliği, tarihî ve kültürel değerlerin zenginliği Türkiye'de çeşitli turizm faaliyetlerinin yapılmasına imkân tanımıştır.

Aşağıdaki yerlerden hangisinde turizmin gelişmesi verilen ifadedeki altı çizili bölüm ile daha fazla ilişkilidir?

A) Rize - Ayder Yaylası

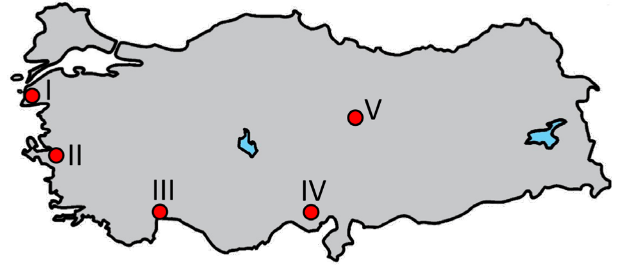
B) Antalya - Konyaaltı

C) Mersin - Cennet Mağarası

D) İzmir - Efes Kenti

E) Kayseri - Erciyes Dağı

7. Türkiye, ortalama yükseltisi, engebesi ve yüksek eğim şartları fazla olan bir ülkedir. Bu nedenle demiryolu ulaşımında yüzey şekilleri oldukça etkilidir.

Buna göre haritada işaretlenen yerlerin hangilerinde, iller arasında gelişen demir yolu ulaşımına bağlantı yoktur?

A) I ve III B) II ve III C) II ve IV D) III ve V E) IV ve V

8. **Türkiye'deki dağların ve dağlar arasındaki ovaların genel olarak doğu-batı yönünde uzanması ve Türkiye'nin iki kıta arasında doğu-batı istikametinde uzanan bir ülke olması;**

I. Kara yolları

II. Demir yolları

III. Hava yolları

gibi ulaşım sistemlerinden hangilerinin uzanış doğrultusunu etkilemiştir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

9. **Türkiye'de hayvancılık faaliyetleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

A) Doğal ortam koşulları ve sosyoekonomik nedenlere bağlı olarak küçükbaş hayvan sayısı fazladır.

B) Koyundan sonra en çok yetiştirilen küçükbaş hayvan türü olan kıl keçisi özellikle Ergene Ovası'nda yaygındır.

C) Yazların serin ve yağışlı geçtiği, çayır bitki örtüsünün yaygın olduğu Kuzeydoğu Anadolu önemli sığır yetiştirme alanlarındandır.

D) Özellikle büyük şehirlerin etrafında modern kümes hayvancılığı tesisleri yaygındır.

E) Farklı iklim tiplerinin görüldüğü Türkiye'de, zengin ve çeşitlilik gösteren bitki örtüsü, arıcılık faaliyetlerini artırmıştır.

1. Türkiye son yıllarda çok fazla sayıda turistin akınına uğramaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun nedenleri arasında gösterilemez?

A) Ülke tanıtımına önem verilmesi

B) Turizmin gelişmesi için politikaların uygulanması

C) Doğal kaynakların tahrip edilmesi

D) Konaklama ve alışveriş olanaklarının artırılması

E) Ulaşım olanaklarının artırılması

2. **Ülkemizde turizmi geliştirmek için aşağıdakilerden hangisini yapmak doğru olmaz?**

A) Alternatif turizme önem vermek

B) Tarım arazilerine turistik tesis yapmak

C) Kamu ve özel sektör işbirliğini sağlamak

D) Tanıtım ve pazarlamaya önem vermek

E) Ulusal, bölgesel ve yerel ölçekte markalaşmaya önem vermek

3. **Dünya Kültür Mirası listesinde yer alan, kral başları ve heykelleriyle tanınan, turizm faaliyetlerine katkıda bulunan Nemrut Dağı aşağıdaki illerimizden hangisinde yer alır?**

A) Adıyaman

B) Afyonkarahisar

C) Edirne

D) Ağrı

E) Trabzon

4. I. Dünyanın en derin ikinci kanyonu olan Valla Kanyonu buradadır.

II. Ünlü düşünce adamı ve şair olan Mevlana'nın Türbesi buradadır.

III. İşlenebilir lüle taşı yalnızca bu ilden çıkarılır.

IV. Deniz kalesi olarak bilinen Kız Kalesi bulunur.

Aşağıda verilen illerimizden hangisiyle ilgili özellik yoktur?

A) Eskişehir B) Konya C) Muğla

D) Kastamonu E) Mersin

5. Rafting, yatak eğimi fazla olan akarsular üzerinde botlarla yapılan bir su sporudur.

Aşağıdaki akarsulardan hangisi rafting turizmi için uygun değildir?

A) Çoruh

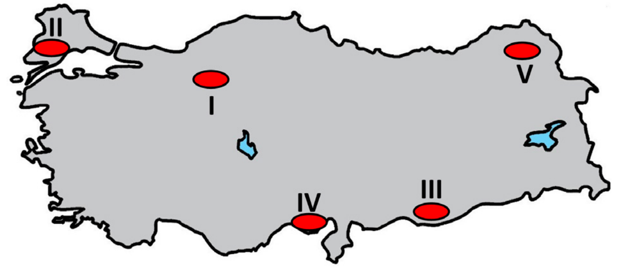
B) Manavgat

C) Ergene Çayı

D) Göksu

E) Köprü Çayı

6.

Türkiye'de iklim ve yer şekillerinin elverişli olduğu alanlarda arazi kullanımı açısından kış turizmine olanak sağlayan bölgeler meydana gelebilmektedir.

Buna göre haritada numarası verilmiş alanların hangilerinde kış turizmine uygun bölgeler bulunur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve V

D) II ve IV E) III ve V

7. Ülkemizde iklim ve yer şekilleri çeşitliliğine bağlı olarak endemik bitki türü ve sayısı tüm Avrupa kıtasından fazladır. Bu durum turizmin gelişmesine katkı sağlamıştır.

Yukarıdaki parçada sözü edilen durum hangi turizm türünü doğrudan olumlu etkilemiştir?

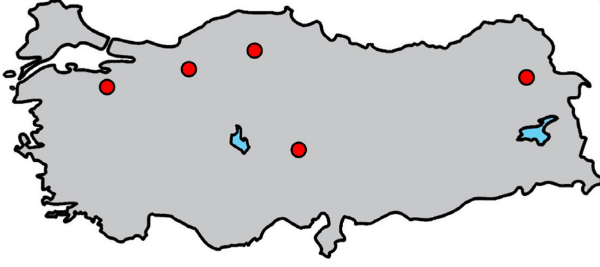
A) Kültür turizmi

B) Kuş gözlemciliği turizmi

C) Dağcılık turizmi

D) Botanik turizmi

E) Yayla turizmi

8.

Yukarıda gösterilen alanlarda gelişen turizm çeşidi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yayla turizmi

B) Kayak turizmi

C) Botanik turizmi

D) Dağcılık turizmi

E) Kültür turizmi

9. I. Diğer turizm türlerine göre daha fazla gelir getiren bir turizm tipidir.

II. Düzenlendiği yeri sosyal ve kültürel açıdan etkilemektedir.

III. Kişilerin daima konakladıkları yerler dışında uzmanlık gerektiren konuda bilgi alışverişinde bulunmak amacıyla bir araya gelmeleriyle ortaya çıkar.

Yukarıda verilen bilgiler hangi turizm türüne aittir?

A) Golf turizmi

B) Dalış turizmi

C) İnanç turizmi

D) Termal turizm

E) Kongre turizmi

10. Türkiye'de doğal ve kültürel özelliklerine bağlı olarak millî park alanı ilan edilerek koruma altına alınmış alanlar bulunmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğal güzellikleri nedeniyle millî park olarak ilan edilmiş alanlar arasında yer alır?

A) Efes Antik Kenti Millî Parkı

B) Truva Millî Parkı

C) Başkomutanlık Tarihi Millî Parkı

D) Karagöl Sahara Millî Parkı

E) Nemrut Dağı Millî Parkı

11. Coğrafi işaretli ürünler, niteliklerini ve kalitelerini ait oldukları coğrafi çevrenin ortam özelliklerinden ve üretim yöntemlerindeki kültürel özelliklerden kazanırlar. Bu ürünler yörelerine ekonomik katkı sağlamanın yanında turizm potansiyeli de sunar.

Aşağıda verilenlerden hangisi coğrafi işaretli ürünlerden <u>değildir</u>?

A) Kayseri pastırması

B) Devrek bastonu

C) Afyon sucuğu

D) Muş lokumu

E) İzmit pişmaniyesi

12. **Aşağıda verilenlerden hangisi Türkiye'nin uluslararası turizm gelirlerinden alacağı payı artırmak için geliştirdiği politikalar arasında <u>gösterilmez</u>?**

A) Alternatif turizm türlerinin geliştirilmesi

B) Uluslararası alanda reklam ve tanıtım çalışmalarının artırılması

C) Tarihi değerlere doğal güzelliklerden daha fazla önem verilmesi

D) İstihdamın artırılmasında ve bölgesel gelişmede turizmin öncü bir sektör haline getirilmesi

E) Doğal güzelliklere sahip kentlerimizin markalaştırılarak turistler için çekim merkezi haline getirilmesi

13. **Aşağıda verilen turizm değerlerimizden hangisi UNESCO tarafından belirlenen Dünya Mirası Listesi'nde <u>yer almaz</u>?**

A) Bergama Antik Kenti

B) Kapadokya ve Göreme Milli Parkı

C) Tarihi Safranbolu Evleri

D) Selimiye Camii ve Külliyesi

E) Marmaris Sahil Şeridi

14. **Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde <u>en fazla</u> gelişme gösteren turizm koludur?**

A) Kış

B) Botanik

C) Deniz

D) Akarsu

E) Av

1. I. İstihdam sağlayarak işsizliği azaltır.
II. Ülkelerin ödemeler dengesini sağlar.
III. Farklı yaşam tarzlarının keşfedilmesini sağlar.

Yukarıda verilenlerden hangileri turizmin kültürel etkisine örnek gösterilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

2. Dil, din, ahlak kuralları, geleneksel müzik, geleneksel dans, örf ve adetler kültürel mirası oluşturan soyut değerlerdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kültürel mirası oluşturan soyut değerlerden biri <u>değildir</u>?

A) Destanlar
B) Kukla gösterisi
C) Masallar
D) Halk oyunları
E) Göbekli Tepe Arkeolojik Alanı

3. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda çeşitli ülkelerden gelen çocuklar, Türkiye'deki ailelere konuk olmakta, burada manevi bir aile edinmektedirler. Sonraki süreçte bu ailelerle iletişim devam etmekte, Türkiye'deki aileler de bu çocukları ve ailelerini ziyaret edebilmektedirler.

Yukarıda turizmin hangi alandaki etkisinden söz edilmiştir?

A) Politik
B) Çevresel
C) Ekonomik
D) Siyasal
E) Sosyal ve kültürel

4. **Türkiye'de turizm sektörünün ekonomiye katkısına aşağıdaki çalışmalardan hangisi <u>daha az</u> etki eder?**

A) Turistik ürün oluşturulması ve pazarlanması
B) Yatak kapasitesi yüksek otellerin sayısının artırılması
C) Tarihi yapıların yenileme çalışmaları ile turizme açılması
D) Turizm bölgelerindeki ağaçlandırma çalışmalarının artırılması
E) Sağlık turizmi, eko turizm ve kongre turizmi gibi farklı turizm alanlarına yatırım yapılması

5. Afyon kaymağı manda sütünden elde edilir. Afyon'un rakımı, iklim şartları, doğal kaynak suları, sahip olduğu mera ve otlaklar manda sütüne ayrı bir lezzet vermektedir. Bu sütten yapılan kaymak ayrı bir lezzet ve dayanıklılığa sahiptir. Kaymağın yerelliğini koruyabilmek için coğrafi işaret tescil belgesi verilmiştir. Böylece sahip olduğu alanın adıyla anılan ürünün markalaşması kolaylaşır. Coğrafi işaretleme sayesinde ürün ve üretici korunarak, millî değerleri temsil eden sembol ürünler gelecek nesillere aktarılır. Ayrıca kırsal kesimin kalkınması sağlanarak maddi ve manevi katma değer artar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi coğrafi işaret uygulamasının amaçlarından biri <u>olamaz</u>?

A) Üretici haklarının korunması
B) Kırsal kesimin kalkınmasını sağlamak
C) Taklit ürünlerin engellenmesi
D) Endüstriyel üretimi artırmak
E) Tarihsel ve kültürel değerlerin korunup dünyaya tanıtılması

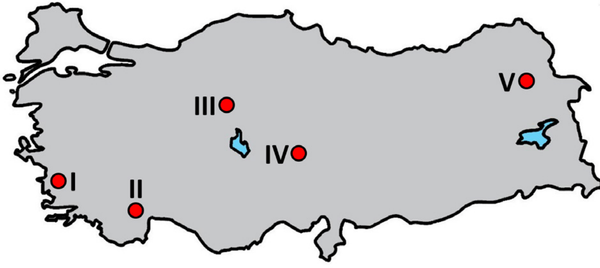
6. Aşağıda yurt dışından Türkiye'ye gelen bir turist kafilesinin 5 günlük gezi planı verilmiştir.

Günler	Gezilecek Yerler
I.	İzmir'de Efes Antik Kenti
II.	Denizli Pamukkale travertenleri
III.	Antalya'daki mağaralar (sarkıt, dikit ve sütunlar)
IV.	Konya Mevlana Türbesi
V.	Ankara'da İlk Meclis ve Anıtkabir

Gezi planına göre aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) IV. gün dini yapıya sahip mekânların gezilmesi planlanmıştır.
B) I, IV ve V. günlerde beşeri oluşumlar ziyaret edilecektir.
C) I. ve II. günler Dünya Kültür Mirasında bulunan mekânlar gezilecektir.
D) II. ve III. günler karstik oluşumlu yer şekillerinin gezilmesi planlanmıştır.
E) I. gün Türk kültürüne ait tarihi mekânların ziyareti planlanmıştır.

7. Türkiye'nin yüksek dağlarla çevrili bir ülke oluşu ve kar örtüsünün yılın büyük bölümünde mevcut olması kış turizmini geliştirmiştir.

Türkiye'nin iklim ve yer şekli özellikleri göz önüne alındığında harita üzerinde numaralandırılmış yerlerin hangisinde bu turizm türünün gelişmesi beklenmez?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Uygarlıklar beşiği olarak bilinen ülkemiz kültürel zenginliklerinin yanı sıra doğal güzellikleriyle de çok fazla sayıda turizm değerine sahiptir.

Aşağıdakilerden hangisi ülkemizin bu doğal güzellikleri arasında gösterilir?

A) Göbekli Tepe B) Ani Arkeolojik Alanı
C) Truva Arkeolojik Alanı D) Pamukkale Travertenleri
E) Çatalhöyük Neolitik Alanı

9. I. Ulaşım sistemlerinin gelişmesi
II. Bölgede ekonominin canlanması
III. Tarım alanlarının turizme açılması
IV. Toplumlar arasında hoşgörü ortamı oluşmasına katkı sağlaması

Verilenlerden hangileri bir bölgede turizmin gelişmesinin olumlu sonuçları arasında gösterilir?

A) I ve II B) II ve III C) I, II ve IV
D) I, III ve IV E) II, III ve IV

10. Dünyada kültürel miras UNESCO'nun belirlediği sınıflandırmaya göre somut kültürel miras ve somut olmayan kültürel miras olarak ikiye ayrılmıştır. Gelecek nesillere aktarım için korunması gereken tarihi yapı, mekân ve anıtlara somut kültürel miras denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi somut kültürel miras sınıflandırmasında yer alır?

A) Karagöz B) Dokumacılık C) Yöresel yemekler
D) Nazar boncuğu E) Arkeolojik eserler

11. Tabloda 2004 - 2017 yılları arasındaki bazı yılların yabancı turist sayısı, turizm geliri ve ortalama harcamalar verilmiştir.

YILLAR	YABANCI TURİST		
	TURİZM GELİRİ (1000 $)	ZİYARETÇİ SAYISI	ORTALAMA HARCAMA ($)
2004	13 061 118	17 202 996	759
2010	19 110 003	28 510 852	670
2014	27 778 026	35 850 286	775
2015	25 438 923	35 592 160	715
2016	15 991 381	25 265 406	633
2017	20 222 971	32 079 527	630

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de turist başına elde edilen gelirin artması için yapılması gereken çalışmalardan biri değildir?

A) Turist sayısını artırılması
B) Sektördeki işleyişin modernleştirilmesi
C) Hizmet kalitesinin artırılması
D) Bir merkezdeki turistik çekiciliklerin çeşitlendirilmesi
E) Tesislerdeki kalitenin ve hizmet standartlarının geliştirilmesi

12. I. Pamukkale
II. Efes Antik Kenti
III. Ürgüp Göreme
IV. Safranbolu Evleri
V. Ani Harabeleri

Yukarıdaki turizm alanlarından hangilerinde mekânın kayaç yapısının etkisi daha fazladır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

13. Aşağıda ülkemizin turizm değerlerine ait bilgiler verilmiştir.

- Volkanik kayaçların aşınması ile oluşmuş yer şekilleridir. Bu şekillerin içleri geçmiş dönemlerde oyularak yerleşme amaçlı kullanılmıştır.
- Bizans İmparatoru tarafından sarayın su ihtiyacını karşılamak amacıyla yaptırılmıştır.
- Adıyaman ili sınırları içerisinde yer alan tarihi kalıntılardır. 1987 yılında Dünya mirası listesine alınmıştır.
- Osmanlı padişahı II. Selim tarafından Mimar Sinan'a yaptırılmıştır. Mimar Sinan'ın "ustalık eserim" dediği yapıdır.

Verilenler arasında hangi turizm değerlerimize ait bilgi bulunmamaktadır?

A) Selimiye Camii B) Peribacaları
C) Çifte Minareli Medrese D) Yerebatan Sarnıcı
E) Nemrut Heykelleri

2018 AYT

1. **Aşağıdakilerden hangisinin, Türkiye'deki kültür turizminin gelişmesine olan katkısı diğerlerine göre daha azdır?**

A) Farklı dinlere ait tarihî değer taşıyan ibadethanelerin restore edilmesi

B) Kırsal hayata ilişkin değerlerin görünür kılınması

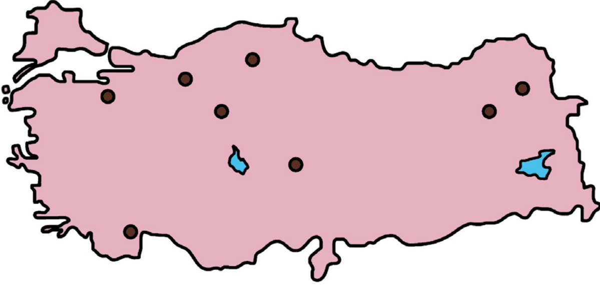
C) Yeni kayak merkezlerinin açılarak yaygınlaştırılması

D) Arkeolojik alanlara ziyaretçi erişiminin kolaylaştırılması

E) Etnografya müzelerinin sayısının artırılması

2018 AYT

2. Aşağıdaki haritada bazı turizm merkezleri koyu renkli noktalarla gösterilmiştir.

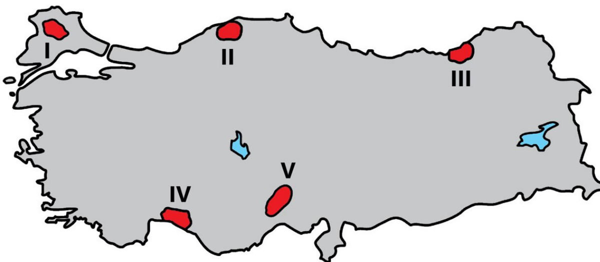

Bu merkezlerin tümü aşağıdaki turizm türlerinden hangisine uygun yerleri göstermektedir?

A) Termal B) Rafting C) Kış D) Mağara E) Yayla

2021 AYT

3. Son yıllarda ilgi duyulan turizm türlerinden biri de yayla turizmidir. Yayla turizminde atlı doğa gezisi, doğa yürüyüşü, fotosafari, kampçılık gibi etkinliklerin de yapılabilecek olması, bu turizm türüne ilgiyi artırmıştır.

Haritada numaralandırılarak gösterilen alanların hangisinde, günümüzde bu turizm türüne ait alanların daha az olması beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Haritada bir turizm şirketinin yolcuları için hazırladığı tur güzergâhı verilmiştir.

Turizm şirketinin yapılacak gezi için hazırladığı ilanda; "İlk gün Denizli'deki önemli kültür mirasımız ziyaret edilecek, ikinci gün Burdur'daki dünyaca ünlü göl gezilecek, üçüncü gün Antalya'da bulunan kayak merkezine gidilecek, dördüncü gün Konya'daki höyük ziyaret edilecek, beşinci gün Nevşehir'deki kaya oluşumlarına gezi düzenlenecektir."

Buna göre, tur yol güzergâhında gezilecek yerler ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Birinci gün Hierapolis Antik Kenti ziyareti

B) İkinci gün Burdur'daki Salda Gölü ziyareti

C) Üçüncü gün Antalya Saklıkent Kayak Merkezi ziyareti

D) Dördüncü gün Konya'daki Hacılar Höyüğü ziyareti

E) Beşinci gün Nevşehir'deki Peribacaları ziyareti

5. Bir yerde nadir bulunan doğal oluşumlar, tarihî eserler veya görkemli yapılar zamanla o yerin sembolü hâline gelir. Evrensel değerlere sahip tarihi mekân ve yapılar ile doğal varlıklar dünya mirası olarak adlandırılır. Dünya mirasları doğal miras ve kültürel miras şeklinde sınıflandırılabilir.

Buna göre,

I. Norveç fiyortları

II. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Büyük Kanyon

III. Sivas'taki Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası

IV. Karabük'teki Safranbolu Şehri

gibi alanlardan hangileri Eyfel Kulesi, Tac Mahal, Çin Seddi'nin bulunduğu grupta yer alan bir mirastır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

6. Doğal ve kültürel sembollerin mekânla ilişkisi açısından;

"Anadolu toprakları coğrafi konumu nedeniyle geçmiş çağlardan bu yana pek çok medeniyetin buluşma, kurulma ve gelişme sahası olmuştur."

Yukarıdaki ifadeyi desteklemek için,

I. Cennet Obruğu

II. Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğu'nun Doğuşu

III. Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı

IV. Muradiye Şelalesi

gibi örneklerden hangileri verilebilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

7. Bir yerde gelenekler, kültürel değerler ve etkinlikler sembol hâline gelebilir. Bu tür kültürel değerlere ise somut olmayan kültürel miras denir.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda ifade edilen kültürel mirasa örnek değildir?

A) Konya'daki Mevlevi Sema Töreni,

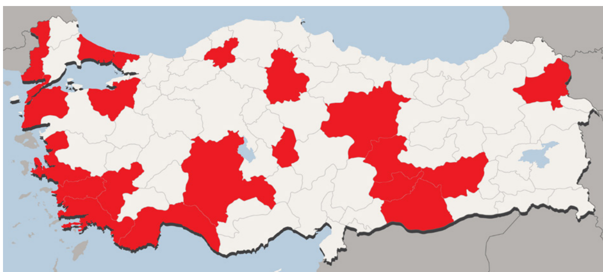
B) Manisa'da Mesir Macunu Şenlikleri

C) Kütahya'daki Geleneksel Çini Ustalığı

D) Edirne'deki Kırkpınar Yağlı Güreşleri

E) Kars'taki Ani Arkeolojik Alanı

8. Aşağıdaki Türkiye haritasında 19 farklı il renklendirilerek gösterilmiştir.

Buna göre işaretlenen alanların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) UNESCO Dünya Mirası Listesi'ndedirler.

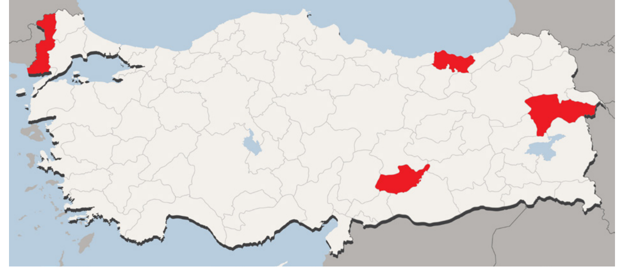
B) Büyükşehir belediyesi statüsünde yer alırlar.

C) İşlevsel yönetim bölgeleridirler.

D) Sakin şehir alanlarıdır.

E) Kongre turizmi gelişmiştir.

9. Aşağıdaki haritada Türkiye'deki farklı iller renklendirilmiştir.

Türkiye'de tarihî eserler ve görkemli yapıların büyük bir kısmı, bulunduğu ilin veya şehrin sembolü hâline gelmiştir.

I. Göbeklitepe,

II. Selimiye Camii,

III. İshak Paşa Sarayı,

IV. Nemrut Dağı Heykelleri,

V. Sümela Manastırı sembol hâline gelmiş tarihî yapı örnekleridir.

Yukarıda verilenlerden hangisinin bulunduğu il haritada gösterilmemiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10. **Türkiye'nin Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün sorumluluğu altında yürüttüğü çalışmalar neticesinde 2021 yılında UNESCO Dünya Miras Listesi'ne giren 19. varlığımız aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Ani Arkeolojik Alanı (Kars)

B) Afrodisias (Aydın)

C) Göbeklitepe Arkeolojik Alanı (Şanlıurfa)

D) Arslantepe Arkeolojik Alanı (Malatya)

E) Göreme Milli Parkı ve Kapadokya (Nevşehir)

11. Aşağıda ülkemize ait bazı özellikler verilmiştir.

- Akarsuların akış hızları yüksektir.
- Endemik bitki türleri yaygındır.
- Sulak alanlar bakımından zengindir.
- Jeotermal kaynaklar bakımından zengindir.

Bu özellikler verilen turizm faaliyetlerinden hangisinin gelişmesi üzerinde etkili olmamıştır?

A) Termal turizmi

B) Kuş gözlemciliği

C) Botanik turizmi

D) Rafting turizmi

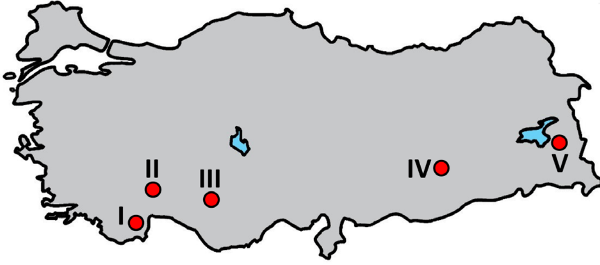
E) Yat turizmi

1. **Aşağıdakilerden hangisi kültürü oluşturan manevi ögelerdendir?**

A) Simgeler B) Su özellikleri C) Toprak
D) İklim E) Hukuk kuralları

2. Aşağıdaki haritada Anadolu'daki ilk yerleşmelerden bazılarının yerleri gösterilmiştir.

Bu yerleşmelerden hangisi Paleolitik döneme ait bir yerleşmedir?

A) I - Beldibi (Antalya) B) II - Hacılar (Burdur)
C) III - Çatalhöyük (Konya) D) IV - Çayönü (Diyarbakır)
E) V - Tilkitepe (Van)

3. I. Kilim
II. Minyatür
III. Olimpiyatlar

Yukarıdakilerden hangilerinde Türklerin kendine has özelliklerini tanıtan izlere rastlanır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

4. **Aşağıdaki nehirlerden hangisinin eski bir uygarlığın gelişmesindeki önemi diğerlerine göre daha azdır?**

A) Ganj B) İndus C) Amazon
D) Nil E) Fırat

5. Orta Asya'daki karasal iklim ve geniş düzlüklerin varlığı Türk kültürünü önemli ölçüde etkilemiştir.

Aşağıdakilerden hangisi doğal çevrenin Türk kültürü üzerindeki etkilerinden biri değildir?

A) Göçebe yaşam tarzının etkili olması
B) Küçükbaş hayvancılık faaliyetlerinin yaygın olması
C) Halıcılık ve dokumacılığın yaygın olarak kullanılması
D) Cirit, okçuluk, güreş gibi geleneksel sportif faaliyetlerin yaygın olması
E) Çin kültüründen ve baskılarından etkilenilmesi

6.
- Medeniyetlerin ilk kurulduğu yerlerden biri elverişli liman özellikleriyle Akdeniz kıyılarıdır.
- Hint medeniyeti verimli tarım alanları barındıran İndus ve Ganj nehirleri çevresinde kurulmuştur.
- Mısır medeniyeti Nil Nehri etrafındaki verimli taşkın ovalarının bulunduğu bölgede kurulmuştur.
- İnka medeniyeti kıyı kesimlere göre yüksek nem ve sıcaklığın etkisinin az olduğu And dağlarının yüksek kesimlerinde kurulmuştur.

Verilen bilgiler göz önünde bulundurulduğunda, aşağıdakilerden hangisi ilk kültür merkezlerinin kurulduğu bölgelerin belirlenmesinde etkili olan bir faktör değildir?

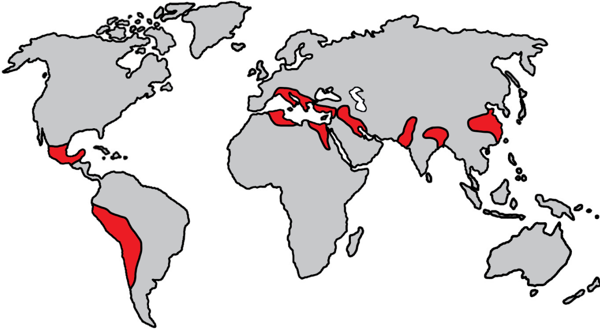
A) Ekonomik kaygılar
B) İklim özellikleri
C) Coğrafi konum
D) Doğal kaynaklar
E) Bitki örtüsü

7. Kültür, maddi ve manevi unsurlardan meydana gelmektedir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi kültürü oluşturan maddi unsurlardan biri değildir?

A) Dil B) Şehirler C) Kaleler
D) Giyim E) El sanatları

8. Aşağıdaki haritada ilk medeniyetlerin kurulduğu yerler renklendirilmiştir.

İlk medeniyetlerin bu alanlarda kurulmasında;

I. İklim koşulları,

II. Bakı özellikleri,

III. Su kaynakları,

IV. Bitki örtüsü özellikleri

gibi unsurlardan hangi ikisi diğerlerine göre <u>daha fazla</u> etkili olmuştur?

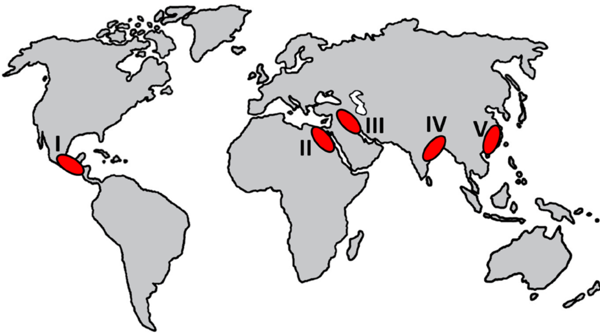
A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

9. İlk medeniyetler genel olarak orta kuşağın ılıman iklim özelliklerine sahip bölgeleriyle verimli topraklar ve su kaynakları çevresinde kurulmuştur.

Bu bilgiye göre ilk medeniyetlerin temel ekonomik faaliyeti aşağıdakilerden hangisidir?

A) Avcılık B) Ticaret C) Tarım D) Toplayıcılık E) Madencilik

10.

- Fırat ve Dicle nehirleri arasında kurulmuştur.
- Sulama kanalları yapmışlardır.
- Drenaj sistemiyle bataklıkları drene etmişlerdir.

Yukarıda bazı özellikleri verilen ilk kültür merkezinin kurulduğu yer haritada kaç numara ile gösterilmiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. I. Gelişmiş tarım yöntemleri uygulamışlardır.

II. Mimaride gelişmişlerdir.

III. Güneşin hareketleri konusunda uzmanlaşmışlardır.

IV. İpekli dokumada ilerlemişlerdir.

V. Meksika'da kurulmuştur.

Yukarıda verilenlerden hangisi Aztek medeniyetine ait bir özellik <u>değildir</u>?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. I. Heykel

II. Lokum

III. Ebru sanatı

Yukarıda verilenlerden hangileri Türk kültürüne ait simgeler arasında gösterilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

13. **Aşağıdakilerden hangisi Türk kültürünün genel özellikleri arasında <u>gösterilemez</u>?**

A) Çok köklü ve eski bir kültür olması

B) Denizcilik faaliyetlerinin gelişmiş olması

C) Dünya barışını ve insan sevgisini esas alması

D) Göçebe ve yerleşik özellik taşıması

E) Hayvancılık faaliyetlerinin önemli yer tutması

14. I. Barınak türleri,

II. Ahlak kuralları,

III. İnanç sistemi,

IV. Giyinme tarzları

Yukarıda verilenlerden hangileri kültürlerin maddi unsurları arasında gösterilir?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

1. Hint uygarlığı, verimli topraklara sahip olan İndus ve Ganj nehirlerinin kıyılarında kurulmuştur. Temel ekonomik etkinliğin tarım olduğu bu uygarlığın bulunduğu yer, birçok tarım ürününün yetişmesine elverişli koşullara sahiptir. Hindistan, dinî ve etnik bakımdan birçok topluluğu barındırdığı için bu topraklarda siyasi birlik sağlanamamıştır.

Metinde Hint uygarlığı ile ilgili;

I. verimli topraklarda kurulduğu,

II. etnik bakımından çeşitliliğe sahip olduğu,

III. günümüzde gelişen ekonomiye sahip olduğu

özelliklerden hangilerine değinilmiştir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve III

2. Anadolu kültürü coğrafi konumundan dolayı pek çok medeniyetten etkilenmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu yargıyı desteklemez?

A) Asurlular'ın Anadolu'yu yazı ile tanıştırması

B) Lidyalılar'ın Kral Yolu'nu Asur'a kadar götürmesi

C) Ticaretin gelişmesi için Anadolu'nun kervansaraylarla donatılması

D) Selçukluların etkisi ile mimari yapılarda çift başlı kartal figürüne rastlanılması

E) Maya uygarlığının astronomi, matematik ve sanat gibi birçok alanda ilerlemiş olmaları

3. Mısır ve Yunanistan'da kurulan medeniyetler Anadolu'daki kadar çeşitli ve zengin değildir.

Aşağıdakilerden hangisi Anadolu'da kurulan medeniyet sayısının Mısır ve Yunanistan topraklarına göre fazla olmasının temel nedenidir?

A) Üç kıtanın birbirine en yakın olduğu konumda olması

B) Yükseltinin batıdan doğuya doğru artması

C) Yer şekillerinin engebeli olması

D) Su kaynaklarının fazla olması

E) Verimli topraklarının bulunması

4. Geçmişten günümüze kalan anıt, mabet, heykel, kale, saray, şehir gibi somut tarihi ve sanatsal değerler ile dil, din, ahlak kuralları, geleneksel müzik, geleneksel dans, örf ve adetler gibi soyut değerlere kültürel miras denir.

Buna göre aşağıdaki görsellerden hangisi somut kültürel mirasa örnektir?

5. Anadolu'da Neolitik döneme ait yerleşim birimlerinden biri de höyüklerdir.

Aşağıdakilerden hangisinde höyüklerin ortak özelliği doğru verilmiştir?

A) Tarım yapılabilen alanlara kurulmuşlardır.

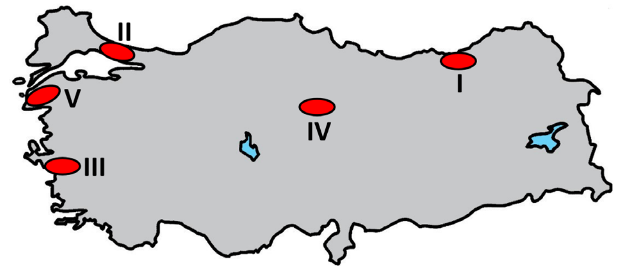
B) Etrafları dağlarla çevrilidir.

C) Ana yolların geçtiği kavşak konumundadırlar.

D) Zengin taş kömürü yataklarına sahiptirler.

E) Deniz kıyısındadırlar.

6. Haritada Anadolu'da kurulan eski medeniyet merkezleri işaretlenmiştir.

İşaretlenmiş alanlar ile eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

A) I - Sümela Manastırı
B) II - Yerebatan Sarnıcı
C) III - Efes Antik Kenti
D) IV - Ani Harabeleri
E) V - Troya Antik Kenti

7. Bulundukları bölgenin coğrafi konumu nedeniyle güneşin hareketlerini incelemişler ve güneş saatini yapmışlardır. Mimarisi hassaslık, kullanışlılık ve sadelik olmak üzere üç temel kavram üzerine kurulmuştur. Machu Picchu antik kenti bu uygarlık tarafından yapılmıştır.

Yukarıda özellikleri verilen uygarlık aşağıdakilerden hangisidir?

A) Maya B) Mısır C) Çin
D) İnka E) Sümer

8.
- Nil nehri çevresinde kurulmuştur.
- Dicle ve Fırat nehirleri arasında kalan bölgede kurulmuştur.
- Sarıırmak ve Gökırmak nehirleri havzasında pamuk ve pirinç tarımı gelişmiştir.
- Gemi yapımında ustalaşmış ve ticaret kolonileri kurmuşlardır.

Yukarıda hangi medeniyete ait bir özellik <u>verilmemiştir</u>?

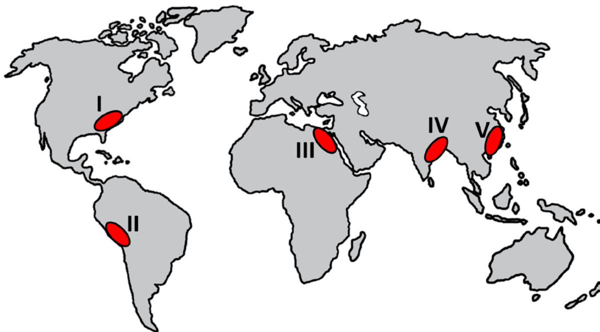
A) Akdeniz Medeniyetleri
B) Mısır Medeniyeti
C) Çin Medeniyeti
D) İnka Medeniyeti
E) Mezopotamya Medeniyetleri

9. Kültürü oluşturan unsurlardan maddi unsurların manevi unsurlara oranla daha hızlı değiştiğini söyleyebiliriz.

Buna göre, aşağıda verilen unsurlardan hangisi diğerlerine göre <u>daha hızlı</u> değişmektedir?

A) Dil B) Giyim tarzı C) İnanç sistemi
D) Ahlak kuralları E) Örf ve adetler

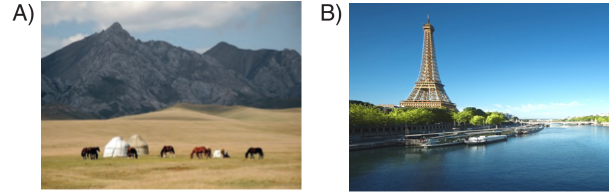
10.
- İndus ve Ganj nehirleri çevresinde kurulmuştur.
- Baharat Yolu'nun başlangıcında bulunmaktadır.
- Birçok dine ev sahipliği yapan bu medeniyette halk, "kast sistemi" adı verilen sınıflara ayrılmıştır.

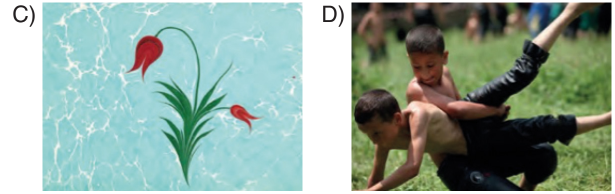

Yukarıda bazı özellikleri verilen uygarlık haritada numaralandırılarak gösterilen yerlerden hangisinde ortaya çıkmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

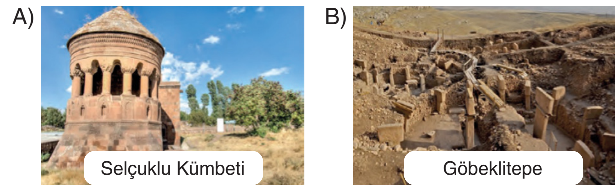
11. Aşağıdaki görsellerde yer alanlanlardan hangisi Türk kültürüne ait unsurlardan biri <u>değildir</u>?

A) B)

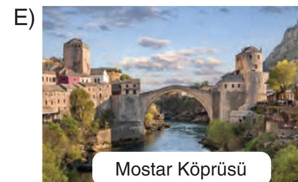
C) D)

E)

12. Aşağıda görsellerde verilenlerden hangisi, Anadolu'da bulunan tarihi alanlardan birisi <u>değildir</u>?

A) B)

C) D)

E)

2019 AYT

1. Ülkelerin sahip olduğu nadir doğal ve kültürel varlıklar, UNESCO tarafından Dünya Kültür Mirası Listesi'ne alınmaktadır. Bu listeye girecek değerler belirlenirken, doğal özelliklerin yanında, kültürel varlıklar da dikkate alınmaktadır. Türkiye'de, bu listede bulunan çok sayıda eser ve alan bulunmaktadır.

Bu listede bulunan aşağıdaki alanlardan hangisinde Türk kültürüne ilişkin unsurlar daha baskındır?

A) Pamukkale-Hierapolis (Denizli)

B) Safranbolu Şehri (Karabük)

C) Troya Antik Kenti (Çanakkale)

D) Nemrut Dağı (Adıyaman)

E) Efes (İzmir)

2021 AYT

2. Kapladığı alan bakımından dünyanın önemli kültür bölgelerinden birini oluşturan Avrupa Kültür Bölgesi, geçmişte sadece Avrupa kıtası ile sınırlı iken daha sonra Amerika, Avustralya ve Yeni Zelanda'yı içine alarak genişlemiştir.

Bu kültür bölgesinin genişlemesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

A) Tarımda makineleşme

B) Ulaşımdaki gelişmeler

C) Turizmin çeşitlenmesi

D) Uluslararası ticaretin artışı

E) Dünya nüfusunun artması

3. Geçmişten günümüze dünyanın farklı bölgelerinde coğrafi, siyasi, ekonomik ve sosyal faktörlerin etkisiyle medeniyetler kurulmuş ve bu medeniyetler birbirlerini etkilemiştir. İlk medeniyetlerin kurulmasında elverişli iklim şartları, su kaynakları, verimli tarım toprakları gibi coğrafi faktörlerin etkili olduğunu söylemek mümkündür.

Bu faktörler düşünüldüğünde aşağıdakilerden hangisi diğerlerine göre daha dezavantajlı bir bölgede kurulmuştur?

A) Mısır Medeniyeti

B) Akdeniz Medeniyeti

C) Hint Medeniyeti

D) İnka Medeniyeti

E) Mezopotamya Medeniyeti

4. İlk uygarlıklar, bulundukları coğrafya gereği farklı yaşam tarzları ve güvenlik koşullarına sahiptir.

Buna göre,

- Mısır medeniyeti, asırlar boyu dışa kapalı bir özellik göstermiştir. Bu durumun oluşmasında Nil Nehri'nin etrafının çöllerle çevrilmiş olmasının etkisi büyüktür. Bu coğrafi özellik, Mısırlılar için önemli bir güvenlik bariyeri sağlamıştır.
- Hititlerin bulunduğu coğrafyanın kuzey ve güneyden dağ silsileleriyle çevrili bir bölgede yer alması ve bu bölgede çok sayıda ova ve platonun bulunması, istilalara elverişsiz bir alan oluşturmuştur.
- Himalaya ve Pamir Dağları ile kuzeyden çevrili olan ve Hint Okyanusu kıyısına kadar ulaşan Hint medeniyet sahası tarih boyu pek çok istilaya uğramıştır. Bu durumun oluşmasında uygarlığın yer aldığı coğrafyanın üç tarafının denizlerle çevrili olmasının etkisi büyüktür.

yukarıdaki bilgilerden yola çıkılarak aşağıda ulaşılabilecek en genel bilgi hangisidir?

A) İlk uygarlıklar sürekli bir başka uygarlığın tehdidi altındadır.

B) Dağ silsileleri uygarlıklar için önemli bir güvenlik bariyeridir.

C) Denize kıyısı olan uygarlıkların istilaya uğrama riski daha yüksektir.

D) Coğrafi konum ve özellikler uygarlıkların güvenliğiyle doğrudan ilişkilidir.

E) Bazı uygarlıklar tarihleri boyunca hiç istilaya uğramamıştır.

5. Buradaki kültürel yapı aslında sömürgeciliğe bağlı olarak biçimlenmiştir. Bu bölgeleri sömürgeleştiren İspanyollar ve Portekizliler Avrupa'daki kültürlerini buraya da taşımışlardır. Hristiyanlığın Katolik mezhebini, Avrupa'daki bazı tarım ürünlerini ve hayvan türlerini buraya taşıyan İspanyollar ve Portekizliler hukuki açıdan da kendi arazi mülkiyet sistemlerini uygulamışlardır.

Yukarıda bahsedilen kültür bölgesi hangisidir?

A) Avrupa kültür bölgesi

B) Slav - Rus kültür bölgesi

C) Latin Amerika kültür bölgesi

D) Kuzey Afrika kültür bölgesi

E) Avustralya - Yeni Zelanda kültür bölgesi

6. "Anadolu yeryüzünün ilk yerleşilen merkezlerinden biridir. Paleolitik Çağ'da avcılık ve toplayıcılıkla yaşamını devam ettiren insanlar; dört mevsim özelliklerinin yaşandığı, hayvan ve bitki türleri bakımından zengin olan Anadolu'yu yurt edinmiştir. Yarımburgaz (İstanbul), Tekkeköy (Samsun), Karain, Beldibi ve Belbaşı (Antalya) mağaraları Anadolu topraklarında kullanılmış ilk yerleşme alanlarına örnek verilebilir. Neolitik Çağ'da ise Anadolu'nun sulak alanları ile verimli toprakları çevresinde yerleşmeler kurularak tarımsal üretime geçilmiştir. Bu döneme ait Anadolu'da bilinen ilk yerleşme alanlarına da Çatalhöyük (Konya), Hacılar (Burdur), Çayönü (Diyarbakır) ve Göbeklitepe (Şanlıurfa) örnek verilebilir. İlk çağlardan itibaren Anadolu'da Hititler, İyonlar, Urartular, Frigler, Lidyalılar gibi çok sayıda uygarlık kurulmuştur. Sonraki dönemlerde Roma İmparatorluğu, Bizans, Selçuklular, Osmanlılar bu topraklara uzun yıllar egemen olmuşlardır."

Buna göre, Anadolu coğrafyası ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilecek bir sonuç <u>olamaz</u>?

A) Çok sayıda medeniyete ev sahipliği yaptığı

B) Ilıman iklim özelliklerine sahip olduğu

C) Verimli topraklara sahip olduğu

D) Bir yarımada olduğu

E) Tatlı su kaynaklarına sahip olduğu

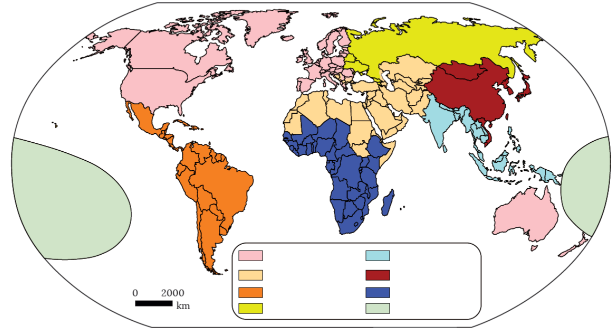
7. Aşağıda dünya tarihinde önemli bir yere sahip olan ve Anadolu'da yaşamış bazı uygarlıklara ait bilgiler verilmiştir.

- Yerleşim yeri olarak Doğu Anadolu'yu seçmiş, Van yakınlarındaki Tuşpa'yı başkent yapmışlardır. Bu uygarlık, tarım ve hayvancılıkla uğraşmış, sulu tarım tekniğini denemiştir.
- Kızılırmak yayının dış kısmı ile Afyonkarahisar arasındaki bölgede yaşamışlardır. Ankara yakınlarındaki Gordion'u başkent yapmış olan bu uygarlık da tarım ve hayvancılıkla geçinmiştir.
- Ege kıyılarında yaşamışlardır. Basra Körfezi kıyılarındaki Susa şehri ile Manisa yakınlarındaki Sard şehrine kadar uzanan Kral Yolu'nu yapmışlardır. Daha çok ticaretle uğraşan bu uygarlık, madenî parayı icat ederek kullanmıştır.
- Ege kıyılarında yaşamış uygarlıklardandır. Efes ve Milet gibi önemli şehirlere sahip olan bu uygarlık, denizcilik, ticaret ve tarımla uğraşmıştır.

Buna göre aşağıdaki uygarlıklardan hangisine ait bir bilgi <u>verilmemiştir</u>?

A) Urartular B) Frigyalılar C) Lidyalılar D) İyonyalılar E) Hititler

8. Aşağıdaki haritada dünyadaki büyük kültür bölgeleri gösterilmiştir.

Buna göre haritanın doğru lejantı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Batı (Avrupa) Kültür Bölgesi, Hint Kültür Bölgesi, İslam Kültür Bölgesi, Doğu (Çin) Kültür Bölgesi, Latin Amerika Kültür Bölgesi, Afrika Kültür Bölgesi, Slav - Rus Kültür Bölgesi, Pasifik Kültür Bölgesi

B) Batı (Avrupa) Kültür Bölgesi, Afrika Kültür Bölgesi, İslam Kültür Bölgesi, Pasifik Kültür Bölgesi, Latin Amerika Kültür Bölgesi, Hint Kültür Bölgesi, Slav - Rus Kültür Bölgesi, Doğu (Çin) Kültür Bölgesi

C) Afrika Kültür Bölgesi, Hint Kültür Bölgesi, Batı (Avrupa) Kültür Bölgesi, Doğu (Çin) Kültür Bölgesi, Latin Amerika Kültür Bölgesi, İslam Kültür Bölgesi, Slav - Rus Kültür Bölgesi, Pasifik Kültür Bölgesi

D) Latin Amerika Kültür Bölgesi, Slav - Rus Kültür Bölgesi, İslam Kültür Bölgesi, Doğu (Çin) Kültür Bölgesi, Batı (Avrupa) Kültür Bölgesi, Afrika Kültür Bölgesi, Hint Kültür Bölgesi, Pasifik Kültür Bölgesi

E) Slav - Rus Kültür Bölgesi, Batı (Avrupa) Kültür Bölgesi, İslam Kültür Bölgesi, Hint Kültür Bölgesi, Latin Amerika Kültür Bölgesi, Afrika Kültür Bölgesi, Doğu (Çin) Kültür Bölgesi, Pasifik Kültür Bölgesi

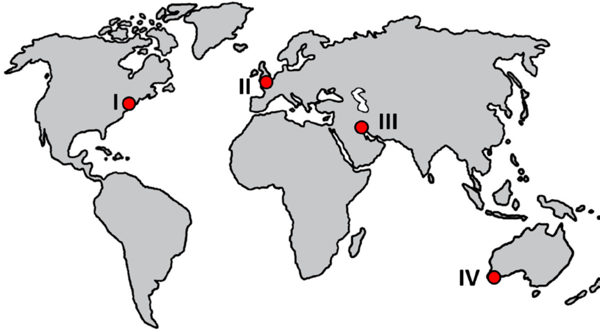
1. Nüfusun kalabalık olduğu yerler hizmet üretim alanlarıdır.

Aşağıdaki alanlardan hangisinde bu durum söz konusu değildir?

A) ABD B) Batı Avrupa C) Orta Afrika

D) Güneydoğu Asya E) Japonya

2.

Haritadaki numaralandırılmış merkezlerden hangileri arasında ticaret yoğunluğu daha fazladır ?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

3. Aşağıda önemli petrol üretim bölgeleri verilmiştir.

I. Orta Doğu

II. Hazar

III. Güney Amerika'nın kuzeyi

IV. Gine Körfezi çevresi

V. Kuzey Denizi

Bu bölgelerden hangisinden dünya pazarına daha çok petrol sevk edildiği söylenebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Küresel ticaretin üç önemli unsurunu ham madde, üretim ve pazar oluşturur. Bunlar arasındaki bağ ticaret yollarıyla sağlanır. Denizaşırı ülkeler arasındaki ticarette ise boğazlar ve kanallar önemli geçiş noktalarıdır.

Buna göre, aşağıda verilen kanal ya da boğazlardan hangisinin ticari potansiyeli diğerlerinden daha azdır?

A) Dover B) Hürmüz C) Panama

D) Bering E) Malakka

5. Dünyada ticaretin küreselleşmesinin en önemli sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dünya nüfusunun ve ihtiyaçların artışı

B) Ulaşımın dünya genelinde gelişmesi

C) İletişim ve teknolojinin gelişmesi

D) Farklı bölgelerde farklı ürünlerin üretilmesi

E) Refah düzeyinin yükselmesi

6. Aşağıdakilerden hangisi diğerlerinden farklı bir turizm çeşididir?

A) Norveç fiyortlarına yapılan gezi

B) Kapadokya'ya yapılan gezi

C) Pamukkale travertenlerine yapılan gezi

D) Niagara şelalelerine yapılan gezi

E) Mevlana Müzesi'ne yapılan gezi

7. Aşağıdakilerden hangisi turizmin ekonomik etkileri arasında yer almaktadır?

A) Dış ticaret açığını kapatması

B) Sosyal ve politik ilişkileri geliştirmesi

C) Ekolojik dengenin korunması

D) Farklı kültürlere sahip olan insanların birbirlerini tanıması

E) Hoşgörü ortamının oluşması

8. Aşağıdakilerden hangisi bir bölgede turizmin gelişmesinin sonuçları arasında gösterilmez?

A) Ulaşım sistemleri gelişir.

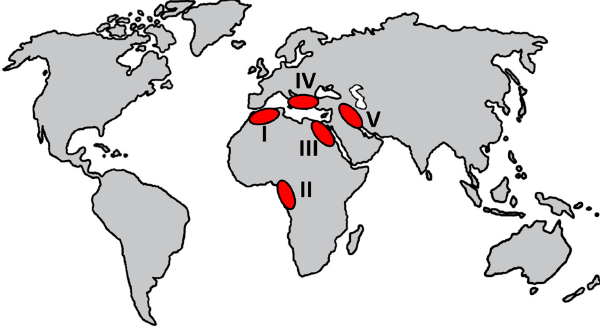
B) Kültürel ögeler yerelde kalır.

C) İstihdamda hizmetler ön plana çıkar.

D) Dönemsel nüfus artışı görülür.

E) Bölgede ekonomi canlanır.

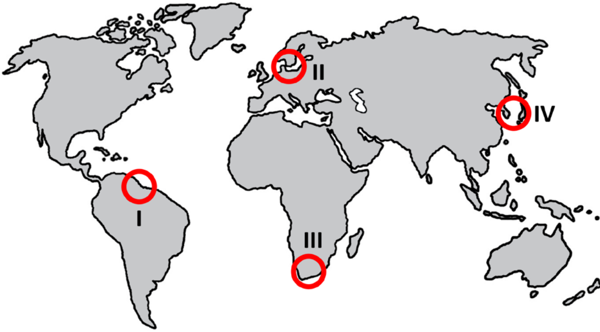
9. Haydar adlı öğrenci yaz tatilinde ailesiyle Mısır piramitleri, Zeus Heykeli'nin ilk inşa edildiği ülke ve Babil'in Asma Bahçeleri kalıntılarını ziyaret etmiştir.

Buna göre, Haydar ailesi ile haritadaki işaretli yerlerden hangilerine <u>uğramamıştır</u>?

A) I ve II
B) II ve III
C) II ve IV
D) III ve IV
E) IV ve V

10. Aşağıda dünya haritasında dört farklı alan işaretlenmiştir.

Bu alanlardan hangi ikisi küresel ölçekte önemli sanayi üretim alanları içindedir?

A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

11. **Ticari faaliyetlerin Kuzey Yarım Küre'de, Güney Yarım Küre'ye oranla daha fazla gelişmesinde,**

I. nüfusun alansal dağılışı,
II. kara ve denizlerin dağılışı,
III. üretim ve tüketim bölgelerinin konumu

gibi unsurlardan hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

12. Üye ülkeler arasında serbest dolaşım, gümrük birliği uygulamasına sahip bir ticari ortaklık bloğudur. 26 Mart 1991 yılında Arjantin, Brezilya, Paraguay ve Uruguay devlet başkanlarının imzasıyla kurulmuştur.

Yukarıda anlatılan küresel ticaret ağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Avrupa Birliği
B) Güney Ortak Pazarı
C) Uzak Doğu Ticaret Bölgesi
D) Kuzey Amerika Serbest Ticaret Bölgesi
E) Birleşmiş Milletler

13. Ekonomik anlamıyla küreselleşme; ülkeler arasındaki gümrük uygulamaları ve kotalar gibi kısıtlayıcı unsurların ortadan kaldırılarak paranın ve her türlü ürünün uluslararasında dolaşımıdır. Küreselleşme sonucu üretim sadece iç pazara değil dünya pazarlarına yönelik yapılır. Küreselleşme ile ürün çeşitliliği artar ve rekabet sonucu kaliteli üretim gerçekleşir. Zamanında teslim ve satış sonrası destek gibi uygulamalar ile müşteri memnuniyeti üst düzeye taşınmaya çalışılır. Bu durum ticaretin küresel ölçekte gelişimine katkı sağlar.

Yukarıdaki metne göre aşağıdakilerden hangisi küresel ticarete örnek olarak <u>gösterilemez</u>?

A) İznik'te bir çini atölyesinin Avrupa ülkelerine ürün göndermesi
B) Bir tekstil fabrikasının ipek kumaşlarını Çin'den temin etmesi
C) İstanbul merkezli bir denizcilik firmasının finans bölümünün Londra'da olması
D) Tokyo'da bir atölyede el işçiliği ile kimono üretilmesi
E) Hollandalı kargo firmasının uluslararası taşımacılık yapması

14. Dünyada ticaretin ve sanayinin en yoğun olduğu önemli bölgelerden biri de ABD, Kanada ve Meksika tarafından kurulmuştur. Bu ticaret bölgesi vergilerin sıfırlanması ve gümrük birliği sağlanması amacıyla kurulmuştur.

Bu ticaret bölgesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Rusya - Ukrayna Ticaret Bölgesi
B) Kuzey Amerika Ticaret Bölgesi
C) Uzak Doğu Ticaret Bölgesi
D) Batı ve Orta Avrupa Ticaret Bölgesi
E) Orta Doğu Ticaret Bölgesi

1. Ülkeler sahip olduğu fazla ham maddeleri ve ürettiği ürünleri başka ülkelere satar, ihtiyaç duyduğu ürünleri de başka ülkelerden satın alır. Ülkeler ve bölgeler arasındaki bu ticari faaliyetlere bağlı olarak küresel ticaret ağı ortaya çıkmıştır.

Buna göre, küresel ticaret ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Seri üretimin artması ticareti hızlandırmıştır.

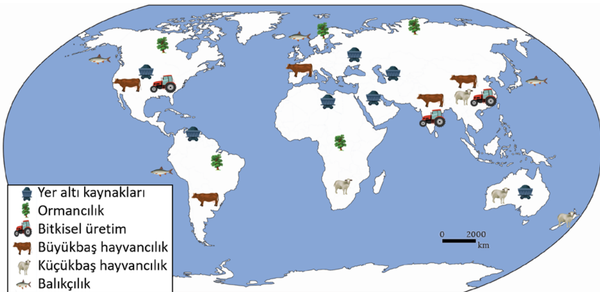
B) Dünya nüfusunun artması küresel ticaretin artmasını sağlamıştır.

C) Ulaşım sistemlerindeki gelişmeler küresel ticaretin gelişmesini sağlamıştır.

D) Tüketimin yoğun olduğu alanlar önemli pazar alanlarını oluşturmaktadır.

E) Ham madde kaynakları bakımından zengin olan bölgelerde sanayi üretimi artmıştır.

2. Aşağıdaki harita üzerinde önemli ham madde üretim alanları gösterilmiştir.

Haritaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) ABD yer altı kaynakları, bitkisel üretim ve büyükbaş hayvancılık açısından gelişmiştir.

B) Kuzey Afrika'nın önemli ham madde üretimini yer altı kaynakları oluşturur.

C) Japonya yer altı kaynakları bakımından fakir olmasına karşın iş gücünün çok ucuz olması nedeniyle dünya ekonomisinde çok önemli bir yere sahiptir.

D) Basra Körfezi çevresindeki ülkelerin ekonomilerinin temelini yer altı kaynakları oluşturmaktadır.

E) Kanada, Norveç ve Rusya gibi ülkeler ormancılık bakımından zengin ülkelerdir.

3. Günümüzün hızla gelişen bölgelerinden biri Uzak Doğu Ticaret Bölgesi'dir. Asya Kaplanları olarak bilinen Tayvan, Singapur, Hong Kong ve Güney Kore Doğu Asya ticaretindeki hızlı yükselişe ciddi bir ivme kazandırmıştır. Bu ülkeler dışında, son yirmi yılda ekonomik anlamda büyük atılım yapan ülke Çin'dir. Çin, ekonomi politikasındaki reformla dışa açılmış ve son dönemlerde ciddi bir büyüme kat etmiştir. Sahip olduğu insan kaynakları yabancı yatırımcılar için oldukça cazip gelmiş, büyük firmalar, üretim sahalarını Çin'e kaydırmışlardır. Günümüzde Çin ekonomisi ABD'den sonra ikinci büyük ekonomiye ulaşmış, Almanya ve Japonya'yı geride bırakmıştır.

Açıklamaya göre, Çin'in küresel ekonomideki yeri üzerinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha fazladır?

A) İş gücünün ucuz olması

B) Doğu Asya ülkesi olması

C) Topraklarının verimli olması

D) Yüzölçümünün büyük olması

E) Yer altı kaynaklarının zengin olması

4. Dünya otomotiv endüstrisinde en büyük paya sahip olan üç bölge Doğu Asya, Batı Avrupa ve Kuzey Amerika'dır. Aynı zamanda dünya motorlu kara taşıtı ticaretinin büyük bir bölümü bu bölgelerde yer alan ülkeler arasında yapılmaktadır. Örneğin kendi ihtiyacını karşılayacak kadar motorlu kara taşıtı üreten ülkelerden biri olan ABD; tüketici isteklerine cevap veren Japonya ve Almanya'dan motorlu kara taşıtları ithal etmektedir.

Yukarıdaki metne göre,

I. Batı Avrupa motorlu kara taşıtı üretiminin en çok olduğu bölgedir.

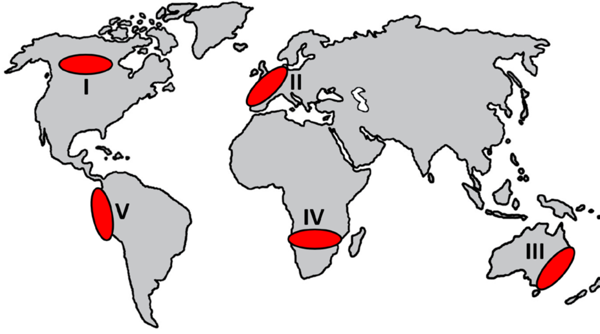
II. Küreselleşme sonucu üretim sadece iç pazara değil, dünya pazarına yapılır.

III. Motorlu kara taşıtları ticaretinde ABD hem ihracatçı hem ithalatçı konumundadır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

5. Aşağıdaki harita üzerinde bazı üretim alanları gösterilmiştir.

Bu bölgelerle üretilen ürün eşleşmelerinden hangisi yanlıştır?

A) I - Orman ürünleri

B) II - Hizmet ürünleri

C) III - Hayvancılık

D) IV - Sanayi ürünleri

E) V - Deniz ürünleri

6. Pakistan, Mısır ve Venezuela ülkeleri daha çok ham madde ihraç edip, sanayi ürünleri ithal ederler.

Bu durumun nedeni olarak;

I. İş gücü olanaklarının sınırlı olması,

II. Sanayi üretim tesislerinin yetersiz olması,

III. Sermaye birikiminin yetersiz olması

verilenlerden hangileri gösterilemez?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

7. Dünya ticaretinde ham madde ve üretimden sonraki aşama tüketim bölgesi olan pazardır. Günümüzde en geniş pazar alanları; nüfusun yoğun, gelişmişliğin de normalin üzerinde olduğu yerlerdir.

Harita üzerinde verilen yerlerden hangisi bu duruma örnek değildir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Sanayisi gelişmiş ülkeler dışarıdan ham madde alıp bu maddeleri işlenmiş olarak başka ülkelere satarken, sanayisi gelişmemiş ülkeler ham maddelerini satıp dış ülkelerden işlenmiş ürünler alırlar. Ülkelerin kendilerinde hiç bulunmayan ya da üretiminin yüksek maliyet gerektirdiği ürünleri başka ülkelerden temin etmesi, kendilerinde var olan ürünlerin fazlasını da ihtiyaç sahibi ülkelere satması küresel ticaret olarak adlandırılır. Bir ürünün ithal edildikten sonra bazı işlemler yapılarak tekrar ihraç edilmesi günümüz ticaretinde sık rastlanılan bir durumdur. Örneğin kakao çekirdeği üretimi ve ihracatında Fildişi Sahili ve Gana ilk sıralarda yer alırken kakao içeren çikolata ve diğer ürünlerin ihracatında Almanya, Belçika, Hollanda ve ABD başta gelen ülkelerdir.

Buna göre,

I. Ham madde kaynakları zengin olan tüm ülkeler sahip oldukları ham maddeyi işleyip satmaktadır.

II. Ülkeler, üretim maliyeti yüksek olan bazı ürünleri dış ülkelerden temin edebilmektedir.

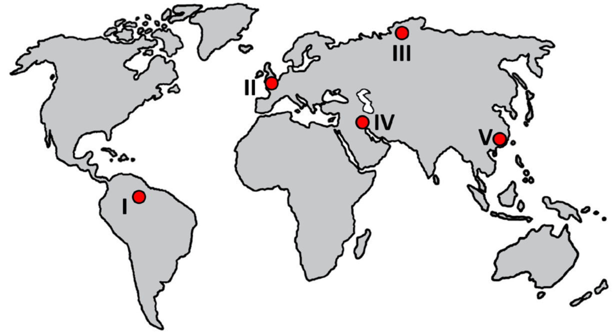
III. Sanayisi gelişmiş ülkeler dışarıdan aldıkları ham maddeleri işleyip satabilmektedir.

IV. Ham maddeye sahip olmayan ülkelerin küresel ticaretteki payları düşüktür.

ifadelerinden hangileri küresel ticarete katılan ülkelerin özelliklerindendir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) III ve IV

9. Aşağıdaki harita üzerinde bazı üretim bölgeleri gösterilmiştir.

Hangi işaretli bölgedeki üretim yanlış verilmiştir?

A) I - Orman ürünleri

B) II - Hizmet ürünleri

C) III - Hayvancılık

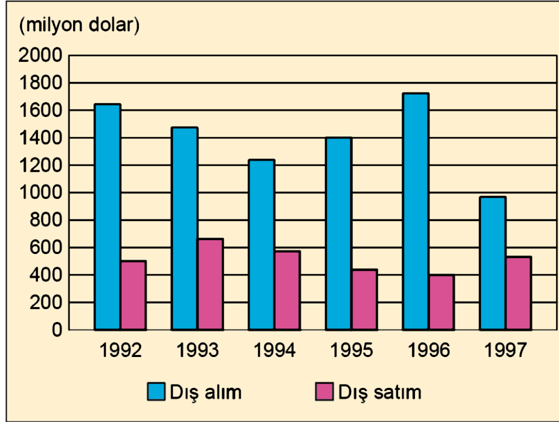
D) IV - Yer altı kaynakları

E) V - Sanayi ürünleri

2018 AYT

1. Aşağıdaki grafikte 1992-1997 yılları arasında bir K ülkesinin L ülkesiyle olan dış ticaretine ait değerler gösterilmiştir.

Grafikteki bilgiler dikkate alındığında aşağıdaki yorumlardan hangisine ulaşılamaz?

A) Dış satımın en fazla olduğu yıl 1993'tür.

B) Dış alım her dönemde dış satımdan daha fazladır.

C) Dış alımın en düşük olduğu yıl 1997'dir.

D) Dış satım 1993-1996 yılları arasında sürekli artmıştır.

E) Dış ticaret açığının en fazla olduğu yıl 1996'dır.

2020 AYT

2. Enerji üretiminin sağlandığı doğal kaynaklardan bir bölümü belirli bir rezerve sahip olup bu kaynakların zaman içerisinde tükeneceği öngörülmektedir.

Aşağıdaki enerji kaynaklarından hangisi bu öngörü içerisinde değerlendirilemez?

A) Petrol B) Doğal gaz C) Taş kömürü
D) Jeotermal E) Linyit

2019 AYT

3. Uluslararası turizm, ülkeler arası etkileşimde önemli bir rol oynar. Bu etkileşim sonucunda birtakım olumlu sonuçlar ortaya çıkar.

Aşağıdakilerden hangisi bu sonuçlardan biri değildir?

A) Döviz girdisinin artması

B) Kültürel etkileşimin artması

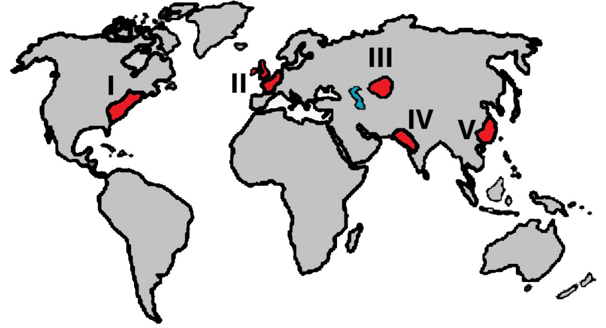
C) İstihdam olanaklarının artması

D) Yoğun yapılaşmanın artması

E) Ülkeler arası ticaretin canlanması

2020 AYT

4. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Taş kömürünün sanayide enerji kaynağı olarak kullanımı, ilk olarak bu alanların hangisinde başlamıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2020 AYT

5. Günümüzde teknolojik gelişmeler, refah düzeyinin artması, ulaşım sektöründeki gelişmeler gibi durumlar turizme katılan insan sayısını artırarak bu sektörün gelişmesini sağlamıştır. Uluslararası turizmin gelişmesi ülkeler arası etkileşimde önemli bir role sahip olduğu gibi, olumsuz bazı sonuçlar da ortaya çıkarabilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu olumsuz sonuçlardan biri değildir?

A) Geleneksel yaşam biçiminde değişim

B) Yerel dilin yapısında bozulma

C) Konukseverliğin yerini ekonomik çıkarların alması

D) Doğal ve kültürel koruma alanlarının sayısının artması

E) Turizm faaliyetlerinin doğal dengede tahribat oluşturması

6.
- İntansif tarım yöntemi yaygınlaştırılacaktır.
- Besi hayvancılığı teşvik edilecektir.

Yukarıda verilen amaçları hedefleyen bir ülkenin tarım ve hayvancılıktan öncelikli beklentisi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ekonomik çeşitliliği artırmak

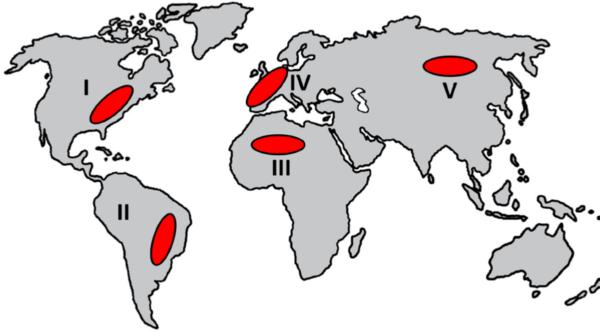
B) Üretim ve verimi artırmak

C) İstihdamı artırmak

D) Mevsimlik göçleri engellemek

E) Yer altı ve yer üstü kaynaklarını artırmak

7. Aşağıdaki dünya haritasında beş farklı alan taranarak numaralandırılmıştır.

Bu alanlardan hangilerinde demir yolu ve hava yolu ulaşım sistemleri diğerlerine göre, nitelik yönünden daha gelişmiş nicelik yönünden daha fazladır?

A) I ve III B) I ve IV C) II ve III D) III ve IV E) IV ve V

8. Bir ülkede tarım sektörünün doğal koşullara bağlı olması, risk ve belirsizlik faktörlerini güçlendirmektedir. İklim şartlarında ortaya çıkan değişimler, arz/talep dengesini bozmakta, verilen desteklere rağmen tarım sektörü bu gelişmelerden olumsuz etkilenmektedir.

Buna göre bu ülkede öncelikle aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?

A) Tarım sektöründeki istihdamı artırmak

B) Tek tarım ürünü ekimi gerçekleştirmek

C) Modern tarım yöntemlerini geliştirmek

D) Tarımsal ürün ithalatını artırmak

E) Yerel turizm alanlarını çeşitlendirmek

9. Aşağıdaki tabloda yıllara göre bazı ülkelerin gayrisafi yurt içi hasıla büyüme hızları yüzde (%) olarak verilmiştir.

Ülkeler	2018	2019	2020
Almanya	1,3	0,6	-4,9
Fransa	1,9	1,5	-8,2
İtalya	0,9	0,3	-8,9
İspanya	2,4	2,0	-11
Yunanistan	1,6	1,9	-8,2

Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) 2020 yılında büyüme oranı en düşük İspanya'dadır.

B) 2019 yılında Yunanistan'ın büyüme oranı Almanya'dan fazladır.

C) İtalya'da büyüme 2018 - 2020 yılları arasında azalmıştır.

D) 2018 yılında Almanya'nın büyüme oranı Fransa'dan düşüktür.

E) Fransa'da en düşük büyüme oranı 2019 yılındadır.

10. ABD ile Çin arasındaki ticaret anlaşmazlıkları, Avrupa Birliği ile İngiltere arasında Brexit sürecinde yaşanan sorunlar, gelişmekte olan bazı ekonomilerde görülen makroekonomik gerginlik, gelişmiş ülkelerde yaşlanan nüfus ve düşük verimlilik gibi yapısal faktörler ve gelişmekte olan ekonomilerde, ekonomik faaliyetlere yönelik olumsuz riskler, artan toplumsal huzursuzluk ve iç karışıklıkların etkisiyle 2019 yılında küresel büyümedeki zayıflama belirginleşmiştir.

Yukarıdaki açıklamada küresel ekonomiyi etkileyen;

I. Demografik yapı

II. Ülkeler arası ilişkiler

III. Çevresel bakış açısı

IV. Ülke içi çatışma

V. Kültürel değişim

gibi unsurlardan hangilerine değinilmemiştir?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV D) III ve V E) IV ve V

11. Geniş bir etki alanına sahip olan tarım sektörü; milli gelir, iş olanakları, temel gıda ihtiyacını karşılaması, diğer sektörlere hammadde temini ve ihracattaki payı sebebiyle stratejik bir öneme sahiptir.

Verilen bilgide, bir ülkede tarım sektörünün aşağıdaki hangi alandaki önemine değinilmemiştir?

A) İstihdam B) Dış Ticaret C) Tüketim D) Sanayi E) Ulaşım

12. Orta Doğu, Kuzey Afrika, Afganistan ve Pakistan bölgesinde büyüme hızının düşeceği beklenmektedir. Bölgedeki büyüme oranını etkileyen faktörler; Suudi Arabistan'ın petrol üretiminden kaynaklanan büyümesinin yavaşlaması, Pakistan'da finansman koşullarının sıkılaştırılması, İran üzerindeki ABD yaptırımları ile Irak, Suriye ve Yemen gibi diğer ekonomilerde savaştan kaynaklanan ekonomik çöküşün beklenenden daha yavaş toparlanmasıdır.

Yukarıdaki ifadelere göre ülkelerin ekonomilerini etkileyen faktörler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

A) Doğal kaynakları etkin kullanımı

B) Ülkeler arası ilişkiler

C) Ekonomi politikaları

D) Yerel kalkınma planları

E) Savaşlar

1. **Türkiye'nin jeopolitik özellikleri düşünüldüğünde aşağıdakilerden hangisi daha kısa bir sürede değişebilecek unsurlardandır?**

A) Coğrafi konum B) Madenler C) İklim
D) Jeolojik özellikler E) Ekonomik değerler

2. **Türkiye'nin coğrafi konum özelliklerinden hangisi jeopolitiği üzerinde daha az etkilidir?**

A) Orta Doğu'daki petrol bölgelerine yakın olması
B) Engebeli yer şekillerinin olması
C) Üç kıtanın merkezinde yer alması
D) Üç tarafının denizlerle çevrili olması
E) Stratejik boğazlara sahip olması

3. Ülkelerin konumları, bölgesinde ya da dünya ölçeğinde etki alanı oluşturmasında önemlidir. Bazı ülkeler konumlarının sağladığı avantajları iyi değerlendirmiş ve hem bölgesinde hem de dünya ölçeğinde etki alanını genişletmiştir.

Buna göre aşağıdaki ülkelerden hangisi konumunun kendisine sağladığı avantajları iyi kullanıp bölgesinde ve dünya ölçeğinde etki alanını daha da genişletmiştir?

A) İran B) Rusya C) Brezilya
D) Sri Lanka E) Afganistan

4. Jeopolitik, ülkelerin coğrafi koşullarının ve uluslararası siyasetteki gücünün etkisini inceleyen bilimdir. Bir ülkenin jeopolitik konumunu belirleyen ögeler, zaman faktörü ile değişen ve değişmeyen özelliklerden oluşmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi jeopolitik konumda etkili olan değişen unsurlardan biridir?

A) Yeryüzü şekilleri B) Coğrafi konum
C) Su kaynakları D) Stratejik kaynaklar
E) Sosyo - kültürel değerler

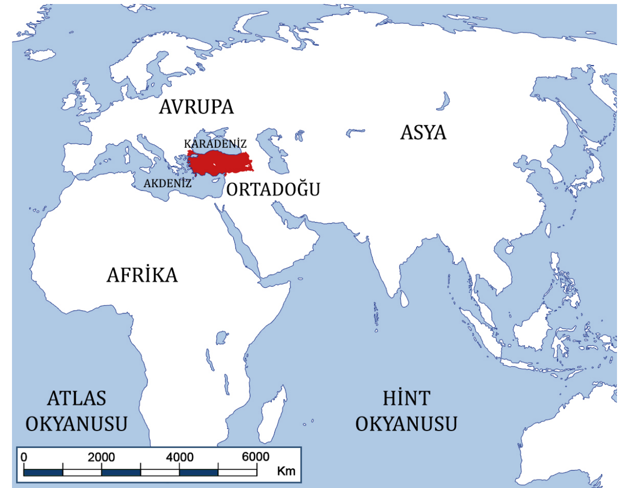
5. Baharat ticaretinin etkisiyle Orta Çağ boyunca Avrupa'nın Akdeniz limanları önemli ticaret merkezleri iken Yeni Çağ'da bu limanların önemi azalmıştır.

I. Avrupa'da baharata talebin azalması
II. Ticari ürünlerin okyanuslar aracılığı ile Avrupa'ya taşınabilmesi
III. Yeni su yollarının kullanılmaya başlaması

Yukarıdaki yargılardan hangileri Yeni Çağ boyunca Akdeniz limanlarının önem kaybetmesinde etkili olan faktörleri içermektedir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

6.

Türkiye'nin konumunu gösteren harita dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin jeopolitik önemine daha az etkilidir?

A) Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının birbirine en fazla yaklaştığı yerde bulunması
B) Enerji kaynakları açısından zengin olan Orta Doğu'ya yakın oluşu
C) Transit ticarette önemli yeri olan Boğazlara sahip olması
D) Teknolojik açıdan gelişmiş Avrupa'ya yakın oluşu
E) Zengin iklim çeşitliliğine sahip olması

7. Kıbrıs, Güneybatı Asya'da bulunan ve Akdeniz'in Sicilya ve Sardinya'dan sonra üçüncü büyük adasıdır. Kıbrıs'ın Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarının arasında bulunması adanın jeopolitik ve stratejik önemini korumasını sağlamıştır. Türkiye için Kıbrıs Adası stratejik açıdan çok önemlidir.

Kıbrıs'ın;

I. Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarının arasında bulunması

II. Anadolu'nun güney kıyılarındaki İskenderun ve Mersin limanlarının güvenliği açısından önemli olması

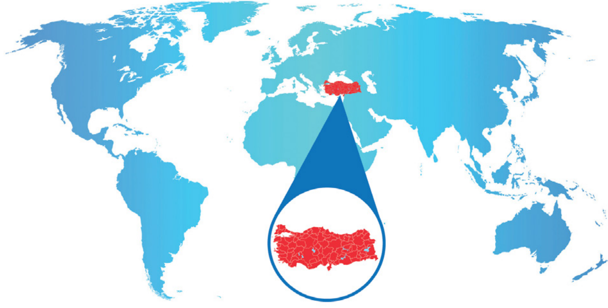
III. Ortadoğu petrol ülkelerinin petrol trafiği üzerinde yer alması

gibi özelliklerden hangileri jeopolitik ve stratejik açıdan öneminde etkilidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) I, II ve III

8. Aşağıda verilen haritada Türkiye'nin dünya üzerindeki konumu gösterilmiştir.

Türkiye'nin konum özellikleri dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi jeopolitik önemini daha az etkilemektedir?

A) Hazar bölgesi ve Orta Doğu'da çıkarılan petrolün dünya pazarına taşınmasında en kısa ve kârlı yol Türkiye topraklarından geçmektedir.

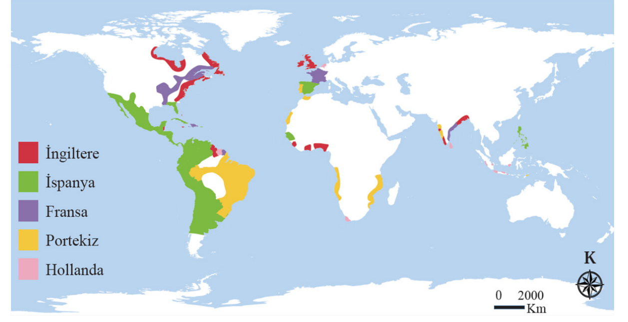
B) Ilıman iklim kuşağında yer alması ve dört mevsimin yaşanmasına bağlı olarak birbirinden farklı özellikte ekonomik sektörler gelişmiştir.

C) Karadeniz ve Akdeniz'i birbirine bağlayan ticari potansiyeli yüksek, İstanbul ve Çanakkale boğazlarına sahiptir.

D) Türkiye yakın coğrafyasına göre önemli miktarda genç ve dinamik nüfusa sahip olan bir ülkedir.

E) Türkiye'de hayvansal üretim; beslenmenin yanı sıra bazı bitkisel ve yan ürünlerin değerlendirilmesi, sanayiye hammadde sağlanması açısından önemlidir.

9. Haritada 1754 yılında dünya üzerindeki sömürgeci devletler ve sömürge haline getirdikleri topraklar yer almaktadır.

Harita incelenip o dönemin şartları ve konumsal önem göz önünde bulundurulduğunda aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşılamaz?

A) Sömürgecilik faaliyetleri ile Büyük Okyanus'taki adalar, Afrika'nın batı ve güney kıyıları önem kazanmıştır.

B) Hindistan'da birçok Avrupa Devleti'nin sömürge haline getirdiği topraklar vardır.

C) Dünya ticaretinin yönü değişmiş ve Amerika Kıtası Avrupa'nın yeni ham madde sahası olmuştur.

D) Asya ve Avrupa arasındaki ipek ve baharat ticareti sebebiyle ön plana çıkan Akdeniz limanlarının önemi artmıştır.

E) Kuzey Amerika'da daha çok İspanya, Fransa ve İngiltere'nin sömürge haline getirdiği topraklar vardır.

10. Orta Çağ'ın sonlarına kadar …….…………………. ve …………….…… gibi ticari ürünlerin üretildiği Asya Kıtası ile bu ürünlerin pazarlandığı Avrupa Kıtası, bu iki kıtayı birbirine bağlayan ulaşım güzergâhında yer alan ……....…………. ve ……………………. ticaret için oldukça önemliydi. Coğrafi Keşifler sonucunda Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının dışında yeni kıtalar keşfedilmiş, Asya ve Avrupa arasında deniz ulaşımının sağlanacağı yeni güzergâhlar ortaya çıkmıştır. Böylelikle Asya ve Avrupa arasındaki ipek ve baharat ticareti sebebiyle ön plana çıkan Akdeniz limanlarının önemi azalırken Avrupa'nın ……………………….. Okyanusu'na kıyısı olan limanları önemli hâle gelmiştir.

İfadelerdeki boş bırakılan alanları doğru şekilde tamamlamak için aşağıdaki renkli kartlardan hangisindeki kavramların tamamı kullanılmalıdır?

A)	Baharat	Çini	Akdeniz	Hint Okyanusu	Karadeniz
B)	Petrol	Doğal gaz	Akdeniz	Büyük Okyanus	Atlas Okyanusu
C)	Altın	Gümüş	Karadeniz	Hazar Gölü	Atlas Okyanusu
D)	İpek	Baharat	Akdeniz	Hint Okyanusu	Atlas Okyanusu
E)	İpek	Gümüş	Akdeniz	Hint Okyanusu	Atlas Okyanusu

1. Aşağıda Türkiye ekonomisi ile ilgili iki örnek verilmiştir.

- Türkiye'de transit kara ve deniz taşımacılığı, petrol ve doğal gaz boru hatlarının varlığı hem istihdam sağlamakta hem de gelir oluşturmaktadır.
- Anadolu coğrafyası sahip olduğu doğal ve kültürel zenginlik alanları sayesinde her yıl önemli sayıda turisti çekmektedir. Turizmin ülkeye doğrudan döviz girdisi sağlaması milli gelirin artmasına da etki etmektedir.

Bu iki örnekten çıkarılabilecek ortak sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yarımada olması nedeniyle Türkiye'de deniz turizmi gelişmiştir.

B) Hizmet sektörünün Türkiye'nin ekonomisine önemli katkısı vardır.

C) Türkiye'nin çevresinde önemli enerji üretim bölgeleri bulunmaktadır.

D) Türkiye toprakları konumu itibariyle medeniyetlerin buluşma noktasındadır.

E) İstanbul ve Çanakkale Boğazları Türkiye'de transit taşımacılığın gelişmesini sağlamıştır.

2. Anadolu'da Selçuklu ve Osmanlı devletleri döneminde ulaşım yolları güzergâhında belirli mesafeler arasında kervansaraylar ve hanlar yapılmış, ulaşım yollarının güvenliği sağlanmıştır.

Selçuklu ve Osmanlıların bu çalışmalarının öncelikli amacının aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

A) Tarımsal üretimi artırmak

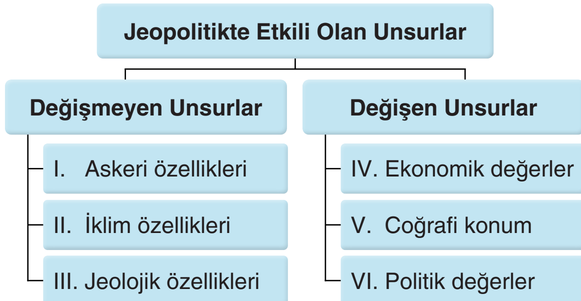
B) Tüccarların güvenliğini sağlamak

C) Eğitim hizmetlerini geliştirmek

D) Seyyahlar için konaklama yerleri oluşturmak

E) Anadolu'ya göçlerin yapılmasını kolaylaştırmak

3.

Yukarıdaki şemanın doğru olabilmesi için numaralandırılmış unsurlardan hangilerinin yeri karşılıklı değişmelidir?

A) I ve II B) II ve IV C) I ve V D) II ve V E) III ve VI

4. Aşağıda Antarktika kıtası ile ilgili bilgiler verilmiştir.

- Dünyadaki tatlı suyun %70'i Antarktika' dadır.
- Mineral ve enerji kaynakları, balıkçılık ve turizm gibi ekonomik olanakların yanında bilimsel araştırmalar açısından da değer taşır.
- 1959 yılında imzalanan 'Antarktika Antlaşması' ile kıtanın barış amaçlı bilimsel araştırmalar için kullanılması ve doğal hayatın korunması yönünde kararlar alınmıştır. Bu antlaşmaya günümüzde 52 ülke taraftır.

Bu bilgiler doğrultusunda;

I. Kıtanın hammadde ve enerji kaynakları bakımından zengin olması jeopolitik önemini artırır.

II. Doğal ve ekonomik anlamda birçok zenginliği barındıran Antarktika kıtası üzerinde pek çok ülke söz sahibi olmak istemektedir.

III. Dünya sanayisi için gerekli hammadde ihtiyacı Antarktika kıtasından karşılanmalıdır.

yargılardan hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

5. I. Süveyş Kanalı'na sahip olması

II. Nil Nehri'nin ülke topraklarını boydan boya geçerek denize dökülmesi

III. Topraklarının büyük bir kısmında çöl ikliminin etkili olması

Yukarıdakilerden hangileri Mısır'ın coğrafi konumunun bölgesel ve küresel etkileri arasında <u>gösterilmez</u>?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

6. Türkiye ile Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti arasında 27 Kasım 2019'da "Güvenlik ve Askeri İşbirliği Mutabakat Muhtırası" ile iki ülkenin uluslararası hukuktan kaynaklanan haklarının muhafazasını hedefleyen anlaşma imzalandığı bildirildi. Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki deniz yetki alanları sınırlandırması konusunda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden sonra ikinci anlaşmasını Libya ile imzalaması Doğu Akdeniz'de önemli bir kazanım olarak öne çıkıyor.

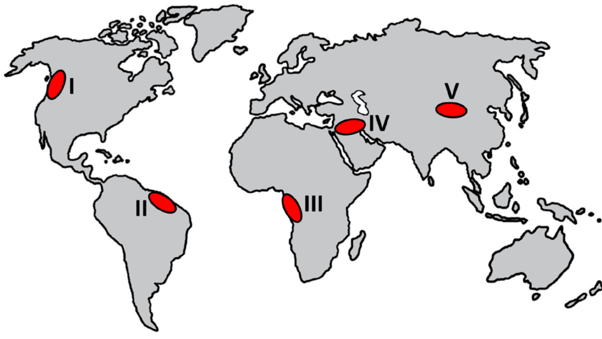
Yukarıdaki gazete haberi Türkiye jeopolitiğinin değişen hangi unsurunu belirtmektedir?

A) Politik Değerler B) Kültürel Değerler

C) Ekonomik Değerler D) Sosyal Değerler

E) Bilimsel ve Teknolojik Değerler

7.

Bir yerdeki stratejik doğal kaynaklar ve ticaret olanakları o yerin jeopolitik önemini artırmaktadır.

Buna göre haritada verilen yerlerin hangisi günümüzün stratejik öneme sahip bölgeleri arasında gösterilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. I. İşletmeler ve girişimcilerin inovasyon alanında başarı göstermeleri

II. İklim bakımından farklılıklar göstermesi

III. Göller ve geniş nehirler sayesinde ulaşım faaliyetlerinin çeşitlenmesi

IV. Petrol, kömür ve doğal gaz rezervleri açısından zengin olması

V. Serbest piyasa ekonomisinin kurallarını uygulaması

Yukarıdakilerden hangileri ABD'nin jeopolitiğinde etkili olan değişken unsurlara örnek olarak gösterilebilir?

A) I ve II B) I ve V C) II ve III D) III ve IV E) IV ve V

9. I. Orta kuşakta yer alması

II. Komşu ülkelere göre zengin su kaynaklarına sahip olması

III. Genç ve dinamik nüfusa sahip olması

IV. Üç tarafının denizlerle çevrili olması

V. Yeryüzü şekillerinin kısa mesafelerde değişmesi

VI. Askerî alanda güçlü ülkeler arasında yer alması,

Yukarıda verilenlerden hangileri Türkiye'nin jeopolitik konumu üzerinde etkili olan değişen unsurlar arasında yer alır?

A) I ve III B) II ve IV C) III ve VI D) III, V ve VI E) IV, V ve VI

10. Jeopolitik, bir ülkenin sahip olduğu fiziki ve beşerî unsurlar ile dünya üzerindeki konumunun dış siyasetine etkisidir. İklim, yeryüzü şekilleri, yer altı kaynakları gibi özellikler bir ülkenin sahip olduğu fizikî unsurları oluştururken nüfusu, ekonomik durumu, sosyal ve kültürel değerleri ise beşerî unsurlarını oluşturur. Jeopolitik konumu belirleyen beşerî özellikler değişebilir özellikte iken konum ve fiziki coğrafya özellikleri kısa sürede değişiklik göstermez.

Buna göre,

I. Hazar Bölgesi ve Orta Doğu'da çıkarılan petrol dünya pazarına taşınırken ülkemiz topraklarından geçmektedir.

II. Komşu ülkelere göre zengin su kaynaklarına sahip olmamız jeopolitik önemini artırmıştır.

III. İstanbul ve Çanakkale boğazlarına sahip olmamız stratejik önemi artırmaktadır.

durumlarından hangileri Türkiye'nin jeopolitik konumunda etkili olan değişmeyen unsurlar arasında gösterilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I,II ve III

11.
- Kuzeyinde Akdeniz, doğusunda Kızıldeniz bulunur.
- Nil Nehri bu ülke topraklarını boydan boya katederek verimli delta ovası oluşturarak denize dökülür.
- Orta Çağ'da ipek ve baharat bu ülkenin limanından Avrupa'ya taşınmıştır.

Bazı stratejik özellikleri verilen ülke aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mısır B) Suriye C) Irak D) Libya E) Filistin

12. Aşağıdaki haritada Hazar Gölü'nden Avrupa'ya uzanan bir güzergâh gösterilmiştir.

Haritada gösterilen güzergâh aşağıdakilerden hangisine aittir?

A) Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı

B) Bakü - Tiflis - Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı

C) Rusya - Türkiye Doğal Gaz Boru Hattı

D) Irak - Türkiye Ham Petrol Boru Hattı

E) Türkiye - Yunanistan Doğal Gaz Boru Hattı

1. Türkiye'de son dönemde gerek bölgesel gerekse de küresel ölçekte yapılan ulaşım ile ilgili atılımlar Türkiye'nin jeopolitik önemini daha da artırmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin uluslararası deniz ticaretindeki önemini daha fazla artıracaktır?

A) Karadeniz ile Akdeniz arasındaki İstanbul Boğazı'na alternatif, "Kanal İstanbul"

B) Hava trafiğinin önemli bir kısmını sağlayan "İstanbul Havalimanı"

C) Çanakkale Boğazı üzerindeki "1915 Çanakkale Köprüsü"

D) İstanbul ve İzmir arasındaki "Osman Gazi Köprüsü" ve "Gebze - Orhangazi - İzmir Otoyolu"

E) Çin'den Avrupa'ya kadar demir yolu bağlantısı, "Demir İpek Yolu"

2. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin jeopolitik önemini artıran özellikleri arasında yer almaz?**

A) Dünyanın önemli petrol ve doğalgaz rezervlerinin olduğu Orta Doğu ve Hazar Havzası ile komşu olup bu enerji kaynaklarının Avrupa'ya taşınmasını sağlar.

B) Karadeniz Havzası, Balkanlar, Kafkasya, Orta Doğu ve Orta Asya'nın oluşturduğu coğrafyanın merkezinde yer alır.

C) Tarihin ilk çağlarından bu yana ulaşım açısından yakın coğrafyanın can damarı olan İstanbul ve Çanakkale Boğazlarına sahiptir.

D) BM, NATO, Avrupa Konseyi, Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Teşkilatı, Karadeniz Ekonomik İş Birliği Örgütü, G-20, İslam İş Birliği Teşkilatı gibi kuruluşlara üye olarak küresel ve bölgesel barışa katkı sağlamaktadır.

E) Ülke içerisindeki gelişmişlik farkını azaltmak için kalkınma projelerini hayata geçirmiştir.

3. 20. yüzyılda yaşanan I. ve II. Dünya savaşlarında milyonlarca insan yaşamını yitirmiş, siyasi ve ekonomik alanlarda birçok sorun meydana gelmiştir. Bu siyasi, askerî ve ekonomik sorunların tekrar yaşanmaması için başta BM olmak üzere küresel ve bölgesel örgütler kurulmuştur.

Aşağıdaki tablo Türkiye'nin bazı küresel ve bölgesel örgütlere üyelik durumunu göstermektedir.

Örgüt	Küresel/ Bölgesel	Siyasi/Askeri/ Ekonomik	Üyelik Durumu
Bileşmiş Milletler	Küresel	Siyasi	Üye
OECD	Küresel	Ekonomik	Üye
NATO	Küresel	Askeri	Üye
KEİ	Bölgesel	Ekonomik	Üye
İİT	Küresel	Siyasi	Üye

Türkiye'nin küresel ve bölgesel ölçekteki siyasi, askeri ve ekonomik örgütlerle ilişkisi düşünüldüğünde bu örgütlerden hangisine üyelik durumu coğrafi yakınlıktan etkilenmiştir?

A) Birleşmiş Milletler B) NATO C) OECD
D) KEİ E) İİT

4. • Kiel Kanalı'nın açılması Almanya'nın Avrupa ticaretindeki etkisini arttırmıştır.
• Süveyş Kanalı'nın açılmasıyla Akdeniz ticaret yolu yeniden canlanmıştır.
• Panama Kanalı'nın açılması Arjantin'in küresel önemini azaltmıştır.

Savunduğu görüşü desteklemek için yukarıdaki örnekleri sıralayan bir konuşmacının vurgulamak istediği ana fikir aşağıdakilerden hangisidir?

A) Orta Doğu petrol ve doğalgaz rezervi bakımından zengindir.

B) Değişen su yolları ülkelerin jeopolitik önemini etkiler.

C) Avrupa ülkeleri dünya ticaretinde oldukça önemlidir.

D) Güney Amerika ticaretinde Arjantin önemli bir yere sahiptir.

E) Doğal kaynaklara sahip olmak ülkeler açısından önemlidir.

5. Gemilerin geçişine elverişli yapay su yolları kanal olarak adlandırılır. Kanallar yeni deniz yolu güzergâhlarının ortaya çıkmasına neden olarak kıtaların, denizlerin ve okyanusların konumsal öneminin değişmesine yol açar. 1914 yılında tamamlanan Panama Kanalı, Orta Amerika'nın dar bir kesiminde Atlas Okyanusu ile Büyük Okyanusu deniz ulaşımı açısından birbirine bağlar. Kanal açılmadan önce gemiler Güney Amerika Kıtası'nı dolaşıyor, Atlas Okyanusu'ndan Büyük Okyanus'a geçmek için Macellan Boğazı'nı kullanıyordu.

Metne göre,

I. Panama Kanalı'nın açılmasıyla Macellan Boğazı önem kaybetmiştir.

II. Panama Kanalı Orta Amerika'nın jeopolitik önemini artırmıştır.

III. Kanal geçiş ücretleri yüksek olduğundan boğazlar kadar tercih edilmezler.

yargılarından hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

6. Tarih boyunca kıtaların, okyanusların ve denizlerin jeopolitik değeri coğrafi gelişmelere bağlı olarak değişiklik göstermiştir.

Örneğin;

- Süveyş Kanalı'nın açılması Mısır'ın jeopolitik değerinin artmasını sağlamıştır.
- İçten yanmalı motor kullanımının yaygınlaşması ile petrol rezervlerine sahip Orta Doğu ülkeleri önem kazanmıştır.
- Ümit Burnu'nun keşfi Akdeniz Ticaret yolu üzerindeki limanların önem kaybetmesine neden olmuştur.

örneklerden yola çıkılarak aşağıdaki gelişme alanlarından hangisi hakkında çıkarımda bulunulamaz?

A) Ulaşım B) Teknoloji C) Coğrafi keşifler D) Tarımsal faaliyetler E) Doğal kaynaklar

7. **Mısır'ın jeopolitik konumu üzerinde;**

I. Süveyş Kanalı'nın bulunması

II. Verimli delta ovasına sahip olması

III. Nil Nehri'nin aşağı çığırında bulunması

IV. Kuzeyinde Akdeniz, doğusunda Kızıldeniz'in bulunması

V. Güneyinde çöller ve kayalıklardan oluşan arazilerin bulunması

gibi özelliklerden hangilerine sahip olması küresel ölçekte daha önemlidir?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) III ve IV E) IV ve V

8. Türkiye ile Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti arasında 27 Kasım'da "Güvenlik ve Askeri İşbirliği Mutabakat Muhtırası" ile iki ülkenin uluslararası hukuktan kaynaklanan haklarının muhafazasını hedefleyen "Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının" imzalandığı bildirildi. Bu anlaşma, Güney Kıbrıs Rum yönetimi ve Yunanistan ikilisinin İsrail, Lübnan, Mısır, Ürdün gibi bölge ülkeleriyle Türkiye'yi Akdeniz'de dışlama ve yalnız bırakma politikalarına da hukuki ve siyasi açıdan güçlü bir yanıt niteliği taşıyor.

Bu anlaşma ile aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin Jeopolitik önemine daha az etki yapar?

A) Libya ile ticaretin artması

B) Doğu Akdeniz'de enerji kaynak araştırmaları

C) Enerji koridoru olma özelliği

D) Bölge ile ilgili alınacak kararlarda etkin rol üstlenmesi

E) Enerji konusunda dışa bağımlılığının azalması

9. Aşağıdaki dünya haritasında farklı renkler ile çeşitli su yollarının güzergâhları verilmiştir.

Haritada verilenlerden çıkarılabilecek en genel yorum aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dünya petrol ve doğal gaz ticaretinin büyük bölümü deniz yolu ulaşımı ile yeni açılan kanallar kullanılarak yapılır.

B) Panama Kanalı'nın yolcu ve yük kapasitesi Süveyş Kanalı'ndan sonra dünyadaki bütün kanal ve boğazlardan daha fazladır.

C) Yeni açılan kanallar aynı zamanda kara yolları, hava yolları, demir yolları gibi diğer ulaşım sistemlerinin de gelişimine katkı sağlamıştır.

D) Açılan kanallar deniz yolu ulaşımında mesafelerin kısalmasına, kıta ve okyanusların konumsal önemlerinin değişmesine neden olmuştur.

E) Yeni açılan kanallar ile deniz yolu ulaşımının tamamı Kuzey Yarım Küre'de gerçekleşmeye başlamıştır.

1. Aşağıdakilerden hangisi bölgesel örgütlerdendir?

A) NATO B) BM C) KEİ D) İİT E) OPEC

2. Aşağıdakilerden hangisi küresel bir örgüt olan Greenpeace'in başlıca amaçlarından değildir?

A) Nükleer silahlanmaya son verilmesi
B) Okyanus ve ormanların korunması
C) Ticari amaçlı balina avının yasaklanması
D) Savaşların önlenmesi
E) Fosil yakıt kullanımının arttırılması

3. I. NATO hangi yıl kurulmuştur?
II. NATO'nun kuruluş antlaşması hangi ülkede imzalanmıştır?
III. NATO'nun merkezi hangi ülkededir?
IV. Türkiye NATO'ya hangi yıl katılmıştır?
V. NATO'nun ilk müdahalesi nereye olmuştur?

NATO ile ilgili sorulan yukarıdaki sorulardan hangisinin cevabı yanlış olarak verilmiştir?

A) I - 1949 B) II - ABD C) III - Belçika D) IV - 1952 E) V - Afganistan

4. Çoğunlukla Türkiye, İran, Pakistan, Bangladeş, Malezya gibi Müslüman üyelere sahip olan ve Birleşmiş Milletler'de daimî olarak temsil de edilen uluslararası örgüt aşağıdakilerden hangisidir?

A) Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı
B) Uluslararası Para Fonu
C) Dünya Sağlık Örgütü
D) Avrupa Konseyi
E) İslam İşbirliği Teşkilatı

5. Ülkelerin ekonomisinde ön plana çıkan sektörler gelişmişlik düzeylerine göre farklılaşmaktadır.

Buna göre,

I. ihracatında tarım ürünleri payının fazla olması,
II. birim alandan elde edilen verimin yüksek olması,
III. çalışan nüfusun büyük bölümünün birincil faaliyetlerde yer alması,
IV. Tarım ürünü çeşidinin fazla olması

gibi özelliklerden hangileri bir ülkenin ekonomisinde tarım faaliyetlerinin ön planda olduğunun göstergelerinden biri değildir?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

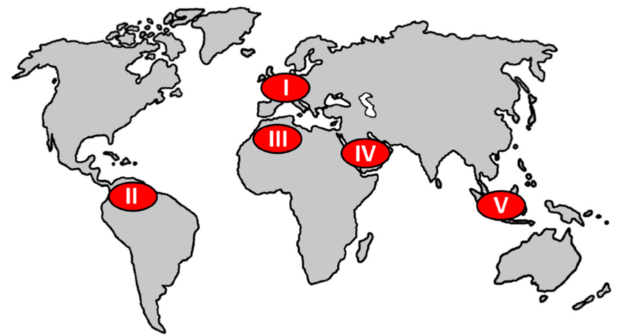
6. Az gelişmiş ülkelerde uygulanan ekstansif tarım metodundan dolayı birim alandan elde edilen verim düşüktür. Buna bağlı olarak üretim miktarında yıllara göre dalgalanmalar görülür.

I. ABD
II. Nijerya
III. Fransa
IV. Sudan

Buna göre, verilen ülkelerden hangi ikisinde birim alandan elde edilen verimin diğerlerine göre daha az olduğu söylenebilir?

A) I ve II B) I ve III C) I ve IV D) II ve III E) II ve IV

7.

Sulama, gübreleme, ilaçlama ve kaliteli tohum gibi uygulamalardan bilimsel yöntemlerle yararlanılan tarım metoduna intansif (modern) tarım denir. Bu yöntemde doğal koşullara bağımlılık oldukça düşük olduğundan verim çok yüksektir.

Yukarıdaki haritada işaretli alanların hangisinde intansif tarım yöntemleri diğerlerine göre daha fazla uygulanmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Gelişmişliğin bir göstergesi olan ekonomik gelişmeye ek olarak insani gelişim kriterleri de önemlidir.

İnsani Gelişme Raporu'ndaki temel ölçütler şunlardır:

- Ortalama ömür uzunluğu
- Okuryazar oranı
- Eğitim ve yaşam düzeyi
- Satın alma gücü
- Okullaşma oranı
- Siyasi özgürlük
- Garanti altına alınmış insan hakları
- Öz saygınlık

Buna göre aşağıdaki ülkelerden hangisi gelişme endeksi sıralamasında daha aşağıdadır?

A) Polonya B) Nijerya C) Kanada
D) İtalya E) Çin

9. Gelişmişliğin bir göstergesi olan ekonomik gelişmeye ek olarak insani gelişim kriterleri de önemlidir.

İnsani Gelişme Raporu'ndaki temel ölçütler şunlardır:

- Ortalama ömür uzunluğu
- Okuryazar oranı
- Eğitim ve yaşam düzeyi
- Satın alma gücü
- Okullaşma oranı
- Siyasi özgürlük
- Garanti altına alınmış insan hakları
- Öz saygınlık

Aşağıdakilerden hangisi insani gelişim endeksi düşük bir ülkenin gelişmişlik seviyesini yükseltmek için yapması gereken uygulamalardan biri değildir?

A) Eğitim seviyesini yükseltmek
B) Sanayi yatırımlarını artırmak
C) Sağlık hizmetlerinin ücretlendirilmesi
D) Dış ticaret açığının azaltılması
E) Sağlıklı ve dengeli beslenmenin sağlanması

10. Gelişmiş ülkelerde tarım, hayvancılık ve ormancılık gibi sektörleri içine alan birincil ekonomik faaliyetlerde çalışma oranı düşüktür. Buna karşın sanayi, inşaat gibi sektörleri içine alan ikincil ekonomik faaliyetler ile ulaşım, ticaret, turizm gibi hizmet sektörlerini içine alan üçüncül ekonomik faaliyetlerde çalışma oranı daha fazladır. Az gelişmiş ülkelerde ise tam tersi bir durum söz konusudur.

Buna göre ülkelerde nüfusun ekonomik sektörlere dağılımından yola çıkılarak;

I. Gelişmiş ülkelerde tarımsal üretim azdır. Bu yüzden tarım ürünü ihtiyacı ithalat ile karşılanır.
II. Az gelişmiş ülkelerde nüfusun şehirleşme oranı gelişmiş ülkelere göre düşüktür.
III. Az gelişmiş ülkelerin ihracatında hammaddelerin payı gelişmiş ülkelere göre fazladır.

gibi yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) I, II ve III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

11. **OECD,1946 yılında kurulan Avrupa Ekonomik İş Birliği'nin temelleri üzerine 14 Aralık 1960 tarihinde imzalanan Paris Sözleşmesi'ne dayanılarak, 1961'de kurulmuştur. Bu örgütün başlıca amaçları arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?**

A) Dünya ticaretinin geliştirilmesine destek vermek
B) Gelişmeyi sağlayan ekonomik politikalara destek vermek
C) Dünyada barış ve güvenliği sağlamak
D) İşsizliğin ortadan kaldırılmasını sağlamak
E) Halkın yaşam standardını iyileştirmek

12. D - 8, üye ülkeler arasında ekonomik ve ticari işbirliğini hedefleyen bir kuruluştur.

Aşağıdakilerden hangisi, D-8'e üye olan ülkeler arasında yer almaz?

A) Türkiye B) İran C) Endonezya
D) Brezilya E) Nijerya

1. Az gelişmiş ülkelerde tarım, daha çok temel ihtiyaçların karşılanmasına yönelik olarak ekstansif (geleneksel) yöntemlerle yapılırken, gelişmiş ülkelerde ise tarımsal faaliyetler, ülke ihtiyacını karşılamasının yanı sıra sanayi ham maddesi elde etmek veya ihracat amacıyla yapılır. Bu tür ülkelerde tarım intansif (modern) yöntemlerle yapılır.

Aşağıdaki uygulamalardan hangisi ekstansif tarım uygulayan ülkelere ait bir özelliktir?

A) Sulama, gübreleme, tohum ıslahına önem verilir.

B) Üretim ihtiyaçtan çok ihracata yöneliktir.

C) Birim alanda alınan ürün miktarı fazladır.

D) Çevresel etkilerin tarıma etkisi minimize edilmiştir.

E) Tarımda çalışan nüfus oranı fazladır.

2. Örgüt, 1992'de İstanbul'da kurulmuştur. Türkiye'nin önderliğinde 1990'da başlayan bu girişim Türkiye, Rusya Federasyonu, Romanya, Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan, Moldova, Ukrayna ve Bulgaristan'ın imzasıyla resmileşmiştir. Bu ülkelerin yanı sıra Yunanistan ve Arnavutluk da kurucu üyeler arasında yer almaktadır.

Yukarıda hangi örgütten söz edilmiştir?

A) İslam İş Birliği Teşkilatı

B) Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı

C) Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü

D) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü

E) Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü

3. Aşağıdaki tabloda bazı özellikleri verilen "X" ve "Y" ülkelerinin toplam nüfusları, ekili dikili arazileri ve yetiştirdikleri tarım ürünü birbirine benzemektedir.

Ülke	Hektar başına alınan ürün (bin ton)	Tarımda çalışan insan sayısı (milyon)	Traktör sayısı (bin)	Tarımın ekonomideki payı (%)
X	18	3	600	3
Y	3	30	20	75

Tablodaki bilgilere göre ülkeler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Y'de geleneksel tarım yöntemleri uygulanır.

B) X'de teknolojik ve bilimsel tarım ön plandadır.

C) Y'de tarım ürünü ihracatı daha fazladır.

D) Y'de insan gücüne dayalı bir tarım yapılır.

E) X ve Y ülkelerinin gelişmişlik düzeyi farklıdır.

4.

Gelişmiş Ülkelerin Özellikleri	Gelişmekte Olan Ülkelerin Özellikleri
1. Kişi başına düşen millî gelir yüksektir.	a. Kişi başına düşen millî gelir düşüktür.
2. Nüfus artış hızı düşüktür.	b. Nüfus artış hızı yüksektir.
3. Enerji tüketimi azdır.	c. Enerji tüketimi fazladır.
4. Doğum ve ölüm oranları düşüktür.	d. Doğum ve ölüm oranları yüksektir.
5. Nitelikli işgücü fazladır.	e. Nitelikli işgücü azdır.

Yukarıda gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin karşılaştırıldığı bir tablo hazırlayan Merve bir yerde hata yaptığını öğrenir.

Bu hata numaralar ve harfler ile gösterilmiş maddelerden hangilerinin karşılıklı değiştirilmesiyle düzeltilir?

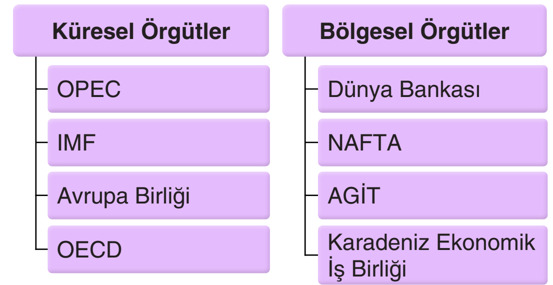
A) 1 ve a B) 2 ve b C) 3 ve c D) 4 ve d E) 5 ve e

5. I. Birleşmiş Milletler
II. Avrupa Birliği
III. İslam İşbirliği Teşkilatı
IV. Bağımsız Devletler Topluluğu
V. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü

Yukarıda verilen uluslararası örgütlerden hangileri bölgesel örgüt olma özelliği taşımaktadır?

A) I ve III B) II ve III C) II ve IV D) II, III ve IV E) III, IV ve V

6.

Neslişah Öğretmen coğrafya dersinde küresel ve bölgesel örgütlerden bazılarını göstermek amacıyla yukarıdaki kavram haritasını çizmiş, ancak bir yanlışlık yapmıştır.

Yanlışlığın giderilmesi için hangi iki örgütün yeri karşılıklı olarak değiştirilmelidir?

A) OPEC - AGİT

B) IMF - NAFTA

C) OPEC - NAFTA

D) OECD - Karadeniz Ekonomik İşbirliği

E) Dünya Bankası - Avrupa Birliği

7. • Rus işgali ve üye ülkelerin dıştan gelecek tehlikelere karşı korunması amacıyla kurulan askerî bir örgüttür.
   • 1971 yılında kurulmuş uluslararası bir çevre örgütüdür. Sadece üyelerinin maddi desteğini kabul etmektedir.
   • Dünyadaki petrolün büyük çoğunluğuna sahip ülkelerin 1960'ta kurdukları ve dünya petrol üretimine ve satışına dair kararlar aldıkları örgüttür.
   • I. ve II. Dünya savaşlarından sonra ABD'nin Avrupa ülkelerine ekonomik desteği doğrudan değil, bir kuruluş aracılığıyla yapması için kurulmuştur.

Aşağıda verilen uluslararası örgütlerden hangisinin özelliği yukarıda yer almamaktadır?

A) IMF B) NATO C) OECD
D) OPEC E) Greenpeace

8. **Aşağıdakilerden hangisi gelişmiş ülkelerin özellikleri arasında yer almaz?**

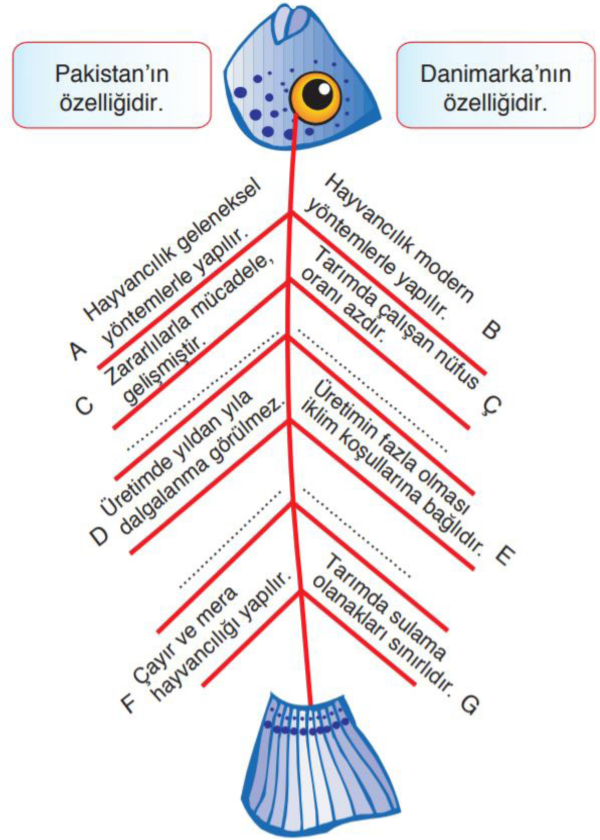
A) Nüfus artış hızının düşük olması
B) Ulaşım sistemlerinin gelişmiş olması
C) İnternet kullanımının yüksek olması
D) Ekonomide tarım sektörünün büyük paya sahip olması
E) Turizm faaliyetlerine katılım oranının yüksek olması

9. • Kurumun amacı; barışı tehlikeye sokacak durumlara karşı önlem almak, ülkeler arasında dostça ilişkiler geliştirmek, uluslararası anlamda ekonomik ve sosyal iş birliğini sağlamaktır.
   • Güvenlik Konseyi; ABD, Çin, İngiltere, Fransa ve Rusya'dan oluşan 5 daimi üye ile dönüşümlü olarak her iki yılda bir değişen 10 geçici üyeden oluşur.
   • Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Ticaret Örgütü (WTO) gibi uzman kuruluşlara sahiptir.

Yukarıda özellikleri verilen uluslararası örgüt aşağıdakilerden hangisidir?

A) Birleşmiş Milletler
B) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
C) Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü
D) Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü
E) İslam İşbirliği Teşkilatı

10. Günümüzde gelişmişlik düzeyi farklı olan ülkelerde uygulanan tarım teknikleri de farklıdır. Bu yöntemleri, modern ve geleneksel yöntemler olarak iki gruba ayırabiliriz. Doğa koşullarına bağımlılığın belirleyici düzeyde olduğu, modern araç ve gereçlerin sınırlı olarak kullanıldığı geleneksel tarım tekniğinde üretim, daha çok aile ihtiyacını gidermeye yöneliktir. Farklı tarım teknikleri uygulayan ülkelerden Danimarka ve Pakistan'ın tarım yöntemleri ile ilgili özellikler verilmiştir.

Bu ülkelerin gelişmişlik düzeyleri dikkate alındığında verilen özelliklerden hangileri ülkeler için doğru niteliktedir?

	Pakistan İçin	Danimarka İçin
A)	A - C	B - C
B)	C - D	Ç - E
C)	A - F	B - Ç
D)	D - F	D - G
E)	C - F	Ç - G

2018 AYT

1. XX. yüzyılda yaşanan iki dünya savaşı ve 1950-1990 yılları arasında yaşanan soğuk savaş ya da farklı zamanlarda ekonomik, siyasi veya askerî alanlarda görülen uygulamalar, ülkeleri bölgesel ya da küresel çapta bir araya getirerek iş birliği yapmaya zorlamıştır. Bu iş birliğine bağlı olarak dünya üzerinde farklı ülkelerin oluşturduğu küresel veya bölgesel ölçekte örgütler kurulmuştur.

Aşağıdaki örgütlerden hangisinin böyle bir süreçten geçerek oluştuğu söylenemez?

A) Birleşmiş Milletler B) NATO C) Greenpeace
D) Avrupa Birliği E) OPEC

2019 AYT

2. Aşağıda, bir küresel örgütün kuruluş amaçlarından bazıları verilmiştir.

- Üye ülkelere kendi kendine yetecek ekonomik gelişme ve istihdam sağlamak
- Gelişmekte olan ülkelerin ekonomik kalkınmalarına destek sağlamak
- Uluslararası ticaretin gelişmesini desteklemek

Amaçları belirtilen bu örgüt aşağıdakilerden hangisidir?

A) Birleşmiş Milletler (BM)
B) İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT)
C) Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC)
D) Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO)
E) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)

2019 AYT

3. Ülkelerin gelişmişlik seviyelerinin belirlenmesinde uluslararası kuruluşlar tarafından çeşitli ölçütler belirlenmiştir. Bu ölçütlerin bir kısmı ekonomik, bir kısmı da sosyal ve kültürel niteliklerle ilgilidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu ölçütlerden biri değildir?

A) Ülkelerin yer altı ve yer üstü kaynaklarının rezervi
B) Temel hak ve özgürlüklere sahip olma düzeyi
C) Ülkelerde üretilen mal ve hizmetlerin değeri
D) İhracata konu olan ürünlerin ekonomik değeri
E) Sağlık ve eğitim hizmetlerinin yeterliliği

2019 AYT

4. Avrupa Birliği'nin ve G-8'in önemli ülkelerinden biri olan Almanya'da sanayileşme XIX. yüzyılın ilk çeyreğiyle birlikte başlamıştır. Almanya bu süreçte günümüzün önemli sanayi ülkelerinden biri hâline gelmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu ülkenin sanayileşme sürecinde yaşanan özelliklerden biri değildir?

A) Sürecin başında özellikle İngiltere'den ve diğer ülkelerden ithal edilen makineler taklit edilmiştir.
B) Gümrük vergileri yüksek tutularak ülkenin yerli üretimi korunmuş ve sanayileşme geliştirilmiştir.
C) Kömür madenleri kullanılarak demir-çelik üretimine önem verilmiş ve demir yolları geliştirilmiştir.
D) Sanayi teşvik edilerek teknik eğitime önem verilmiş ve teknolojide ilerleme sağlanmıştır.
E) Sürecin başından itibaren sanayi yatırımlarını devlet üstlenmiş, özel sektörün yatırım yapmasına izin verilmemiştir.

2021 AYT

5. I. Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü
II. Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü
III. Bağımsız Devletler Topluluğu

Yukarıdaki örgütlerin hangilerinde üye ülkelerin ekonomik iş birliğini artırmak ve ekonomik çıkarlarını korumak amaçları bulunmaktadır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2020 AYT

6. Bazı ülkeler; siyasi, askerî ve ekonomik açıdan iş birliği yaparak kimi örgütlerin kurulmasını sağlamışlardır. Bu örgütlerin bir kısmının ortak amacı; üye ülkelerin ticari çıkarlarını korumak, ekonomik, bilimsel ve teknolojik iş birliği yapmaktır.

Bu amaçlar doğrultusunda 1992 yılında İstanbul'da kurulan örgüt aşağıdakilerden hangisidir?

A) İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT)
B) Gelişen Sekiz Ülke (D-8)
C) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)
D) Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ)
E) Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)

2020 AYT

7. Ekonomik açıdan yeterince kalkınmamış bazı ülkeler çeşitli ham madde kaynaklarına sahip olmalarına rağmen bunları işleyerek mamul maddeye dönüştürecek sanayileri yetersiz olduğu için, ihtiyaç duydukları işlenmiş ürünleri diğer ülkelerden satın alırlar.

Kalkınmamış bazı ülkelerde görülen bu durum üzerinde, aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha fazladır?

A) Doğal kaynaklarının yetersiz olması

B) Sahip oldukları nüfus miktarının düşük olması

C) Teknoloji ve nitelikli insan gücünün yetersiz olması

D) Ülke yüzölçümlerinin küçük olması

E) Tarım topraklarının yetersiz olması

2021 AYT

8. Aşağıda iki farklı ülkenin tarımsal yapısıyla ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

K ülkesi: Ülkede genel olarak temel ihtiyaçları karşılamaya yönelik tarım yapılmaktadır. Bu ülkede genellikle doğa koşullarına bağlı olarak tarım yapıldığından üretimde yıldan yıla dalgalanmalar görülür. Ayrıca tarım ve hayvancılıktan elde edilen verim düzeyi de düşüktür.

L ülkesi: Ülkede tarımsal üretim, temel ihtiyacın karşılanmasının yanında ticari amaçlarla da yapılmaktadır. Bu ülkedeki tarımsal faaliyetlerde modern teknikler kullanıldığından üretimde yıllara göre büyük değişim görülmemekte ve hayvancılıktan elde edilen verim düzeyinin de yüksek olduğu görülmektedir.

Buna göre K ve L ülkelerinde belirtilen farklılıkların ortaya çıkmasındaki temel neden aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kalkınma önceliklerinin farklı olması

B) İklim koşullarının farklılık göstermesi

C) Tarımsal alan miktarının farklı olması

D) Tüketici nüfus miktarının farklı olması

E) Gelişmişlik düzeylerinin farklılık göstermesi

2021 AYT

9. Gelişmekte olan bir ülkede, sektörlerin ekonomiye olan katkılarının son on yıla ait dağılımını gösteren bir tablo incelendiğinde tarım sektörünün ekonomideki payının azaldığı, sanayi ve özellikle de hizmet sektörlerinin paylarının arttığı görülmüştür.

Bu ülkenin sosyal ve ekonomik yapısıyla ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Enerji tüketimi artmaktadır.

B) Kentleşme oranı artmaktadır.

C) Ekonomik bakımdan gelişmektedir.

D) Tarımsal üretim miktarı azalmaktadır.

E) Eğitimli nüfus oranı yükselmektedir.

10. Birleşmiş Milletler Örgütü, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra dünyada barış ve güvenliğini korumak, ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkını sağlamak için bir araya gelen ülkeler tarafından oluşturulmuştur. Örgütün diğer önemli çalışmaları, ülkeler arasındaki sorunları çözmek ve uluslararası iş birliğini sağlamaktır. Merkezi ABD'nin New York kentinde olan Birleşmiş Milletler, 51 kurucu üye ile faaliyetlerine başlamıştır. Ancak günümüzde örgütün 193 üyesi bulunmaktadır. Örgütün Güvenlik Konseyi, Ekonomik ve Sosyal Konsey, Vesayet Konseyi, Uluslararası Adalet Divanı ve Genel Sekreterlik olmak üzere beş birimi bulunmaktadır.

Yukarıdaki metinde Birleşmiş Milletler Örgütüne dair hangi bilgi verilmemiştir?

A) Kuruluş amacı

B) Faaliyetleri

C) Kurucu üye sayısı

D) Alt organları

E) Kuruluş yılı

11. Libya'da 2011'den bu yana yaşanan iç karışıklıklar dünya kamuoyunda da ciddi tepkilere neden olmaktadır. 2020 yılına gelindiğinde halâ Libya'da sular durulmamaktadır. Ülkenin uluslararası meşru temsilcisi Ulusal Mutabakat Hükümeti (UMH) ile Hafter'in liderlik ettiği Libya Ulusal Ordusu isimli silahlı grup arasında sıcak çatışmalar hızla devam etmektedir.

Bu krize, hangi uluslararası örgütün müdahalesinin daha olumlu sonuç vermesi beklenir?

A) Birleşmiş Milletler

B) Bağımsız Devletler Topluluğu

C) Gelişen Sekiz Ülke

D) Grup 20

E) Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı

1. Avrupa'nın önemli ülkelerinden biri olan Almanya, aynı zamanda dünyadaki sanayileşmiş ve gelişmiş ülkelerden biridir.

Aşağıdakilerden hangisi bu duruma kanıt olarak gösterilemez?

A) Avrupa Birliği'ne üye olması

B) Tarımda çalışan nüfus oranının düşüklüğü

C) Kişi başına düşen millî gelirin yüksek olması

D) İhracatında otomotiv ürünlerinin fazlalığı

E) Entansif tarım yönteminin yaygın olması

2.
- Terörizmle mücadele
- Siber tehditler, enerji güvenliği
- Sivil olağanüstü hâl planlaması gibi alanlarda tematik iş birliği
- Kitle imha silahlarının ve fırlatma araçlarının yayılmasının önlenmesi

Yukarıda amaçlarından bazıları verilen küresel örgüt aşağıdakilerden hangisidir?

A) İslam İşbirliği Teşkilatı

B) Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı

C) Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü

D) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü

E) Bağımsız Devletler Topluluğu

3. Uluslararası örgütlerin sınırlarının genişliği üye ülkelere bağlıdır. Üye sayısı fazla olan veya sınırları geniş ülkelerin üye olduğu örgütlerin sınırları geniştir.

Buna göre aşağıdaki örgütlerden hangisinin sınırları daha geniştir?

A) Group of 20

B) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü

C) Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü

D) Birleşmiş Milletler

E) İslam İşbirliği Teşkilatı

4. İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) İsrail'in işgali altındaki Mescidi Aksa'nın yakılmasına tepki olarak kurulmuştur.

B) Amaçları arasında İslam dünyasının hak ve çıkarlarını korumak vardır.

C) Üye ülkeler arasındaki iş birliği ve dayanışmayı güçlendirmeye çalışmaktadır.

D) Merkezi İstanbul'da bulunan örgüte Asya ve Avrupa'daki İslam ülkeleri üyedir.

E) Türkiye kuruluşundan itibaren örgüte üyedir.

5. I. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
II. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı
III. Bağımsız Devletler Topluluğu
IV. Birleşmiş Milletler

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'nin üye olduğu bölgesel örgütlerdendir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve IV D) II ve III E) III ve IV

6. I. Grup 20
II. Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü
III. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü

Yukarıdaki örgütlerin hangilerinin temel amaçları arasında hukukun üstünlüğü ve özgürlükleri tanıyan üye ülkelerinde barış ve güvenliğin sağlanması hedefi bulunmaktadır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

7. Gelişmiş ülkelerde sektörlerin ekonomiye olan katkıları incelendiğinde tarım sektörünün ekonomiye katkısının en az olduğu görülür.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tarım alanlarının dar olması

B) Tarımda çalışanlarının oranının fazla olması

C) Sanayi ve hizmet sektörlerinin gelişmiş olması

D) Tarım sektörüne yeterli yatırım yapılmaması

E) Tarım ve hayvancılıkta ekstansif yöntem uygulanması

8. **Ülkelerin farklı gelişmişlik özelliklerine sahip olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha azdır?**

A) Eğitim

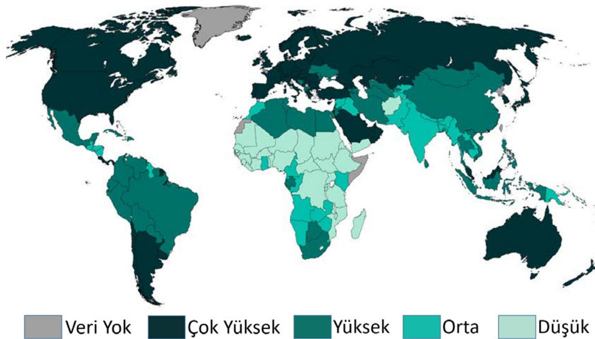
B) Sermaye

C) Nitelikli iş gücü

D) Doğal kaynakların kullanımı

E) Yeraltı kaynaklarının rezervi

9. Aşağıda, Birleşmiş Milletler İnsani Gelişmişlik Endeksi haritası verilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, çok yüksek insani gelişme gösteren ülkeler arasında yer alır?

A) Mısır B) Çin C) Meksika D) Avustralya E) Brezilya

10. Aşağıdaki tabloda Japonya ve Nijerya'ya ait bilgiler verilmiştir.

	Japonya	Nijerya
İnsani Gelişme Endeksi Sıralaması	19.	161.
Nüfusu	126.264.931	200.963.599
Yüz Ölçümü	377.899 km²	923.768 km²
Gayrisafi Yurt İçi Hasılası (GSYİH) (ABD doları)	5,08 trilyon	448 milyar
Doğuşta beklenen yaşam süresi (yıl)	84,3	62,6

Bu ülkelerin İnsani Gelişme Endeksi'nde farklı sıralarda yer almasında, tabloda verilenlerden hangileri daha etkili olmuştur?

A) Nüfus ve Yüz ölçüm

B) Nüfus ve GSYİH

C) Yüz ölçüm ve GSYİH

D) Nüfus ve Doğuşta beklenen yaşam süresi

E) GSYİH ve Doğuşta beklenen yaşam süresi

11. İnovasyon; üretimden pazarlamaya, yönetim ve organizasyondan dış ilişkilere kadar her alanda mevcut olan işleyişin üzerine yeni yaklaşımlar kazandırmaktır. İnovasyonun olması için temel şart, değişim ve yeniliğin belirgin olmasıdır. İnovasyon, ulusal ve bölgesel ekonomiler için sürdürülebilir büyüme; toplumlar için sosyal kalkınma ve refah düzeyi artışı; ulusal ekonomiler için rekabet gücü sağladığı için günümüzde gelişmiş ülkelerin önemli dinamiklerinden biridir.

Aşağıdaki bölgelerden hangisinde bu dinamikleri doğru kullanan ülke sayısı daha fazladır?

A) Orta Afrika

B) Orta Asya

C) Batı Avrupa

D) Kuzey Afrika

E) Güney Amerika

12. 10-14 Eylül 1960'ta Bağdat Konferansı'nda kurulan Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC); ham petrol rezervlerinin yaklaşık üçte ikisine, doğal gaz rezervlerinin ise yaklaşık üçte birine sahiptir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu örgüte üye ülkelerden biri değildir?

A) Irak B) Pakistan C) Kuveyt D) Venezuela E) Cezayir

1. Aşağıdaki tabloda Fransa ve Somali'nin tarımda çalışan nüfus oranları, tarımdan elde edilen gelir ve tarımın gayrisafi yurt içi hasıla (GSYİH) içindeki oranı gösterilmiştir.

Ülkeler	Tarımda Çalışan Nüfus Oranı (%)	Tarımdan Elde Edilen Gelir (Milyar Dolar)	Tarımın GSYİH Oranı (%)
Fransa	2,7	38,4	1,6
Somali	65	3,7	60,2

Yalnızca tablodaki bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Fransa'daki tüm sektörlerden elde edilen gayrisafi yurt içi hasıla Somali'den fazladır.

B) Fransa'daki tarım alanlarının yüz ölçümü Somali'den fazladır.

C) Somali'de tarımdan elde edilen gelirin düşük olmasının temel nedeni entansif tarım yönteminin yaygın olmasıdır.

D) Fransa'da tarımın gayrisafi yurt içi hasıla içindeki oranının düşük olmasında tarımın iklime bağımlılığının fazla olması etkilidir.

E) Somali'deki tarımsal faaliyetler ve tarım sektörü Fransa'dan daha gelişmiştir.

2. Birleşmiş Milletler teşkilat yapısındaki beş ana organın dışında Birleşmiş Milletler ile ilişkilendirilen uluslararası örgütler ve bunlara bağlı uzmanlık kuruluşları bulunmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu örgüt ve kuruşlardan biri <u>değildir</u>?

A) Uluslararası Para Fonu (IMF)

B) Dünya Sağlık Örgütü (WHO)

C) Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)

D) Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA)

E) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)

3. Aşağıda farklı zamanlarda bazı ülkeler arasında yaşanan sıcak çatışmalar verilmiştir.

- 2008 Rusya ve Gürcistan
- 2020 Azerbaycan ve Ermenistan
- 2022 Rusya ve Ukrayna

Bu sıcak çatışmalar aşağıdaki örgütlerden hangisini <u>daha fazla</u> etkilemiştir?

A) Avrupa Birliği (AB)

B) Gelişen Sekiz Ülke (D-8)

C) Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT)

D) Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC)

E) Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO)

4. Türkiye üye değildir. Ancak imzalanan Gümrük Birliği Anlaşması ile ana ortaklarından biri olarak sayılabilir. Ayrıca örgüte üye olan bazı ülkeler ile Türkiye'nin sınır komşusu olması ve ticari ilişkilerinin güçlü olması Türkiye ile bu örgüt arasındaki bağı güçlendirmiştir.

Bahsedilen örgüt aşağıdakilerden hangisidir?

A) Avrupa Birliği

B) Gelişen Sekiz Ülke

C) Bağımsız Devletler Topluluğu

D) Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı

E) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü

5.
I. Doğal kaynak kullanımında çevresel etkiler göz ardı edilmektedir.

II. Çevre kirlenmesine karşı alınan tedbirler ve denetimler sıkı bir şekilde uygulanmaktadır.

III. Deniz ve kara ekosistemlerine uyumlu politikalar üretilmektedir.

IV. Tarımsal ilaç ve kimyasal gübrelerin aşırı kullanılması ile üretim artırılmaktadır.

Yukarıda verilenlerden hangileri gelişmiş ülkelerle <u>daha fazla</u> ilişkilendirilebilecek uygulamalardandır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

6. Genel olarak çevre politikası, bir ülkenin çevre konusundaki tercih ve hedeflerinin belirlenmesi olarak tanımlanmaktadır. Çevre politikası geniş anlamıyla çevre sorunlarının çözümü için geleceğe yönelik olarak alınması gereken tedbirlerin ve benimsenen ilkelerin bütününü oluşturur. Türkiye'de gerek ulusal gerekse uluslararası düzeyde bugüne kadar birçok çalışma yapılmıştır. Türkiye'de çevre bilinci hızlı bir şekilde artmakta, mevzuat alt yapısı hızla değiştirilmeye çalışılmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu konuda daha çok Türkiye sınırları içinde faaliyet gösteren sivil toplum örgütlerindendir?

A) TEMA

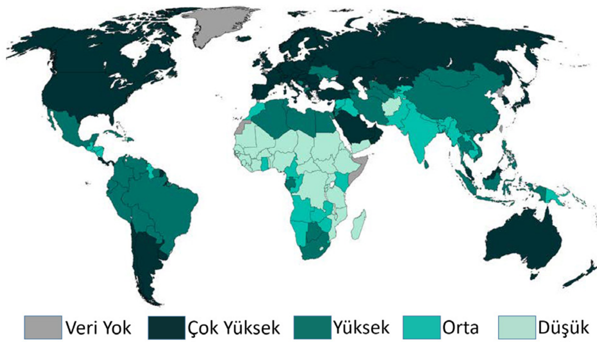
B) NATO

C) Greenpeace

D) Doğal Hayatı Koruma Vakfı

E) Uluslararası Doğayı Koruma Birliği

7. Aşağıda Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) verileri ve kriterlerine göre hazırlanmış İnsani Gelişmişlik Endeksi haritası verilmiştir.

Yalnızca haritadaki bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Afrika'da çok yüksek insani gelişmeye sahip ülke yer almamaktadır.

B) Çok yüksek insani gelişmeye sahip ülkelerin büyük bölümü Kuzey Yarımküre'dedir.

C) Avrupa'da düşük insani gelişmeye sahip ülke yer almamaktadır.

D) Çin, Mısır ve Cezayir yüksek insani gelişmeye sahip ülkelerdir.

E) Kuzey Afrika ülkeleri son on yılda insani gelişme endeksindeki ön sıralara gelmişlerdir.

8. Doğal kaynak yönünden zengin ve sanayileşmiş bazı ülkeler, gelişmişlik seviyelerini sahip oldukları bu doğal kaynakları etkin şekilde kullanarak arttırmışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu ülkelere örnek gösterilebilir?

A) Amerika Birleşik Devletleri

B) Japonya

C) Güney Kore

D) İsviçre

E) Nijerya

9. Aşağıdaki tabloda farklı dönemlerde doğan kişilerin oluşturduğu X, Y, Z ve Alfa kuşakları gösterilmiştir.

Kuşak	Doğum
X	1965-1980 yılları arası
Y	1981-2000 yılları arası
Z	2001-2013 yılları arası
Alfa	2013 ve sonrası

Bu kuşaklar ile ilgili aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yanlıştır?

A) X kuşağı, genelde teknolojik yeniliklere adapte olmakta zorlanır.

B) X kuşağı, yüz yüze iletişimi daha çok tercih eder.

C) Y kuşağı, teknolojinin hayatına getirdiği yeniliklere ayak uydurmaya çalışır.

D) Z kuşağı, teknolojik aletleri kılavuz yardımıyla kullanmayı daha fazla tercih eder.

E) Alfa kuşağında, bilgiye erişim kabiliyetlerinden dolayı girişimcilik yüksektir.

10. Ülkeler birden fazla uluslararası örgüte üye olabilmektedir.

Buna göre ortak üye ülke;

I. Avrupa Birliği (AB)

II. Gelişen Sekiz Ülke (D-8)

III. İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT)

IV. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ)

gibi örgütlerden hangi ikisi arasında daha fazladır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

1. Göçebe yaşam tarzında avcılık ve toplayıcılıkla uğraşan insanların geçmişten bugüne üretime yönelik en önemli ekonomik faaliyeti tarım olmuştur. Ancak tarımsal faaliyetlerin yapılış şekli, ülkelerin gelişmişlik düzeyine göre farklılık gösterebilmektedir.

- Üretim daha çok temel ihtiyaçların karşılanmasına yöneliktir.
- Hayvancılıkta ırk ıslahı, yemleme, besicilik gibi yöntemler yaygındır.
- Tarımsal faaliyetlerde makineden çok insan ve hayvan gücü kullanılır.
- Üretim daha çok sanayi ham maddesi elde etmek veya ihracat amacıyla yapılır.
- Tarımda sulama, gübre ve ilaç kullanımları kontrollü ve planlı bir şekilde yapılır.

Buna göre tarımsal faaliyetler ile ilgili yukarıda verilen yargılardan kaç tanesi gelişmiş ülkelere aittir?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

2. Aşağıda Nijerya ile ilgili bilgiler verilmiştir.

I. Toplam 36 eyalet ve federal başkent bölgesinden oluşmakta ve Amerika Birleşik Devletleri benzeri başkanlık sistemi ile yönetilmektedir.

II. Yaklaşık 200 milyonluk nüfusuyla Afrika'nın en kalabalık ülkesidir.

III. Yaklaşık 450 milyar dolar gayrisafi yurt içi hasılası ile kıtasının en büyük ekonomilerinden biridir.

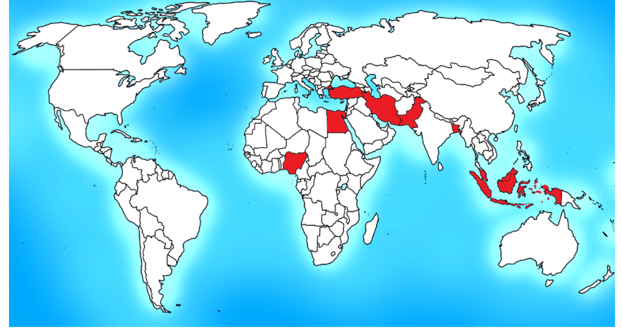
IV. Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü üyesi olan ülke, büyük petrol rezervine sahip ülkeler arasındadır.

V. İhracatının büyük bölümü ham petrol ve doğal gaza dayanmaktadır.

Verilen bilgilerden hangileri bu ülkenin gelişmişliği ile daha fazla ilişkilendirilebilir?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) III ve V E) IV ve V

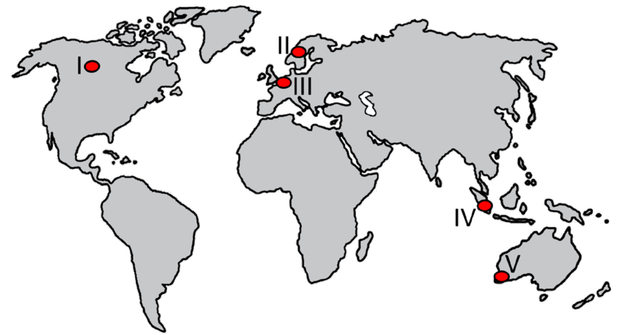
3. Aşağıdaki haritada bir küresel örgütün üyelerinin dünya üzerindeki dağılışı gösterilmiştir.

Haritada üye ülkelerinin dağılışı gösterilen örgüt aşağıdakilerden hangisidir?

A) Grup 20 (G-20)
B) Gelişen Sekiz Ülke (D-8)
C) Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT)
D) Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC)
E) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)

4. Uyguladığı yanlış politikalar sonucu sahip olduğu orman varlığının büyük bölümünü kaybetmiştir. Ormanlarının tarım ve yerleşme alanlarına dönüştürülmesi amacıyla ülkede çıkarılan orman yangınlarında artış görülmektedir. Bu yangınların sebep olduğu hava kirliliği ciddi sağlık sorunlarına neden olacak boyutlara ulaşmıştır. Ormanların tahrip edilmesi sonucunda biyoçeşitliliğin azaldığı da görülmektedir.

Yukarıda ormanlar ile ilgili verilen bilgiler, haritadaki işaretli yerlerden hangisine ait olabilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. • 1999 yılında ABD ve Kanada Maliye bakanlarının öncülüğünde Washington'da kurulmuştur.
• Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin oluşturduğu ve küresel ekonomik kararların alındığı bir platformdur.
• Üyeleri arasında Türkiye, ABD, İngiltere, Rusya, Japonya, Kanada, Almanya, Fransa, İtalya, Avustralya, Brezilya, Arjantin, Hindistan, Çin, Endonezya, Meksika, Suudi Arabistan, Güney Afrika, Güney Kore ile AB Komisyonu ve AB Konseyi üyeleri bulunmaktadır.

Özellikleri verilen örgüt aşağıdakilerden hangisidir?

A) Group of 20 (G-20)
B) Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO)
C) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)
D) Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ)
E) Gelişen Sekiz Ülke (D-8)

6. Aşağıda üç çevre kuruluşu ile ilgili bilgiler verilmiştir.

• Avrupa Çevre Ajansı, üye ülkelerde çevre politikaları geliştirmek, kamuoyunu çevre sorunları konusunda bilgilendirmek ve sürdürülebilir kalkınmayı desteklemek için çalışmalar yapar.
• Greenpeace, dünyada yaşamın devamını sağlayan ekolojik ortamı desteklemektir. Bu amaçla biyolojik çeşitliliği korumak; su, toprak ve hava kirliliğini önlemek ve barışı desteklemek için çalışmalar yapar.
• Uluslararası Doğayı Koruma Birliği, dünya çapında biyolojik çeşitliliğin korunması için çalışan çevre örgütüdür. Bununla birlikte gıda güvenliği, küresel iklim değişimi ve sürdürülebilir kalkınma konularında çalışmalar yapar. Kuruluş, yayınladığı Kırmızı Liste ile nesli tükenmekte olan türlere dikkat çeker.

Verilen bilgilerden aşağıdakilerden hangisine kesin olarak ulaşılabilir?

A) Çevre ile ilgili yerel ölçekte çalışmaların yapıldığına
B) Çevre sorunları ile ilgili bölgesel ve küresel ölçekte çevre kuruluşlarının olduğuna
C) Çevre kuruluşlarının tek bir merkezden yönetildiğine
D) Çevre kuruluşlarının Avrupa'da daha aktif olduğuna
E) Çevre sorunlarının azaltılmasında bu üç örgütün yeterli olacağına

7. Orta Afrika'nın batısında yer alan Nijerya, zengin petrol ve doğal gaz rezervlerine sahip olmasına rağmen siyasi istikrarsızlık, çatışmalar ve petrol üretim tesislerine yönelik sabotajlar nedeniyle petrol kaynaklarını tam kapasite ile kullanamamaktadır. Bu durum ülkenin gelişmişlik seviyesinin istenilen düzeye ulaşamamasına neden olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bu ülkenin özellikleri arasında gösterilemez?

A) Eğitim, sağlık, okuryazarlık ve altyapı gibi konularda istenen seviyeye ulaşılamamıştır.
B) Çıkarılan petrolün büyük bölümü rafineri ve sanayi tesislerinin yetersiz olmasına bağlı olarak işlenmeden ihraç edilmektedir.
C) Tarım sektöründe çalışanların sayısı fazla olup tarım sektörü ihracatın ve gayrisafi millî hasılanın %60'tan fazlasını oluşturur.
D) Tarımda ilkel yöntemlerin kullanıldığı, tarımsal üretimin yetersiz olduğu ve tarım ürünlerinin dış alımının yapıldığı bir ülkedir.
E) Araştırma geliştirme faaliyetlerine ayrılan kaynak yüksek olduğu için sanayileşmede istenen seviyeye ulaşılamamıştır.

8. Aşağıda gelişmiş ülke ve uluslararası örgütler ile ilgili bilgiler verilmiştir.

• Başta ekonomi, eğitim, sağlık gibi alanlar olmak üzere çok sayıda veride yüksek düzeyde gelişme göstermiş ülkeler için gelişmiş ülke ifadesi kullanılmaktadır.
• 20. yüzyılda yaşanan I ve II. Dünya savaşlarında milyonlarca insan yaşamını yitirmiş, siyasi ve ekonomik alanlarda yaşanan sorunların tekrar yaşanmaması için başta küresel ve bölgesel örgütler kurulmuştur.

Buna göre aşağıdaki örgütlerden hangisinin üye sayısında gelişmiş ülkelerin oranı daha fazladır?

A) Avrupa Birliği (AB)
B) İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT)
C) Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT)
D) Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC)
E) Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ)

1. **Aşağıdakilerden hangisi ülkeler arasında sıcak çatışmalara yol açan doğal faktörlerden biri değildir?**

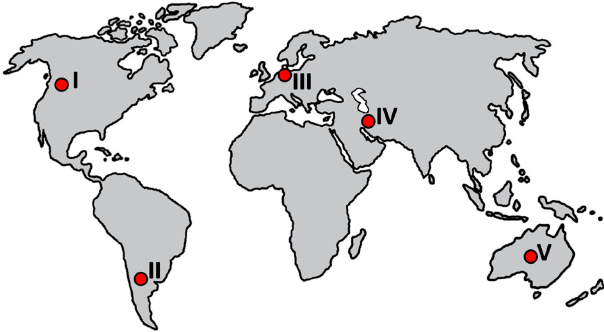
A) Sınır sorunları
B) Yer altı zenginlikleri
C) Petrol
D) Su kaynakları
E) Akarsular

2.
- Üç dinin çıkış noktasıdır.
- Farklı etnik unsurları barındırır.
- Önemli petrol kaynaklarına sahiptir.

Yukarıda özellikleri verilen ve tarih boyunca birçok sıcak çatışmaya sahne olan bölge hangisidir?

A) Batı Afrika B) Orta Asya C) Latin Amerika
D) Orta Doğu E) Batı Avrupa

3.

Yukarıdaki bölgelerden hangisi, enerji kaynaklarına hâkimiyet sorunu sebebiyle çatışma alanıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Ülkemiz; bulunduğu coğrafi konumdan dolayı sürekli sıcak çatışma ortamlarının yakınında yer almakta ve bu durumdan siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan olumsuz etkilenmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi etrafımızdaki sıcak çatışmaların nedenlerinden biri değildir?

A) Bölgedeki kurak iklim nedeniyle su yetersizliği
B) Çevre ülkelerdeki siyasal yönetim değişiklikleri
C) Bölge dışı güçlerin enerji kaynaklarını ele geçirmek istemesi
D) Bölgedeki etnik farklılıkların sürekli olarak tahrik edilmesi
E) Bölgede yaşanan çatışmalardaki ara buluculuk faaliyetleri

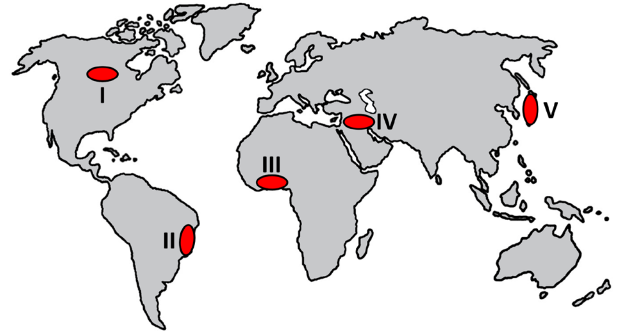
5. Aşağıdaki tabloda bazı sıcak çatışma alanları ve sıcak çatışmaların nedenleri verilmiştir.

	Çatışma Bölgesi	Nedeni
I	Yemen - Suudi Arabistan	Mezhep çatışması
II	Suriye - İsrail	Sınır ihlali
III	Mısır - İsrail	Enerji kaynakları
IV	Türkiye - Yunanistan	Sınır aşan sular

Tablodaki eşleştirmelerden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

6.

Tarih boyunca insanlar çeşitli sebeplerle çatışmışlardır. Enerji kaynağı, su, verimli topraklar ve kıyılar çatışmaya sebep olan doğal unsurlardır.

Yukarıdaki haritada verilen noktalardan hangileri günümüzün sıcak çatışma alanları arasındadır?

A) I ve II B) I ve V C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

7. Son yıllarda enerji taşımacılığında petrol ve doğal gazın tankerler yerine boru hatları ile taşınması giderek artmaktadır.

Yukarıdaki durumun nedenleri arasında,

I. Boru hatlarında kaza riskinin daha az olması
II. Boru hatlarının yapımında yer şekillerinden etkilenilmemesi
III. Siyasi sebeplerle boğaz ve kanallardan geçişlerin sürekli aksaması

hangileri yer almaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

8. Aşağıda Türkiye'nin jeopolitik konumuna ait bilgiler verilmiştir.

- Asya ve Avrupa kıtalarını birbirine bağlaması
- Orta Doğu ülkelerine yakın olması
- Kafkaslar ve Orta Asya'daki devletlere yakın olması
- Rusya'ya yakın olması

Buna göre verilen jeopolitik bilgileri Türkiye'nin;

I. Bölgesindeki stratejik öneminin artması

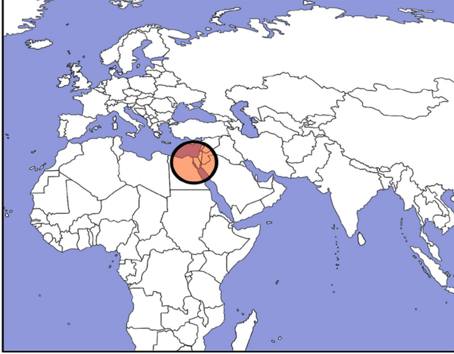
II. Enerji koridoru konumunda olması

III. Doğal miras alanlarının fazla olması

gibi özelliklerinden hangilerini doğrudan etkiler?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

9. Aşağıdaki haritada dünya deniz yolu ticaretinde önemli bir alan işaretlenmiştir.

Haritada gösterilen su yolu;

I. Akdeniz

II. Hint Okyanusu

III. Kızıldeniz

IV. Meksika Körfezi

V. Japon (Doğu) Denizi

gibi alanların hangilerinin jeopolitik önemine <u>daha az</u> etki yapar?

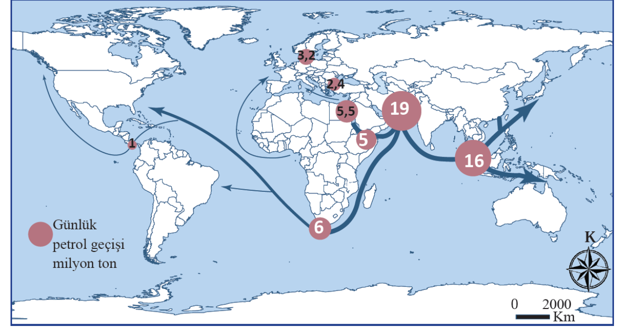
A) I ve II B) I ve III C) II ve V D) III ve IV E) IV ve V

10. Basra Körfezi ile Hint Okyanusu'nu birbirine bağlayan boğaz, Körfez ülkelerinin petrollerinin dünya pazarlarına taşındığı çok önemli bir boğazdır. Günde yaklaşık 19 milyon varillik petrol, tüketim alanlarına bu boğaz sayesinde ulaştırılmaktadır.

Yukarıda bahsedilen boğaz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dover Boğazı B) Hürmüz Boğazı C) Cebelitarık Boğazı D) Bering Boğazı E) Malakka Boğazı

11. Aşağıdaki haritada petrol taşımacılığının güzergâh ve bağlantıları ile bu güzergâhlardan dünya pazarlarına günlük ortalama kaç milyon varil petrolün ulaştığı gösterilmiştir.

I. Hürmüz Boğazı, Körfez ülkelerinin petrollerinin büyük miktarının dünya pazarlarına taşındığı bir boğazdır.

II. Güney Amerika'da petrol sevkiyatının önemli bölümü Macellan Boğazı'ndan sağlanmaktadır.

III. Japonya, Çin ve diğer Asya Pasifik ülkelerine ulaşan petrolün önemli güzergâhında Malakka Boğazı yer alır.

IV. Babülmendep, İstanbul ve Çanakkale boğazlarından sevk edilen toplam petrol miktarı, Ümit Burnu'ndan sevk edilen miktardan azdır.

Buna göre, güzergâhlar ile ilgili yukarıda verilen yorumlardan hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

12. Doğal kaynakların sınırlılığı günümüz çatışmalarının önemli nedenlerindendir. Petrol, kömür, doğal gaz gibi fosil yakıtları ve stratejik yer altı kaynaklarını ele geçirme, üretimi ve pazarlamasını kontrol etme çabaları ülkeler arasında çatışmalara neden olmaktadır.

Aşağıdaki alanların hangisindeki çatışmaların nedeni yukarıda açıklama ile <u>daha az</u> ilişkilidir?

A) Irak Sorunu

B) Afganistan Sorunu

C) Filistin Sorunu

D) Nijerya Sorunu

E) Venezuela Sorunu

1. Azerbaycan ve Hazar Bölgesi'nde üretilecek petrolün güvenli, ekonomik ve çevre sorunu oluşturmayan bir boru hattı sistemi aracılığıyla Azerbaycan, Gürcistan üzerinden Ceyhan'a taşınması ve buradan da tankerlerle dünya pazarına ulaştırılması hedeflenir. 2006 yılında petrol akışı başlayan boru hattı, 1.796 km uzunluğundadır ve taşıdığı petrol miktarı yıllık 50 milyon tondur.

Bu boru hattı sistemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Rusya - Türkiye Boru Hattı

B) Irak - Türkiye Boru Hattı

C) İran - Türkiye Boru Hattı

D) Türkiye - Yunanistan Boru Hattı

E) Bakü - Tiflis - Ceyhan Boru Hattı

2. Uluslararası sorunlara neden olan unsurlar doğal ve beşerî unsurlar olarak sınıflandırılabilir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi doğal unsurlar arasında gösterilir?

A) Etnik farklılıklar

B) Dini unsurlar

C) Tarihi sorunlar

D) Sınır anlaşmazlıkları

E) Su kaynakları

3. İnsanlık tarihi boyunca ülkeler ve topluluklar arasında yaşanan çatışmalar günümüzde de devam etmektedir. Sanayi Devrimi'nden sonra ortaya çıkan sömürgecilik faaliyetleri, fosil yakıtlar başta olmak üzere doğal kaynakların yetersizliği, doğal kaynakların taşıma güzergâhları, sınır anlaşmazlıkları, su sorunu, küresel iklim değişimi ve kuraklık gibi faktörler günümüz çatışmalarına neden olan temel faktörlerdir.

Buna göre Mısır, Sudan, Etiyopya arasında yaşanan sorunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Etnik çatışmalar

B) Sınır aşan sular

C) Kutsal topraklara hâkim olma

D) Petrol rezervlerini paylaşımı

E) Doğal kaynakların taşınması

4. Orta Afrika'nın batısında yer alan Nijerya, zengin petrol ve doğal gaz rezervlerine sahip olmasına rağmen petrol dış satımı yeterli düzeye ulaşamamaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu durum üzerinde etkili değildir?

A) Petrol üretim tesislerine yönelik sabotajlar

B) Ülkede güvenlik ortamının oluşmaması

C) Küresel petrol şirketlerinin ülkeyi bir çatışma bölgesi haline getirmesi

D) Ülkede tarım sektöründe çalışanların sayısının diğer sektörlerden fazla olması

E) Ham madde kaynaklarının bölge halkı ve hükûmet tarafından paylaşılamaması

5.

Haritada verilen doğal gaz boru hattı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mavi Akım Gaz Boru Hattı

B) Bakü - Tiflis - Erzurum Doğal Gaz Boru Hattı

C) Türk Akım Gaz Boru Hattı

D) Trans - Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı

E) Doğu Anadolu Doğal Gaz Ana İletim Hattı

6. **Azerbaycan, Gürcistan ve Türkiye'den geçen** "Bakü-Tiflis-Ceyhan" **boru hattı ile ilgili olarak;**

I. Türkiye'nin enerji taşımacılığından elde ettiği gelirlerin artmasını sağlamıştır.

II. Türkiye, Gürcistan ve Azerbaycan arasındaki ticari ilişkilerin artmasını sağlamıştır.

III. Azerbaycan petrollerinin Avrupa ülkelerine taşınmasında Türkiye'nin önemini artırmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) Yalnız III

D) I ve II

E) I, II ve III

7. **Orta Doğu'da yaşanan güncel sıcak çatışmalar üzerinde;**

I. Verimli tarım arazilerinin paylaşımı
II. Enerji kaynaklarının paylaşımı
III. Mezhepsel çatışmalar
IV. Su kaynaklarının paylaşımı

gibi nedenlerden hangilerinin etkisi daha azdır?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

8. Türkiye enerji üretim bölgeleri olan Orta Doğu ülkeleri ile enerji tüketiminin fazla olduğu Avrupa ülkeleri arasında jeopolitik açıdan önemli bir ülkedir.

Türkiye'nin bu önemini arttıran faktörler arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) Orta kuşakta yer alması
B) Dört mevsimin belirgin olarak görülmesi
C) Ortalama yükseltisinin fazla olması
D) Üç tarafının denizlerle çevrili olması
E) Asya ile Avrupa arasında köprü durumunda olması

9. Aşağıdaki haritada petrol ve doğal gaz rezervlerinin fazla olduğu bazı ülkeler gösterilmiştir.

Bu ülkelerden hangisi bahsedilen kaynaklarını tüketim merkezlerine ulaştırırken boru hatlarını daha fazla kullanmaktadır?

A) Azerbaycan B) İran C) Nijerya
D) Cezayir E) Venezuela

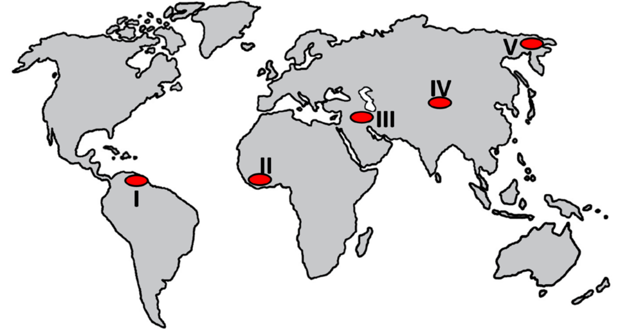
10. Aşağıda dünyadaki bazı günümüz çatışma alanlarındaki meydana gelen çatışmaların nedenleri verilmiştir.

- Çatışmaların en önemli sebebi Aden Körfezi'nin kontrolünün bu bölgede olmasıdır.
- Rusya'nın Avrupa'ya sattığı doğal gazın yaklaşık %80'lik kısmının bu ülke üzerinden taşınması krizin önemli nedenlerindendir.
- Petrol rezervi yönünden zengin olan ülke, zengin petrol yataklarının kontrolünü elinde bulundurmak isteyen güçler arasındaki çatışmaların merkezindedir.

Aşağıdakilerden hangisi bahsedilen günümüz çatışma alanlarından değildir?

A) Japonya B) Ukrayna C) Nijerya
D) Venezuela E) Yemen

11. Devletlerin sahip olduğu stratejik ve değerli kaynaklar, ülke içi savaşların çıkmasında ve ülkelerin dış müdahalelere açık olmasında önemli bir yere sahiptir. Zengin doğal kaynak, maden, mineral, enerji rezerv alanları, petrol ve doğal gazın iletiminde önemli olan geçiş güzergâhları ülkelerin iç savaş yaşama süresi ile dış müdahalelerin etkisini ve oranını arttırmaktadır.

Haritadaki işaretli alanlarda hangisinde yaşanan çatışmalarda yukarıda verilenlerin etkisi daha azdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Orta Doğu ve Körfez ülkeleri dünyanın en önemli petrol ve doğal gaz rezerv ve üretim alanları arasındadır. Bu havzada yer alan petrol ve doğal gazın bir bölümü tüketim alanlarına tankerler ile taşınmaktadır. Basra Körfezi ile Avrupa ve Doğu Asya ülkeleri arasında yapılan enerji taşımacılığı güzergâh üzerinde bulunan su yollarının öneminin artmasına neden olmuştur.

Bu durum aşağıdaki su yollarından hangisinin öneminin artmasında daha az etkili olmuştur?

A) Süveyş Kanalı
B) Malakka Boğazı
C) Hürmüz Boğazı
D) Kiel Kanalı
E) Babülmendep Boğazı

2019 AYT

1. Dünyada pek çok ülkede doğal gaz rezervi bulunmakta ve çıkarılmaktadır. Yüksek doğal gaz rezervi ve üretimi olan ülkelerin dünya pazarındaki etkisi de fazla olmaktadır.

Bu enerji kaynağının üretimi ve pazarlanmasında aşağıdaki ülkelerden hangisinin küresel etkisi daha fazladır?

A) Japonya B) Çin C) Nijerya D) Rusya E) Meksika

2021 AYT

2. Petrolün çıkarıldığı alanlardan tüketildiği alanlara taşınırken kullanılan deniz yolu güzergâhlarında boğazlar ve kanallar önemli bir konuma sahiptir.

Haritada numaralandırılan boğaz veya kanallardan hangisi önemli petrol taşıma güzergâhları üzerinde yer almaz?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Sınır aşan sular iki ya da daha fazla ülkenin topraklarını katederek akan sulardır. Bu sular bazı ülkeler arasında anlaşmazlıklara neden olabilmektedir.

Bu sulara örnek olarak aşağıdakilerden hangileri gösterilir?

A) Manavgat - Sakarya
B) Fırat - Dicle
C) Kızılırmak - Yeşilırmak
D) Gediz - Bakırçay
E) Büyük Menderes - Küçük Menderes

4. Enerji taşımacılığı ile ilgili olarak;

I. Petrolün tankerle taşınması çevre açısından tehlikeler oluşturmaktadır.

II. Kıtalar arası petrol taşımacılığı için en çok kullanılan yol deniz yoludur.

III. Doğal gaz taşımacılığı için boru hatları maliyet ve çevre açısından daha uygundur.

yukarıda verilenlerden hangileri söylenir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

5. Hazar Havzası'ndaki doğal gazın boru hattı ile batıya taşınması bazı ülkelerin stratejik önemini daha da artırmıştır.

Bu ülkelere örnek olarak,

I. Türkiye
II. Umman
III. Malezya
IV. Ukrayna

verilenlerden hangileri gösterilir?

A) I ve II B) I ve III C) I ve IV D) II ve IV E) III ve IV

6. Sınır aşan sular iki ya da daha fazla ülkenin topraklarını geçerek akan sular olup, suyun doğduğu ülke ile aktığı ülkeler arasında kullanımının eşit olması söz konusu olmayan sulardır. Bu suların doğduğu ülkelerde elektrik enerjisi üretimi ve tarımsal sulama amaçlı kullanımı nehrin geçtiği diğer ülkelerin tepkilerine yol açmaktadır. Türkiye'den doğan Fırat ve Dicle nehirlerinin sularının başka ülkelerden de geçmesi Türkiye ile bu ülkeler arasında zaman zaman sorun oluşturmaktadır.

Bu nehirlerin sularının kullanımı konusunda Türkiye aşağıdaki ülkelerden hangisi ile daha fazla sorun yaşamaktadır?

A) Suriye B) Katar C) Kuveyt D) Sudan E) İran

7. Dünya Ekonomik Görünümü Raporuna göre, Sahra Altı Afrika, Orta Doğu, Kuzey Afrika, Afganistan ve Pakistan bölgelerindeki 41 ülkenin ekonomisinin önümüzdeki beş yıl içinde kişi başına düşen gelir bakımından gelişmiş ekonomilerden daha az büyüyeceği öngörülmektedir.

Yukarıdaki bilgiye göre, bu ülkelerde aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi beklenebilir?

A) Doğal kaynak kullanımı ve sürdürülebilir çevre politikalarının artması

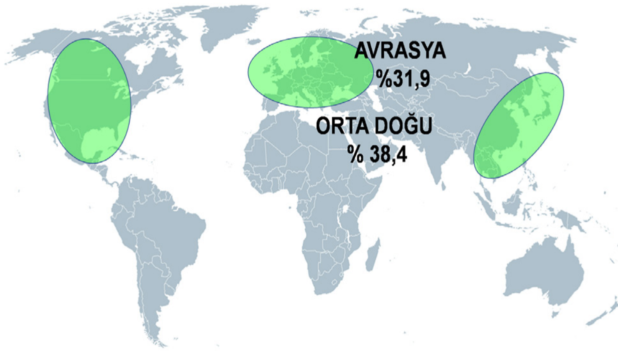
B) Ekonomik nedenlere bağlı yaşanan çatışmaların devam etmesi

C) Ülke içi göçlerin durması ve dış göçlerin durma noktasına gelmesi

D) Kişi başına düşen satın alma gücünün artması

E) Dış ticaret hacimlerinin artması

8. Aşağıda haritada dünya doğal gaz rezervlerinin yaklaşık %70'ine sahip alanlar ile doğal gaz tüketiminin en fazla olduğu üç bölge gösterilmiştir.

Buna göre genel olarak rezerv ve tüketim alanlarının farklı yerlerde olması;

- Boğaz ve kanalların jeopolitik öneminin artmasına
- Enerji koridoru konumundaki alanların oluşmasına
- Dünya ticaret hacminin artmasına
- Mülteci göç oranının azalmasına
- Dünyada gelir dağılımında denge oluşmasına

gibi durumlardan kaç tanesine doğrudan neden olur?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

9. Geleceğin dünyasında su kaynaklarının azalacağı ve sınır aşan sular sorununun giderek artacağı öngörülmektedir.

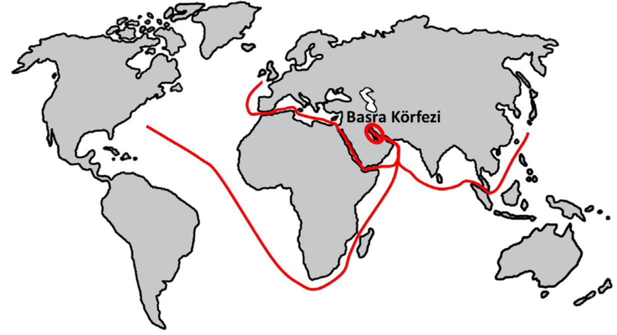
Bu sorunun yaşanmasında;

I. aşırı nüfus artışı
II. küresel iklim değişikliği
III. su kaynaklarının kirletilmesi

unsurlarından hangileri neden olarak gösterilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

10. Aşağıdaki haritada Basra Körfezi'nin petrol rezervlerinin dünyadaki tüketim alanlarına deniz yolu ile ulaştırılmasındaki bazı güzergâhlar verilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi verilen güzergâhlar üzerinde yer almaz?

A) Hürmüz Boğazı B) Babülmendep Boğazı
C) Süveyş Kanalı D) Panama Kanalı
E) Malakka Boğazı

11.

Yukarıda verilen haritanın;

I. Sınır komşusu olan ülkelerin arasındaki kültürel etkileşimin daha fazla olacağına
II. Sınır aşan sulara bağlı olarak ülkeler arasında çatışmaların yaşanabileceğine
III. Yerleşim alanlarının kurulmasında yer altı kaynaklarının önemli olduğuna
IV. Petrol taşımacılığında deniz ticaretinde önemli konumdaki bazı kanal ve boğazlara

gibi durumlardan hangilerine örnek verilirken kullanılması daha uygun olur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

1. Bir ülkede düzenli kentleşme çalışmalarından önce arazi planlamasının yapılması gerekir.

Aşağıdakilerden hangisi bu planlama kapsamında yapılması gerekenlerden biri değildir?

A) Arazi etüt çalışmasının yapılması

B) Bölgede yaşayan insanların gereksinimlerinin düşünülmesi

C) Topoğrafya özelliklerinin dikkate alınması

D) Bölgenin iklim özelliklerinin düşünülmesi

E) Alt yapı çalışmalarından önce üst yapı çalışmalarının gerçekleştirilmesi

2. **Aşağıdakilerden hangisi fosil yakıtların tüketilmesiyle atmosfere karışan atıkların oluşturduğu çevre sorunlarından değildir?**

A) Küresel ısınma

B) Ozon tabakasında seyrelme

C) Buzulların erimesi

D) Alize rüzgârlarının oluşumu

E) Biyoçeşitliliğin azalması

3. Çevre sorunlarının ortaya çıkması, genellikle insan kaynaklı etkinliklere dayanmaktadır. Doğal kaynakların daha fazla kullanılmasıyla insan etkisiyle doğada meydana gelen değişimler çeşitli çevre sorunlarına neden olmuş ve doğanın dengesini bozmuştur.

Bu açıklamaya göre, çevre sorunlarının başlamasında aşağıdakilerden hangisinin daha fazla etkili olduğu söylenebilir?

A) İlk tarım faaliyetlerinin başlaması

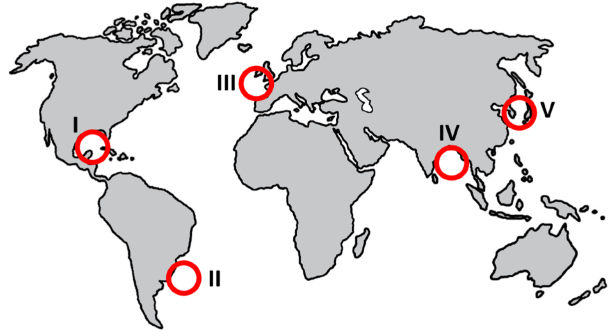
B) Sanayi Devrimi'nin yaşanması

C) Amerika Kıtası'nın keşfedilmesi

D) Hayvanların evcilleştirilmesi

E) Kurak bölgelerde sulama ile tarım yapılması

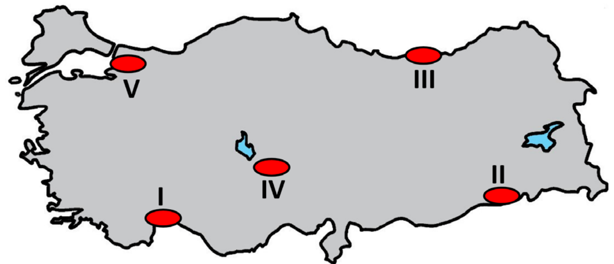
4. Meksika Körfezi'ndeki petrol sızıntısının oluşturduğu petrol tabakasının ABD'nin Louisiana eyaleti açıklarında Chandeleur Takımadaları'na ulaştığı açıklandı. Breton Doğal Hayatı Koruma Bölgesi'nin bir parçası olan ve insanların yaşamadığı takımadalardaki pelikanlar ve diğer bazı kuşların petrole bulandıkları belirlendi.

Yukarıdaki basın haberinde verilen çevre felaketi haritada numaralanmış alanların hangisinde görülmüştür?

A) I B) II C) III D) IV E) V

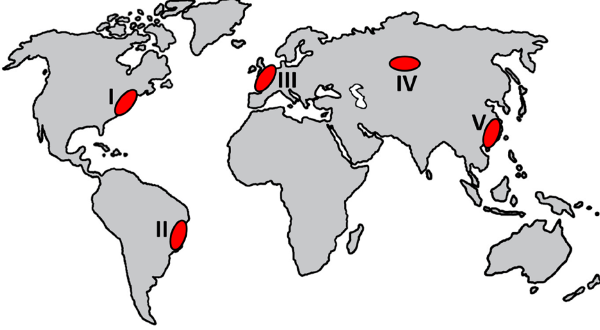
5. Endüstri kuruluşları ile binaların ısıtılmasında kullanılan fosil nitelikli yakıt maddelerin yanması sonucu çıkan gazların oluşturduğu dumanın sisle karışmasıyla oluşan hava kirliliğine Londra tipi hava kirlenmesi denir. Londra tipi hava kirlenmesinin en önemli özelliği kükürt dioksitin suyla birleşmesi sonucu kirliliğin tehlikeli boyutlara ulaşmasıdır.

Bu tip bir hava kirliliğinin yukarıdaki haritada numaralanmış alanların hangisinde yaşanma olasılığı daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Ormanlar temiz hava, temiz su, doğal karbon depolama, kereste, yiyecek ve diğer ürünler olmak üzere birçok yarar sağlar. Aynı zamanda, pek çok canlı türüne ve doğal ortama ev sahipliği yaparlar. Ancak insan faaliyetlerine bağlı olarak orman varlığı hızla azalmakta ve bu durum çevresel sorunların ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Buna göre haritada işaretli yerlerden hangisinde bu sorunlar sanayideki gelişmelerin etkisiyle daha erken görülmeye başlanmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Katı atıklar içinde değerlendirilebilir olanların ayrı toplanması, cinslerine göre ayrılması, fiziksel, kimyasal ya da biyolojik işlemlerle ikincil ham maddeye veya tarım girdisine dönüştürülmesi gerekir. Bu şekildeki faaliyetlerin tümü geri dönüşüm olarak adlandırılır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi geri dönüşümün çevreye sağladığı yararlardan değildir?

A) Ham madde ve yakıt tasarrufunun sağlanması
B) Çevre kirliliğinin büyük ölçüde önüne geçilmesi
C) Yeni istihdam alanlarının oluşması
D) Tarımsal üretime gübre sağlanması
E) Geri dönüşüm alanlarına taşınan çöp miktarının artması

8. I. Tunçbilek
II. Yatağan
III. Keban
IV. Karakaya

Yukarıdaki santrallerden hangi ikisinin bulunduğu yerde hava kirliliğinin diğerlerine göre daha az olması beklenir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

9. **Aşağıda verilen ülkelerin hangisinde çevre koruma projelerine yapılan yatırım diğerlerinden daha fazladır?**

A) Almanya B) Arjantin C) İtalya D) Afganistan E) Azerbaycan

10. Sanayi devrimi ile birlikte fosil yakıtların kullanımının oldukça artması pek çok çevre sorununu beraberinde getirmiştir. Bunlar iklim değişikliği, küresel ısınma, ormansızlaşma, kuraklık, doğal afetlerdeki artış, çölleşmenin artması gibi uluslararası sorunlardır. Küresel ısınma, çağımızın en önemli çevresel ve ekonomik sorunlarından biridir. Küresel ısınmanın dünyada ve bulunduğumuz coğrafyada insan sağlığından, tarımsal üretime kadar yaşamın her alanında olumsuz etkileri vardır.

Yukarıdaki bilgide aşağıdaki hangi sorunun cevabı yer almaz?

A) Çevre sorunlarının temel sebebi nedir?
B) Çevre sorunlarının türleri nelerdir?
C) Küresel ısınma neleri etkiler?
D) Küresel ısınmaya karşı neler yapılmalıdır?
E) Küresel ısınmanın ekonomiye etkisi var mıdır?

11. Bütün ülkelere etkisi ve boyutu oldukça büyük olan, hem bugünü hem geleceği kapsayan çevre sorunları küresel çevre sorunu olarak adlandırılmaktadır. Çevre sorunlarının boyutlarının büyük, etkilerinin geniş olması ve sonuçlarının tüm ülkeleri ilgilendirmesi çevre sorunlarını küresel sorunlara dönüştürmüştür.

Aşağıda verilenlerden hangisinin etkisi diğerlerine göre daha dar alanlıdır?

A) Asit yağmurları
B) Ormansızlaşma
C) Çölleşme
D) İklim değişikliği
E) Ses kirliliği

12. İklim değişikliği, doğal iklim değişikliğine ek olarak, doğrudan ya da dolaylı olarak küresel atmosferin bileşimini bozan insan etkinlikleri sonucunda iklimde oluşan bir değişikliktir.

Aşağıdakilerden hangisi iklim değişikliğine neden olan en temel insan etkinliğidir?

A) Tarım alanlarının yerleşmeye ve ulaşıma açılması
B) Sanayileşme ile birlikte yoğun fosil yakıt kullanımı
C) Mera alanlarında hayvancılık faaliyetinin aşırı yapılması
D) Kıyı alanlarının turizme açılması
E) Güneş enerjisinden elektrik üretiminin yaygınlaşması

1. Doğal kaynakların yeryüzünde dağılışı dengeli olmadığı gibi bu kaynakların kullanım biçimi de ülkelerin ekonomik yapılarına göre değişmektedir. Örneğin Brezilya'da ormanlar büyük ölçüde tahrip edilirken, Finlandiya'da kullanılan her ağacın yerine yenisi dikilmektedir.

Buna göre doğal kaynağın etkili ve sürdürülebilir bir şekilde kullanılması ülkelerin,

I. nüfus miktarı,

II. gelişmişlik düzeyi,

III. doğal kaynak potansiyeli

özelliklerinden hangilerine göre değişmektedir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

2. Küresel çevre sorunları içerisinde nükleer kirlenmenin rolü büyüktür. İkinci Dünya Savaşı yıllarında Japonya'ya atılan atom bombalarının ve Çernobil felaketinin etkileri küresel çapta hâlâ devam ederken bu sorunlara bir de Fukuşima nükleer santrali kazası eklenmiştir. Günümüzde nükleer enerji hâlâ birçok ülke tarafından kullanılmaktadır. Ancak atıkların depolanması sorununa küresel çapta kalıcı bir çözüm getirilememiştir.

Verilenlerden,

I. nükleer kirlenmenin etkisinin dünya çapında ve uzun süreli olduğuna

II. nükleer enerjinin dünya enerji üretiminde ilk sırada olduğuna

III. nükleer atıklara karşı kesin bir önlem geliştirilemediğine

gibi çıkarımlardan hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

3. Doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı için geleneksel yöntemlerin yerine modern yöntemler kullanılmalıdır. Örneğin, tarımda yağmurlama ve damla sulama yöntemi kullanılması gerekmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi modern sulama yönteminin yararları arasında yer almaz?

A) Su israfı önlenmiş olur.

B) Daha az su ile daha fazla alan sulanmış olur.

C) Toprakta tuzlanma sorunu azalır.

D) Topraktaki verim artar.

E) Toprağın gübre ihtiyacı karşılanır.

4. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından yayınlanmış bir araştırmaya göre, dünya üzerinde havası en kirli 12 şehirden 11'i Hindistan'da yer almaktadır. Yapılan bir başka araştırma ise Hindistan'ın başkenti Yeni Delhi havasında bulunan çapları 2.5 mikrona kadar ulaşan partiküllerin astım, yüksek tansiyon ve akciğer kanseri gibi hastalıklara neden olduğu bilinmektedir.

Yeni Delhi'de yapılacak aşağıdaki uygulamalardan hangisi bu soruna çözüm olarak gösterilmez?

A) Kömür madenine dayalı enerji üretiminin artırılması

B) Ormanların tahrip edilmesinin önlenmesi

C) Toplu taşıma sistemlerinin özendirilmesi

D) Çevre ile ilgili biliçlendirme çalışmalarının arttırılması

E) Alternatif enerji kaynakları kullanımının artırılması

5. Eski Sovyetler Birliği'nin, 1960 -1990 yılları arasında Orta Asya'da pamuk üretimini artırma politikası sonun başlangıcı olmuştur. Bu dönemde su tüketimi üç kat sulamaya, açılan alanlar ise üç kattan daha fazla artarak 8,11 milyon hektara ulaştı. Aral Gölü'ne ulaşan suyun azalması sonucu göl seviyesi yılda 1,5 - 2 metre düşmeye başladı.

Aral Gölü'ndeki değişimi engellemek için,

I. gölü besleyen nehirler üzerine barajlar yapılması

II. gölü besleyen suların daha az kullanılması

III. göl çevresinde pamuk üretiminin artırılması

IV. insanların çevre konusunda bilinçlendirilmesi

çalışmalardan hangileri yapılmalıdır?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV D) I, II ve III E) II, III ve IV

6. Caretta carettalar nesli tükenmekte olan nadir canlılardan ve dünyanın sadece belirli yerlerinde yumurtlayabiliyorlar. Ancak sahillerdeki çevre kirliliği, tehlikeli atıklar, gürültü ve kaçak kum çıkarımı bu canlılar için tehlike oluşturuyor.

Verilenlere göre caretta carettaların yumurtlama alanlarındaki tehlikenin asıl kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) İklim koşulları B) Dalga ve akıntılar C) Beşeri faaliyetler D) Balıkçıl kuşlar E) Diğer deniz canlıları

7. Doğal kaynaklar kullanılırken ekosistemin dengesini bozmayacak ve kendi kendini yenilemesine izin verecek şekilde hareket edilmesi, dünyanın mevcut kaynaklarının korunması ve gelecek nesillere aktarılmasına sürdürülebilir kaynak kullanımı denir.

Buna göre aşağıdaki uygulamalardan hangisi doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımına örnek olarak gösterilemez?

A) Atıkların birtakım işlemlerden geçirilip geri dönüştürülmesi

B) Erozyon riski olan toprakların ağaçlandırılarak riskin azaltılması

C) Fosil yakıt kullanımının sınırlandırılarak yenilenebilir kaynaklara yönelinmesi

D) Şartlar dahilinde kendini yenileyebilen kaynakların sınırsızca kullanılması

E) Bazı canlı türleri için belirli dönemlerde av yasağı uygulanması

8. Atmosferdeki karbondioksit (CO_2) miktarı 2016 yılında 3 mg/L artarak 405,1 mg/L civarına çıktı. Sanayi Devrimi'nden önceki 10 000 yıl boyunca atmosferde bulunan karbondioksit miktarı 280 mg/L civarındaydı. Sanayileşme ve insan etkinlikleri sonucu atmosfere salınan karbondioksit miktarı günden güne artarak günümüzde 400 mg/L'nin üzerine çıktı. Karbondioksit bir sera gazı olduğu için bu durum Dünya'nın ortalama yüzey sıcaklığının artmasına (küresel ısınmaya) sebep olmaktadır. Geçtiğimiz beş yılda atmosferdeki ortalama karbondioksit miktarı her yıl en az 2 mg/L artarak rekor hıza ulaştı. Örneğin son Buz Çağı sona ererken atmosferdeki karbondioksit miktarının artış hızı bugünkünün sadece yüzde biri kadardı.

Verilenlerden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Sanayileşmenin atmosferdeki CO_2 dengesini bozduğu

B) CO_2 salımının bu hızla devam etmesi durumunda buzul çağının yaşanacağı

C) Günümüzde CO_2 miktarı artış hızının Sanayi Devrimi öncesine göre fazla olduğu

D) CO_2 artışının küresel ısınmaya neden olduğu

E) İnsan faaliyetlerinin karbondioksit artışına neden olduğu

9. Ali Öğretmen ülkelerin çevre sorunlarına yaklaşımlarıyla ilgili aşağıdaki örnekleri vermiştir.

- Kosta Rika 1996 yılı itibariyle ormanların yağmalanmasına yasak getirmiştir.
- Evsel atıkları enerji elde etmek için değerlendiren İsveç, bu amaçla başka ülkelerin çöpünü de ithal etmektedir.
- Zimbabve nesli tükenme tehlikesi altında olan beyaz gergedan, timsah ve vahşi kediler gibi türlerin son yaşam alanlarını koruma altına almıştır.

Verilen örneklerden hareketle;

I. İsveç sürdürülebilir bir çevre için geri dönüşüme önem vermiştir.

II. Zimbabve biyoçeşitliliğin devamlılığına yönelik yaban hayatı koruma politikası geliştirmiştir.

III. Kosta Rika ekolojik açık sorununu görerek ormanlarını koruma altına almıştır.

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

10. Tarım, sanayi, turizm ve ulaşım gibi faaliyetlerde yer seçimi ve uygun arazi kullanımı gerek çevre sorunlarının önlenmesi gerekse sürdürülebilir kalkınma açısından son derece önemlidir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi arazilerin doğru kullanımına örnek olabilir?

A) Hâkim rüzgâr yönü kuzey olan kentin kuzeyine organize sanayi bölgesi kurulması

B) Tarımsal üretimi artırmak amacıyla çayır ve mera alanlarının tarım alanına dönüştürülmesi

C) Alüvyal tabanlı düz arazilere sanayi tesislerinin kurulması

D) Yaylaların mera hayvancılığı ve ekolojik turizmde kullanılması

E) Kuru dere yataklarının yerleşme alanı olarak kullanılması

11. Dünyadaki enerji kaynaklarının hızla tükenmesine rağmen insanların büyük bölümü üzerine düşen görevlerin farkında değildir. Halbuki belli kurallara uyulduğu takdirde enerji tüketimi en az düzeye indirgenebilir.

Aşağıda verilenlerden hangisi enerji tüketimini azaltmaya yönelik değildir?

A) Elektrik tüketimi az olan ampuller seçmek

B) Kısa mesafelerde ulaşım için araç kullanmak

C) Kullanılmayan elektrikli eşyaların fişini prizden çekmek

D) Çamaşır ve bulaşıkları düşük ısıda ve kısa programlarda yıkamaya özen göstermek

E) Kapı altı, pencere kenarları gibi soğuk hava giren yerleri tespit edip, çeşitli yalıtım sistemleri ile kapatmak

2018 AYT

1. Sanayi Devrimi'nden günümüze kadar olan süreçte fosil yakıtların tüketimindeki artış, doğal çevrede büyük bozulmalara neden olmuştur. Fosil yakıtların kullanımına bağlı olarak ortaya çıkan önemli çevre sorunlarının küresel ölçekte fark edilmesi ile1970'li yıllardan itibaren doğa koruma bilinci daha sistemli olarak gelişmiş ve çevrenin korunması konusunda bazı önlemler alınmaya başlanmıştır.

Bu önlemlere,

- fabrika bacalarına filtre takılması
- doğal gaz kullanımının yaygınlaştırılması
- alternatif enerji kaynakları kullanımının artırılması

örnekleri verilebilir.

Bu önlemler, aşağıdaki çevre sorunlarından hangisinin azaltılmasına daha fazla katkı sağlamıştır?

A) Su kirliliği B) Hava kirliliği C) Gürültü kirliliği D) Toprak kirliliği E) Radyoaktif kirlilik

2019 AYT

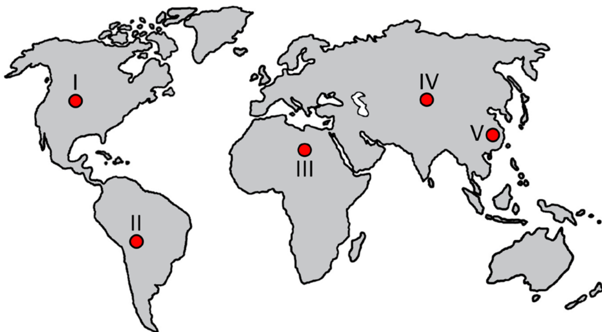
2. Atıkların bazı işlemlerden sonra ikincil ham madde özelliği kazanması geri dönüşüm olarak adlandırılmaktadır. Geri dönüşüm sürecinin sağladığı pek çok yarar vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu yararlardan biri değildir?

A) Çevre kirliliğinin azalması
B) Doğal kaynakların korunması
C) Enerji tasarrufu sağlanması
D) Ekonomik katkı sağlanması
E) Yeni doğal kaynak üretilmesi

2019 AYT

3. Aşağıdaki haritada bazı yerler numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu yerlerin hangisinde, sanayide fosil yakıt tüketimine bağlı hava kirliliği yaygın olarak görülür?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2020 AYT

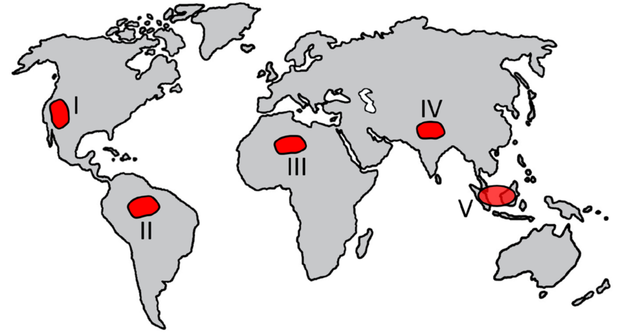
4. İnsan ihtiyaçları doğrultusunda kullanılan doğal kaynakların miktarı ve çeşidi sürekli artmaktadır. Bu kaynakların kullanılması sonucu ortaya çıkan atıkların bir kısmının geri dönüştürülmesi çeşitli yararlar sağlamaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu yararlardan biri değildir?

A) Çevreye verilen zararın azaltılması
B) Doğal kaynak kullanımının azaltılması
C) Enerji tasarrufunun sağlanması
D) Ülke ekonomisine olan katkının artması
E) Atık depolama alanlarının sayıca artması

2020 AYT

5. Dünya ormanlarındaki aşırı tahribat orman alanlarının daralmasına ve buna bağlı olarak çeşitli çevre sorunlarının ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Bu durum, haritada numaralandırılan alanların hangilerinde daha fazla görülmektedir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve V D) III ve IV E) IV ve V

2021 AYT

6. Sülfür ve azot oksit gibi kimyasal maddelerin atmosferde su buharı ile birleşerek aside dönüşmesi ve bu asidin yağış olarak yeryüzüne inmesi asit yağışları olarak adlandırılmaktadır.

Bu yağışların etkili olduğu alanlarda;

I. kimyasal ve biyolojik özelliklerinin bozulması nedeniyle topraktaki verimin düşmesi,
II. akarsu ve göl sularının pH değeri değiştiği için su ekosistemlerinin olumsuz etkilenmesi,
III. akarsu, göl ve yer altı sularına ait rezervlerin önemli oranda azalması

sorunlarından hangileri görülebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

2021 AYT

7. I. Meralarda planlamaya dayalı dönüşümlü otlatma yapılması

II. Tarım arazilerinin yerleşim alanına dönüştürülmesi

III. Ormanlık arazilerde gençleştirme için bazı ağaçların kesilmesi

IV. Sulak alanların kurutularak tarıma açılması

Yukarıdaki uygulamalardan hangileri arazi potansiyeline uygun olmayan yanlış arazi kullanım uygulamalarına örnek gösterilebilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

8. Çevre politikaları çevre sorunlarının çözümüne yönelik olarak alınan önlemler ve belirlenen ilkeler bütünüdür. Çevre politikaları; insan sağlığını ve çevreyi korumayı, beşerî ve ekonomik faaliyetlerin doğaya en az zararla yapılabilmesini amaçlar. Çevre politikalarının temelini oluşturan 4 yaklaşım mevcuttur:

- **Kirleten Öder İlkesi:** Çevre kirliliğinin kontrolü için alınan önlemler ile çevreye verilen zararın giderilmesi için yapılan uygulamaların maliyetinin kirleten tarafından karşılanmasıdır.
- **İhtiyat (ileriyi görme) İlkesi:** Çevre sorunlarına neden olabilecek durumları önceden görerek çevre sorunlarını önleme ilkesidir. Ekosistemleri korumak için uygun tedbirlerin alınıp çevre sorunlarına yol açacak faaliyetlerin engellenmesidir. Türkiye'de geniş çaplı etkileri olabilecek ekonomik faaliyetlerin yer seçimi öncesinde hazırlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) raporu bu uygulamaya örnektir.
- **Önleme İlkesi:** Somut bir tehlike karşısında kirliliğin önlenmesidir. Belirginleşen bir çevresel zararın oluşmadan engelenmesidir.
- **İş Birliği İlkesi:** Çevre politikaları; çevre sorunlarının sınırları aşan küresel etkileri nedeniyle ülkeler arasında iş birliği gerektirir

Buna göre, çevre politikalarının genel özellikleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Fabrikalardan çıkan atık suların arıtılarak su kaynaklarına bırakılması önleme ilkesi ile ilgilidir.

B) Fabrikalar çevreye verilen zararın maddi karşılığını verdiklerinde çevreyi kirletebilirler.

C) Yeni bir sanayi tesisinde ortaya çıkacak çevresel etkileri görmek ve önlem almak için bir süre beklenmelidir.

D) Bir ülkede yaşanan nükleer sızıntıyı ortadan kaldırma sorumluluğu sadece o ülkeye aittir.

E) Çevre politikalarının temel amacı insanların yaşam standartını yükseltmektir.

9. Aşağıdaki tabloda "X" ve "Y" ülkelerinde yıllara göre bazı enerji türlerinin toplam enerji üretimindeki (%) payları verilmiştir.

Yıllar	Ülkeler	Termik enerji	Nükleer enerji	Hidroelektrik enerji	Alternatif enerji	Diğer
1965	X	%65	%7	%25	%2	%1
	Y	%52	%0	%45	%2,5	%0,5
1985	X	%40	%25	%20	%13	%2
	Y	%55	%0	%40	%4	%1
2005	X	%15	%35	%20	%29	%1
	Y	%60	%15	%20	%4	%1
2020	X	%5	%25	%15	%50	%5
	Y	%50	%25	%20	%3	%2

Hızlı nüfus artışı, teknolojideki gelişmeler, sanayileşme faaliyetleri ülkelerin enerji ihtiyacını arttırmış, bu ihtiyacın giderilmesi için kurulan sanayi tesislerinden açığa çıkan atıklar büyük çevre sorunlarına neden olmuştur.

Buna göre "X" ve "Y" ülkeleri için;

I. "X" ülkesinde yıllar içinde çevre kirliliğine duyarlı bir enerji üretimi hâkim olmuştur.

II. "Y" ülkesinde termik enerji payının fazla olması hava kirliliğini artırmıştır.

III. "Y" ülkesi "X" ülkesine göre daha fazla enerji üretimi ve tüketimi yapmaktadır.

yargılardan hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

10. Doğal kaynakların tükenmeden gelecek nesillere bırakılabilmesi için daha verimli kullanılması gerekmektedir.Bunun için, yapılan ekonomik faaliyetlerde modern yöntemler kullanılmalıdır.

Bu yöntemlere örnek olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilir?

A) Damla sulama sistemleri B) Ekstansif tarım metodları C) Açık ocak madenciliği D) Açık mera hayvancılığı E) Tarımda nadas yöntemi

11. Aydın'ın birçok köyünde, kullanıldıktan sonra yıl boyunca biriktirilen bitkisel atık yağlar sabuna dönüştürülüyor. Toplanan yağlar suda kaynatıldıktan sonra kostikle karıştırılıp tekrar kaynatıldıktan sonra kalıplara dökülüp kurumaya bırakılıyor.

Atık yağlardan sabun yapılması;

I. su kirliliği,

II. hava kirliliği,

III. toprak kirliliği

çevre sorunlarından hangilerinin önlenmesine daha fazla katkı sağlar?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

1. Şehir alanlarında sürdürülebilirliğe yönelik yapabilecek birçok uygulama bulunmaktadır.

Aşağıda verilenlerden hangisi bu uygulamalar arasında yer almaz?

A) Şehir merkezlerinde yeşil alanların oluşturulması

B) Toplu taşımanın aktif ulaşım sistemine entegre edilmesi

C) Ekonominin yenilenemeyen kaynaklara dayandırılması

D) Şehir ısı adalarının oluşmasını engelleyici yerleşmelerin kurulması

E) Elektrikli araç teknolojisinin geliştirilmesi

2. Geri dönüşüm, atıkların birtakım işlemlerden geçirildikten sonra ikinci bir ham madde özelliği kazanmasını sağlamaktır.

Aşağıda verilenlerden hangisi geri dönüşümün faydaları arasında gösterilemez?

A) Doğal kaynaklar korunur.

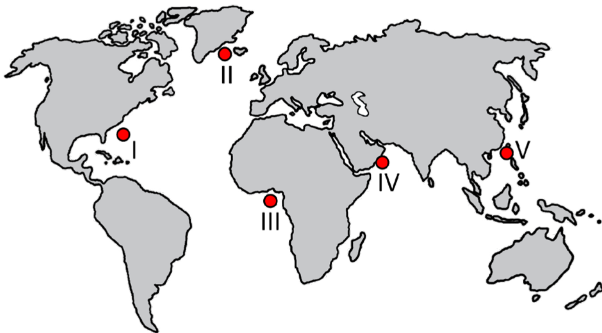
B) Karbon salımı azalır.

C) Yer altı rezervleri artar.

D) Ekonomiye katkı sağlar.

E) Enerji tasarrufu sağlanır.

3. Dünya'daki su kaynaklarında kirlenme sorunu gün geçtikçe artmaktadır. Petrolün deniz yolu ile taşınması esnasında yaşanan kazalar bu kirliliği daha da artırmaktadır.

Haritada işaretlenen yerlerden hangisinde bu nedenle oluşan kirlenme daha azdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. **Aşağıdakilerden hangisi çevrenin sürdürülebilir kullanımından beklenen hedefler arasında yer almaz?**

A) Tarım arazilerinde makineleşmenin artması

B) Zehirli atıkların bertaraf edilmesi

C) Şehirlerin sağlıklı ve daha yaşanabilir olması

D) Küresel iklim değişimine bağlı etkilerin azaltılması

E) Canlılar için sağlıklı, temiz havanın sağlanması

5. Gürültü kirliliği; insanların işitme ve algılama gücünü olumsuz etkileyen, kişinin psikolojik ve fiziksel dengesini bozarak iş verimini düşürebilen ve çevrenin doğallığını bozan bir sorundur. Bu kirliliğin günümüzde önemli bir sorun hâline gelmesinde hızlı nüfus artışı, şehirleşme, teknolojinin gelişmesi ve sanayileşme etkili olmuştur.

Bu kirliliğin oluşmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha azdır?

A) Havalimanları B) Özel konutlar

C) Sanayi alanları D) Eğlence yerleri

E) Demir yolları

6. İsveç'te 1969'da çıkarılan Çevre Koruma Kanunu'yla sanayi kaynaklı su, hava ve gürültü kirliliğinin önlenmesi için adımlar atılmıştır.

Buna göre,

I. sera gazı salımının artırılması

II. sağlıklı, temiz havanın sağlanması

III. zehirli atıkların bertaraf edilmesi

uygulamalarından hangileri bu kanun ile hedeflenenler arasında yer alır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) II ve III

7. Çevre sorunlarının, giderek büyüdüğü ve küresel boyutta etkilerinin görüldüğü günümüzde hükûmetlerin yanında bireylerin de çevre sorunlarını önlemede rol alması gerekmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu önlemlerden biri değildir?

A) Plastik poşet kullanımının azaltılması

B) Geri dönüşüme önem verilmesi

C) Çöplerin aşırı biriktirilmeden yakılması

D) Meskenlerde ısı yalıtımının yapılması

E) Toplu taşıma kullanımının artırılması

8. Beşerî faaliyetler sonucu sera etkisi yapan gazların atmosferdeki oranlarının hızla artmasıyla gerçekleşen küresel iklim değişikliği, küresel çevre sorunlarının başında yer alır. Karbondioksit, metan, azotoksit, kloroflorokarbon gibi gazlar, yeryüzünden yansıyan ısının atmosfer dışına çıkmasını engelleyerek sera etkisinin artmasına ve dünyanın daha fazla ısınmasına neden olmaktadır.

Haritada işaretlenen yerlerden hangilerindeki beşerî faaliyetler bu çevre sorununun oluşmasına <u>daha fazla</u> neden olmaktadır?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV

D) III ve V E) IV ve V

9. Doğal ve kültürel mirasların korunması yolunda devlet yönetimleri sorumluluk almışsa da doğal ve kültürel miraslara yönelik tehlikeler hâlen devam etmektedir.

Bu miraslara yönelik aşağıdaki tehditlerden hangisi beşerî nedenli <u>değildir</u>?

A) Tarihi eser kaçakçılığı

B) Hava şartları

C) Yasa dışı avlanma

D) Baraj yapımı

E) Madencilik faaliyetleri

10. Güneş enerjisi, temiz ve çevre dostu bir enerji kaynağıdır. Güneş enerjisi; günümüzde konut, sera ve iş yerlerinin ısıtılması, sıcak su temini, tarım ürünlerinin kurutulması, deniz suyundan tatlı su elde edilmesi ve elektrik üretimi gibi alanlarda kullanılmaktadır. Bununla birlikte Güneş enerjisinin bazı olumsuzlukları da söz konusudur.

Aşağıdakilerden hangisi bu olumsuzluklardan biri <u>değildir</u>?

A) Santrallerin maliyetinin fazla olması

B) Güneş ışınımının sabit olmaması

C) Yenilenebilir bir kaynak olması

D) Göçmen kuşlara zarar verebilmesi

E) Geniş alanlara ihtiyaç duyulması

11. Aşağıdaki tabloda çevre kirliliğine ait ifadeler verilmiştir.

	İfadeler
I	Radyoaktif kirliliğin hava, su ve topraktaki etkisi uzun süre devam eder.
II	Trafiğin yoğun olduğu büyük şehirlerde artan taşıt sayısının yol açtığı motor, egzoz ve korna sesleri gürültü kirliliğinin bir nedenidir.
III	Işık kirliliği, hava ve su kirliliğine göre daha fazla zehirleyicidir.

Verilen ifadelerin doğru ya da yanlış olduğu aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) I. Doğru, II. Yanlış, III. Doğru

B) I. Doğru, II. Yanlış, III. Yanlış

C) I. Yanlış, II. Yanlış, III. Doğru

D) I. Doğru, II. Doğru, III. Yanlış

E) I. Yanlış, II. Doğru, III. Doğru

12. İnsanlığın yaşamını sağlamak amacıyla ortaya koyduğu ürün ve süreçler temel amacına hizmet etmesinin yanında bir noktaya kadar doğayla uyum gösterse de, yakın geçmişte doğayla uyumunu bir nebze kaybetmiştir. Bu durumun farkına varılması, bilim ve teknoloji uygulamalarını olması gerektiği gibi gerçekleştirme gayretini artırmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu amaçla yapılan uygulamalardan biri <u>değildir</u>?

A) Yeşil dönüşüm hareketleri

B) Geri dönüşüme dayalı üretim

C) Topraksız tarım yapılması

D) Gelir artışını önceleyen üretim

E) Bazı bitki ve hayvan türlerinin korunması

13. **Aşağıda verilen beşeri etkinliklerin hangisi doğal çevreyi bozarak bir çevre sorununa neden olur?**

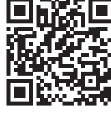
A) Dere yataklarının yerleşime açılması

B) Geri dönüşümün yaygınlaşması

C) Bez torba kullanımının yaygınlaşması

D) Yasal ve bilinçli avlanma

E) Erozyonu önleme çalışmaları

1. Çevre politikalarını belirlemede ve bu yönde karar almada yol gösterici olan bazı ilkeler vardır. Bunlardan biri de; çevresel zararlara neden olan kişilerin sebep oldukları zararlarla mücadelenin bedelini karşılamalarıdır.

Bu ilke aşağıdakilerden hangisidir?

A) İleriyi görme

B) İş Birliği

C) Önleme

D) Kirleten Öder

E) Değerlendirme

2. Genel olarak ekonomik büyüme ile doğal kaynakların korunması arasında bir denge kurulmasını öngören sürdürülebilir kalkınma ilkesi, şimdiki kuşakların ihtiyaçlarının gelecek kuşakların kendi gereksinim ve beklentilerini karşılayabilme yeteneğini tehlikeye düşürmeden karşılanması düşüncesine dayanmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu ilkeye uygun bir çalışmadır?

A) Fosil yakıt kullanımları

B) Ormansızlaştırma

C) Bilinçsiz tarım faaliyetleri

D) Plansız şehirleşme

E) Yenilenebilir enerji kullanımı

3. Su kendini kirleten yabancı maddeleri içindeki bakteriler ve oksijen yardımıyla parçalayıp, zararsız hale getirir. Ancak kirleten madde miktarının, bu doğal mekanizmanın giderebileceği dozdan fazla olması durumunda zamanla büyüyen ve etkisi artan kirletme olayı ortaya çıkmaktadır.

Verilen ifade, aşağıdakilerden hangisi ile <u>daha fazla</u> ilişkilidir?

A) Taşıma kapasitesinin aşılması

B) Yanlış tarım uygulamaları

C) Ekosistemdeki madde döngüleri

D) Su döngüsünün ekosistemdeki yeri

E) İklimsel değişimlerin sulara etkisi

4. Aşağıda bir çevre sorununun etkileri verilmiştir.

- Başta pH olmak üzere suların kullanım değerleri ile sulardaki hayatı olumsuz etkiler.
- Tarihî eserler üzerinde de ciddi tahribata neden olur.
- Kimyasal ve biyolojik özelliklerini etkilediği toprağın asitleşmesine neden olduğundan verimi düşürür.
- Bitkileri, yapraklarında neden olduğu yanma ve birikimler ile olumsuz etkiler.

Bu çevre sorunu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Erozyon

B) Küresel ısınma

C) Kuraklık

D) Asit yağışları

E) Çölleşme

5. Taş kömürü, linyit, petrol, doğal gaz gibi yakıtların kullanımı çevre sorunlarını da beraberinde getirmiştir. Bu faaliyetlerin yanı sıra çevre yönetimiyle ilgili sergilenen yanlış tutumlar ve çevre duyarlılığını dikkate almayan teknoloji seçimleri sonucu ciddi çevre sorunları meydana gelmiştir.

Aşağıda verilenlerden hangisi bu çevre sorunlarının nedenleri arasında <u>gösterilemez</u>?

A) Aşırı nüfus artışı

B) Plansız kentleşme

C) Fosil yakıt kullanımı

D) Biyoçeşitliliğin azalması

E) Sanayileşme

6.
I. Fosil yakıt kullanımının artması
II. Ormanlık alanların genişlemesi
III. Taşıt ve trafik yoğunluğunun fazlalığı
IV. Nüfus yoğunluğunun azalması

İnsan faaliyetlerinden kaynaklı ses ve hava kirliliğinin temel nedenleri sırasıyla yukarıda verilenlerden hangileridir?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) III ve I E) IV ve II

7. Toprak kirliliği; toprağın, yaşayan denge içerisinde normal fiziksel, kimyasal, biyolojik ve jeolojik yapısında doğal kullanılma amaçlarına aykırı düşen değişmelerin ve bozulmaların meydana gelmesidir.

Bu kirliliğin oluşmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

A) Dikey çiftçilik

B) Kimyasal gübreler

C) Bilinçsiz tarım uygulamaları

D) Yoğun tarım faaliyetleri

E) Yanlış sulama yöntemleri

8.
- Tarım ve yerleşme alanlarının genişletilmesi
- Erozyonla kaybedilen toprak miktarının artması
- Akarsuların taşıdığı alüvyonların miktarının artması

Verilenlerin tümü ile aşağıdakilerden hangisi doğrudan ilişkilendirilebilir?

A) Küresel iklim değişikliği

B) Göçlerin hızlanması

C) Ortalama sıcaklıkların artması

D) Nüfusun düzensiz dağılması

E) Orman alanlarının tahribi

9. İklim değişikliği ve küresel ısınmaya karşı uluslararası alanda ortaya konulmuş en önemli ve güncel tepki olan ……………………………………., küresel ısınma ve iklim değişikliği konusunda mücadeleyi sağlamaya yönelik uluslararası tek çerçeve olan Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi içinde imzalanmıştır.

Verilen ifadedeki boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

A) Ramsar Sözleşmesi

B) Kyoto Protokolü

C) Bern Sözleşmesi

D) Habitat Konferansı

E) Stockholm Çevre Bildirgesi

10. **Dünya üzerinde çölleşmenin giderek artmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?**

A) Küresel iklim değişikliği

B) Yanlış arazi kullanımı

C) Ormanların tahrip edilmesi

D) Organik tarımın yapılması

E) Aşırı otlatma faaliyetleri

11. Taşıma kapasitesi, doğal bir ekosistemin, barındırdığı canlılara sağlayabileceği yaşam olanaklarının sınırlarını ifade etmek için kullanılır. Taşıma kapasitesinin üzerine çıkıldığında ekosistemde bozulmalar görülür ve çevre sorunları ortaya çıkar.

Aşağıdakilerden hangisinin fazla kullanılması taşıma kapasitesinin aşılması olarak değerlendirilemez?

A) Meralarda yapılan otlatma

B) Tarımsal faaliyetler

C) Yenilenebilir kaynak kullanımı

D) Atıkların sulara bırakılması

E) Fosil yakıt kullanımı

12. Çevre sorunlarının sınır tanımazlığı, bu sorunların çözümünde çok yönlü bir iş birliği ve eş güdüm ortamını gerekli kılmaktadır.

Buna göre;

I. Ozon tabakasının seyrelmesi

II. Küresel iklim değişikliği

III. Gürültü kirliliği

IV. Toprağın erozyona uğraması

yukarıda verilenlerden hangileri için uluslararası bir iş-birliği daha önemlidir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

13. Dünya nüfusunda yaşanan hızlı artış, gelişen sanayi faaliyetleri, toprağın bilinçsiz kullanımı gibi nedenler tarım arazilerinin giderek azalmasına neden olmaktadır. Bunların yanı sıra meydana gelen erozyon toprağın verimini düşürmektedir. Hızlandırılmış toprak erozyonunun ana nedeni, bitki örtüsünün tahrip edilerek ilgili alanların tarımsal amaçlı kullanılmasıdır.

Verilen ifade aşağıdaki çevre sorunlarından hangisi ile daha fazla ilişkilidir?

A) Su kirliliği

B) Çölleşme

C) Asit yağışları

D) Küresel iklim değişikliği

E) Ozon tabakasının seyrelmesi

1. Avrupa Çevre Ajansı'na ve diğer araştırmalara göre böceklerin özellikle de arıların sayısı azalmaktadır. Avrupa Kırmızı Listesi'ne göre AB'deki arıların yaklaşık %9'u nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıyadır. Avrupa Çevre Ajansı'nın AB'de doğanın durumu raporuna göre tozlayıcıların en önemli yaşam alanları olan otlaklar, çalılık alanlar, bataklıklar, çamur alanları, çayırlıklar ve ormanlar genellikle yeterince korunmamaktadır.

Bu durumun oluşmasında;

I. Meralardaki aşırı otlatma

II. Geri dönüşümün yaygınlaşması

III. Bitki örtüsünün tahrip edilmesi

gibi faktörlerden hangileri etkilidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

2. I. Doğal kaynak yönetimi ve geri dönüşüm stratejilerinin benimsenmesi

II. Ekonomik kalkınmanın çevresel etkenlerden bağımsız olarak düşünülmesi

III. Gelecek nesillerin ihtiyaçlarının dikkate alınması

Doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı için yukarıda verilenlerden hangilerinin yapılması gerekir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

3. Geri dönüşüm, insanların sosyal ve ekonomik faaliyetleri sonucu, kullanım süresi dolmuş ve yeniden değerlendirilme imkânı olan atıkların fiziksel veya kimyasal işlemlere tabi tutularak ikinci bir hammaddeye dönüştürülmesidir.

Aşağıdakilerden hangisi geri dönüşümün aşamalarından biri <u>değildir</u>?

A) Dönüşümü yapılacak atıkların diğer çöplerden ayrı olarak birikmesi sağlanır.

B) Toplanan atıklar cinsine göre sınıflandırılır.

C) Atık maddelerden kullanıma hazır yeni bir ürün oluşturulur.

D) Atık maddeler fiziksel ve kimyasal işlemlerden geçirilir.

E) Atık maddeler insanlardan uzak yerlerde süresiz depolanır.

4. Uluslararası ticaretin büyük bir bölümü deniz yoluyla gerçekleşmektedir. Yoğun deniz yolu güzergâhlarında atıkların artmasına bağlı olarak kirlilik oluşmaktadır.

Buna göre aşağıdaki alanların hangisinde bu nedenle oluşan kirlilik <u>daha azdır</u>?

A) Meksika Körfezi

B) Grönland'ın güneyi

C) Umman Denizi

D) Malakka Boğazı çevresi

E) Akdeniz'in güneyi

5. Çevre sorunlarının, giderek büyüdüğü ve küresel boyutta etkilerinin görüldüğü günümüzde hükûmetlerin yanında bireylerin de çevre sorunlarını önlemede rol alması gerekmektedir. Bu nedenle çevre sorunlarının önlenmesinde bireylere de görevler düşmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu görevler arasında <u>yer almaz</u>?

A) Su ve enerji tasarrufu yapmak

B) Atıkları geri dönüşüm için ayrıştırmak

C) Tek kullanımlık plastik ürünleri tercih etmek

D) Aşırı ve gereksiz tüketimden kaçınmak

E) Çevreye uyumlu teknolojik araçları kullanmak

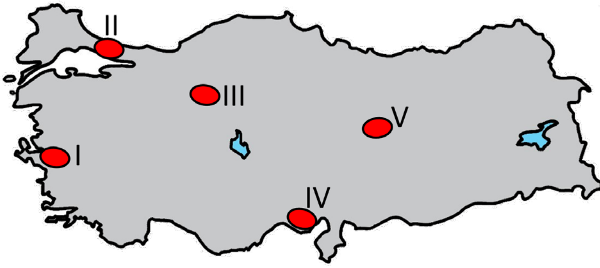
6. Üretimin ekolojik ayak izi, bir ülkeden ya da bir coğrafi bölgeden sağlanan biyolojik kapasitenin kullanımı ile ilgilidir. Bir bölgedeki üretimin ayak izinin o bölgedeki biyolojik kapasiteyi aşması, oradaki doğal kaynakların sürdürülebilir olmayan biçimde kullanıldığını gösterir.

Bu kullanım haritada işaretlenen yerlerin hangisinde <u>daha küçüktür</u>?

A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Nüfus yoğunluğunun ve trafiğin fazla olduğu büyük şehirler gürültü kirliliğinin fazla olarak yaşandığı alanlardır.

Haritada işaretli yerlerden hangisinde bu kirlilik daha azdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Geri dönüşüm sayesinde hem kaynaklar daha verimli kullanılır hem de üretim aşamasında daha az enerji, daha az su tüketilir, daha az ağaç kesilir, daha az karbon salımı gerçekleşir ve ülke ekonomisine katkı sağlanmış olur.

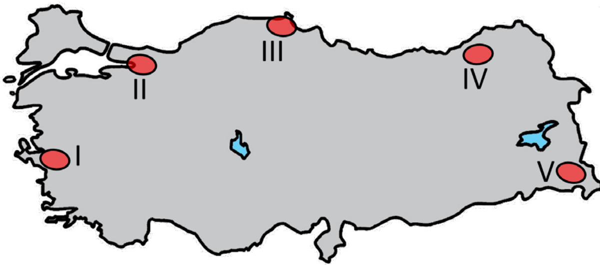
Aşağıda geri dönüşümün aşamaları karışık olarak verilmiştir.

I. Atıkların toplanması
II. Yeni ürün özelliği kazandırılması
III. Atıkların sınıflandırılması
IV. Atıkların işlemden geçirilmesi

Aşamaların doğru sıralaması aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

A) I - II - III - IV B) II - IV - I - III C) I - III - IV - II D) III - IV - I - II E) IV - I - II - III

9. Konutlar ve sanayi tesislerinden çıkan zehirli gazların kış mevsiminde sis ile birleşmesi sonucu oluşan hava kirliliğine Londra tipi hava kirliliği; büyükşehirlerde egzoz gazlarının sis ile birleşmesi sonucu oluşan hava kirliliğine de Los Angeles tipi hava kirliliği denir.

Haritada işaretli alanların hangilerinde her iki hava kirliliği de daha fazladır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve V E) IV ve V

10. Ülkelerin gelişmişlik düzeylerinin farklılığı, mevcut kaynakların kullanımı üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Gelişmiş ülkelerdeki doğaya uyumlu teknoloji, çevreye yönelik yasal düzenlemeler ve toplumda oluşan çevre algısı bu ülkelerde kaynak kullanımına yönelik çevreye ne denli önem verildiğinin açık bir göstergesidir.

Haritada işaretlenen yerlerden hangileri bu ülkeler arasında yer alır?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

11. İnsanoğlu beslenme, barınma gibi temel ihtiyaçlarını karşılamak ve konforlu yaşamak için doğal kaynaklara ihtiyaç duyar. İnsanların tüm beşerî ve ekonomik faaliyetlerinin doğal çevre üzerinde bir maliyeti vardır. Bu maliyet, ekolojik ayak izi kavramıyla ölçülmektedir. Ekolojik ayak izi mal ve hizmetlerin üretilmesi için tüketilen su ve toprak gibi ekolojik kaynakların ölçüsüdür. Bununla birlikte atıkların bertaraf edilmesi için kullanılan kaynakları da kapsar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi ekolojik ayak izini hesaplarken dikkate alınmaz?

A) Hayvancılık faaliyetlerinde kullanılan toplam otlatma alanı
B) Orman ürünleri sanayisi ve yakacak odun üretimi için gerekli olan orman alanı
C) Fosil yakıt kullanımıyla oluşan karbondioksitin tutulması için gerekli orman alanı
D) İnsanların gıda ve hayvan yemi üretmek için kullandıkları toplam tarım alanı
E) İklim ve sıcaklık koşulları bakımından yerleşime uygun alanlar

1. Birleşmiş Milletler tahminlerine göre dünya nüfusunun 2050 yılında 9,8 milyara ulaşması beklenmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi nüfus artışının gelecekte ortaya çıkarabileceği çevre sorunlarının en aza indirilmesi için yapılması gereken uygulamalardan biri değildir?

A) Doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımının yaygınlaşması

B) Alternatif enerji kaynaklarının kullanılması

C) Tarımda kimyasal gübreler kullanılarak verimin artırılması

D) Su kaynaklarının korunması

E) Geri dönüşümün yaygınlaştırılması

2. **Aşağıdakilerden hangisi doğal ve kültürel mirası tehdit eden beşerî unsurlardan birisi değildir?**

A) Kasırgalar

B) Turizm faaliyetleri

C) Kaçak ve aşırı avcılık

D) İnsan kaynaklı yangınlar

E) Kentleşme ve konut yapımı

3. Yaşadığımız çevre sınırsız istek ve ihtiyaçlarımız için gelecekte yetersiz kalacaktır. Çevreye zarar vermemek, çevreyi korumak ve sürdürülebilirliğini sağlamak için çevre bilinci geliştirmek önemlidir.

Aşağıdakilerden hangisi çevre bilincini artırıcı çalışmalardandır?

A) Belirlenmiş açık çöp depolama alanları oluşturmak

B) Kanalizasyon atıklarını yakınındaki su kaynağına boşaltmak

C) Uygulamalı eğitimlerle farkındalık oluşturmak

D) Sanayi tesislerinin sayısını artırmak

E) Orman alanlarını tarlaya çevirmek

4. Gezegenimizde toprakların önemli bir bölümü 150 yılda erozyon sonucunda kaybedilmiştir.

Buna göre,

I. ham madde ihtiyacı için ormanları kesmek

II. meralık alanların aşırı kullanımı

III. yağış miktarının yetersiz olması

IV. bitki örtüsünün zayıf olması

gibi faaliyetlerden hangileri erozyonun etkisini artıran insan uygulamaları arasında gösterilir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) II ve III

E) III ve IV

5. Sulak alanlar, yeryüzünün zengin ve üretken ekosistemlerindendir. Bu alanlar yöre insanlarına ve ülkenin geneline hizmet veren doğal sistemlerdir. Bu sebeple sulak alanların korunması için uluslararası sözleşmeler imzalanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu sözleşmelerden biridir?

A) Kyoto Protokolü

B) Viyana Sözleşmesi

C) Paris Sözleşmesi

D) Ramsar Sözleşmesi

E) Montreal Protokolü

6. **Atıklarını akarsu ve göllere bırakan fabrikalara verilen suların temizlenmesi cezası çevre politikalarının aşağıdaki ilkelerinden hangisine örnektir?**

A) İhtiyat B) Önleme C) İş birliği

D) Kirleten öder E) Geri dönüşüm

7. Dünya çapında biyolojik çeşitliliği ve nesli tehlikede olan türleri korumak için çalışmalar yapan bir kişi aşağıdaki kuruluşlardan hangisiyle daha fazla iş birliği halinde olur?

A) Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Örgütü

B) Avrupa Çevre Ajansı

C) Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı

D) Türkiye Çevre Eğitim Vakfı

E) Uluslararası Doğayı Koruma Birliği

8. Aşağıdakilerden hangisi doğaya diğerlerinden daha az zarar vermektedir?

A) Termik santrallerde fosil yakıtların kullanılması

B) Şehirlerin genişlemesi sonucu sokak aydınlatmalarının artış göstermesi

C) Tarımda bilinçsiz ilaç kullanımı

D) Sanayi atıkların deniz ve akarsulara bırakılması

E) Nükleer denemeler ile nükleer santral kazaları sonucu çevreye gazların yayılması

9. Enerji kaynakları, yenilenebilir ve yenilenemeyen enerji kaynakları olmak üzere ikiye ayrılabilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yenilenebilir enerji kaynaklarından değildir?

A) Rüzgâr enerjisi

B) Jeotermal enerji

C) Güneş enerjisi

D) Hidrolik enerji

E) Nükleer enerji

10. Aşağıda verilen uluslararası sözleşme, antlaşma ve bildirgelerden hangisi, çevre ile ilgili fosil yakıt tüketiminin aşamalı olarak azaltılmasını ve küresel ısınmanın engellenmesini daha fazla hedeflemektedir?

A) Kyoto Protokolü - Paris Antlaşması

B) Montreal Protokolü - CITES Sözleşmesi

C) Ramsar Sözleşmesi - Rio Çevre Bildirgesi

D) Stockholm Çevre Bildirgesi - Kyoto Protokolü

E) Paris Antlaşması - Ramsar Sözleşmesi

11.
- Endonezya, son yıllarda uyguladığı politikalar sonucu sahip olduğu orman varlığının büyük bölümünü kaybetmiştir.Çıkarcı ve bilinçsiz tutum nedeniyle ülkede sadece 2012'de 8400 km^2 lik ormanlık alan yok edilmiştir. Yok olan bu alanlar, ağırlıklı olarak palm yağı üretilen tarlalara dönüştürülmektedir. Endonezya dünya genelindeki memeli hayvanların yaklaşık %12'sine bitkilerin de %10'una ev sahipliği yapmaktadır. Bu hayvan ve bitkilerin önemli bir kısmını ya endemik ya da nesli tükenmekte olan türler oluşturmaktadır. Ormanların tahrip edilmesi sonucunda biyoçeşitliliğin azaldığı görülmektedir.
- İsrail, Ölü Deniz'in güneyinde Ürdün sınırı boyunca su kaynaklarının oldukça sınırlı olduğu Arava Çölü'nde kurduğu modern tarım çiftlikleriyle bölgeyi adeta bir vahaya çevirmiş durumdadır. 30 bin dönümlük alana kurulu 7 çiftlikte İsrail'in toplam sebze meyve ihracatının yaklaşık %66'sı gerçekleştirilmektedir. Tarım faaliyetlerine uygun olmayan toprak ve iklim koşullarına rağmen geliştirilen yöntemlerle toprağın sadece üst kısmındaki 30 santimetrelik alandaekim yapılabilmektedir. Bununla birlikte kurulan güneş panelleri sayesinde üretilen elektrik enerjisi ile tuzlu sular arıtılarak tarımda kullanılmaktadır.
- İsveç'in toplam yüz ölçümünün %52'si ormanlarla kaplıdır.Özellikle kereste, kâğıt hamuru ve kâğıt sanayi sektöründe dünyada önemli bir konuma sahip olan İsveç'in toplam ihracatının %12'si ormancılık sektörüne aittir. Dünya orman ürünleri ihracatının %10'unu gerçekleştirmektedir. Ormancılık politikalarının iki ana unsurunu sürdürülebilir üretim ile biyoçeşitliliğin korunması oluşturmaktadır. Bu bakımdan kesim yapılmış yerlerin tekrar ağaçlandırılmasının yanı sıra meşe, kayın, gürgen vb. geniş yapraklı değerli ağaçların korunmasına dair maddeler İsveç Ormancılık Kanunu'nda oldukça önemli bir yere sahiptir.
- Türkiye'nin önemli doğal kaynaklarından biri olan Konya Ovası, doğal faktörlerin yanı sıra arazinin yanlış kullanımı ile karşı karşıyadır. Örneğin bölgedeki yer altı sularının aşırı kullanımı sonucunda tarım alanları çoraklaşmakta ve yer altındaki boşlukların üstünde bulunan toprağın çökmesiyle obruklar oluşmaktadır.

Buna göre verilen ülkelerden hangilerinin doğal kaynak kullanımında sürdürülebilir politika uyguladığı söylenebilir?

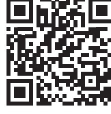
A) Endonezya - Türkiye

B) Türkiye - İsrail

C) Endonezya - İsveç

D) İsveç - İsrail

E) Endonezya - İsrail

1. Kyoto Protokolü ile Paris İklim Antlaşması'nın ortak amacı, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çevre Sözleşmesi çerçevesinde sera gazlarının salımını azaltarak küresel iklim değişiminin olumsuz etkilerini önlemektir.

Buna göre,

I. fabrika bacalarına filtre takılması,
II. meraların yerleşim alanlarına dönüştürülmesi,
III. fosil yakıtlar yerine alternatif enerji kaynaklarının kullanılması

faaliyetlerinden hangileri bu çerçeveye uygun çalışmalardır?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) II ve III

2. Sultan Sazlığı, 1950'li yıllarda sıtma ile mücadele için başlatılan kurutma çalışmaları, yanlış tarım ve sulama politikaları nedeniyle tamamen kuruma aşamasına gelmişti. Fakat sulak alanların korunmasına yönelik uluslararası mutabakat kapsamında çalışmalar başlatılmış, 2011 yılında Zamantı Irmağı'ndan bir kısım suyu Sultan Sazlığı'na aktarılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda hem Türkiye hem de Kuzey Yarım Küre ekosistemi açısından önemli bir yer olan Sultan Sazlığı yeniden eski günlerine kavuşmaya başlamış ve uzun yıllardan sonra tekrar çok sayıda flamingo Sultan Sazlığı'na gelmiştir.

Buna göre Sultan Sazlığı koruma çalışmaları aşağıdaki sözleşmelerden hangisi ile ilgilidir?

A) Montreal Ozon Tabakası Koruma Protokolü
B) Birleşmiş Milletler Habitat Kentleşme Konferansı
C) Birleşmiş Milletler Rio Çevre Zirvesi
D) Ramsar Sulak Alan Koruma Sözleşmesi
E) Kyoto Küresel İklim Değişimi Protokolü

3. Dünya mirasında doğa ve insan kaynaklı tehditlerden dolayı geçmişten günümüze büyük kayıplar söz konusudur.

Aşağıdakilerden hangisi doğal ve kültürel miraslara yönelik tehdit <u>oluşturmaz</u>?

A) Baraj yapımının artması
B) Ekosistemlerin genişlemesi
C) Yasa dışı avlanma faaliyetleri
D) Asit yağmurları
E) Sel ve taşkın

4. Doğal ve beşeri mirasların yok olması, zarar görmesi mevcut yasalara rağmen, devam etmektedir. Bu risklerden biri de savaşlardır. Bölgesel ya da küresel ölçekteki savaşlar bu değerlerin zarar görmesinde en büyük tehdittir.

Dünya mirası listesinde yer alan aşağıdaki değerlerden hangisi bu sebeple yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır?

A) Yellowstone Milli Parkı (ABD)
B) Altamira Mağarası (İspanya)
C) Palmira Antik Kenti (Suriye)
D) Orhun Yazıtları (Moğolistan)
E) Los Glaciares Milli Parkı (Arjantin)

5. UNESCO 17. Genel Konferansı, 17 Ekim-21 Kasım 1972 tarihleri arasında Paris'te toplanmış ve 16 Kasım 1972 tarihinde UNESCO Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair 16.03.1983 tarihinde taraf olmuştur. Sözleşmenin amacı insanlığın ortak doğal ve kültürel mirasının korunması ve gelecek kuşaklara aktarılmasıdır. Bu sözleşme ile devlet yönetimlerine sorumluluk verilmişse de doğal ve kültürel miraslara yönelik tehlikeler ve tehditler devam etmektedir.

Kültürel ve doğal mirasa yönelik aşağıdaki tehditlerden hangisinde insanların dolaylı etkisi vardır?

A) Taşıma kapasitesi üzerinde turist gelmesi
B) Asit yağmurlarının tarihî eserleri aşındırması
C) Baraj yapımı
D) Tarihî eser kaçakçılığı
E) Yasa dışı avlanma

6. İlk olarak İskandinav ülkesi olan Finlandiya'nın uyguladığı karbon vergisi, üretim sonucu yayılan karbondioksit gazlarının çevrede oluşturduğu zararların azaltılması veya bertaraf edilmesi için uygulanan piyasa temelli bir araçtır.

Buna göre, karbon vergisi uygulamasının temel amaçları arasında aşağıdakilerden hangisi <u>yer almaz</u>?

A) Üretim teknolojilerinin çevreci bakış açısıyla geliştirmesi
B) Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının artması
C) Kaynakların daha verimli kullanılması
D) Sanayide çalışanların istihdamının artırılması
E) Karbondioksit salımı fazla olan kaynakların azaltılması

7. Yeşil Başkent Ödülü, kentlerdeki yaşam alanlarını ve genel olarak çevreyi iyileştirmek amacıyla Avrupa Komisyonu tarafından her yıl bir kente verilecek şekilde planlanmıştır. İlk Avrupa Yeşil Başkent Ödülü 2010 yılında İsveç'in başkenti Stockholm kentine verilmiştir. Çevre bilinci ve atık yönetimi konusunda dünyanın önde gelen ülkelerinden biri olan İsveç'te neredeyse atıkların yarısı geri dönüştürülüyor ve bu şekilde elektrik ve ısı enerjisi üretiliyor. Bu ısı,hanelerin merkezi sistemle ısıtılmasını sağlıyor. Bu da fosil yakıtlarının kullanımını en aza indiriyor. Bu sayede çevre ve hava kirliliği en aza indirilmiştir. Dünyada hava kirliliğinden dolayı en az insan kaybı İsveç'te görülmektedir.

Verilen metinde aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Stokholm 2010 Yeşil Başkent ödülünü almıştır .

B) İsveç'te atıkların neredeyse yarısı geri dönüştürülmektedir .

C) Atıkların dönüştürülmesi sonucunda ülkede ısı ve elektrik enerjisi üretilmektedir.

D) İsveç'te fosil yakıtlar sadece otomobillerde kullanılmaktadır.

E) Dünyada hava kirliliğinden dolayı en az insan kaybı İsveç'te yaşanmaktadır.

8. Çevre sorunlarının boyutlarının büyük, etkilerinin geniş olması ve sonuçlarının tüm ülkeleri ilgilendirmesi, çevre sorunlarını küresel sorunlara dönüştürmüştür. Çevre kirliliği konusunda uygulanacak politikaların küresel olması, bu politikaların başarı şanslarını azaltmaktadır. Buna en iyi örnek küresel ısınma problemidir.

Çevre sorunları ile mücadelede küresel politikaların başarısının azalmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ülkelerin kalkınmaya öncelik vermesi

B) Çevre kirliliğinin kaynağının belirlenememesi

C) Çevre sorunlarının önlenemez hâle gelmesi

D) Ülkelerin doğal kaynaklarının tükenmesi

E) Dünya nüfusunun hızla artması

9. İnsanların çevre ve doğal kaynakları aşırı kullanmaları çevreye ciddi zararlar vermektedir. Önceleri, doğanın kendini yenileme niteliği sayesinde oluşan kirliliğin ortadan kalkacağı düşünülmüştür. Ancak kirlilik giderek çok artmış ve çevrenin kendini yenileyerek kirliliği yok edebilmesi mümkün olmamıştır. Bunların neticesinde ekolojik denge bozulmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi ekolojik dengenin korunması adına yapılabilecekler arasında yer almaz?

A) Fosil yakıt kullanımının azaltılması

B) Bireylerde çevre bilinçinin oluşturulması

C) Geri dönüşüm stratejilerinin geliştirilmesi

D) Yer altı kaynakları rezervlerinin artırılması

E) Küresel anlamda çevreci işbirliğinin artırılması

10. İklim değişikliği ve küresel ısınma bütün dünya ülkelerini ilgilendirmektedir. Tek başına bir ülkenin mücadele edemeyeceği nitelikte uluslararası bir sorundur. Kirlilik, iklim değişikliği ve küresel ısınma gibi uluslararası çevre sorunları ve oluşturduğu negatif etkileri önlemek için küresel ölçekte önlemler alınması gerekmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi, verilen açıklamaya bağlı oluşturulmuş bir örgüt değildir?

A) Uluslararası Doğayı Koruma Birliği

B) Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü

C) Doğal Hayatı Koruma Vakfı

D) Avrupa Çevre Ajansı

E) Greenpeace

11. Çevre sorunları dünyada bir anda oluşmamaktadır. İlk başlarda doğanın kendini yenileme gücü sayesinde insan etkisi ile doğal çevrede oluşabilecek çevre kirliliğinin olumsuz sonuçları fazla hissedilmemiştir. Ancak zamanla kirlenmenin birikmesi, çeşitlenmesi çevre sorunlarının oluşmasına hatta küresel boyutlara ulaşmasına neden olmuştur.

Yukarıdaki bilgiye göre çevre sorunlarının oluşmasındaki temel etken aşağıdakilerden hangisi ile gerçekleşmiştir?

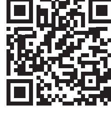
A) Doğal çevrenin sınırlarının aşılması

B) Tarımda makine kullanımının artması

C) Doğal ve beşeri nedenli afetlerin artması

D) Organize sanayi bölgelerinin çoğalması

E) Kaynak rezervlerinin korunması

2018 AYT

1. Günümüzde çevre sorunlarının küresel boyutlara ulaşması, bütün ülkelerin ortak kararlar alıp bunları uygulamasını zorunlu hâle getirmiştir. Ancak birtakım kaygılar sebebiyle bu kararlar bazı ülkeler tarafından gözardı edilip hâlen çevreye zarar veren faaliyetlerini sürdürmelerine neden olmaktadır. Dünyadaki kimi çevre örgütleri de, bu ülkelerin tutumlarına karşı şiddet içermeyen eylemler yapmaktadır.

Çevre örgütlerinin bu faaliyetlerinin temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çevre sorunlarına yol açan faaliyetleri engellemek

B) Toplumu çevre sorunlarına karşı bilinçlendirmek

C) Ülkelerin çevre konusunda politika üretmelerini sağlamak

D) Uluslararası düzeyde çevresel iş birliğine öncülük etmek

E) Doğal kaynakların daha verimli kullanılmasını sağlamak

2019 AYT

2. Günümüzde doğal ve kültürel miraslara yönelik tehlikeler devam etmektedir. Her ne kadar doğal ve kültürel mirasların korunmasında devlet yönetimleri sorumluluklarını yerine getirmeye çalışsa da zaman zaman bazı tehditler ortaya çıkmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu tehditlerden biri <u>değildir</u>?

A) Tarihî miras alanlarının millî park hâline getirilmesi

B) Doğal ve kültürel miras alanlarındaki madencilik faaliyetleri

C) Sel, kaya düşmesi ve yangın gibi afetlerin tarihî eserlere zarar vermesi

D) Bazı endemik bitki türlerinin yerel pazarlarda gıda maddesi olarak satılması

E) Savaşlarda kültürel miraslara yönelik saldırıların olması

2021 AYT

3. Gelişmiş ülkeler; çevre sorunlarının önlenmesine yönelik etkili politikalar, yasal önlemler ve çeşitli uygulamalar geliştirmiştir. Bu politika ve uygulamalar, küresel ekosistemin korunması ve sürdürülebilirliği açısından da önemlidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu ülkelerin uygulamalarına örnek <u>gösterilemez</u>?

A) Çevre sorunlarına karşı bütüncül ve katılıma dayalı bir çevre politikası geliştirmeleri

B) Sürdürülebilir doğal kaynak kullanımı için düzenlemeler yapmaları

C) Kirleten öder ilkesi gereği çevre sorunlarına neden olanlara yasal yaptırımlar uygulamaları

D) Kamu ve özel sektör ile toplumun çevre sorunlarına karşı sorumluluk almalarını sağlamaları

E) Koruma alanlarındaki ekonomik değer taşıyan maden rezervlerini işletmeleri

4. I. Orta Amerika'da yer alan ülkede 1996 yılı itibarıyla ormanların yağmalanmasına yasak getirilmiş ve ormansızlaşma ile mücadelede en etkili ülkeler arasına girmiştir. 1983'te ülke yüz ölçümünün %26'sı orman iken günümüzde bu oran %52'ye çıkmıştır.

II. Afrika'da bulunan ve çevre ile ilgili çalışmalarda önde gelen ülkelerden biridir. Ülkede toprak, su ve hava kirliliği, ormansızlaşma, çölleşme, biyoçeşitlilik kaybı gibi çevre sorunlarına karşı ulusal çevre politikası geliştirilerek öncelikle yasal tedbirler alınmıştır. Nesli tükenme tehlikesi altında olan beyaz gergedan, timsah ve vahşi kediler gibi türlerin son yaşam alanları korumaya alınmıştır.

III. 1969'da çıkarılan Çevre Koruma Kanunu'yla sanayi kaynaklı su, hava ve gürültü kirliliğinin önlenmesi için adımlar atan bir İskandinav ülkesidir. Çevre dostu teknolojileri tercih eden ülkede enerji tüketiminin yaklaşık %50'si temiz enerji kaynaklarından sağlanmaktadır.

Örnek çevre politikaları uygulayan bu üç ülke seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	ABD	Zimbabve	Fransa
B)	Brezilya	Kenya	Norveç
C)	Kosta Rika	Zimbabve	İsveç
D)	Kanada	Kenya	İtalya
E)	Kosta Rika	Libya	İsveç

5. Hükûmetler Arası İklim Değişikliği Paneli tarafından ortaya konulan senaryolara göre, küresel sıcaklıkta 2100 yılına kadar ortalama 1 ila 3,5 derecelik bir artış olacağı tahmin edilmektedir. Bunun anlamı, en iyimser koşullarda her on yılda yaklaşık 0,1 derecelik bir sıcaklık artışı görülecektir.

Bu senaryonun gerçekleşmesi durumunda;

I. buzulların erimesi ile deniz seviyesinin yükselmesi,

II. sel, taşkın, kuraklık, çölleşme ve fırtına gibi olayların artması,

III. böcek türleri, sivrisinek ve fare gibi çevreye kolay uyum sağlayabilen canlıların sayısının artması

olaylarından hangilerinin yaşanması beklenir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

6. Rio Dünya Çevre Zirvesi: Birleşmiş Milletler Rio Dünya Çevre Zirvesi 1992 yılında Brezilya'nın Rio de Janeiro kentinde toplanmıştır. Rio Konferansı, çevre sorunlarının çözümüne yönelik ilkelerin devlet yönetimlerince kabulü açısından önemli bir adımdır. Çevre sorunlarının önlenmesinde sürdürülebilir kalkınma yaklaşımının benimsendiği konferans ile aşağıdaki sözleşmeler taraf ülkelerce imzalanmıştır.

- Biyoçeşitlilik Sözleşmesi: Sözleşmenin üç temel amacı; biyoçeşitliliğin korunması, ekosistemlerin ve biyoçeşitlilik kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ile genetik kaynakların adil paylaşımıdır.
- Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi: Sözleşme, uluslararası iş birliği ve ortak düzenlemelerle aşırı kuraklık yaşanan ülkelerde çölleşmeyle mücadeleyi ve çölleşmenin etkilerinin azaltılmasını amaçlamaktadır. 195 ülke ve Avrupa Birliği sözleşmeye taraftır.
- İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi: Sözleşme, iklim değişikliğinin ortaya çıkaracağı sorunların üstesinden gelmek için genel bir çerçeve oluşturur. Atmosfere sera gazı salımının azaltılması, ekonomik gelişimin sürdürülebilir bir şekilde gerçekleşmesi sözleşmenin başlıca amaçları arasındadır.

Rio Dünya Çevre Zirvesi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Devletlerin kendi sınırları ölçeğinde çevre sorunlarına çözüm bulmasıdır.

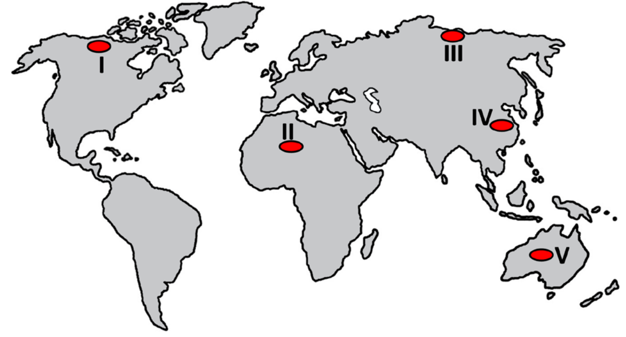
B) Çölleşmeyle mücadele sözleşmesinde çölleşme tehdidi altında olan ülkeler arasında imzalanmıştır.

C) Sera gazı salımı fazla olan ülkelerde ekonomik gelişim ikinci plana atılarak bu gazın salımının azaltılması hedeflenmektedir.

D) Dünyadaki tüm ülkeler zirvedeki sözleşmelerin hepsini imzalamıştır.

E) Zirve'de amaç dünyayı tehdit eden sorunları işbirliği ile çözmek ve kaynakların gelecek nesillere de aktarılmasını sağlamaktır.

7. İnsanların tüm beşerî ve ekonomik faaliyetlerinin doğal çevre üzerinde bir maliyeti vardır. Bu maliyet, ekolojik ayak izi kavramıyla ölçülmektedir. Ekolojik ayak izi mal ve hizmetlerin üretilmesi için tüketilen su ve toprak gibi ekolojik kaynakların ölçüsüdür.

Bir bölgedeki ekolojik ayak izi, o yerin ekolojik kapasitesini aşarsa ekolojik açık ortaya çıkar. Bu durumun sonucunda doğal kaynaklar tükenir, çevre sorunları belirir ve insanların ihtiyaçlarını karşılayabilmesi güçleşir.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralandırılan yerlerden hangisinde ekolojik açık <u>daha fazla</u> görülür?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Kirlilik hakkı Kyoto Protokolü çerçevesinde uygulanmaya başlamıştır. Aynı zamanda karbon ticareti, emisyon ticareti olarak da adlandırılmaktadır. Kirletme iznine sahip olan firmanın kirletme hakkını satabilmesi, emisyonlarını düşürmesi ile mümkündür. Firma kirlilik hakkını satarak kazanç sağlamak istiyorsa satacağı miktarda emisyonu düşürmek zorundadır. Bu durumda toplam emisyon miktarı aynı düzeyde kalırken, izin hakkını satın alarak sektöre yeni firmalar girebilir ve üretimde artış sağlanır.

Buna göre, kirlilik hakkı ile küresel çevre sorunları ile mücadelenin yanında aşağıdakilerden hangisinin de önemsendiği söylenebilir?

A) Doğal çevrenin korunması

B) Maden rezervlerini koruma

C) Doğal miras alanlarını koruma

D) Transit ticareti artırma

E) Ekonomik kalkınmayı artırma

Biyoçeşitlilik ve Ekosistem - 1

1. ADIM	1-A	2-D	3-A	4-D	5-E	6-C	7-D	8-C	9-C	10-E
	11-E	12-B								
2. ADIM	1-D	2-E	3-C	4-B	5-A	6-C	7-D	8-E	9-D	10-D
3. ADIM	1-D	2-D	3-D	4-A	5-E	6-C	7-D	8-A		

Biyoçeşitlilik ve Ekosistem - 2

1. ADIM	1-E	2-A	3-C	4-D	5-A	6-D	7-D	8-D	9-A	10-C
	11-D	12-B	13-D							
2. ADIM	1-D	2-B	3-A	4-A	5-A	6-D	7-A	8-D	9-B	10-D
	11-A	12-C								
3. ADIM	1-C	2-C	3-C	4-B	5-D	6-C	7-D	8-D	9-D	10-E
	11-E									

Doğa Olaylarının Ekstrem Durumları, Doğadaki Değişim

1. ADIM	1-E	2-B	3-D	4-D	5-B	6-D	7-E	8-E	9-D	10-D
	11-C	12-E								
2. ADIM	1-C	2-E	3-D	4-B	5-E	6-E	7-C	8-E	9-D	10-D
3. ADIM	1-E	2-B	3-C	4-C	5-A	6-E	7-D	8-D	9-A	

Ekonomik Faaliyetler, Şehirleşme, Sanayi, Göç ve Geleceğin Dünyası

1. ADIM	1-D	2-E	3-D	4-C	5-C	6-A	7-B	8-C	9-E	10-B
	11-A	12-B								
2. ADIM	1-E	2-C	3-B	4-D	5-B	6-A	7-D	8-B	9-E	10-D
3. ADIM	1-C	2-A	3-B	4-C	5-C	6-B	7-C	8-B	9-D	

Nüfus Politikaları ve Şehirler - 1

1. ADIM	1-A	2-D	3-D	4-A	5-E	6-C	7-E	8-E	9-B	10-D
	11-D	12-C								
2. ADIM	1-A	2-E	3-D	4-A	5-A	6-C	7-B	8-D	9-C	10-C
	11-A									
3. ADIM	1-B	2-A	3-C	4-A	5-B	6-E	7-B	8-C	9-E	10-A
	11-C	12-C								

Nüfus Politikaları ve Şehirler - 2

1. ADIM	1-A	2-B	3-D	4-A	5-E	6-B	7-D	8-E	9-B	10-D
	11-C	12-A	13-D							
2. ADIM	1-C	2-E	3-C	4-A	5-E	6-B	7-E	8-D	9-A	10-B
	11-B									
3. ADIM	1-B	2-E	3-B	4-D	5-B	6-D	7-E	8-B	9-E	

Türkiye'de Nüfus Politikaları, Projeksiyonları, Şehirler ve Kır Yerleşmeleri

1. ADIM	1-B	2-C	3-E	4-B	5-E	6-E	7-D	8-A	9-D	10-A
	11-D	12-D	13-E							
2. ADIM	1-A	2-D	3-B	4-D	5-D	6-A	7-E	8-D	9-B	10-E
3. ADIM	1-E	2-E	3-C	4-A	5-D	6-C	7-B	8-E	9-C	

Türkiye'nin İşlevsel Bölgeleri ve Kalkınma Projeleri

1. ADIM	1-E	2-C	3-C	4-B	5-C	6-E	7-A	8-C	9-D	10-E
	11-C	12-E	13-C	14-B	15-A					
2. ADIM	1-E	2-B	3-B	4-E	5-E	6-C	7-D	8-E	9-B	10-E
	11-B									
3. ADIM	1-E	2-E	3-C	4-E	5-E	6-A	7-D	8-B	9-B	

Üretim - Dağıtım - Tüketim, Doğal Kaynaklar

1. ADIM	1-A	2-D	3-E	4-A	5-E	6-A	7-A	8-A	9-E	10-C
	11-C	12-D	13-A							
2. ADIM	1-B	2-A	3-A	4-A	5-E	6-A	7-B	8-B	9-E	10-C
	11-B	12-C	13-B							
3. ADIM	1-A	2-E	3-C	4-D	5-C	6-A	7-E	8-D	9-E	10-B
	11-A									

Türkiye'de Ekonomi - 1

1. ADIM	1-A	2-C	3-D	4-A	5-D	6-D	7-E	8-B	9-B	10-A
	11-C	12-B	13-A							
2. ADIM	1-D	2-B	3-D	4-E	5-E	6-A	7-D	8-C	9-C	10-E
	11-B	12-D								
3. ADIM	1-D	2-D	3-B	4-B	5-A	6-C	7-D	8-C	9-A	10-E

Türkiye'de Ekonomi - 2

1. ADIM	1-E	2-E	3-C	4-E	5-A	6-E	7-D	8-B	9-E	10-C
	11-E	12-E	13-B	14-B	15-E					
2. ADIM	1-C	2-D	3-E	4-E	5-C	6-D	7-B	8-A	9-C	10-E
	11-D									
3. ADIM	1-B	2-E	3-C	4-C	5-A	6-B	7-D	8-E		

Türkiye'de Ekonomi - 3

1. ADIM	1-B	2-D	3-C	4-D	5-C	6-D	7-C	8-B	9-D	10-D
	11-B									
2. ADIM	1-B	2-C	3-E	4-B	5-A	6-E	7-A	8-A	9-B	10-D
	11-B									
3. ADIM	1-D	2-E	3-A	4-D	5-E	6-D	7-A	8-D	9-B	

Türkiye'nin Turizm Potansiyeli, Kültürel Miras

1. ADIM	1-C	2-B	3-A	4-C	5-C	6-C	7-D	8-B	9-E	10-D
	11-D	12-C	13-E	14-C						
2. ADIM	1-C	2-E	3-E	4-D	5-D	6-E	7-A	8-D	9-C	10-E
	11-A	12-B	13-C							
3. ADIM	1-C	2-C	3-A	4-D	5-E	6-C	7-E	8-A	9-A	10-D
	11-E									

Türk Kültürü ve Kültür Bölgeleri

1. ADIM	1-E	2-A	3-D	4-C	5-E	6-E	7-A	8-B	9-C	10-C
	11-D	12-D	13-B	14-B						
2. ADIM	1-C	2-E	3-A	4-E	5-A	6-D	7-D	8-D	9-B	10-D
	11-B	12-E								
3. ADIM	1-B	2-B	3-D	4-D	5-C	6-D	7-E	8-A		

Dünyada Ekonomi

1. ADIM	1-C	2-A	3-A	4-D	5-C	6-E	7-A	8-B	9-A	10-D
	11-E	12-B	13-D	14-B						
2. ADIM	1-E	2-C	3-A	4-E	5-D	6-A	7-C	8-D	9-C	
3. ADIM	1-D	2-D	3-D	4-B	5-D	6-B	7-B	8-C	9-E	10-D
	11-E	12-D								-

Konumsal Önem, Türkiye'nin Jeopolitik Konumu

1. ADIM	1-E	2-B	3-B	4-E	5-D	6-E	7-E	8-E	9-D	10-D
2. ADIM	1-B	2-B	3-C	4-C	5-C	6-A	7-D	8-B	9-C	10-E
	11-A	12-A								
3. ADIM	1-A	2-E	3-D	4-B	5-D	6-D	7-B	8-A	9-D	

Ülkelerin Gelişmişlik Seviyeleri, Uluslararası Örgütler - 1

1. ADIM	1-C	2-E	3-E	4-E	5-D	6-E	7-A	8-B	9-C	10-E
	11-C	12-D								
2. ADIM	1-E	2-B	3-C	4-C	5-C	6-E	7-C	8-D	9-A	10-C
3. ADIM	1-C	2-E	3-A	4-E	5-E	6-D	7-C	8-E	9-D	10-E
	11-A									

Ülkelerin Gelişmişlik Seviyeleri, Uluslararası Örgütler - 2

1. ADIM	1-A	2-C	3-D	4-D	5-B	6-B	7-C	8-E	9-D	10-E
	11-C	12-B								
2. ADIM	1-A	2-E	3-C	4-A	5-C	6-A	7-E	8-A	9-D	10-C
3. ADIM	1-C	2-D	3-B	4-D	5-A	6-B	7-E	8-A		

Enerji Nakil Hatları, Günümüz Çatışma Alanları

1. ADIM	1-A	2-D	3-D	4-E	5-A	6-D	7-D	8-D	9-E	10-B
	11-B	12-C								
2. ADIM	1-E	2-E	3-B	4-D	5-C	6-E	7-B	8-E	9-A	10-A
	11-E	12-D								
3. ADIM	1-D	2-B	3-B	4-E	5-C	6-A	7-B	8-C	9-E	10-D
	11-D									

Çevre Sorunları - 1

1. ADIM	1-E	2-D	3-B	4-A	5-E	6-C	7-E	8-E	9-A	10-D
	11-E	12-B								
2. ADIM	1-B	2-B	3-E	4-A	5-C	6-C	7-D	8-B	9-E	10-D
	11-B									
3. ADIM	1-B	2-E	3-E	4-E	5-C	6-D	7-D	8-E	9-C	10-A
	11-E									

Çevre Sorunları - 2

1. ADIM	1-C	2-C	3-B	4-A	5-B	6-E	7-C	8-A	9-B	10-C
	11-D	12-D	13-A							
2. ADIM	1-D	2-E	3-A	4-D	5-D	6-D	7-A	8-E	9-B	10-D
	11-C	12-A	13-B							
3. ADIM	1-E	2-E	3-E	4-B	5-C	6-E	7-E	8-C	9-A	10-B
	11-E									

Doğal Çevrenin Sınırlılığı, Çevresel Örgüt ve Anlaşmalar

1. ADIM	1-C	2-A	3-C	4-C	5-D	6-D	7-E	8-B	9-E	10-A
	11-D									
2. ADIM	1-D	2-D	3-B	4-C	5-B	6-D	7-D	8-A	9-D	10-B
	11-A									
3. ADIM	1-A	2-A	3-E	4-C	5-E	6-E	7-D	8-E		